

Studenters levekår 2021

En levekårsundersøkelse blant studenter i høyere utdanning

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2022/34

Maj-Lisa Lervåg, Maria Engvik og Håvard Bergesen Dalen

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 17. august 2022

ISBN 978-82-587-1576-1 (trykt)

ISBN 978-82-587-1577-8 (elektronisk)

ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Denne rapporten er basert på data fra Levekårsundersøkelsen for studenter 2021. Studenter ved universiteter, høyskoler og fagskoler har svart på undersøkelsen. Statistisk sentralbyrå har tidligere gjennomført tre undersøkelser om studenters levekår, i henholdsvis 1998, 2005 og 2010.

Undersøkelsen ble gjennomført i november og desember 2021, og bidrar med oppdatert kunnskap om en studentmasse i endring. Studentene er ikke lenger bare de unge, kollektivboende heltidsstudentene. De siste ti årene har antall deltidsstudenter økt kraftig, det samme med omfanget av nettbaserte studier. I tillegg har det vært en stor vekst i fagskolene. Denne runden av undersøkelsen bidrar derfor til økt kunnskap om alle studenters studieforhold, bosituasjon, helse, arbeid og økonomi.

Arbeidet med Levekårsundersøkelsen for studenter har vært delt inn i et forprosjekt og et hovedprosjekt. Ansvarlig i forprosjektet var Kristine Sundberg. Maj-Lisa Lervåg har vært prosjektleder for hovedprosjektet. Fra seksjon for inntekt og levekår har Maria Engvik og Håvard Bergersen Dalen bidratt. Anna-Lena Keute og Daniel Albertsen har bidratt fra seksjon for utdanning- og kulturstatistikk. Elisabeth Falnes-Dalheim og Gislaug Østerås Sandberg har vært planleggere i forbindelse med datainnsamlingen. Maj-Lisa Lervåg har hatt det redaksjonelle ansvaret for rapporten.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse har vært oppdragsgiver for undersøkelsen.

Statistisk sentralbyrå, 10.08.2022

Guri Kvesetberget

Sammendrag

Denne rapporten har som formål å gi en oppdatert oversikt over studenters levekår per 2021. Studentmassen er i konstant endring, og det er behov for oppdatert kunnskap om levekårene til samtlige av studenttypene som finnes i dag. Studenter i høyere utdanning kommer i alle aldre, og de studerer på heltid, deltid og over nett. Noen har studiene som hovedaktivitet, andre tar utdanning ved siden av jobb.

Statistisk sentralbyrå har tidligere gjennomført levekårsundersøkelser blant studenter i 1998, 2005 og 2010. I 2021-undersøkelsen er det gjennomført en bred kartlegging av studentenes studiehverdag, bolig og bosituasjon, fysiske og psykiske helse, arbeidsforhold og økonomi. Studenter i høyere yrkesfaglig utdanning (fagskolestudenter) er inkludert i levekårsundersøkelsen for første gang.

Universitets og høgskolestudentene består i stor grad av unge studenter i heltidsutdanning, og kvinner utgjør 61 prosent av studentene. I fagskolene er flertallet deltidsstudenter (64 prosent), og halvparten av studentene er eldre enn 30 år. Menn er i knapt flertall blant fagskolestudentene.

Fagskolestudentene bruker mest tid på **studiene** i uken. 6 av 10 heltidsstudenter i fagskolene var på undervisningsstedet stort sett hver dag i 2021, mot 3 av 10 universitets- og høgskolestudenter. Fagskolestudentene har i større grad hatt fysisk undervisning høsten 2021 (78 prosent) enn universitets- og høgskolestudentene (66 prosent). Mens halvparten av fagskolestudentene kjører til undervisningsstedet, reiser halvparten av universitets- og høgskolestudentene kollektivt. 17 prosent av mannlige studenter er forsinket i studiet sitt.

Det er mest vanlig at studentene leier **boligen** de bor i, og 8 av 10 studenter i alderen 18-21 år leier bolig. Boligproblemer rammer oftest leiere, og 6 av 10 studenter som leier har ett eller flere problemer med boligen (f.eks. fukt, støy). Universitets- og høgskolestudenter leier oftere bolig gjennom en studentsamskipnad sammenlignet med fagskolestudentene. Eldre studenter eier oftere bolig. Blant studentene som eier bolig, har 1 av 3 har fått hjelp av foreldre eller svigerforeldre for å finansiere boligkjøpet.

Siden 2010 har andelen studenter som vurderer egen **helse** som god blitt betydelig mindre (fra 89 til 69 prosent). 3 av 10 studenter i 2021 har lav tilfredshet med livet, og aleneboende studenter er spesielt utsatt. Unge heltidsstudenter sliter i størst grad med psykiske plager og ensomhet, og igjen er aleneboende spesielt utsatte. Deltidsstudentene, som ofte er eldre, har mindre slike plager. Kvinnelige studenter har oftere langvarige helseproblemer enn menn (17 vs. 9 prosent) og oftere symptomer på psykiske plager (36 vs. 26 prosent).

Flertallet av studentene **jobbet** høsten 2021, med 9 av 10 deltidsstudenter og mer enn 6 av 10 heltidsstudenter. Universitets- og høgskolestudenter i heltidsutdanning bruker flere timer på betalt arbeid i uken enn tilsvarende fagskolestudenter. 55 prosent av heltidsstudentene med jobb oppgir at de jobber for å dekke nødvendige utgifter til mat og bolig. Mange har også jobb fordi støtten fra Lånekassen ikke strekker til (48 prosent). 8 av 10 fagskolestudenter med jobb har en studierelevant jobb. Sommerjobb er mest utbredt blant de yngste studentene.

Nærmere 9 av 10 deltidsstudenter har arbeidsinntekt som sin viktigste **inntektskilde**. Blant heltidsstudentene oppgir flesteparten at Lånekassen er deres hovedinntektskilde (63 prosent). 8 av 10 heltidsstudenter og 3 av 10 deltidsstudenter mottar lån og/eller stipend fra Lånekassen. 2 av 10 heltidsstudenter får penger fra foreldrene sine. Studentene har lite økonomisk romslighet, og 47 prosent av studentene har ikke råd til å klare en uforutsett utgift på 20 000 kroner. Enslige studenter med barn er gruppen med størst betalingsproblemer. Fagskolestudenter har i større grad enn universitets- og høgskolestudenter betalingsproblemer.

Abstract

The purpose of this report is to provide an updated overview of students' living conditions as of 2021. The student body is constantly changing, and there is a need for updated knowledge about the living conditions of all types of students. Students will differ in age, life situation and mode of study. While some have studies as their main activity, others are pursuing further education alongside work.

Statistics Norway have previously conducted living conditions surveys for students in 1998, 2005 and 2010. The 2021 survey provides a broad mapping of students' everyday study conditions, housing and living situation, physical and mental health, employment and financial conditions. Students in post-secondary vocational education are included in this living conditions survey for the first time.

University and college **students** are usually young and enrolled in full-time education. Women make up 61 per cent of the students. In post-secondary vocational education, most of the students are enrolled in part-time studies (64 per cent), and half of the students are older than 30 years. Men make up 54 per cent of the students in post-secondary vocational education.

6 out of 10 full-time students in vocational schools were present on campus almost every day in 2021, compared to 27 per cent of university and college students. The vocational college students had more physical classes in the autumn of 2021 (78 per cent) compared to the university and college students (66 per cent). While half of the vocational college students travel by car to campus, half of the university and college students travel by public transport. 17 percent of male students are delayed in their current studies.

Most students rent the **home** they live in, with 8 out of 10 students aged 18-21 being tenants. Housing problems most often affect tenants, and 6 out of 10 students who are tenants have one or more problems with the home (e.g. moisture, noise). Older students more often own a home. Among the students who own housing, 1 in 3 has received help from parents or in-laws to finance the purchase.

Since 2010, the proportion of students with good **health** has significantly lowered (from 89 to 69 per cent). 3 out of 10 students in 2021 have low satisfaction with life, and students living alone are particularly vulnerable. Young, full-time students struggle the most with mental health and loneliness. Female students are more likely to have long-term health problems than men (17 vs. 9 per cent) and symptoms of mental illness (36 vs. 26 per cent).

9 out of 10 part-time students and more than 6 out of 10 full-time students had a **job** in the autumn of 2021. The university and college students in full-time education spend more hours on paid work per week compared to students in post-secondary vocational education. 55 per cent of full-time students with a job state that they work to cover necessary expenses for food and housing. As many as 8 out of 10 students in post-secondary vocational education with a job have a study-relevant job. Summer jobs are most common among the youngest students.

Nearly 9 out of 10 part-time students have earned income as their most important source of **income**. Among full-time students, the majority state that Lånekassen is their main source of income (63 per cent). 8 out of 10 full-time students receive loans and/or scholarships from Lånekassen, the same applies to 3 out of 10 part-time students. 2 out of 10 full-time students receive money from their parents. 47 per cent of the students cannot afford an unforeseen expense of NOK 20,000. Students post-secondary vocational education more often have payment problems compared to university and college students. Single students with children have the biggest payment problems.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Introduksjon	7
1.1. Bakgrunn	7
1.2. Begreper i rapporten	8
1.3. Om undersøkelsen	9
1.4. Oppbygning av rapporten	10
2. Studentene	11
2.1. Kjønn og alder	11
2.2. Heltid, deltid og nettstudier	12
2.3. Fagfelt og studieprogram	15
2.4. Bosituasjon og familietyper blant studentene	20
3. Studieforhold	25
3.1. Tidsbruk	25
3.2. Undervisningsform og oppmøte	30
3.3. Praksis	38
3.4. Pauser og forsinkelser i studiene	41
4. Bolig og boligforhold	45
4.1. Eiere og leiere	45
4.2. Boligstandard	51
5. Helse	56
5.1. Livskvalitet	56
5.2. Helse	58
5.3. Ensomhet	64
6. Arbeid	67
6.1. Studenter i jobb	67
6.2. Frivillig arbeid	82
6.3. Sommerjobb	84
6.4. Samlet tidsbruk	87
7. Økonomi	89
7.1. Inntektskilder hos studentene	89
7.2. Økonomiske utfordringer	98
8. Status: Student i 2021	104
8.1. Livslang læring og studentmangfold	104
8.2. Hva nå?	106
Referanser	107
Vedlegg A: Vedleggstabeller	110
Figurregister	124
Tabellregister	126
Tallgrunnlag til figurer	129

1. Introduksjon

Studenter er en svært mangfoldig gruppe, og det er behov for oppdatert kunnskap om levekårene til samtlige av studenttypene som finnes i dag. Studenttilværelsen er unik i form av at det er en tidsavgrenset periode i livet, hvor man ofte forventes å leve under trangere økonomiske rammer. Det er derfor interessant å kartlegge levekårene og hverdagslivet til studentene, og særlig utfordringer studentene møter i større grad enn andre grupper i samfunnet.

Studentmassen er i konstant endring. Selv om flertallet av studentene i universiteter og høyskoler fremdeles er unge, kollektivboende heltidsstudenter, velger stadig flere voksne å ta utdanning. Fleksible utdanningsløsninger og livslang læring er et politisk satsningsområde (NOU 2019: 12), og i dagens samfunn er det et mål at alle, uansett alder, skal kunne tilegne seg nødvendig kompetanse. Dette er blant annet synlig gjennom hvordan Lånekassen siden 2020 har åpnet for studiestøtte til de som studerer mindre enn 50 prosent deltid, samt ekstra støtte til studenter over 30 år (Lånekassen, 2021). Høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) er også i sterk vekst, med praksisnære utdanninger som ofte tilbys på deltid.

I stor kontrast til de voksne som tar videreutdanning, har nå også de første kullene med koronaelever fra videregående opplæring begynt i høyere utdanning, flere uten å ha tatt avsluttende eksamener tidligere.

Levekårsundersøkelsen for studenter undersøker studenter i alle aldre og livssituasjoner, og inkluderer både heltids- og deltidsstudenter samt nettstudenter. Slik kan man tegne et bilde av levekårene til alle typer studenter i Norge, både den unge heltidsstudenten i kollektiv, og den voksne studenten som videreutdanner seg. Det er mer enn 10 år siden forrige undersøkelse, og formålet er å gi en oppdatert oversikt over levekårene hos studenter per 2021.

1.1. Bakgrunn

I denne rapporten presenterer Statistisk sentralbyrå (SSB) resultatene fra Levekårsundersøkelsen for studenter 2021. Rapporten tar for seg studentenes studieforhold, bolig og bosituasjon, helse, arbeidsforhold og økonomi. Formålet er å beskrive hvordan studentene lever og har det i dag.

SSB gjennomfører levekårsundersøkelser blant flere grupper i befolkningen. På noen levekårsområder sammenligner vi studentene med resten av befolkningen gjennom SSBs ordinære levekårsundersøkelser. Vi sammenligner også med den forrige levekårsundersøkelsen blant studenter (2010) der hvor det er mulig.

Nytt av undersøkelsen i 2021 er at **fagskolestudenter er inkludert for første gang**. Dette er en studentgruppe som har vært i stor vekst de senere årene, og per 2021 var det 25 900 fagskolestudenter i Norge (Statistisk sentralbyrå, 2022a). I 2018 fikk fagskoleutdanning status som høyere yrkesfaglig utdanning (Fagskoleloven, 2018, § 4). Utdanningen ble lagt på nivået over videregående utdanning, og man gikk fra betegnelsen fagskolepoeng til studiepoeng.

Studenter i **alle aldersgrupper er inkludert** i denne runden av Levekårsundersøkelsen for studenter. Til sammenligning var det kun universitets- og høyskolestudenter i alderen 19-34 år som var inkludert i 2010-undersøkelsen. Studenter på nettstudier var ikke inkludert, samt deltidsstudenter med studiebrøk under 50 prosent. 2010-undersøkelsen ble gjennomført med besøks- og telefonintervju, mens 2021-undersøkelsen ble gjennomført på web (mobil/nettbrett/pc) og med telefonintervju. Forskjellen i utvalg og datainnhenting fører til at det tidvis vil være begrensede muligheter til å sammenligne resultatene med forrige runde av levekårsundersøkelsen for studenter.

Undersøkelsen og denne rapporten er ikke fri for konteksten undersøkelsen ble gjennomført i. **Koronapandemien** har siden mars 2020 preget utdanningssektoren, med restriksjoner og gjentatte nedstengninger. I april 2022 leverte Koronakommisjonen del to av sin evaluering av myndighetenes håndtering av covid-19-pandemien. Rapporten vektlegger hvordan studentenes situasjon har vært krevende under pandemien, og at de begrensede sosiale kontaktflatene spesielt vil ha påvirket nye studenter, som bor trangt og mangler etablerte sosiale nettverk (NOU 2022: 5, s. 375).

Digital undervisning, permittering fra deltidsjobber i utsatte bransjer, og manglende sosial kontakt med medstudenter har vært realiteten for mange studenter i perioden. Levekårsundersøkelsen ble sendt ut til studentene på senhøsten 2021, omtrent samtidig som strømprisene økte kraftig og studentene ikke fikk den ventede økningen i studiestøtten gjennom statsbudsjettet for 2022 (Norsk studentorganisasjon, 2021). Gjennom analysen av resultatene er vi oppmerksomme på hvordan koronasituasjonen kan føre til utslag vi ikke tidligere har sett i levekårsundersøkelsene blant studenter.

1.2. Begreper i rapporten

Alder

Alder refererer til studentens alder ved utgangen av 2021. I denne undersøkelsen har det kun vært en nedre aldersbegrensning på 18 år. Studentene er delt inn i 5 grupper etter alder: 18-21 år, 22-24 år, 25-29 år, 30-44 år og 45 år eller eldre.

Familietype

Kjennemerket familietype gir informasjon på personnivå, og forteller om livsfase og familieliv. Studentene som har svart på undersøkelsen grupperes etter samlivsstatus, hvorvidt man bor alene eller med andre og om studenten har hjemmeboende barn i husholdningen. Kjennemerket har følgende gruppering: aleneboende (18-29 år, 30+ år), par med barn (0-5 år, 6+ år), par uten barn, enslige forsørgere, hjemmeboende og personer bosatt i kollektiv eller med andre.

I gruppene skilles det mellom par og enslige/aleneboende. Gruppene av par omfatter både gifte og samboende. Gruppene med barn omfatter studenter som bor sammen med barn som de forsørger. Alder på det yngste barnet er bestemmende for familietyper (par med barn 0-5 år eller 6 år og eldre). Hjemmeboende omfatter studenter som oppgir at de bor hjemme hos egne foreldre eller kjærestens/ektefelles foreldre og at de deler matbudsjett (inkl. blir forsørget). Gruppen som bor i kollektiv eller med andre er studenter som svarer at de bor med andre eller i kollektiv, og som samtidig ikke bor med kjæreste/ektefelle eller egne barn.

Nettbaserte studier

Nettbaserte studier er studieløp som er utviklet for å gjennomføres hovedsakelig via nett. Nettbaserte studier kan også ha fysiske samlinger på campus i løpet av et semester. Kjennemerket bygger på opplysninger studentene selv gir i undersøkelsen gjennom spørsmålet; *Er studiet ditt nettbasert?* Spørsmålet hadde følgende hjelpetekst: *Med 'nettbasert' menes at studiet er utviklet for å gjennomføres hovedsakelig via nett.*

Studiebrøk

Det skilles mellom heltidsstudenter og deltidsstudenter. Kjennemerket bygger på opplysninger studentene selv gir i undersøkelsen, gjennom spørsmålet; *Studerer du på heltid eller deltid dette semesteret (høsten 2021)?* Spørsmålet hadde følgende hjelpetekst: *Et semester på heltid tilsvarer vanligvis 30 studiepoeng.*

Utdanningstype

Undersøkelsen inkluderer studenter ved fagskoler, universiteter og høyskoler. Fagskoleutdanning utgjør en annen utdanningstype enn universitets- og høyskoleutdanning. Begrepet høyere

utdanning omfatter begge utdanningstypene. Høyere yrkesfaglig utdanning refererer kun til fagskoleutdanning.

Høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole)

Fagskoler tilbyr korte, arbeidslivsrettede og praksisnære utdanninger. I 2021 var det 25 900 fagskolestudenter i Norge (Statistisk sentralbyrå, 2022a), og studentgruppen har vært i sterk vekst de siste ti årene. Fagskolene tilbyr utdanninger med en maksimal varighet på 2 år (heltid), men også kortere utdanninger med varighet på mindre enn et halvt år. Utdanningene bygger ofte på yrkesfaglige utdanningsprogrammer med fag- eller svennebrev.

Fagskoleloven slår fast at fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Fagskolene skal fylle behovet for kvalifisert arbeidskraft i samfunnet, og utdanningene skal bygge på kunnskap og erfaring fra relevante yrkesfelt.

Universitets- og høyskoleutdanning

Universitets- og høyskoleutdanning bygger på videregående opplæring eller tilsvarende kompetanse. I 2021 var det 304 900 universitets- og høyskolestudenter i Norge (Statistisk sentralbyrå, 2022b).

Tradisjonelt sett har universitetene vært mer teoretiske og forskningstunge, mens høyskolene i større grad har vært avgrenset til visse fagområder, med formål om å tilby profesjonsrettede utdanninger. Undervisningstilbudet og arbeidet som gjøres ved universiteter og høyskoler har over tid blitt mer likt. I perioden 2015-2016 ble det gjort et omfattende arbeid med å endre universitets- og høyskolesektoren (Meld. St. 18 (2014-2015), blant annet gjennom å slå sammen institusjoner. Dette ble gjort med formål om å øke kvaliteten i høyere utdanning og forskning, og for å sikre en struktur som vil fungere i møte med endringer i samfunnet (Meld. St. 18 (2014-2015).

1.3. Om undersøkelsen

Her gir vi en kort beskrivelse av trekking av utvalg, brutto- og nettoutvalg og frafall. En mer utførlig beskrivelse og dokumentasjon av datainnsamling, utvalg og frafall er utgitt som eget notat (Falnes-Dalheim & Sandberg, 2022).

Utvalg til undersøkelsen 2021

Opplysninger om hvem som er registrert som student høsten 2021 er hentet fra Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) og DBH Fagskolestatistikk. Datagrunnlaget består av alle igangværende studenter i høyere utdanning per 15.10.2021.

Undersøkelsen hadde et utvalg på 8 000 studenter. Fagskolestudentene ble overrepresentert for å sikre at gruppen var stor nok for analyse, og utgjorde 2000 av de 8000 studentene i utvalget. For å sikre overrepresentasjonen av fagskolestudentene, ble utvalget trukket i to omganger – en for hver type utdanning. Det ble foretatt en tilfeldig trekning av 2000 fagskolestudenter og 6000 universitets- og høyskolestudenter. Studenter som var på innreisende eller utreisende utvekslingsopphold samt registrerte doktorgradsstudenter ble utelukket i forkant av trekkingen.

Av de som var trukket ut til å delta og som svarte på undersøkelsen, var 8 prosent utenfor målgruppen (avganger). En respondent var utenfor målgruppen hvis vedkommende ikke studerte høsten 2021, ikke studerte i Norge høsten 2021 eller var doktorgradsstudent. Ytterligere 5 prosent av respondentene ble holdt utenfor fordi de manglet svar på mer enn 10 prosent av undersøkelsen. Både respondentene som var utenfor målgruppen og de med for mange uoppgitte svar ble ekskludert fra endelig nettoutvalg. Merk at en større mengde studenter er presentert i

datamaterialet i dokumentasjonsrapporten til undersøkelsen, hvor alle som samtykket til å delta og som begynte å svare på undersøkelsen er inkludert (Falnes-Dalheim & Sandberg, 2022).

Totalt inkluderer analysene i denne rapporten svar fra 4 930 studenter (nettutvalg). Dette utgjør 68 prosent av utvalget. Undersøkelsen ble gjennomført som en mixed-mode undersøkelse, med en kombinasjon av webundersøkelse og telefonintervju. De fleste studentene fikk først tilbud om å gjennomføre undersøkelsen på web (mobil/nettbrett/pc). 84 prosent av intervjuene ble gjennomført via web, og 16 prosent som telefonintervju.

For å justere for utvalgsskjevhet har vi vektet datamaterialet opp mot populasjonstotalene blant studenter i høyere utdanning. Vektingen ble gjennomført i to omganger, en for fagskolestudenter og en for universitets- og høyskolestudenter, da dette er ulike utdanningstyper med forskjellig mengde studenter. Vektene gjør at personer med kjennetegn som er underrepresenterte teller mer, mens personer med kjennetegn som er overrepresenterte teller mindre. Dette gjør at vi i større grad kan si at svarene representerer norske studenter i høyere utdanning.

1.4. Oppbygning av rapporten

Rapporten er organisert i 8 kapitler. De ulike kapitlene tar for seg studenters levekår tematisk. Innledningsvis i kapittel 2 gir vi en beskrivelse av kjennetegn ved studentene i undersøkelsen. I kapittel 3 går vi nærmere inn i studiehverdagen, og ser blant annet på tidsbruk, undervisningsform, praksis, pauser og forsinkelser i studiene. Kapittel 4 omhandler studentenes bosituasjon, og ser blant annet på boligstandard og bomiljø, mens kapittel 5 fokuserer på studentenes helse og livskvalitet.

I kapittel 6 ser vi nærmere på studenter som arbeider ved siden av studiene og deres arbeidssituasjon. I kapittel 7 er det studentenes inntektskilder og økonomiske situasjon som er tema. Kapittel 8 er en avsluttende diskusjon, hvor vi ser funnene i lys av hverandre og kommenterer overordnet på hva undersøkelsen forteller om norske studenters levekår.

Kapittel 2-7 starter med en oppsummering av hovedfunn fra kapitlet, før det gis en deskriptiv analyse av datamaterialet i form av tekst, tabeller og figurer. Tabellene er i stor grad standardisert, og inneholder mange av de samme kjennemerkene. Tilnærmet alle tabeller i rapporten er fordelt etter samme oppsett; alder, kjønn, utdanningstype, studiebrøk (heltid/deltid), nettstudier og familietype. Dette er ikke gjensidig utelukkende grupper, men de samme personene sortert etter ulike kjennemerker.

Der hvor det er mulig sammenlignes resultatene med 2010-undersøkelsen. Siden spørreskjema er revidert og endret siden 2010, er ikke alle forhold sammenlignbare med forrige runde av undersøkelsen. Datainnhentingsmetoden er også ulik, noe som kan resultere i ulike svar. 2021-undersøkelsen inkluderer studentgrupper som ikke ble inkludert i 2010 (fagskolestudenter, studenter eldre enn 34 år, deltidsstudenter med studiebrøk under 50 prosent, nettstudenter). I enhver sammenligning med 2010, er 2021-datene begrenset til heltidsstudenter i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

2. Studentene

- 6 av 10 universitets- og høgskolestudenter er kvinner. Blant fagskolestudentene er menn i et knapt flertall
- 7 av 10 universitets- og høgskolestudenter er under 30 år. Fagskolestudentene er eldre og litt over halvparten er over 30 år
- De kvinnelige studentene er i snitt litt eldre enn de mannlige studentene. Det gjelder særlig blant fagskolestudentene
- Det er vanligere å studere på deltid jo eldre studentene er. En høyere andel fagskolestudenter studerer på deltid enn universitets- og høgskolestudenter
- 4 av 5 studenter bor sammen med noen. Hvem man bor sammen med endrer seg med alderen
- Nesten hver femte student bor med ett eller flere barn som de forsørger

Studenter er en mangfoldig gruppe. Man kan være student som både ung og gammel, man kan studere på heltid og deltid og på nett. Man kan være student mens man bor alene, bor i kollektiv eller har egen familie. I dette kapittelet skal vi bli litt kjent med studentene. Vi skal først se på kjønns- og aldersfordelingen blant studentene og få litt overblikk over hva slags utdanning de tar. Deretter skal vi se nærmere på om studentene bor alene eller hvem de bor sammen med.

Som utgangspunkt er det nyttig å merke seg at det er store forskjeller i antall studenter i høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole) og universitets- og høgskoleutdanning. Mens det per 2021 var 25 900 fagskolestudenter i Norge (Statistisk sentralbyrå, 2022a), var antall universitets- og høgskolestudenter hele 304 900 (Statistisk sentralbyrå, 2022b). Vi sammenligner altså to studentgrupper som er av svært ulik størrelse.

2.1. Kjønn og alder

Flere menn blant fagskolestudentene

Blant universitets- og høgskolestudentene er 61 prosent kvinner og 39 prosent menn. Kjønnfordelingen i universitets- og høgskoleutdanning har vært stabil de siste 20 årene, med omtrent 60 prosent kvinner og 40 prosent menn (Nygård, 2022).

Menn utgjør et knapt flertall av studentene i fagskolene, med 54 prosent. Til tross for at kvinnene er i mindretall innenfor fagskoleutdanningene, har kvinneandelen økt de siste ti årene, fra 37 prosent i 2011 til 46 prosent i 2021 (Bolsgård, 2021).

Tabell 2.1 Studentenes alder og kjønn, etter utdanningstype. 2021. Prosent

	Alle studenter	Universitets- og høgskolestudenter	Fagskolestudenter	Antall svar
Aldersgruppe				
18-21 år	21,5	22,5	10,1	1 008
22-24 år	25,5	26,3	15,8	1 239
25-29 år	20,7	20,6	21,5	1 000
30-44 år	23,1	21,7	38,9	1 210
45 år eller over	9,2	8,9	13,8	470
Kjønn				
Mann	40,6	39,4	54,2	2 026
Kvinne	59,4	60,6	45,8	2 901

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Kvinnelige studenter er noe eldre

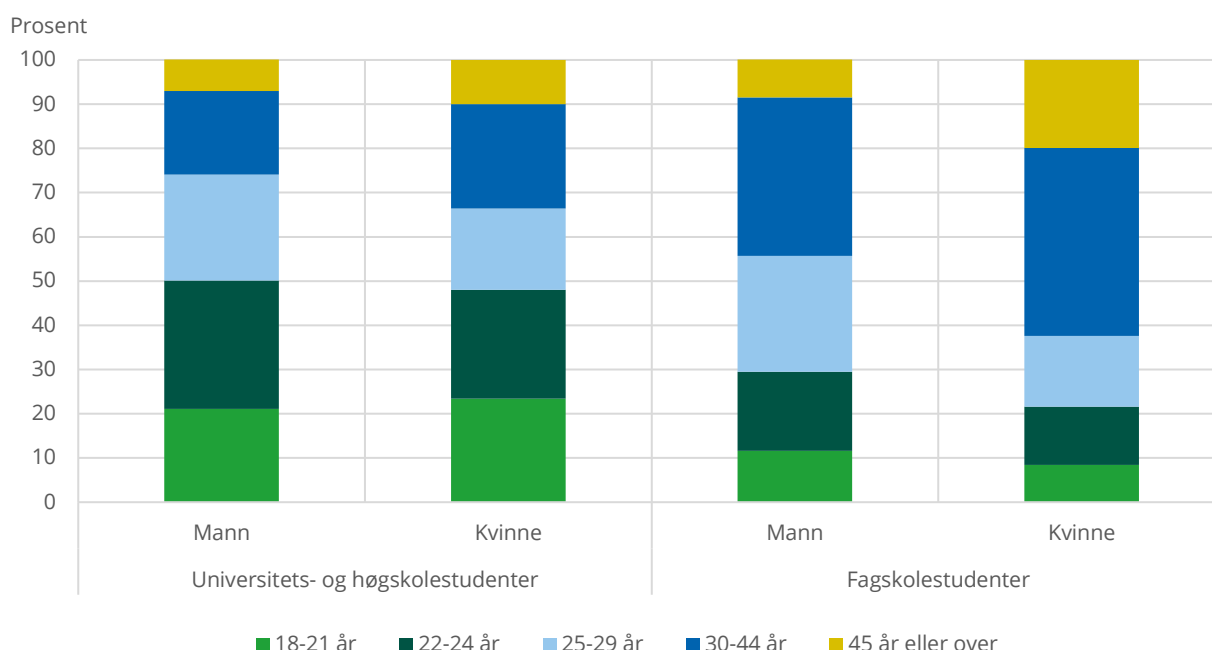
Selv om det finnes studenter i alle aldre, er det klart flest unge studenter i Norge. Dette gjelder særlig ved universiteter og høgskoler, der halvparten (49 prosent) av studentene er under 25 år, og

69 prosent er under 30 år. Fagskolene har en betydelig eldre studentmasse, hvor mer enn halvparten (53 prosent) er eldre enn 30 år (tabell 2.1).

Det er en større andel eldre studenter blant kvinner enn blant menn. Dette gjelder for begge utdanningstypene, men forskjellene er spesielt tydelige blant fagskolestudentene. 20 prosent av de kvinnelige studentene i fagskolene er 45 år eller eldre, mot 9 prosent av de mannlige studentene. Ytterligere 43 prosent av kvinnelige fagskolestudenter er i aldersgruppen 30-44 år, mot 36 prosent av mannlige fagskolestudenter.

Forskjeller i alderssammensetning mellom kvinnelige og mannlige studenter og mellom utdanningstypene er verdt å merke seg fordi mange av levekårsindikatorne som vi skal se på i denne rapporten varierer med alder og livsfase.

Figur 2.1 Aldersfordeling¹ blant studenter, etter kjønn og utdanningstype. 2021. Prosent

¹Alder per. 31.12.2021.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 2.1 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Gjennomsnittsalderen til studentene i universitets- og høyskoleutdanning er i underkant av 28 år for menn og rundt 29 år for kvinner. For fagskolestudentene er gjennomsnittsalderen 30 år for menn og 35 år for kvinner (se vedleggstabell A1). I en europeisk sammenheng er norske studenter eldre enn i mange andre land (Eurostudent, 2021a). At studentmassen er eldre fører også til at norske studenter oftere har arbeidsinntekt og barn sammenlignet med studenter i andre europeiske land (Keute & Andresen, 2021).

2.2. Heltid, deltid og nettstudier

Eldre studenter studerer ofte på deltid

Samlet sett studerer de fleste studentene i Norge på heltid i 2021. Det er imidlertid store forskjeller når vi sammenligner utdanningstypene. En betydelig mindre andel fagskolestudenter oppgir at de studerer på heltid (36 prosent) enn universitets- og høyskolestudentene (74 prosent). Dette skyldes trolig forskjeller i studietilbud, organisering og formål mellom utdanningstypene. Tall fra Norsk

utdanningsdatabase¹ (NUDB) viser at det har vært en stor økning i antall deltidsstudenter i høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) i løpet av det siste tiåret, og deltidsstudenter står for det meste av økningen i det totale antallet studenter ved fagskolene.

Studenter i ulike aldre vil være i forskjellige livsfaser, og eldre studenter studerer oftere på deltid (figur 2.1). Det at fagskoleutdanninger ofte tilbys på deltid vil også innebære at studentmassen vil være eldre sammenlignet med studentene i universiteter og høyskoler.

Blant universitets- og høyskolestudentene studerer 98 prosent av 18-21-åringene på heltid. Det blir mer vanlig med deltidsstudier jo eldre studentene er, og for universitets- og høyskolestudenter fra 30 år og eldre er deltidsstudier mer utbredt enn heltidsstudier. Det samme mønsteret ser vi hos fagskolestudentene, men her er andelen som studerer på deltid større i alle aldersgrupper, sammenlignet med universitets- og høyskolestudentene.

Det er få heltidsstudenter blant studentene i alderen 45 år og eldre. I fagskolene er også heltidsandelen liten blant studenter i aldersgruppen 30-44 år. Tallene viser samtidig at det er en større andel blant menn som studerer på heltid enn kvinner blant studenter 25 år og eldre. Dette gjelder i begge utdanningstyper.

En forklaring på hvorfor det er en større andel eldre kvinner i høyere utdanning enn menn (Tabell 2.1), og spesielt i deltidsutdanning, kan være at kvinner er overrepresenterte i yrker som lærer og sykepleier, som har omfattende videreutdanningstilbud (Andresen et al., 2021, s. 22). Det har i de senere årene blitt pålagt for lærere å ta videreutdanning hvis de mangler nok fordypning i sine undervisningsfag, og sysselsatte i undervisningsstillinger har over tid hatt en høy deltakerandel i formell videreutdanning (Grendal, 2022).

Tabell 2.2 Andel heltidsstudenter¹, etter kjønn, alder og utdanningstype. 2021. Prosent

	Universitets- og høyskolestudenter			Fagskolestudenter			Antall svar
	Alle studenter	Mann	Kvinne	Alle studenter	Mann	Kvinne	
Alle studenter	74,1	78,7	71,1	36,4	41,2	30,6	4 923
Aldersgruppe							
18-21 år	98,2	98,4	98,1	85,5	87,1	82,9	1 007
22-24 år	94,7	95,0	94,5	63,2	63,5	62,7	1 237
25-29 år	77,9	82,7	73,8	40,5	42,3	37,0	1 000
30-44 år	44,6	50,0	41,7	19,4	20,9	18,0	1 209
45 år eller over	15,0	16,4	14,4	11,4	15,4	9,4	470

¹ Basert på opplysninger studentene selv gir i undersøkelsen, ikke administrative data.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Nettbaserte studier utbredt blant fagskole- og deltidsstudenter

Samtidig som fagskolene har hatt en eksplosiv vekst i studenttallene, har antall studenter med stedsbasert undervisning stått stille de siste ti årene. Veksten i fagskolene har dermed utelukkende foregått blant studenter med nettbasert undervisning. Mens antall fagskolestudenter med stedsbasert undervisning økte med 200 studenter fra 2012 til 2021 (DBH Fagskole, 2022), økte antall fagskolestudenter med nettbasert undervisning fra 4 400 i 2012 til hele 15 600 i 2021. Det har også vært en markant økning i antall nettstudenter ved universiteter og høyskoler de siste to årene. Fra 2019 til 2020 økte antall studenter med nettbasert undervisning med 29 prosent, og fra 2020 til 2021 økte antallet med 18 prosent (Tungesvik, 2022, s. 36).

Undersøkelsen viser at hver sjette student går et nettbasert studium høsten 2021, det vil si et studium som er utviklet for å gjennomføres hovedsakelig på nett. Nettbaserte studier kan være

¹ NUDB er en forløpsdatabase som samler all SSBs individbaserte utdanningsstatistikk.

organisert på ulike måter, og noen nettbaserte studier har fysiske samlinger i løpet av semesteret. Av studentene som tar nettbaserte studier er det om lag halvparten (49 prosent) som har fysiske samlinger i løpet av semesteret. Fordelingen av nettstudenter med fysiske samlinger er omtrent lik mellom universitets- og høyskolestudenter og fagskolestudenter.

Innenfor fagskolene går nesten halvparten (46 prosent) av studentene på et nettbasert studium. Andelen nettstudenter ved universiteter og høyskoler er klart lavere, med 16 prosent. Dette er basert på opplysninger studentene selv gir i undersøkelsen. Disse opplysningene skiller seg noe fra registerdata om nettstudenter fra DBH og DBH Fagskole. Se til forklaringsboksen under for en diskusjon av forskjellene.

Nettstudenter i registerinformasjon

Fagskole: Ifølge registerinformasjon gikk 57 prosent av fagskolestudentene nettbaserte studier i 2021 (DBH Fagskole, 2022), mot 46 prosent i undersøkelsen. Hos DBH Fagskole settes verdien basert på hvilken studieform utdanningstilbudet har NOKUT-godkjenning for i perioden. Andelen med nettbasert undervisning vil derfor kunne bli annerledes enn studentenes egen vurdering av undervisningssituasjonen. I tillegg kan andelen som oppgir å være nettstudent være lavere fordi man i utvalget til undersøkelsen har ekskludert studenter som fullførte korte fagskoleutdanninger før telletidspunktet 1. oktober. Disse korte utdanningene er ofte nettbaserte.

Universitet og høyskole: Ifølge registerinformasjon gikk 8 prosent av universitets- og høyskolestudentene nettbaserte studier i 2021 (DBH, 2022). Dette er lavere enn andelen i undersøkelsen, som er på 16 prosent. Det er mulig at endringer i undervisningsform som følge av koronapandemien kan ha ført til at flere studenter enn normalt anser seg selv som nettstudenter, selv om studiet opprinnelig ikke er lagt opp som et nettstudium. Da denne levekårsundersøkelsen ble gjennomført på slutten av høstsemesteret 2021, var det fortsatt mange studier som ikke var helt tilbake til normal undervisning, og som i større grad enn vanlig baserte seg på digital undervisning. Studentene kan derfor ha svart at studiet deres er nettbasert og havne i kategorien 'nettstudent', selv om undervisningsformen er midlertidig. Denne forklaringen har likevel en svakhet i at fagskolestudentene ikke ser ut til å ha gjort en slik vurdering, siden færre fagskolestudenter anser seg selv som nettstudenter enn registerinformasjon tilsier.

Det er et poeng at studentene som har svart at de går et nettbasert studium, uavhengig av deres status i registerinformasjon, har gjort en vurdering av eget studium som nettbasert. Disse studentene vil da på lik linje med ordinære nettstudenter hatt digital undervisning i måleperioden (høsten 2021), og dermed også ha lignende opplevelser i perioden.

Andelen nettstudenter varierer med alder og studiebrøk, se tabell 2.3 og 2.4. Eldre studenter tar oftere nettbaserte studier enn yngre studenter, og deltidsstudenter i betydelig større grad enn heltidsstudenter. Det er generelt slik at deltidsstudier oftere er nettbaserte, men omfanget varierer mellom utdanningstypene. Blant fagskolestudentene som studerer på deltid, tar hele 60 prosent nettbaserte studier. Denne andelen er lavere hos deltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning, hvor 37 prosent av deltidsstudentene har nettbasert undervisning. Nettbasert undervisning er mer utbredt i fagskolene, noe som henger tett sammen med behovet for fleksibilitet blant en stor mengde deltidsstudenter.

Tabell 2.3 Nettbaserte studier blant universitets- og høyskolestudenter, etter kjønn, alder og studiebrøk. 2021. Prosent

	Nettbaserte studier	Ikke nettbaserte studier	Antall svar
Alle universitets- og høyskolestudenter	16,2	83,8	3 803
Aldersgruppe			
18-21 år	6,9	93,1	906
22-24 år	6,0	94,0	1 047
25-29 år	15,8	84,2	752
30-44 år	31,3	68,7	781
45 år eller over	34,2	65,8	317
Kjønn			
Mann	16,4	83,6	1 428
Kvinne	16,1	83,9	2 375
Studiebrøk			
Heltid	8,8	91,2	2 856
Deltid	37,4	62,6	947

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.4 Nettbaserte studier blant fagskolestudenter, etter kjønn, alder og studiebrøk. 2021. Prosent

	Nettbaserte studier	Ikke nettbaserte studier	Antall svar
Alle fagskolestudenter	45,5	54,5	1 117
Aldersgruppe			
18-21 år	10,7	89,3	101
22-24 år	27,3	72,7	190
25-29 år	45,3	54,7	245
30-44 år	57,6	42,4	428
45 år eller over	57,8	42,2	153
Kjønn			
Mann	42,3	57,7	595
Kvinne	49,3	50,7	522
Studiebrøk			
Heltid	20,8	79,2	404
Deltid	59,6	40,4	713

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Det kan ha mye å si for studiehverdagen om undervisningen foregår fysisk i en forelesningssal på campus eller om undervisningen er digital. Det kan være ensomt å sitte hjemme og følge undervisningen på skjerm. For noen kan dette likevel være en praktisk måte å få gjennomført studier på. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse har rapportert om økt ensomhet blant studenter i perioder med digital undervisning (Sivertsen, 2021, s. 43). Vi kommer nærmere inn på både faktisk undervisningsform (kapittel 3) og ensomhet blant studenter (kapittel 5) senere i rapporten.

2.3. Fagfelt og studieprogram

Store kjønnsforskjeller mellom fagfeltene

I mange tilfeller kan fagfeltene studentene tar utdanning innenfor være en ekstra forklaringsfaktor i analysen av resultatene fra undersøkelsen. Vi benytter Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS2000) for å gruppere utdanningsaktiviteter etter fagfelt (Statistisk sentralbyrå, 2022c). De ulike studiene deles inn i 8 standardiserte fagfelt som gjelder for både fagskoleutdanninger og universitets- og høyskoleutdanninger. Inndelingen i fagfelt vil bli brukt også i andre kapitler i denne rapporten der det kan bidra til analysene.

Hele 43 prosent av fagskolestudentene studerer innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag. Tilsvarende andel blant universitets- og høyskolestudentene er 18 prosent. Dette fagfeltet inkluderer blant annet retninger innenfor bygg- og anleggsfag, IT, elektrofag og biologiske,

fysiske og kjemiske fag. Se ellers til NUS2000-standarden for en utfyllende oversikt over delområder innenfor hvert fagfelt (Statistisk sentralbyrå, 2022c).

Tabell 2.5 viser hvordan noen fagfelt er svært små i fagskolene, spesielt lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk samt samfunnsfag og juridiske fag. Andelen studenter innenfor hvert fagfelt er mer jevnt fordelt hos universitets- og høyskolestudentene, hvor fire fagfelt har nærmere 20 prosent av studentene hver.

Det er interessant hvordan menn og kvinner gjør såpass ulike valg, aller tydeligst i fagskolene. Her studerer 70 prosent av mennene innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag, og 39 prosent av kvinnene innenfor helse- sosial- og idrettsfag. Fagskoleutdanninger bygger i stor grad på yrkesfaglige utdanningsprogrammer, som for eksempel bygg- og anleggsteknikk og elektro. Dette kan forklare hvorfor en så stor andel av de mannlige studentene i fagskolene studerer innenfor dette fagfeltet.

Tabell 2.5 Fagfelt blant studentene, etter utdanningstype og kjønn. 2021. Prosent

	Universitet og høyskole			Fagskole		
	Alle studenter	Kvinner	Menn	Alle studenter	Kvinner	Menn
Humanistiske og estetiske fag	9,4	9,7	9,0	8,8	14,3	4,2
Lærerutdanninger og utd i ped	18,2	21,7	12,8	1,1	2,1	0,3
Samfunnsfag og juridiske fag	13,0	13,2	12,7	2,1	2,4	1,9
Økonomiske og administrative fag	18,8	17,0	21,5	13,4	21,9	6,2
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	17,9	10,5	29,3	43,3	11,7	70,0
Helse-, sosial- og idrettsfag	19,6	25,3	10,6	20,1	38,5	4,5
Andre fagfelt ¹	3,1	2,5	4,0	11,1	9,0	12,9
I alt	3 692	2 315	1 377	1 121	525	596

¹Andre fagfelt inkluderer her allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Universiteter og høyskoler: 8 av 10 studenter innenfor helse-, sosial og idrettsfag er kvinner

Siden kvinner er i flertall blant studentene ved universiteter og høyskoler (61 prosent), er det også naturlig at de utgjør største andel av studentene innenfor de ulike fagfeltene og studieprogrammene. Det kan likevel være nyttig å se på fagfelt hvor kjønnsfordelingen er annerledes enn 40/60.

Fagfeltet med høyest kvinneandel er helse-, sosial- og idrettsfag (72 prosent kvinner). De eneste fagfeltene hvor menn utgjør største andel av studentene er naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag samt samlekategoriene andre fagfelt (tabell 2.6). Førstnevnte fagfelt er populært blant mannlige studenter i både fagskoler og universiteter og høyskoler (tabell 2.5). I kategorien *Andre fagfelt* finner vi også en større andel menn enn kvinner, en samlekategori som blant annet inneholder fagfeltet samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag. Dette innbefatter blant annet områder som militære fag, politi, toll, og samferdselsfag (veg, tog, luftfart, maritimt), men også servicefag innenfor hår- og skjønnhetspleie samt servitør.

Når det gjelder de ulike studieprogrammene reflekterer kjønnsfordelingen i større grad den generelle kjønnsfordelingen i universitets- og høyskoleutdanning, med omtrent 40/60. Årsstudium er studieprogrammet med den mest avvikende kjønnsfordelingen, med 32 prosent menn og 68 prosent kvinner.

Tabell 2.6 Fagfelt og studieprogram blant studenter ved universiteter og høyskoler, etter kjønn. 2021. Prosent

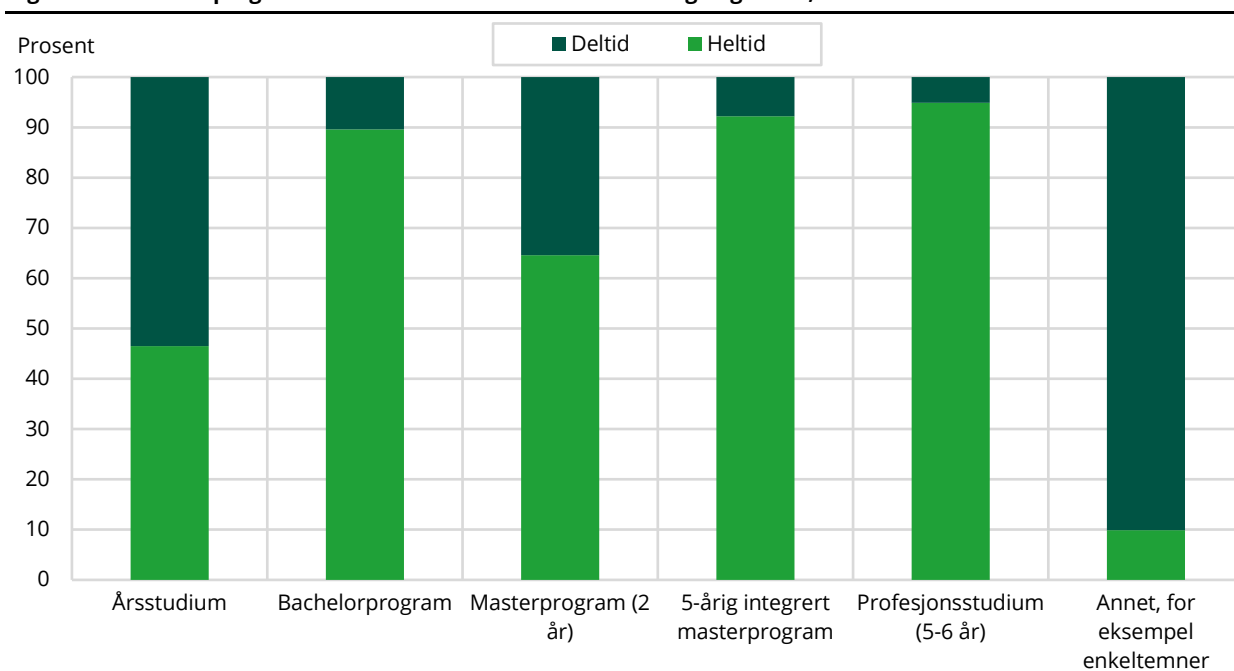
	Kjønn		Studiebrøk		Antall svar
	Mann	Kvinne	Heltid	Deltid	
Alle studenter	39,3	60,7	74,3	25,7	3 725
Fagfelt					
Humanistiske og estetiske fag	37,0	63,0	74,2	25,8	353
Lærerutdanning og utd i ped	27,7	72,3	65,3	34,7	674
Samfunnsfag og juridiske fag	38,2	61,8	88,8	11,2	487
Økonomiske og administrative fag	45,5	54,5	63,7	36,3	698
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	64,3	35,7	86,2	13,8	661
Helse-, sosial- og idrettsfag	21,1	78,9	74,1	25,9	738
Andre fagfelt ¹	51,5	48,5	62,3	37,7	114
Studieprogram					
Årsstudium	31,8	68,2	46,5	53,5	365
Bachelorprogram	41,4	58,6	89,6	10,4	1 784
Masterprogram (2 år)	39,7	60,3	64,6	35,4	607
5-årig integrert masterprogram	41,9	58,1	92,2	7,8	500
Profesjonsstudium (5-6 år)	35,5	64,5	94,9	5,1	131
Annet, for eksempel enkeltemner	33,1	66,9	9,9	90,1	338

¹Andre fagfelt inkluderer allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Det er store forskjeller i andelen heltids- og deltidsstudenter innad i de ulike studieprogrammene i universitets- og høyskoleutdanning, som illustrert i figur 2.2. Deltidsstudentene er i flertall blant studentene som tar årsstudium og de som tar enkeltemner. Dette er kortere studieprogrammer med varighet på maksimalt 1 år/60 studiepoeng. Spesielt enkeltemner, hvor andelen deltidsstudenter er på 90 prosent, vil være enklere å kombinere med jobb og andre forpliktelser.

Deltidsstudentene utgjør også en betydelig andel av studentene på 2-årige masterprogram, med 35 prosent. Videreutdanninger i sykepleie er et eksempel på en 2-årig masterutdanning som ofte tilbys på deltid.

Figur 2.2 Studieprogram blant studenter ved universiteter og høyskoler, etter studiebrøk. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 2.2 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Universitet og høyskole: 6 av 10 heltidsstudenter tar en bachelorgrad

Blant heltidsstudenter i universiteter og høyskoler tar 57 prosent en bachelorgrad. Blant deltidsstudentene er det mest vanlig å ta enkeltemner (33 prosent).

Svært få deltidsstudenter tar en utdanning med normert varighet på mer enn 3 år, det vil si integrerte masterprogrammer (5-årige) og profesjonsstudier. Andelen er på kun 5 prosent totalt. Disse studieprogrammene tilbys normalt sett ikke som deltidsstudier, men det er likevel mulig at studenter som er i gang med utdanningen har fått nedjustert studiebyrden.

Nærmere halvparten (47 prosent) av nettstudentene i universitets- og høyskoleutdanning går enten årsstudium eller enkeltemner. Ytterligere 35 prosent av nettstudentene tar en bachelorgrad.

Når det gjelder fagfelt, er det flest nettstudenter som tar økonomiske og administrative fag (27 prosent) og lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk (21 prosent). Disse fagfeltene er også mest vanlig blant deltidsstudentene, noe som understreker de tette båndene mellom det å studere på deltid og over nett.

Et fagfelt som derimot er stort blant deltidsstudentene, men som ikke skiller seg ut blant nettstudentene, er helse- sosial- og idrettsfag. Det kan være fordi helsefaglige utdanninger i større grad krever laboratoriearbeid og praktisk øvelse. 1 av 5 deltidsstudenter (20 prosent) i universitets- og høyskoleutdanning tar utdanning innenfor dette fagfeltet.

Innenfor de tre nevnte fagfeltene studerer hele 71 prosent av deltidsstudentene i universitets- og høyskoleutdanning. Resterende fagfelt utgjør kun små andeler av deltidsstudentene. Dette kan igjen knyttes opp mot hvordan yrker som sykepleiere og lærere har omfattende videreutdanningstilbud.

Tabell 2.7 Fagfelt og studieprogram blant studenter ved universiteter og høyskoler, i alt og etter studiebrøk og undervisningstype. 2021. Prosent

	Alle universitets- og høgskolestudenter	Studiebrøk		Undervisningstype		Antall svar
		Heltid	Deltid	Nettbasert	Ikke nettbasert	
Fagfelt						
Humanistiske og estetiske fag	9,4	9,4	9,5	12,2	8,9	348
Lærerutdanninger og utd i ped	18,2	15,9	24,7	20,8	17,7	667
Samfunnsfag og juridiske fag	13,0	15,6	5,7	11,1	13,4	485
Økonomiske og administrative fag	18,8	16,1	26,5	27,0	17,2	691
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	17,9	20,8	9,6	14,0	18,6	656
Helse-, sosial- og idrettsfag	19,6	19,6	19,5	11,0	21,2	731
Andre fagfelt ¹	3,1	2,6	4,5	4,0	2,9	114
Studieprogram						
Årsstudium	9,6	6,1	20,0	20,4	7,6	360
Bachelorprogram	47,3	57,1	19,0	34,5	49,8	1 767
Masterprogram (2 år)	16,9	14,7	23,2	12,1	17,8	604
5-årig integrert masterprogram	13,2	16,3	4,0	5,4	14,6	494
Profesjonsstudium (5-6 år)	3,5	4,5	0,7	1,1	4,0	131
Annet, for eksempel enkeltemner	9,4	1,3	33,0	26,5	6,1	336

¹Andre fagfelt inkluderer allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Fagskole: 8 av 10 heltidsstudenter går 2-årig utdanning

Flesteparten (80 prosent) av heltidsstudentene i fagskoleutdanning tar en 2-årig fagskoleutdanning. 20 prosent tar en fagskoleutdanning på heltid med varighet på 1 år.

Blant deltidsstudentene er det også størst andel som går 2-årig utdanning (41 prosent). Men det er også en stor gruppe som går deltidsutdanning med en planlagt varighet på mer enn to år, med 39

prosent. Innholdsmessig tilsvarer dette ofte det samme som en 2-årig fagskoleutdanning på heltid, bare over en lengre tidsperiode.

Nærmere 15 prosent av deltidsstudentene går en utdanning med varighet på under 1 år. Dette er typisk for ulike bransjeprogrammer og andre kortere utdanninger med færre enn 30 studiepoeng. Bransjeprogrammene sprang ut av kompetansereformen Lære hele livet (Meld. St.14 (2019-2020)) og er fleksible programmer som skal svare på bedrifters kompetansebehov. Fra 11. juni 2021 ble det gjennom fagskoleloven tillatt at fagskolene kunne tilby utdanninger på mindre enn et halvt års omfang (Fagskoleloven, 2018, § 4a). De kortere fagskoleutdanningene er noe mer utbredt blant studenter som tar nettbaserte studier.

Naturvitenskapelige fag, inkludert håndverksfag og tekniske fag, er det klart største fagfeltet blant fagskolestudentene (44 prosent), både når det gjelder nettbaserte og ikke-nettbaserte fagskolestudier. Helse- sosial- og idrettsfag er det nest største fagfeltet blant fagskolestudentene med 21 prosent av studentene. 13 prosent av fagskolestudentene studerer innenfor økonomiske og administrative fag. Blant nettstudenter er dette fagfeltet mer populært, med 23 prosent av nettstudentene.

Tabell 2.8 Utdanningslengde og fagfelt blant fagskolestudenter. 2021. Prosent

	Alle fagskolestudenter	Nettbaserte studier	Ikke nettbaserte studier	Antall svar
Heltid fagskoleutdanning¹				
1-årig fagskoleutdanning	20,3	36,2	16,6	80
2-årig fagskoleutdanning	79,7	63,8	83,4	306
Deltid fagskoleutdanning²				
1-årig deltidsutdanning	15,2	20,4	7,8	105
2-årig deltidsutdanning	43,4	35,1	55,1	293
Mer enn 2-årig deltidsutdanning	41,4	44,4	37,1	282
Fagfelt				
Humanistiske og estetiske fag	9,0	2,8	14,0	99
Økonomiske og administrative fag	13,0	23,2	4,8	129
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	44,4	46,7	42,6	474
Helse-, sosial- og idrettsfag	20,9	21,0	20,7	230
Andre fagfelt ³	12,7	6,3	17,8	134

¹ 16 observasjoner er holdt utenfor fordi gruppen er så liten at den ikke kan brytes ned på kjennemerker. Disse tilhører gruppen; «Annet, heltids fagskoleutdanning (inkl. halvårig utdanning)»

² 32 observasjoner er holdt utenfor fordi gruppen er så liten at den ikke kan brytes ned på kjennemerker. Disse tilhører gruppen; «Annet, deltid fagskoleutdanning».

³ Andre fagfelt inkluderer her allmenne fag, lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk, samfunnsfag og juridiske fag og primærnæringsfag. Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Blant heltidsstudentene i fagskolene er det størst andel menn blant dem som går den ordinære 2-årige fagskoleutdanningen (tabell 2.9). Kvinner er derimot overrepresentert blant studentene på 1-årige fagskoleutdanninger på heltid. Selv om deltidsstudenter har en planlagt studieprogresjon på mindre enn 60 studiepoeng i året, har også disse oppgitt planlagt varighet på studiene. Blant deltidsstudenter finner vi klart størst andel kvinner i de 1-årige og 2-årige deltidsutdanningene, hvor mer enn 7 av 10 studenter er kvinner. Ser vi derimot på deltidsutdanninger med en varighet på mer enn 2 år er det klart størst andel menn, med 86 prosent. Dette kan ha sammenheng med hvordan andelen menn er størst på de 2-årige heltidsutdanningene, fordi mange av de 2-årige heltidsutdanningene i fagskolene også tilbys som 4-årig deltidsutdanning.

Tabell 2.9 Type studier blant studenter ved fagskoler, etter kjønn. 2021. Prosent

	Mann	Kvinne	Antall svar
Alle studenter	55,2	44,8	1 067
Heltidsstudenter¹			
1-årig fagskoleutdanning	44,8	55,2	80
2-årig fagskoleutdanning	66,8	33,2	306
Deltidsstudenter²			
1-årig deltidsutdanning	29,6	70,4	105
2-årig deltidsutdanning	25,2	74,8	294
Mer enn 2-årig deltidsutdanning	86,2	13,8	282

¹ 16 observasjoner er holdt utenfor fordi gruppene er så små at det ikke kan brytes ned på kjennemerker. Disse tilhører gruppene; «Annet, heltids fagskoleutdanning (inkl. halvårig utdanning)» og «Annet».

² 32 observasjoner er holdt utenfor fordi gruppen er så liten at den ikke kan brytes ned på kjennemerker. Disse tilhører gruppen; «Annet, deltids fagskoleutdanning».

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Det er store forskjeller mellom fagfeltene når det gjelder hva heltids- og deltidsstudentene i fagskolene går. Mens 92 prosent av studentene innenfor fagfeltet humanistiske og estetiske fag studerer på heltid, gjelder dette kun 8 prosent av studentene innenfor helse-, sosial og idrettsfag. Fagskolene tilbyr ofte kortere utdanninger innenfor helsefaglige tema for helsefagarbeidere, som gjerne tilbys på deltid.

Det er en viss overlapp i hvorvidt et fagfelt tilbys på deltid, og hvor stor andel i fagfeltet som mottar nettbasert undervisning. Mens 73 prosent av studentene innenfor fagfeltet økonomiske og administrative fag studerer på deltid, er også undervisningen nettbasert hos 79 prosent av studentene innenfor fagfeltet. Omvendt er det lite nettbasert undervisning hos studenter innenfor fagfeltet humanistiske og estetiske fag, et fagfelt hvor 92 prosent av studentene studerer på heltid.

Tabell 2.10 Fagfelt blant fagskolestudenter, etter studiebrøk og undervisningstype. 2021. Prosent

	Studiebrøk		Undervisningstype		Antall svar
	Heltid	Deltid	Nettbasert	Ikke nettbasert	
Humanistiske og estetiske fag	92,0	8,0	13,9	86,1	99
Økonomiske og administrative fag	27,2	72,8	79,2	20,8	129
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	35,6	64,4	46,6	53,4	474
Helse-, sosial- og idrettsfag	7,9	92,1	44,6	55,4	230
Andre fagfelt ¹	55,4	44,6	22,0	78,0	134

¹ Andre fagfelt inkluderer her allmenne fag, lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk, samfunnsfag og juridiske fag og primærnæringsfag.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

2.4. Bosituasjon og familietyper blant studentene

Hvilken livsfase man er i og om man bor alene eller sammen med andre mens man studerer, påvirker studiehverdagen og setter gjerne også betingelser for valg av studier. En student med barn kan for eksempel ha forpliktelser som setter grenser for tidsbruk på studiene, eller en økonomisk situasjon som krever at man jobber og kanskje velger deltidsstudier. Studenter som bor med en yrkesaktiv partner har kanskje større økonomisk spillerom og bedre levekår enn aleneboende studenter. Vi skal derfor se litt nærmere på studentenes bosituasjon og om de bor sammen med noen.

Fire av fem studenter bor sammen med noen

Omtrent hver femte student bor alene. Det er en litt større andel menn som bor alene enn kvinner, med henholdsvis 20 og 17 prosent. Aldersgruppen med størst andel aleneboende er 25-29 år (22 prosent), men det er ikke så stor variasjon mellom aldersgruppene.

I alt bor 82 prosent av studentene sammen med noen. Flest bor sammen med ektefelle/kjæreste (38 prosent) eller i kollektiv/med venner (37 prosent). 18 prosent av studentene bor sammen med barn

som de forsørger (egne barn eller andre barn i husholdningen), enten med eller uten kjæreste/ektefelle. 6 prosent bor sammen med foreldre som de deler matbudsjett med eller blir forsørget av.

En større andel kvinnelige studenter bor sammen med kjæreste/ektefelle og med barn sammenlignet med mannlige studenter. En større andel mannlige studenter bor i kollektiv eller med venner.

Fagskolestudentene er, som vi har sett, ofte eldre enn universitets- og høyskolestudentene. Som forventet ser vi at fagskolestudenter i større grad er etablerte med kjæreste/ektefelle (51 prosent) og bor med barn (31 prosent). Samtidig bor en mindre andel av fagskolestudentene i kollektiv (23 prosent) enn universitets- og høyskolestudentene (39 prosent), en boform som ofte forbindes med unge, uetablerte studenter. Det er også mindre vanlig å bo hos foreldre blant fagskolestudenter.

Tabell 2.11 Andel studenter som bor alene og sammen med noen¹. 2021. Prosent

	Aleneboende	Bor sammen med noen, i alt	Bor sammen med:				Antall svar
			Foreldre	Kjæreste/ektefelle	Barn	Kollektiv/andre	
Alle studenter	18,5	81,5	5,9	37,9	17,8	37,3	4 923
Aldersgruppe							
18-21 år	15,6	84,4	12,1	11,6	0,7	61,5	1 007
22-24 år	18,3	81,7	6,1	21,0	0,9	55,7	1 237
25-29 år	22,1	77,9	5,5	41,5	8,0	31,4	1 000
30-44 år	19,2	80,8	1,8	64,1	47,4	12,0	1 209
45 år eller over	16,2	83,8	1,8	72,1	52,5	6,5	470
Kjønn							
Mann	20,3	79,7	6,3	33,3	11,9	41,1	2 024
Kvinne	17,3	82,7	5,6	41,0	21,8	34,7	2 899
Utdanningstype							
Fagskole	21,9	78,1	3,6	50,7	31,4	22,6	1 118
Universitet og høyskole	18,3	81,7	6,1	36,8	16,7	38,5	3 805
Studiebrøk							
Heltid	18,3	81,7	6,7	27,2	7,2	48,1	3 261
Deltid	19,1	80,9	3,7	64,2	44,1	10,6	1 662

¹Tabellen viser en fulltelling av hvem man bor sammen med. Det vil si at noen bor med både kjæreste/ektefelle og barn, og/eller med foreldre, og/eller i kollektiv eller med andre. I senere grupperinger i rapporten er hver student plassert i kun én familietype. Par vil da regnes som par selv om de bor med foreldre eller i kollektiv/med andre.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

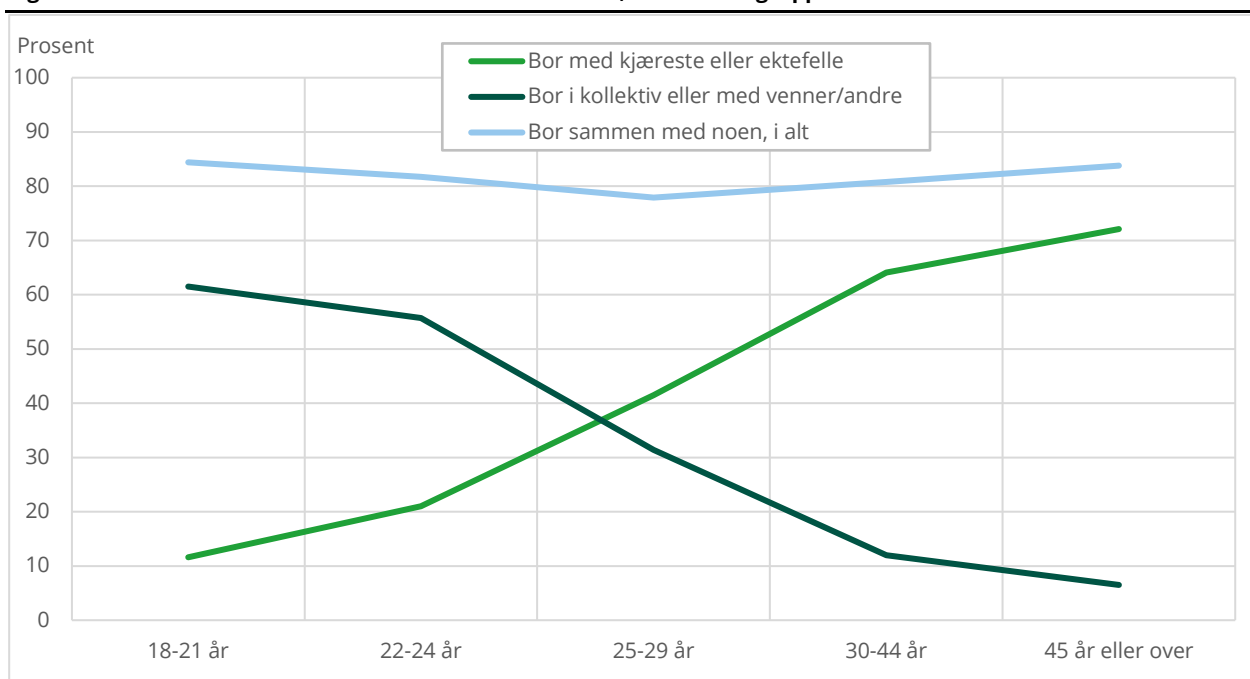
Fra kollektiv til samboerskap

Blant de yngste studentene (18-21 år) bor nesten to av tre (62 prosent) i kollektiv eller sammen med venner/andre. 12 prosent bor hjemme hos foreldre i denne aldersgruppen – en større andel enn i de andre aldersgruppene, naturlig nok. Det er likevel en liten andel sammenlignet med andre land i Europa, der det er vanligere å bo hjemme lengre og mens man studerer (Revol, 2019). Det er også en liten andel med tanke på nedstengingen som fulgte koronapandemien, hvor man kunne forvente at flere unge studenter bodde hjemme hos foreldrene enn før. Det er verdt å merke seg at de som her regnes som hjemmeboende kun er de som deler matbudsjett med foreldre eller blir forsørget av foreldre.

Figur 2.3 illustrerer endringer i bosituasjon i lys av alder. Vi ser at fra aldersgruppen 22-24 til 25-29 år er det mange som etablerer samboerskap med en kjæreste eller ektefelle, hvor andelen øker fra 21 prosent til 42 prosent av studentene. Andelen som bor med kjæreste/ektefelle øker ytterligere i gruppen som er 30 år eller eldre, og blant de eldste studentene bor også omkring halvparten sammen med barn. Parallelt synker andelen som bor hjemme hos foreldre og som bor i kollektiv.

Andelen studenter som bor sammen med andre forandrer seg ikke så mye fra aldersgruppe til aldersgruppe. Det er *hvem* man bor sammen med som forandrer seg fra de yngste til de eldste studentene. Se også vedleggstabell A2 for en oversikt over familietype fordelt på utdanningstypene.

Figur 2.3 Andel studenter som bor sammen med noen, etter aldersgrupper. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen 2.3 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Det kan ha mye å si for økonomien til par om husholdningen består av to studenter eller ikke. Av studentene som bor sammen med ektefelle eller kjæreste i denne undersøkelsen, bor flertallet (74 prosent) sammen med en partner som hovedsakelig er yrkesaktiv, og det er bare 21 prosent av parene hvor partneren primært er student. Det betyr at parene kan ha veldig ulike økonomiske forutsetninger.

Som med mange av de andre kjennetegnene ved studentenes livssituasjon, varierer også partneres hovedaktivitet med alder. I aldersgruppen 18-21 år er 63 prosent av partnerne primært studenter. Denne andelen synker kraftig med økende alder og gjelder kun 1 prosent av studentene 45 år og eldre. Flere kvinnelige enn mannlige studenter bor med en ektefelle/kjæreste som er hovedsakelig yrkesaktiv. Det skyldes delvis at de kvinnelige studentene er noe eldre i gjennomsnitt, men også innenfor hver aldersgruppe er andelen kvinner med yrkesaktiv partner større enn for de mannlige studentene (se vedleggstabell A3).

Tabell 2.12 Kjæreste/ektefelles primære aktivitet, blant studenter som bor med kjæreste/ektefelle, etter kjønn og aldersgruppe. 2021. Prosent

	Vil du si at din kjæreste/ektefelle hovedsakelig er student, yrkesaktiv eller annet?			Antall svar
	Student	Yrkesaktiv	Annet	
Alle studenter som bor med kjæreste eller ektefelle (par)	20,7	74,4	4,9	1 937
Aldersgruppe				
18-21 år	63,2	33,2	3,6	123
22-24 år	56,2	40,2	3,6	273
25-29 år	25,8	70,5	3,7	430
30-44 år	6,5	89,0	4,5	776
45 år eller over	1,0	90,1	8,9	335
Kjønn				
Mann	30,8	63,4	5,8	720
Kvinne	15,1	80,5	4,4	1217

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Studentfamilier

Studenter som har barn, har ofte litt andre rammebetingelser for studiehverdagen sin enn studenter uten barn. I alt oppgir 18 prosent av studentene i denne undersøkelsen at de bor sammen med ett eller flere barn som de forsørger. Andelen studenter med barn er høyere i Norge, og i Norden generelt, enn i mange andre europeiske land (Keute & Andresen, 2021), som må ses i sammenheng med både studentenes alder, gjennomsnittlig alder for førstegangsfødende, og tilgjengelige velferdsordninger for studenter i ulike land.

Av studenter som bor sammen med kjæreste eller ektefelle er det litt under halvparten (42 prosent) som også bor sammen med barn. I overkant av 3 prosent av studentene som ikke bor med en kjæreste eller ektefelle, bor sammen med barn som de forsørger. Det er en noe større andel studenter som bor med barn i skolealder enn med yngre barn.

Tabell 2.13 Andel studenter som bor med barn, etter familietype (par) og barnas alder¹. 2021. Prosent

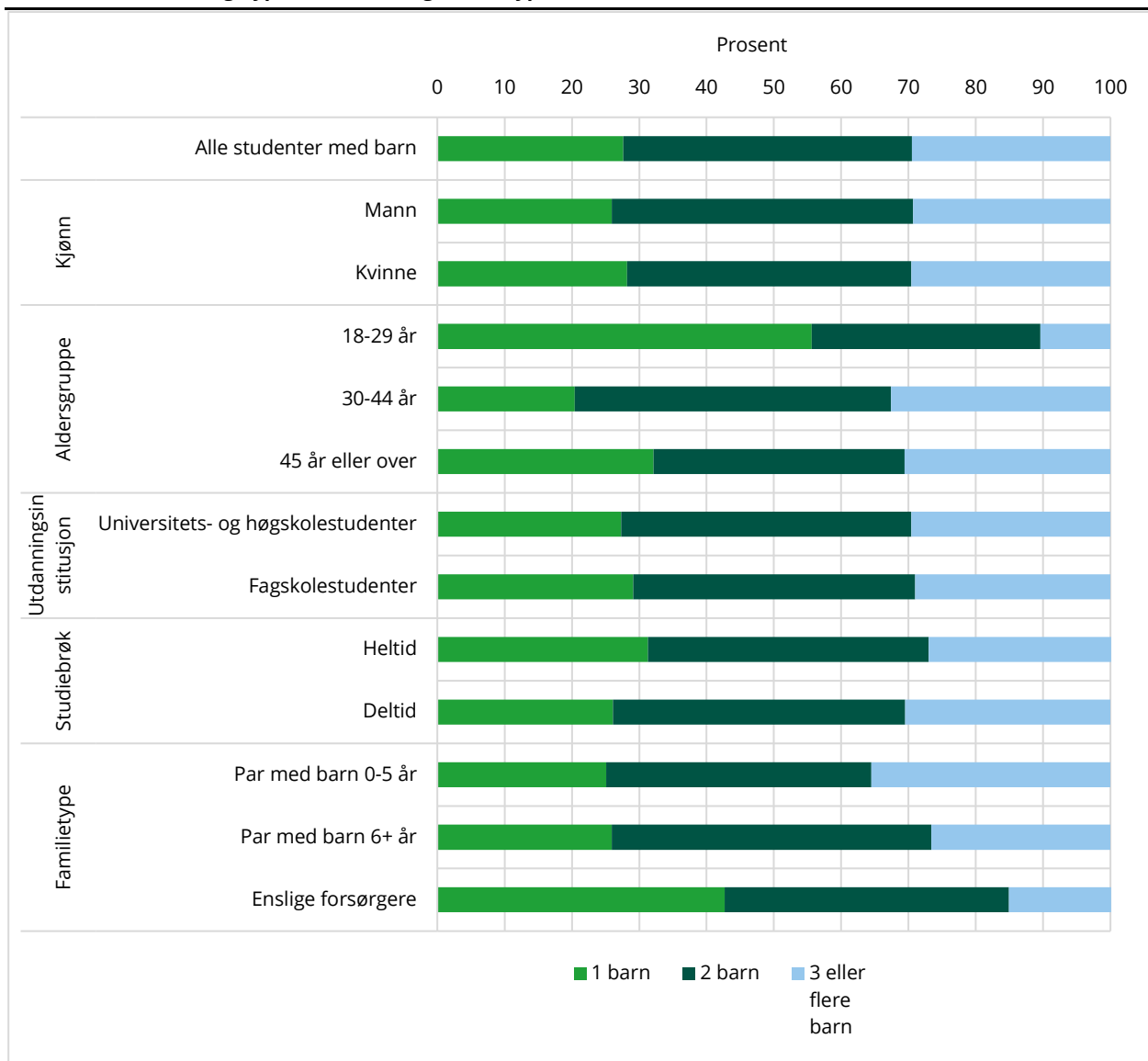
	Bor med barn, i alt	Bor med barn 0-5 år	Bor med barn 6+ år	Antall svar
Alle studenter	17,8	9,3	14,1	4 929
Bor med kjæreste/ektefelle (par)	41,5	22,7	32,3	1 936
Bor ikke med kjæreste/ektefelle	3,4	1,1	2,9	2 993

¹Tabellen viser en fulltelling av studenter som bor med barn. Studenter som har barn i både aldersgruppe 0-5 år og 6+ år vil være med i begge grupper her, men vil senere i rapporten kategoriseres etter yngste barns alder. Gruppen «Bor ikke med kjæreste/ektefelle» viser en fulltelling av studenter som ikke bor med kjæreste/ektefelle, men med barn, og skiller seg noe fra familietyper «Enslig forsørger» som brukes senere i rapporten (enslig forsørger inkluderer ikke hjemmeboende studenter).

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Av alle studentene som bor sammen med barn, bor sju av ti (72 prosent) sammen med mer enn ett barn. Denne andelen varierer imidlertid mye med studentenes alder. Blant studenter under 30 år med barn bor over halvparten (56 prosent) med ett barn.

Figur 2.4 Antall barn blant studenter som bor sammen med barn som de forsørger, etter kjønn, aldersgrupper, utdanningstype, studiebrøk og familietype. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabasen 2.4 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

3. Studieforhold

- *Fagskolestudenter bruker mer tid på studiene enn universitets- og høgstskolestudenter*
- *6 av 10 studenter har hatt helt eller mest fysisk undervisning høsten 2021*
- *Fagskolestudentene kjører oftest bil til undervisningsstedet, mens kollektivtransport er vanligst blant universitets- og høgstskolestudentene*
- *8 prosent av fagskolestudentene og 19 prosent av universitets- og høgstskolestudentene har vært i praksis organisert av undervisningsstedet høsten 2021*
- *Færre enn 1 av 10 studenter har hatt en pause i nåværende studier*

I dette kapitlet presenteres resultater knyttet til tidsbruk på studiene, undervisningsform, avstand og reisevei, praksisopphold, pauser og forsinkelser i studiene. Gjennom kapitlet blir det gjennomgående trukket frem forskjeller mellom studentene i lys av deres alder, kjønn, utdanningstype, studiebrøk (heltid/deltid), undervisningstype og familietype. Disse kjennemerkene henger ofte sammen.

Det er viktig å merke seg at fagskolestudenter og universitets- og høgstskolestudenter har forskjellig alderssammensetning og fordeling av heltids- og deltidsstudenter. I tilfeller hvor forskjellene mellom utdanningstypene gir store utslag, skiller vi mellom dem i tabellene. Dette gir oss muligheten til å gi reelle tall for hver utdanningstype, og samtidig sammenligne dem med hverandre.

3.1. Tidsbruk

Tid brukt på studiene innebærer alle timer en student bruker på studierelaterte aktiviteter. Studentene har svart på hvor mange timer de bruker på henholdsvis forelesninger, kollokviégrupper og selvstudier i en vanlig uke høsten 2021. Obligatorisk praksis gjennom studiene er ikke medregnet her. Antall timer per aktivitet er summert opp til total ukentlig tidsbruk på studiene. Vi vil først gå gjennom samlet tidsbruk blant studentene, før vi ser på tidsbruk på de tre separate studieaktivitetene.

Tidsbruk på studiene vil kunne variere med hvilken type utdanning man tar, og ikke minst hvorvidt man studerer på heltid eller deltid. Mens 74 prosent av studentene ved universiteter og høgstskoler studerer på heltid, gjelder dette kun 36 prosent av fagskolestudentene (tabell 2.2). Denne skjevfordelingen vil være en viktig grunn til at gjennomsnittlig tidsbruk varierer mellom de to utdanningstypene.

Fagskolestudenter bruker mest tid på studiene

Gjennomsnittlig tidsbruk på studiene er høyest hos universitets- og høgstskolestudentene (30 timer), som speiler nettopp det at flertallet av studentene er heltidsstudenter. Omvendt fører den høye andelen deltidsstudenter til at fagskolestudenter samlet sett har lavere gjennomsnittlig tidsbruk (25 timer). For å gi et realistisk bilde av studentenes tidsbruk, vil vi i det følgende kommentere på gjennomsnittlig tidsbruk fordelt på både utdanningstype og studiebrøk (tabell 3.1).

Tar vi høyde for studiebrøk finner vi at fagskolestudenter bruker mer tid på studiene enn studenter ved universiteter og høgstskoler, og dette gjelder for både for heltids- og deltidsstudenter. Heltidsstudenter ved fagskoler bruker i gjennomsnitt 40 timer i uken på studiene, noe som er 4 timer mer enn gjennomsnittet hos universitets- og høgstskolestudentene som studerer på heltid.

Heltidsstudenter i universitets- og høgstskoleutdanning bruker i gjennomsnitt 36 timer i uken på studiene. Sammenligner vi med Studiebarometeret 2021, en studentundersøkelse fra Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), er gjennomsnittlig tidsbruk for heltidsstudenter i

universitets- og høyskoleutdanning beregnet til 34 timer i uken (Bakken et al., 2022, s. 41). Forskjeller i hvordan man har håndtert høye verdier varierer mellom undersøkelsene, og kan forklare noe av differansen.

Deltidsstudentene i universitets- og høyskoleutdanning bruker i gjennomsnitt 13 timer i uken på studiene. De yngste deltidsstudentene bruker flest timer, med 19 timer blant de i aldersgruppen 22-24 år. Blant deltidsstudentene i fagskoleutdanning er gjennomsnittlig timebruk høyere, med mellom 17 og 18 timer i uken, uavhengig av alder.

Heltidsstudenter ved nettbaserte studier bruker færre timer i uken på studiene sammenlignet med de som ikke går nettbaserte studier, både blant fagskolestudenter og universitets- og høyskolestudenter. Dette kan ha sammenheng med at nettstudier har mindre obligatorisk oppmøte og mer fleksibel organisering, slik at studentene kan kombinere studiene med andre gjøremål.

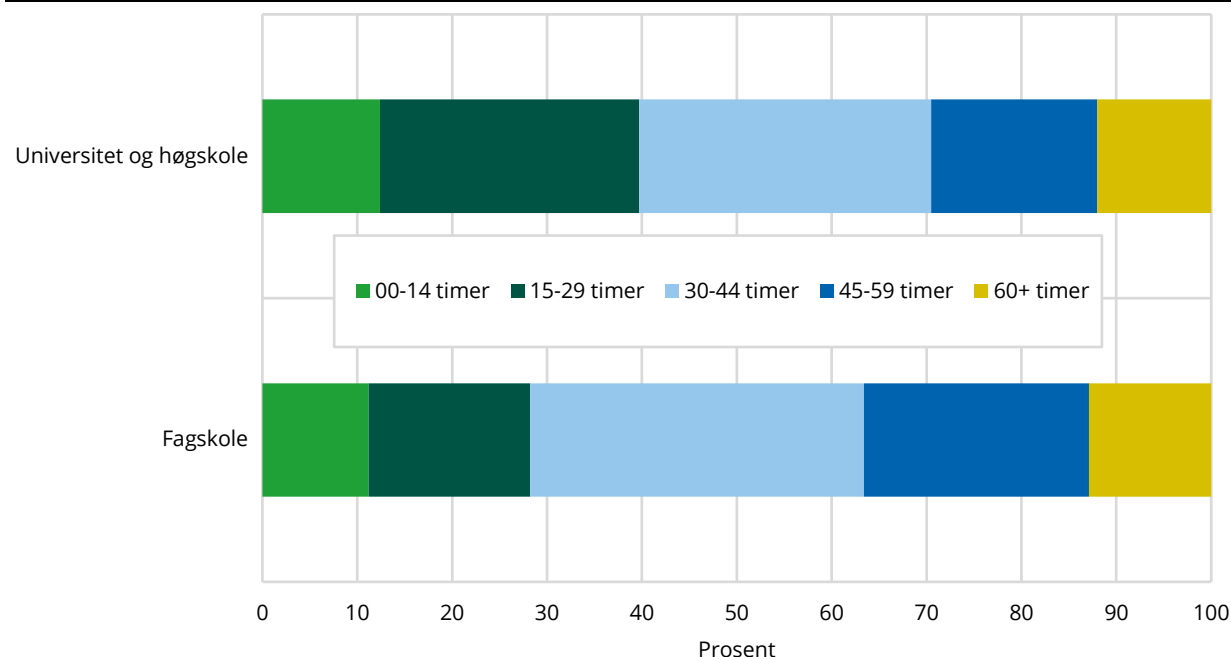
I fagskolene bruker mannlige studenter flere timer på studiene i uka enn kvinnelige studenter. Dette er omvendt hos universitets- og høyskolestudentene. Her oppgir kvinnene flest timer, både blant heltids- og deltidsstudentene.

Tabell 3.1 Gjennomsnittlig tidsbruk på studiene i uken, etter utdanningstype og studiebrøk. 2021. Timer

	Universitet og høyskole			Fagskole			Antall svar
	Alle studenter	Heltid	Deltid	Alle studenter	Heltid	Deltid	
Alle studenter	30,1	36,0	13,3	25,3	39,5	17,3	4 836
Aldersgruppe							
18-21 år	35,1	35,5	:	39,2	43,5	:	985
22-24 år	35,6	36,6	18,5	32,8	41,6	17,3	1 208
25-29 år	30,4	35,4	12,6	25,0	35,6	18,0	980
30-44 år	23,5	37,2	12,7	20,9	37,6	17,0	1 198
45 år eller over	16,5	33,6	13,4	19,9	33,7	18,1	465
Kjønn							
Mann	30,3	35,1	12,5	27,4	40,7	18,3	1 989
Kvinne	30,0	36,7	13,6	22,8	37,6	16,4	2 847
Nettstudier							
Nettbaserte studier	19,8	30,2	12,9	19,8	31,3	17,5	1 104
Ikke nettbaserte studier	32,1	36,6	13,5	30,0	41,6	17,1	3 732
Familietype							
Aleneboende 18-29 år	33,5	36,9	11,0	27,6	39,9	16,5	620
Aleneboende 30+ år	21,8	33,5	13,3	22,9	37,3	16,1	303
Par med barn 0-5 år	22,2	35,9	14,0	18,1	:	16,9	464
Par med barn 6+ år	16,6	35,7	12,1	17,8	:	15,7	367
Par uten barn	28,7	35,4	12,0	26,1	43,4	17,8	1 079
Enslige forsørgere	20,1	29,8	11,7	26,0	:	24,2	108
Hjemmeboende	28,7	30,5	18,5	27,8	:	:	248
Kollektiv eller med andre	35,9	37,2	18,0	33,7	41,3	18,1	1 647

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Ved å gruppere den ukentlige tidsbruken kan vi se forskjeller i timebruk i større detalj enn ved gjennomsnitt. Figur 3.1 viser hvordan en større andel av fagskolestudentene bruker mer enn 30 timer i uken på studiene sammenlignet med universitets- og høyskolestudentene. Mens 60 prosent av heltidsstudentene i universitets- og høyskoleutdanning bruker mer enn 30 timer i uken på studiene, gjelder dette hele 72 prosent av fagskolestudentene. Største gruppe innenfor begge typer utdanning er de som bruker mellom 30-44 timer i uken på studiene, men hos universitets- og høyskolestudentene er det også svært mange som bruker mellom 15-29 timer (27 prosent).

Figur 3.1 Gruppert tidsbruk på studiene blant heltidsstudenter, etter utdanningstype. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 3.1 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Timer brukt på studiene varierer også med hvilket fagfelt studentene tar utdanning innenfor (tabell 3.2). Høyest gjennomsnittlig tidsbruk per uke blant heltidsstudentene i universitets- og høyskoleutdanning er hos studenter innenfor fagfeltet naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag (43 timer). Dette er blant annet studenter innenfor realfag som kjemi og fysikk, hvor studentene ofte har laboratoriearbeid og obligatoriske øvelser. Omvendt er timebruken lav blant universitets- og høyskolestudentene som går lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk, med 30 timer i uken. Lærerutdanninger er praksisrettede studium, som vil si at studentene bruker en del tid på praksisopphold i skolene. Praksis er ikke en aktivitet vi har kartlagt tidsbruk på. Se til delkapittel 3.3 for omtale av praksis.

Blant heltidsstudenter i fagskoleutdanning er tidsbruken høyest blant studentene innenfor fagfeltet humanistiske og estetiske fag (41 timer), hvis vi ser bort fra samlekategorien for andre fagfelt. Dette innebærer utdanninger innenfor blant annet språk, religion og kunst. Blant fagskolestudenter er tidsbruken også høy innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag, med et gjennomsnitt på 39 timer i uken.

Tabell 3.2 Gjennomsnittlig tidsbruk på studiene i uken per fagfelt, etter utdanningstype og studiebrøk. 2021. Timer

	Universitet og høyskole		Fagskole		Antall svar
	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	
Alle studenter	36,0	13,3	39,4	17,4	4 761
Humanistiske og estetiske fag	29,9	12,7	40,6	:	443
Lærerutdanninger og utd i ped	29,7	13,5	:	:	673
Samfunnsfag og juridiske fag	33,7	12,0	:	:	503
Økonomiske og administrative fag	36,2	11,1	32,9	17,2	823
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	43,0	15,5	39,4	18,8	1 126
Helse-, sosial- og idrettsfag	38,2	16,0	:	16,1	957
Andre fagfelt ¹	38,2	11,9	45,3	15,8	236

¹ Andre fagfelt inkluderer her allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- sikkerhetsfag og andre servicefag

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

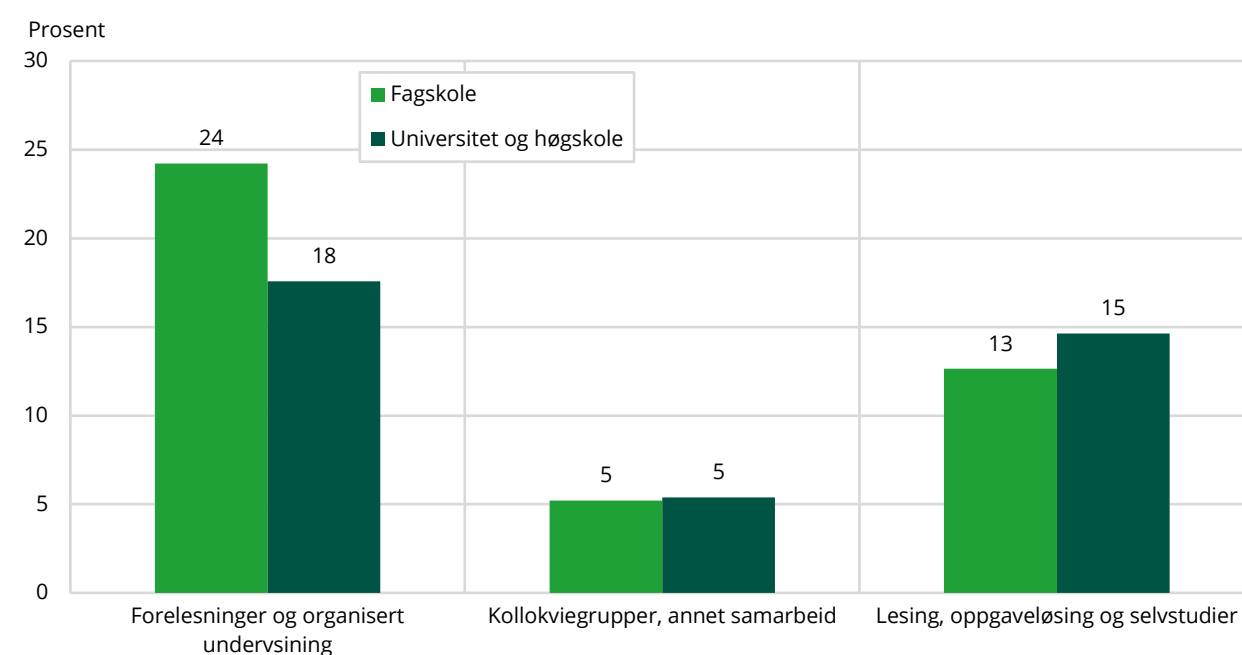
Mest tid på forelesninger og organisert undervisning

Studentene i undersøkelsen oppga tidsbruk på tre overordnede studieaktiviteter. Vi har til nå omtalt den totale tidsbruken hos studentene, men det er vel så interessant å se på studieaktivitetene studentene fordeler tiden på. Figur 3.2 viser timer brukt på forelesning, kollokvier og selvstudier hos heltidsstudenter fordelt på utdanningstype. Merk at vi her omtaler kun heltidsstudenter (se vedleggstabell A4 for tilsvarende tall for deltidsstudenter).

Timer brukt på de forskjellige studieaktivitetene forteller noe om hvordan studiehverdagen er organisert blant fagskolestudenter og universitets- og høyskolestudenter. Generelt sett bruker studentene mest tid på forelesninger og organisert undervisning.

Fagskolestudentene bruker flere timer i uken på forelesninger og organisert undervisning (24 timer), sammenlignet med universitets- og høyskolestudenter (18 timer). Når det gjelder lesing, oppgaveløsning og selvstudier bruker derimot universitets- og høyskolestudentene flest timer, men forskjellen er på kun 2 timer. Den gjennomsnittlige timebruken på kollokviegrupper og annet samarbeid er lik mellom utdanningstypene, med 5 timer i uken. Fagskolestudentene bruker altså mest tid totalt på studiene i en vanlig uke.

Figur 3.2 Tidsbruk på studiene i uken blant heltidsstudenter, etter studieaktivitet og utdanningstype. 2021. Timer

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen 3.2 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Tabell 3.3 viser gjennomsnittlig timebruk blant heltidsstudenter bruker på forelesning, kollokviegrupper og selvstudier i en vanlig studieuke. Timebruken på forelesninger og organisert undervisning varierer i liten grad med alder og kjønn.

Studenter med nettbasert undervisning bruker i gjennomsnitt færre timer på forelesninger og organisert undervisning (15 timer) enn studenter som ikke har nettbasert undervisning (18 timer). Dette kan være en konsekvens av friheten som følger nettstudier, og reflekterer ikke nødvendigvis en lavere studiebyrde.

Lesing, oppgaveløsning og selvstudier er også en aktivitet studentene bruker mange timer på i en gjennomsnittlig studieuke, med i snitt 15 timer. Dette gjelder spesielt blant de eldste studentene. Mens studenter i alderen 18-21 år bruker 13 timer i uken, bruker de i alderen 25-29 år og 30-44 år i snitt 16 timer i uken.

De yngste studentene bruker flere timer i kollokviegrupper og annet samarbeid enn de eldste studentene. Studentsamarbeid kan øke studentenes faglige utbytte, men kan vel så mye være en verdifull sosial arena. Eldre studenter er oftere i en annen livssituasjon når det gjelder familie og barn, og kan ha både mindre tid og mindre behov for slikt felles samarbeid.

Den gjennomsnittlige timebruken på de ulike studieaktivitetene varierer også med fagfelt. Studenter innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag har høy gjennomsnittlig timebruk på samtlige studieaktiviteter. Lavest gjennomsnittlig timebruk på forelesninger og organisert undervisning finner vi blant studenter innenfor samfunnsfag og juridiske fag (14 timer) og humanistiske og estetiske fag (16 timer). Studenter innenfor disse to fagfeltene bruker også færrest timer på kollokviegrupper og annet samarbeid.

Studenter på lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk har lavest gjennomsnittlig timebruk på lesing, oppgaveløsning og selvstudier, med 10 timer i uken. En mulig forklaring på dette er at lærerutdanningen har mye praksis, og derfor gjør at studentene bruker færre timer på de tre studieaktivitetene. Som vist i tabell 3.2 bruker heltidsstudentene innenfor dette fagfeltet i universitets- og høgskoleutdanning under 30 timer i uken på studiene i gjennomsnitt.

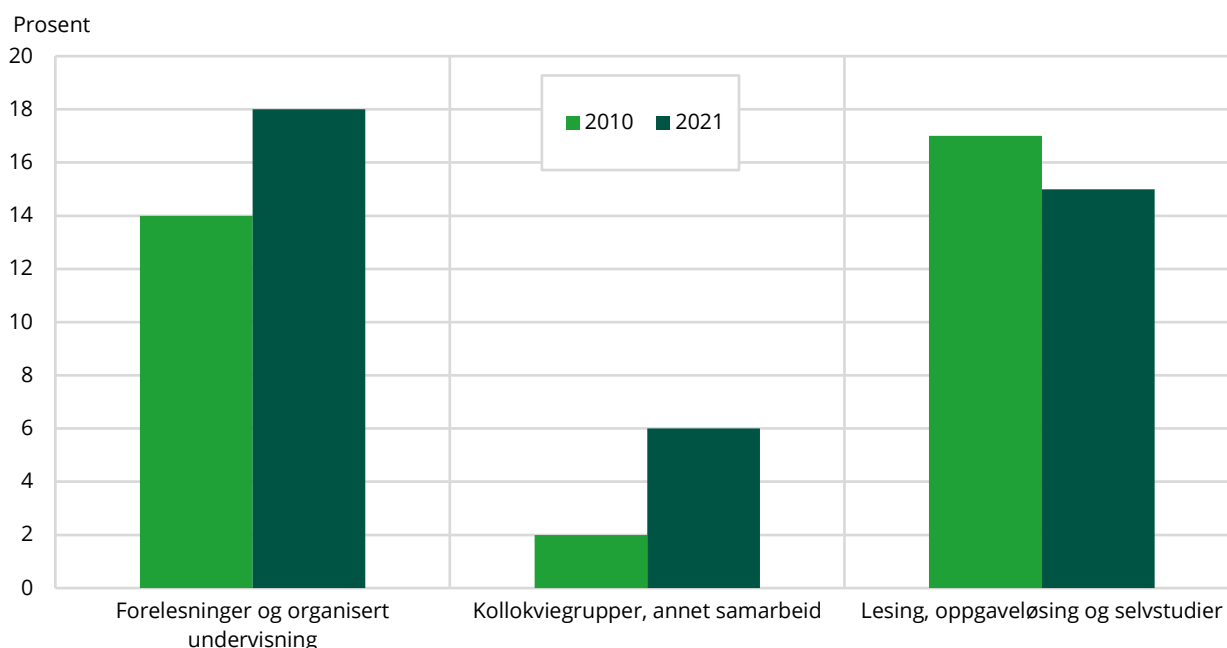
Tabell 3.3 Tidsbruk på studiene i uken blant heltidsstudenter, etter studieaktivitet. 2021. Timer

	Forelesninger og organisert undervisning	Kollokviegrupper, annet samarbeid	Lesing, oppgaveløsning og selvstudier
Alle heltidsstudenter	17,9	5,4	14,5
Aldersgruppe			
18-21 år	18,3	6,0	13,2
22-24 år	17,9	6,1	14,5
25-29 år	17,0	4,4	15,6
30-44 år	18,8	3,9	15,7
45 år eller over	17,0	2,3	14,9
Kjønn			
Mann	17,3	5,6	14,1
Kvinne	18,3	5,2	14,9
Utdanningstype			
Fagskole	24,2	5,2	12,6
Universitet og høgskole	17,6	5,4	14,6
Nettstudier			
Nettbaserte studier	14,5	3,3	14,6
Ikke nettbaserte studier	18,2	5,6	14,5
Familietype			
Aleneboende 18-29 år	18,0	6,1	14,4
Aleneboende 30+ år	17,5	3,2	15,2
Par med barn 0-5 år	17,9	3,3	14,8
Par med barn 6+ år	20,8	3,1	13,4
Par uten barn	17,6	4,8	14,7
Enslige forsørgere	15,8	2,8	13,1
Hjemmeboende	16,4	4,4	12,2
Kollektiv eller med andre	18,2	6,1	14,8
Fagfelt			
Humanistiske og estetiske fag	15,6	3,4	13,7
Lærerutdanninger og utd i ped	16,2	4,3	10,0
Samfunnsfag og juridiske fag	14,1	3,8	17,2
Økonomiske og administrative fag	17,4	6,2	14,4
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	20,6	7,3	16,7
Helse-, sosial- og idrettsfag	20,3	5,5	14,0
Andre fagfelt	21,1	6,3	15,1
Antall svar	3 080	3 049	3 078

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Sammenligner vi resultatene med 2010-undersøkelsen ser vi at studentenes tidsbruk på de tre studieaktivitetene har endret seg noe². Mens studentene i 2010 brukte 14 timer på forelesninger og organisert undervisning i en gjennomsnittlig uke, er timebruken høyere blant studentene i 2021 (18 timer). Studentene i 2021 bruker også flere timer på kollokviegrupper og annet samarbeid sammenlignet med 2010 studentene. Siden 2010 har gjennomsnittlig timebruk på lesing, oppgaveløsning og selvstudier gått noe ned. Total tidsbruk på studiene gjennom disse studieaktivitetene har totalt sett økt fra 2010 til 2021 (figur 3.3). Merk at vi her sammenligner en lang periode, uten målinger i mellomår. Endringer som følge av koronapandemien vil for eksempel ikke kunne leses ut av figuren.

Figur 3.3 Tidsbruk på studiene i uken blant universitets- og høyskolestudenter¹, etter studieaktivitet. 2010 og 2021. Timer

¹ Universitets og høyskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

Kilde: Levkårsundersøkelsen blant studenter, 2021 og Levkår blant studenter 2010, tabell 3.8, s. 39. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 3.3 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

3.2. Undervisningsform og oppmøte

Fagskolestudentene hadde mest fysisk undervisning høsten 2021

Undersøkelsen ble sendt ut til studentene i november 2021, i et semester som var delvis preget av restriksjoner som følge av koronapandemien. Undervisningsformene studentene har rapportert inn viser at undervisningen høsten 2021 trolig var påvirket av kravene til digitale undervisningstilbud.

13 prosent av heltidsstudentene ved universiteter og høyskoler har hatt kun fysisk undervisning høsten 2021, som vist i tabell 3.4. Ytterligere 54 prosent svarte at undervisningen har vært mest fysisk, det vil si med digitale innslag. Det at flertallet ikke har hatt ren fysisk undervisning viser hvordan undervisningsformen kan ha blitt preget av økte muligheter og ikke minst krav om digitale

² Det er noe ulike svarkategorier i 2010 og 2021.

I 2010-undersøkelsen var studieaktivitetene omtalt som følgende; 1. Organisert undervisning, som forelesninger, organisert gruppearbeid, lab, 2. Frivillige studiegrupper eller kollokviegrupper, 3. Selvstudier.

I 2021-undersøkelsen var studieaktivitetene omtalt som følgende; 1. Forelesning og organisert undervisning, 2. Kollokviegrupper og annet samarbeid på eget initiativ, 3. Lesing, oppgaveløsning og andre selvstudier.

løsninger som følge av pandemien. Totalt har 33 prosent av heltidsstudentene ved universiteter og høyskoler hatt helt eller mest nettbasert undervisning høsten 2021.

Blant fagskolestudentene svarte en større andel at undervisningen har vært bare fysisk, med 44 prosent av heltidsstudentene. Ytterligere 34 prosent har hatt mest fysisk undervisning høsten 2021. Blant fagskolestudenter har dermed 78 prosent hatt helt eller mest fysisk undervisning. Dette kan ses i lys av hvordan fagskolene ofte tilbyr en mer praktisk rettet utdanning, noe som også reflekteres i hvordan fagskolestudentene bruker flere timer i uken på forelesninger og organisert undervisning sammenlignet med universitets- og høyskolestudentene (figur 3.2). Behovet for praktiske øvelser kan ha gjort det vanskeligere å gjennomføre visse undervisningssituasjoner digitalt.

14 prosent av heltidsstudentene i fagskoleutdanning oppga at de hadde kun nettbasert undervisning, og samtlige av disse gikk nettstudier høsten 2021. Andelen med kun nettbasert undervisning blant universitets- og høyskolestudentene utgjorde i underkant av 4 prosent (nettstudenter) av heltidsstudentene. Forskjellene mellom utdanningstypene fremheves i figur 3.4.

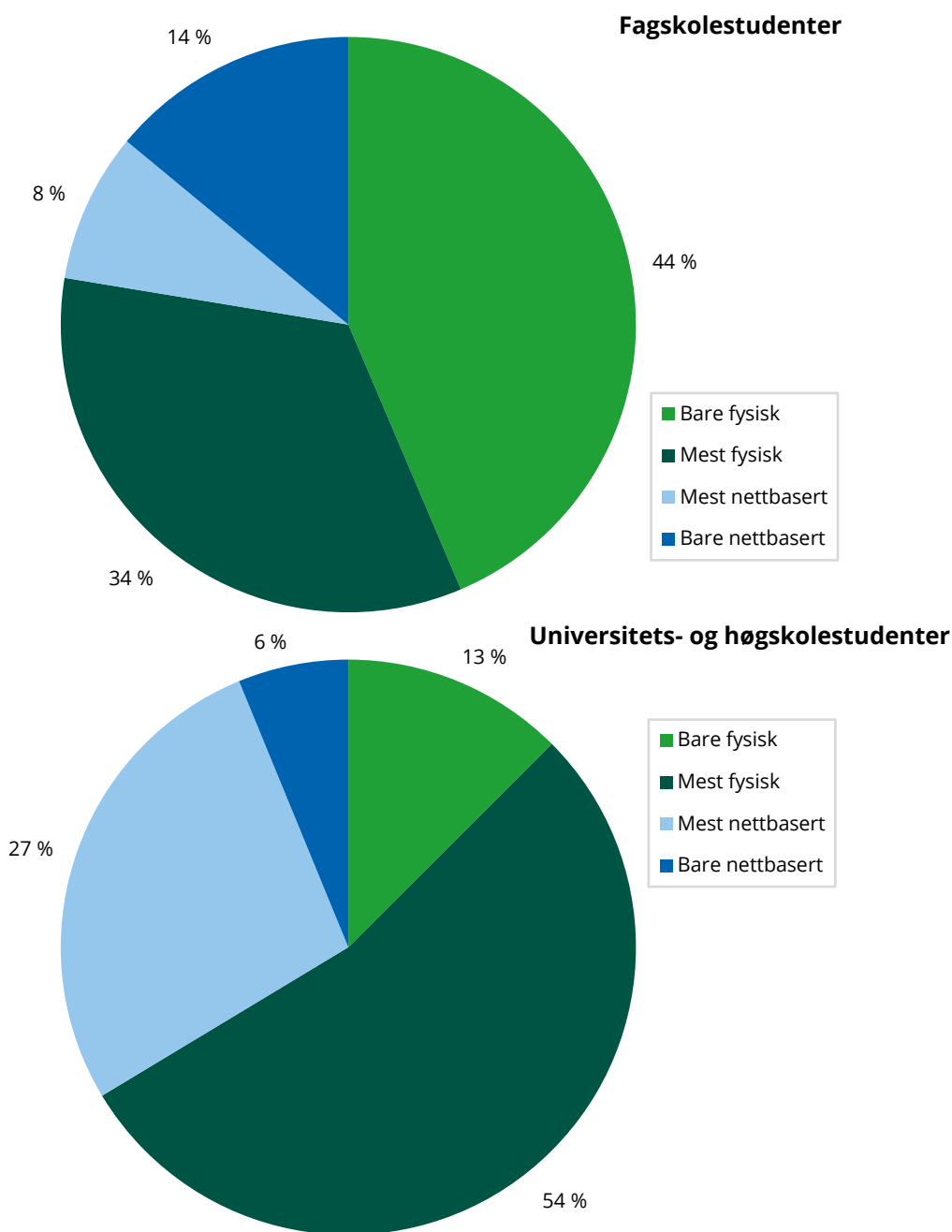
Andelen med nettbasert undervisning høsten 2021 øker med heltidsstudentenes alder. Eldre studenter går oftere nettstudier, og disse tallene er derfor ikke overraskende.

Aleneboende 29 år og yngre, hjemmeboende og de som bor i kollektiv eller med andre har i størst grad mest eller helt fysisk undervisning blant familietyper. Disse består av stort sett unge studenter, som i liten grad går nettstudier, spesielt blant universitets- og høyskolestudentene. Se til vedleggstabell A5 for undervisningsform hos deltidsstudenter.

Tabell 3.4 Undervisningsform blant heltidsstudenter. 2021. Prosent

	Bare fysisk	Mest fysisk	Mest nettbasert	Bare nettbasert (ikke nettstudent)	Bare nettbasert (nettstudent)	Antall svar
Alle heltidsstudenter	13,7	53,0	26,7	2,6	4,0	3 252
Alder						
18-21 år	12,4	57,5	27,5	1,8	0,9	975
22-24 år	15,1	55,5	26,3	2,1	1,0	1 108
25-29 år	13,3	50,4	26,4	3,4	6,5	675
30-44 år	13,5	41,8	27,8	4,2	12,7	428
45 år eller over	16,0	49,4	17,8	4,1	12,6	66
Kjønn						
Mann	13,3	51,9	27,0	3,5	4,2	1 368
Kvinne	14,0	53,8	26,5	1,9	3,8	1 884
Utdanningstype						
Fagskole	43,6	34,0	8,4	:	14,0	405
Universitet og høyskole	12,5	53,8	27,4	2,7	3,5	2 847
Familietype						
Aleneboende 18-29 år	15,5	52,8	28,5	1,8	1,4	489
Aleneboende 30+ år	14,3	44,9	26,5	2,3	12,1	119
Par med barn 0-5 år	12,5	43,8	24,4	4,7	14,7	125
Par med barn 6+ år	10,7	47,0	34,1	:	8,2	55
Par uten barn	13,9	49,0	27,9	3,0	6,3	641
Enslige forsørgere	12,5	39,5	22,2	5,7	20,3	42
Hjemmeboende	9,9	57,5	25,2	3,2	4,1	212
Kollektiv eller med andre	13,9	56,0	25,9	2,5	1,7	1 569

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figur 3.4 Undervisningsform blant heltidsstudenter. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen 3.4 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

6 av 10 fagskolestudenter er på undervisningsstedet hver dag

Tabell 3.5 gir en oversikt over hvor ofte studentene møter opp på undervisningsstedet i en vanlig uke. Tabellen viser kun tall for heltidsstudenter, og nettstudenter er ekskludert. Se til vedleggstabell A6 for tall på deltidsstudenter.

64 prosent av heltidsstudentene i fagskoleutdanning er på undervisningsstedet stort sett hver dag. Tilsvarende andel hos universitets- og høgstskolestudentene er 27 prosent. Når vi ser på hvor mange av studentene som er på undervisningsstedet 3 dager i uken eller mer, gjelder dette 87 prosent av fagskolestudentene og 59 prosent av studentene i universitets- og høgstskoleutdanning. Se også figur 3.5 for en illustrasjon av forskjellene i oppmøte mellom utdanningstypene.

Det er altså en klar tendens til at fagskolestudentene oftere er tilstede på undervisningsstedet, muligens fordi utdanningen er mer praktisk rettet. Dette er også i tråd med resultatene i tabell 3.4, som viser at fagskolestudenter i større grad har hatt fysisk undervisning i samme periode.

De yngste studentene er oftest på undervisningsstedet, og omvendt møter de eldste studentene i minst grad opp på undervisningsstedet. Det kan ha sin forklaring ved at voksne som tar høyere utdanning oftere velger studieløp med større fleksibilitet for at det skal passe inn i en hverdag med jobb og familie. Merk igjen at tallene kun omfatter heltidsstudenter som ikke går nettbaserte studier.

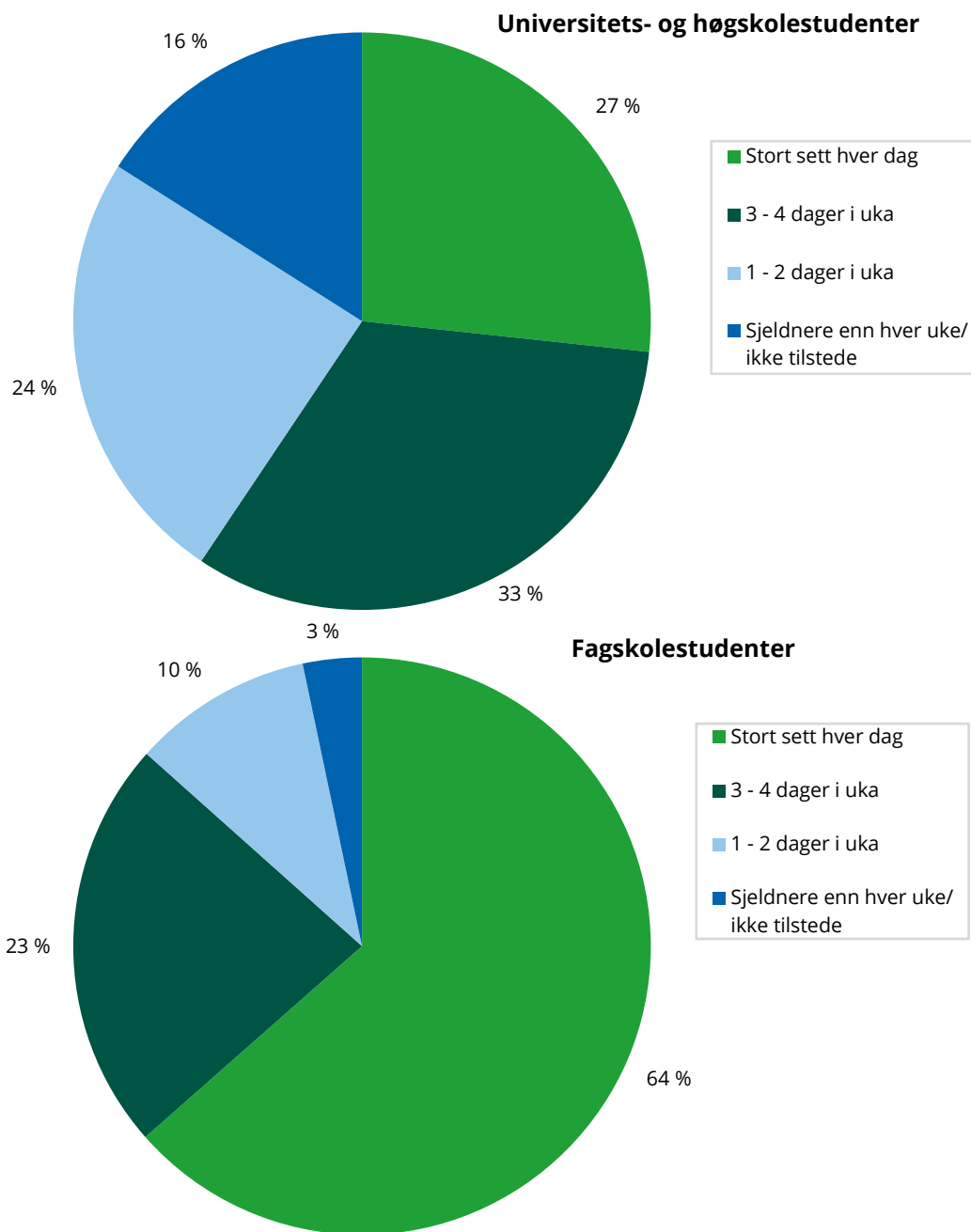
Studenter som bor i kollektiv er oftest til stede på undervisningsstedet, med 32 prosent som sier de er til stede stort sett hver dag. Dette er i stor grad en familietype bestående av yngre studenter. Omvendt har par med barn høyest andel som er på undervisningsstedet sjeldnere enn hver uke, noe som kan ha rot i hvordan disse studentene har flere forpliktelser utenom utdanningen i sin hverdag.

Tabell 3.5 Oppmøte på undervisningsstedet blant heltidsstudenter. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent

	Stort sett hver dag	3 - 4 dager i uka	1 - 2 dager i uka	Sjeldnere enn hver uke	Ikke tilstede	Antall svar
Alle heltidsstudenter¹	28,0	32,4	24,1	12,7	2,8	2 847
Alder						
18-21 år	32,8	33,3	23,5	9,0	1,3	898
22-24 år	27,5	35,2	23,2	10,9	3,1	1 032
25-29 år	24,1	29,3	26,5	16,6	3,6	576
30-44 år	24,7	27,5	24,5	19,0	4,4	300
45 år eller over	17,6	26,1	20,3	30,7	5,3	41
Kjønn						
Mann	29,7	32,6	23,1	12,0	2,5	1 175
Kvinne	26,7	32,2	24,8	13,2	3,1	1 672
Utdanningstype						
Fagskole	63,5	23,1	10,1	2,4	0,9	324
Universitet og høyskole	26,7	32,7	24,6	13,1	2,9	2 523
Familietype						
Aleneboende 18-29 år	27,5	31,7	24,9	13,4	2,4	450
Aleneboende 30+ år	20,8	28,9	28,9	17,0	4,4	86
Par med barn 0-5 år	19,9	27,1	19,7	29,8	3,5	91
Par med barn 6+ år	25,5	21,5	16,6	33,7	2,7	45
Par uten barn	23,5	31,9	24,7	15,5	4,4	539
Enslige forsørgere	:	:	:	:	:	24
Hjemmeboende	23,3	38,6	23,0	11,5	3,6	182
Kollektiv eller med andre	31,7	32,8	24,0	9,5	2,1	1 430

¹ Ekskludert nettstudenter.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figur 3.5 Oppmøte på undervisningsstedet blant heltidsstudenter. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent

Kilde: Levkårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 3.5 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

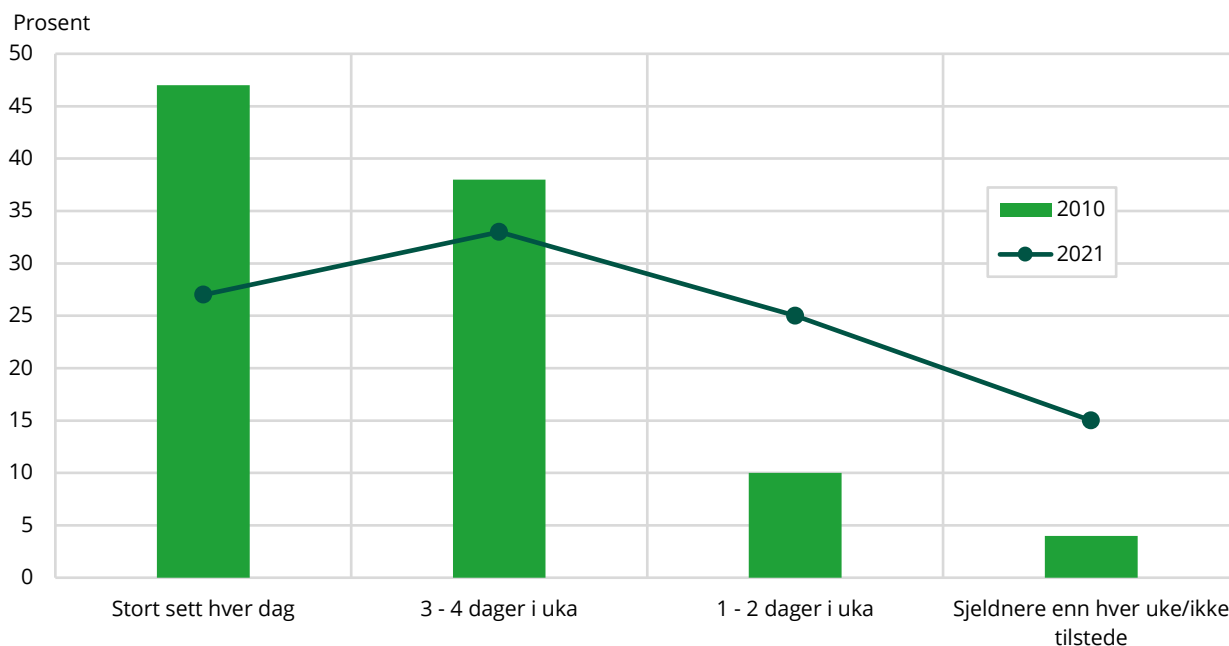
Sammenligner vi med 2010-undersøkelsen er det klart lavere oppmøte på undervisningsstedet blant studenter i 2021. Merk at vi her kun sammenligner universitets- og høyskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, ekskludert nettstudenter.

Figur 3.6 viser hvordan studentenes oppmøte har endret seg fra 2010 til 2021. Mens 47 prosent av heltidsstudentene i 2010 svarte at de var på undervisningsstedet stort sett hver dag, gjelder dette 27 prosent av studentene i 2021. Videre var totalt 96 prosent av studentene i 2010-undersøkelsen ved undervisningsstedet ukentlig. Samme andel i 2021-undersøkelsen på 85 prosent.

Det er i 2021 en høyere andel studenter som er på undervisningsstedet 1-2 dager i uken sammenlignet med resultatene fra 2010. Hyppigheten i oppmøte har altså endret seg. Det er også en økning på 9 prosentpoeng i andelen studenter som møter opp sjeldnere enn hver uke eller som

ikke er tilstede. Resultatene for 2021 må ses i lys av koronapandemien, hvor høsten 2021 fremdeles var preget av restriksjoner og digital undervisning.

Figur 3.6 Oppmøte på undervisningsstedet blant universitets- og høgstskolestudenter¹. 2010 og 2021. Prosent

¹ Universitets og høgstskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant studenter, 2021 og Levekår blant studenter 2010, tabell 3.10, s. 41. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 3.6 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Mange reiser kollektivt

I alt 45 prosent av studentene reiser med kollektivtransport til undervisningsstedet. 24 prosent kjører bil og like mange går, og 5 prosent sykler. De yngre studentene benytter klart mest kollektivtransport. Mens 52 prosent av studentene i alderen 18-21 år benytter kollektivtransport til undervisningsstedet, gjelder dette kun 29 prosent av studentene som er 45 år og eldre. Kollektivtransport er mest utbredt blant universitets- og høgstskolestudentene, og 45 prosent oppgir at de vanligvis bruker kollektivtransport til undervisningsstedet. Universitets og høgstskolestudentene kan også ha en fordel i at store undervisningssteder, også utenfor bykjernen, ofte har gode kollektivtilbud som følge av størrelsen på studentmassen og dermed antallet reisende. Universitets- og høgstskolestudentene har også en større andel som går til undervisningsstedet (24 prosent), sammenlignet med fagskolestudentene (14 prosent).

Andelen som benytter bil øker med studentenes alder. Mens det gjelder 16 prosent av studentene i alderen 18-21 år, bruker 52 prosent av de i alderen 45 år og eldre bil til undervisningsstedet. Tilsvarende finner vi at deltidsstudentene benytter bil i større grad enn heltidsstudentene. Det er viktig å merke seg at det blant de yngste studentene vil være en større andel som ikke har førerkort enda, og som heller ikke eier egen bil.

Hele 49 prosent av fagskolestudentene kjører bil til undervisningsstedet sitt. Tilsvarende andel blant universitets- og høgstskolestudenter er markant lavere, med 23 prosent. Det er ikke stor variasjon mellom beliggenheten til fagskoler sammenlignet med universiteter- og høgstskoler som tilsier at fagskolestudenter i større grad må benytte bil.

Forskjellene i reisemåte mellom institusjonstypene kan delvis forklares med alder og dermed også familietype. Mens over halvparten (52 prosent) av fagskolestudentene er eldre enn 30 år, gjelder dette 31 prosent av universitets- og høgstskolestudentene (tabell 2.1). Aldersprofilen på studentene

forteller også noe om bosetting og økonomi, og kan være en forklaring på hvorfor fagskolestudenter oftere benytter bil som fremkomstmiddel. Mange flytter ut av bykjernen, og dermed lengre unna undervisningsstedet når de etablerer seg med egen bolig og familie, og har dermed både lengre reisevei og dårligere tilgang på kollektivtransport. Dette ser vi også gjennom studentenes reisetid, der andelen med lengre reisevei øker med alder og er større for fagskolestudentene enn UH-studentene (tabell 3.7)

Studenter med barn benytter i størst grad bil som transportmiddel til undervisningsstedet, med over halvparten. Hjemmeboende bruker også mer bil enn aleneboende og de i kollektiv, som trolig kan forklares med at de har enklere tilgang på bil via sine foreldre.

Tabell 3.6 Reise til undervisningsstedet, etter transportmåte og reisetid. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent

	Transportmåte til undervisningssted					Reisetid til undervisningsstedet, én vei			Antall svar
	Går	Sykler	Kollektiv transport ²	Kjører bil	Annet	Under 30 min	Under 1 time	Mer enn 1 time	
Alle studenter¹	23,6	5,0	44,8	23,9	2,8	68,7	17,6	13,7	3 612
Aldersgruppe									
18-21 år	27,7	3,7	51,5	16,0	1,2	78,9	15,5	5,6	911
22-24 år	30,5	5,0	47,4	16,1	1,0	80,0	14,3	5,7	1 086
25-29 år	23,9	7,2	44,6	21,7	2,5	70,5	17,6	11,8	715
30-44 år	12,0	5,5	36,9	39,9	5,8	46,0	24,6	29,4	656
45 år eller over	7,1	1,6	29,1	53,1	9,1	33,4	21,1	45,5	244
Kjønn									
Mann	27,7	6,4	41,5	20,9	3,5	74,1	15,9	10,1	1 444
Kvinne	20,9	4,0	47,0	25,8	2,3	65,2	18,7	16,2	2 168
Utdanningstype									
Fagskole	13,7	2,5	33,1	48,6	2,2	57,5	24,1	18,4	606
Universitet og høyskole	24,2	5,1	45,4	22,5	2,8	69,3	17,2	13,5	3 006
Studiebrøk									
Heltid	27,3	5,2	47,6	18,3	1,5	76,1	16,2	7,7	2 829
Deltid	8,2	3,8	32,7	47,3	8,0	37,6	23,2	39,2	783
Familietype									
Aleneboende 18-29 år	30,3	3,7	43,1	20,9	2,0	80,0	14,2	5,8	508
Aleneboende 30+ år	15,1	5,4	40,8	28,9	9,8	44,0	23,1	32,9	183
Par med barn 0-5 år	4,4	4,1	29,4	57,2	4,9	40,9	22,8	36,3	230
Par med barn 6+ år	5,8	2,9	29,7	55,2	6,3	31,2	24,6	44,1	199
Par uten barn	15,7	5,9	46,8	28,5	3,1	63,9	21,1	15,0	711
Enslige forsørgere	3,9	2,5	29,4	61,5	2,8	47,7	10,9	41,4	59
Hjemmeboende	2,2	2,2	59,9	35,3	0,4	40,9	40,2	18,9	204
Kollektiv eller med andre	34,7	5,7	47,4	10,6	1,6	83,4	11,8	4,8	1 518

¹ Ekskludert nettstudenter

² Kollektivtransport innebærer bruk av buss, tog og båt.

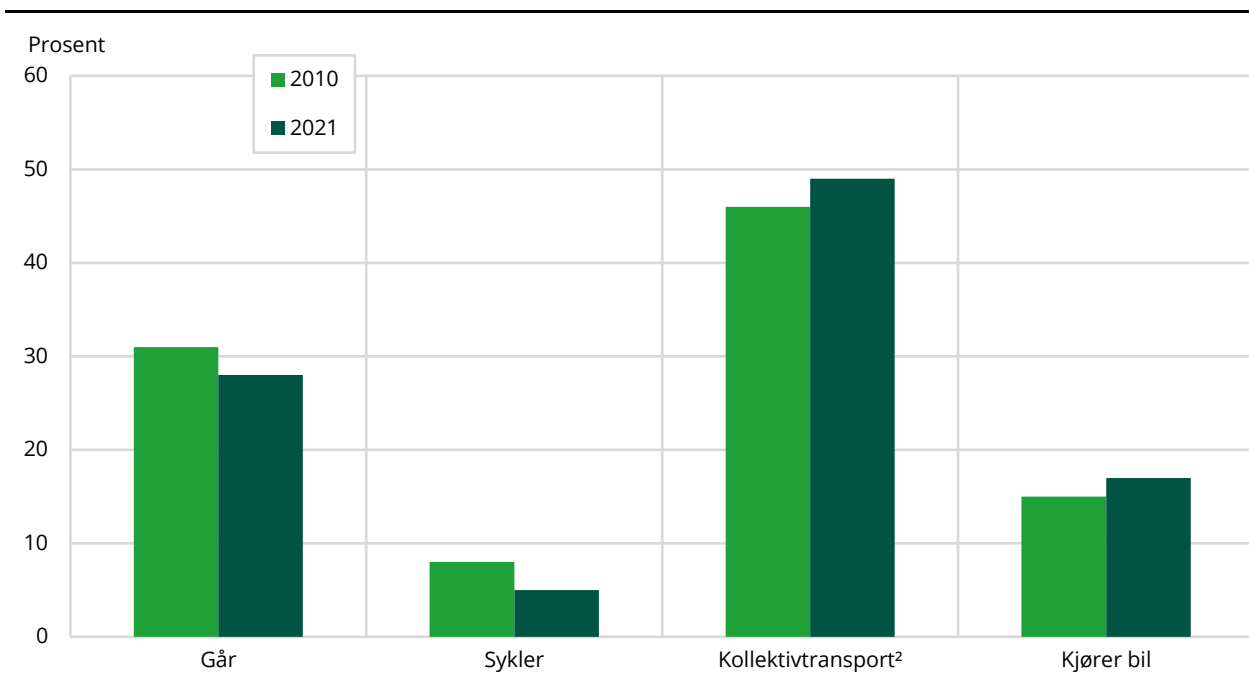
Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Studentene som svarte at de vanligvis benytter et annet transportmiddel enn kollektivtransport til undervisningsstedet, fikk spørsmål om de har mulighet til å reise kollektivt mellom boligen og undervisningsstedet. Fagskolestudenter har i mindre grad tilgang på kollektivtransport som reisemåte til undervisningsstedet enn universitets- og høyskolestudenter, og dette gjelder uavhengig av alder. Mens 61 prosent av universitets- og høyskolestudentene som ikke benytter kollektivt oppgir at de har tilgang på det, gjelder dette 44 prosent av fagskolestudentene (se vedleggstabell A7). Eldre studenter har i mindre grad tilgang på kollektivtransport enn yngre studenter.

Sammenlignet med 2010-undersøkelsen har det skjedd få endringer i reisemåten til studentene i samme gruppe, og fordelingen mellom transportmåtene er fremdeles den samme. Det har vært en liten økning på 3 prosentpoeng som reiser kollektivt til undervisningsstedet fra 2010 til 2021. Det er også en noe større andel som kjører bil, med en økning på 2 prosentpoeng. Tilsvarende har andelen

som går eller sykler gått noe ned. Dette er likevel små forskjeller i hvilken reisemåte studentene velger. Det er også svært lik reisetid for studentene i 2010 og 2021 (se figurdata 3.7).

Figur 3.7 Reise til undervisningsstedet blant universitets- og høgstskolestudenter¹, etter reisemåte. 2010 og 2021. Prosent

¹ Universitets og høgstskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

² Kollektivtransport innebærer bruk av buss, tog og båt.

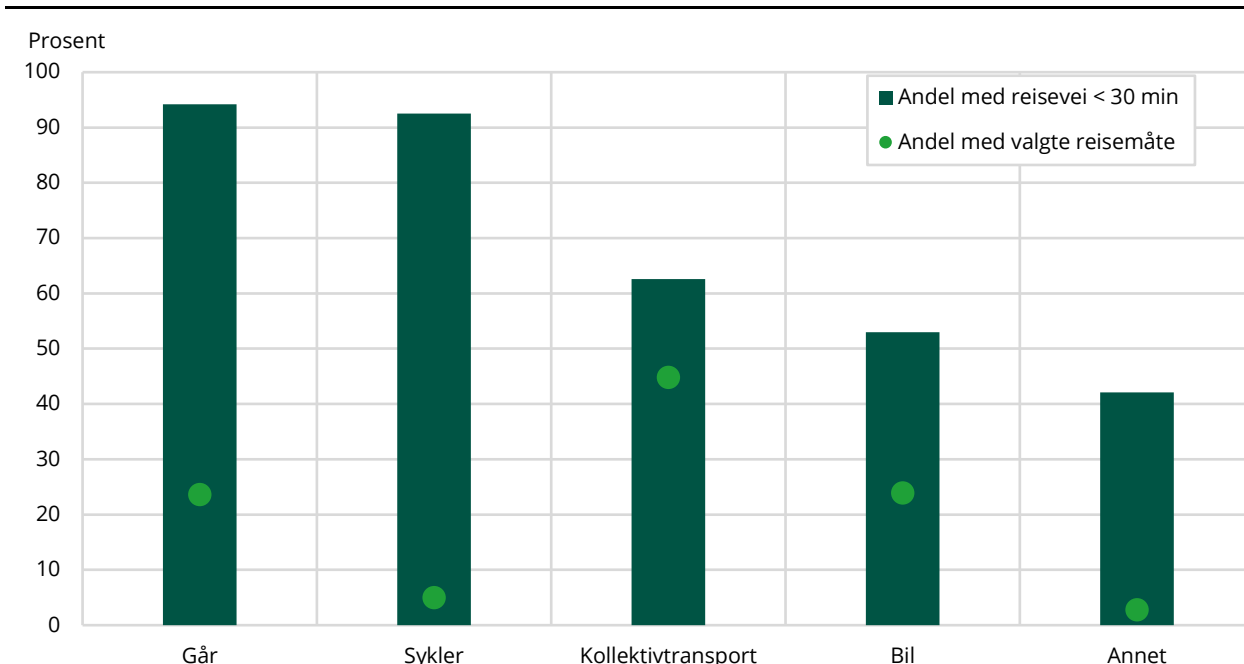
Kilde: Levekårsundersøkelsen blant studenter, 2021 og Levekår blant studenter 2010, tabell 5.14, s. 88. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 3.7 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Mange som velger bil har lang reisevei til undervisningsstedet

Flertallet av studentene (69 prosent) har mindre enn 30 minutters reisevei til undervisningsstedet. Blant studentene som går eller sykler, har mer enn 9 av 10 mindre enn 30 minutters reisevei. Det er altså en svært liten andel blant studentene som går eller sykler som har lengre reisevei enn 30 minutter (se figur 3.8).

Blant dem som reiser kollektivt, har 63 prosent kort reisevei, men mange bruker også kollektivtransport selv om de har lengre reisevei enn 30 minutter til undervisningsstedet. 53 prosent av studentene som bruker bil som transportmåte til undervisningsstedet har en reisevei som er lengre enn 30 minutter.

Figur 3.8 Andel studenter med mindre enn 30 minutters reisevei, etter reisemåte. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent

Kilde: Levkårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 3.8 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

3.3. Praksis

Praksisopphold er en obligatorisk del av noen studier. Mens noen studenter er i praksis en uke i semesteret, er studenter i mer praksisnære studier ofte utplassert i flere måneder i løpet av et semester.

19 prosent av studentene i universitets- og høyskoleutdanning har vært i praksis organisert av studiestedet høsten 2021. Andelen fagskolestudenter som har vært i praksis høsten 2021 er på 8 prosent. Det store flertallet av studentene har dermed ikke hatt praksis høsten 2021.

Yngre studenter og heltidsstudenter har i størst grad hatt praksis høsten 2021. En klart større andel kvinner enn menn har hatt praksis blant universitets- og høyskolestudentene (22 vs. 9 prosent). Blant fagskolestudentene er andelen kvinner med praksis også høyere enn for menn (12 vs. 5 prosent). Studenter som ikke går nettbaserte studier har oftere hatt praksis (20 prosent) enn studenter ved nettbaserte studier (7 prosent).

Fagfelt er en svært sentral dimensjon når vi ser på studenter med praksis. Det er to fagfelt som skiller seg ut med en stor andel studenter med praksis høsten 2021, og disse er helse-, sosial og idrettsfag og lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk. Dette er fagfelt hvor kvinner er overrepresenterte i begge utdanningstyper.

Tabell 3.7 Studenter som har vært i praksis organisert av undervisningsstedet. 2021. Prosent

	Alle studenter	Universitet og høyskole	Fagskole	Antall svar
Alle studenter	18,0	18,8	8,0	4 834
Aldersgruppe				
18-21 år	22,0	22,5	7,6	1 009
22-24 år	22,6	23,5	5,2	1 233
25-29 år	17,8	18,8	6,8	976
30-44 år	12,5	13,2	8,2	1 225
45 år eller over	9,7	9,4	12,4	482
Kjønn				
Mann	12,1	12,9	5,0	2 007
Kvinne	22,0	22,6	11,5	2 918
Studiebrøk				
Heltid	21,7	22,3	7,6	3 231
Deltid	8,7	8,8	8,2	1 694
Nettstudier				
Nettbaserte studier	7,2	7,6	5,3	1 128
Ikke nettbaserte studier	20,5	21,0	10,2	3 797
Familietype				
Aleneboende 18-29 år	22,5	23,6	7,6	624
Aleneboende 30+ år	10,6	10,0	14,3	319
Par med barn 0-5 år	12,4	13,2	8,2	473
Par med barn 6+ år	10,3	10,9	6,2	371
Par uten barn	20,7	21,8	8,5	1 105
Enslige forsørgere	12,8	15,1	:	107
Hjemmeboende	23,5	24,1	:	256
Kollektiv eller med andre	18,2	18,8	7,0	1 670
Fagfelt				
Humanistiske og estetiske fag	2,6	2,6	3,2	455
Lærerutdanninger og utd i ped	49,2	49,4	:	689
Samfunnsfag og juridiske fag	9,6	9,7	:	508
Økonomiske og administrative fag	2,8	2,7	3,9	842
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	2,6	2,7	2,1	1 153
Helse-, sosial- og idrettsfag	35,1	36,3	21,0	1 022
Andre fagfelt ¹	8,9	6,8	15,8	256

¹ Andre fagfelt inkluderer her allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Som vist i tabell 3.7 er det heltidsstudenter ved universiteter og høyskoler som i størst grad har hatt praksis høsten 2021. Tabell 3.8 viser andelen innenfor denne gruppen som har vært i praksis, fordelt på kjønn og fagfelt.

23 prosent av heltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning (ekskludert nettstudenter) har hatt praksis høsten 2021. Skiller vi mellom kjønn, har 29 prosent av kvinnene og 15 prosent av mennene vært i praksis høsten 2021. Det er altså en gjennomgående kjønnsforskjell i hvorvidt man har praksis også når vi ser til kun heltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning som ikke går nettbaserte studier. Dette følger av at menn og kvinner velger ulike fagfelt og studieretninger som i forskjellig grad inkluderer praksis som en del av studiene.

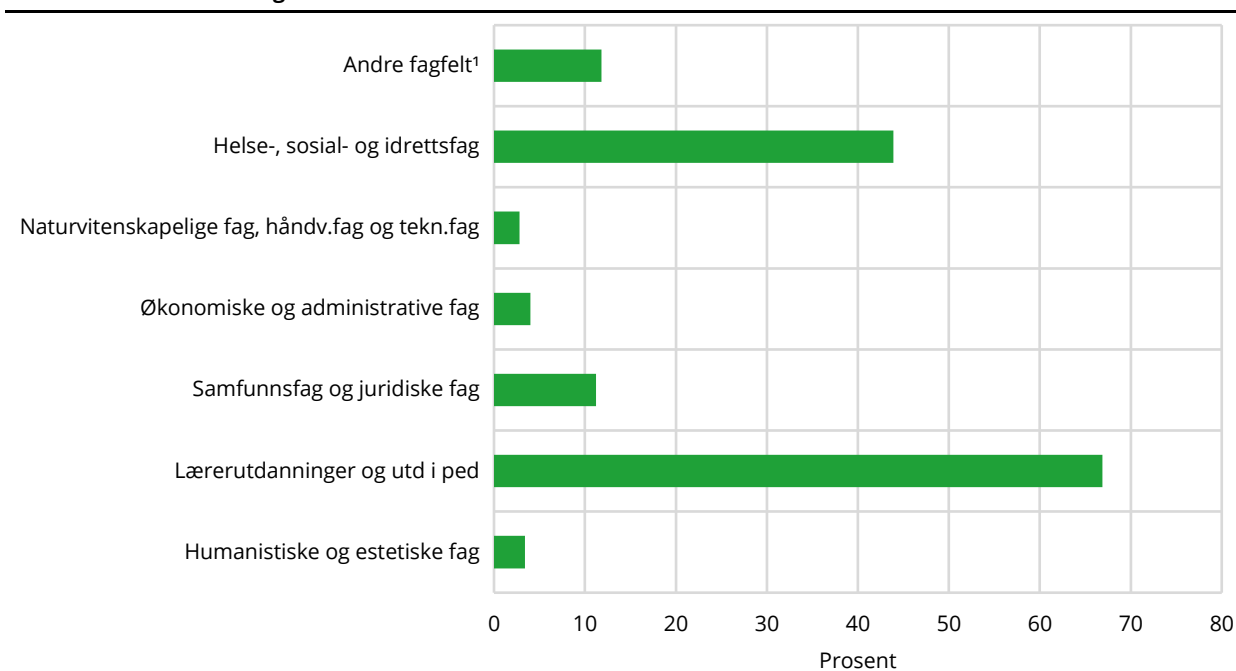
Igjen ser vi at det er to fagfelt hvor en stor andel av studentene har hatt praksis høsten 2021, og dette er lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk samt helse-, sosial- og idrettsfag. Siden praksisen er obligatorisk, er det naturlig at andelen med praksis i hvert fagfelt er lik mellom kjønnene. 44 prosent av studentene innenfor helse-, sosial- og idrettsfag har vært i praksis høsten 2021. Innenfor lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk har 67 prosent av studentene vært i praksis høsten 2021. Se også til en fremstilling av andelen studenter i praksis per fagfelt i figur 3.9. Det er i resterende fagfelt en mindre andel studenter som har vært i praksis høsten 2021.

Tabell 3.8 Heltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning som har vært i praksis organisert av undervisningsstedet. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent

	Alle heltidsstudenter	Kvinner	Menn	Antall svar
Alle heltidsstudenter¹	23,3	28,8	15,3	2 558
Aldersgruppe				
18-21 år	23,1	25,6	18,5	828
22-24 år	24,7	32,5	14,2	935
25-29 år	21,1	28,6	12,4	495
30-44 år	23,4	27,4	16,9	261
45 år eller over	23,7	:	:	39
Fagfelt				
Humanistiske og estetiske fag	3,4	5,3	:	232
Lærerutdanninger og utd i ped	66,9	68,6	62,8	414
Samfunnsfag og juridiske fag	11,2	11,0	11,5	387
Økonomiske og administrative fag	4,0	5,4	2,7	402
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	2,8	3,5	2,4	525
Helse-, sosial- og idrettsfag	43,9	43,9	43,8	532
Andre fagfelt ²	11,8	18,0	3,6	66

¹ Ekskludert nettstudenter² Andre fagfelt inkluderer her allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figur 3.9 Heltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning som har vært i praksis organisert av undervisningsstedet. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent¹ Andre fagfelt inkluderer her allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag.Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 3.9 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Lengre praksis hos fagskolestudenter

Det store flertallet av studentene som har hatt praksis høsten 2021 har vært i ubetalt praksis (93 prosent). Betalt praksis er mer utbredt blant fagskolestudentene, hvor mer enn 1 av 4 (27 prosent) av de som har vært i praksis høsten 2021 har fått betalt. Deltidsstudentene har i større grad hatt betalt praksis enn heltidsstudentene, og som vist tidligere er det en større andel deltidsstudenter i fagskoleutdanning enn i universitets- og høyskoleutdanning (tabell 2.2).

Universitets- og høyskolestudenter med praksis har kortere praksisopphold enn fagskolestudentene. Størst andel av universitets- og høyskolestudentene var i praksis i opptil en

måned. Blant fagskolestudenter hadde 41 prosent av studentene med praksis et praksisopphold med varighet på mer enn to måneder.

Tabell 3.9 Studenter med praksis, etter betaling og varighet. 2021. Prosent

	Praksisordning		Varighet på praksis				Antall svar
	Betalt	Ubetalt	Opptil en uke	Opptil en måned	Opptil to måneder	Over to måneder	
Alle studenter	6,9	93,1	16,5	39,2	26,1	18,3	784
Aldersgruppe							
18-21 år	2,0	98,0	25,2	46,9	20,5	7,4	203
22-24 år	3,1	96,9	17,5	38,2	22,6	21,8	252
25-29 år	10,9	89,1	10,2	34,5	29,3	25,9	151
30-44 år	13,8	86,2	11,1	35,7	34,6	18,6	129
45 år eller over	19,0	81,0	6,7	34,5	37,7	21,1	49
Kjønn							
Mann	9,3	90,7	19,4	35,3	24,8	20,5	200
Kvinne	6,0	94,0	15,4	40,6	26,5	17,5	584
Utdanningstype							
Fagskole	27,0	73,0	18,1	21,3	19,9	40,7	85
Universitet og høyskole	6,2	93,8	16,4	39,8	26,3	17,5	699
Studiebrøk							
Heltid	5,0	95,0	17,3	39,1	25,6	18,0	650
Deltid	18,8	81,2	11,1	39,7	29,0	20,2	134
Nettstudier							
Nettbaserte studier	12,6	87,4	6,7	45,3	31,6	16,4	72
Ikke nettbaserte studier	6,4	93,6	17,2	38,7	25,6	18,4	712
Familietype							
Aleneboende 18-29 år	4,2	95,8	17,7	36,6	24,3	21,4	120
Aleneboende 30+ år	18,3	81,7	14,6	43,3	29,1	13,1	32
Par med barn 0-5 år	11,2	88,8	10,7	39,3	30,7	19,3	51
Par med barn 6+ år	21,3	78,7	4,8	41,0	36,8	17,4	34
Par uten barn	8,1	91,9	15,3	37,8	27,3	19,6	200
Enslige forsørgere	:	:	:	:	:	:	10
Hjemmeboende	1,8	98,2	16,6	37,8	28,0	17,6	55
Kollektiv eller med andre	5,1	94,9	19,1	40,5	23,5	16,9	282
Fagfelt							
Humanistiske og estetiske fag	:	:	:	:	:	:	12
Lærerutdanning og utd i ped	3,7	96,3	14,4	69,4	12,5	3,6	339
Samfunnsfag og juridiske fag	6,6	93,4	22,4	15,9	22,0	39,7	46
Økonomiske og administrative fag	:	:	:	:	:	:	24
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	13,7	86,3	41,7	12,3	22,5	23,6	26
Helse-, sosial- og idrettsfag	7,9	92,1	17,6	10,8	43,7	27,8	310
Andre fagfelt ¹	23,4	76,6	10,9	17,6	22,5	49,1	27

¹ Andre fagfelt inkluderer her allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

3.4. Pauser og forsinkelser i studiene

Deltidsstudenter har oftere hatt en pause i nåværende studier

Studentene ble spurt om de har hatt en pause i sine nåværende studier med en varighet på minst et halvt år. Det ble ikke lagt føringer for hva som utgjør en pause med unntak av varighet (et halvt år eller mer). Det har dermed vært opp til den enkelte respondent å vurdere hva en pause fra studiene innebærer.

Nærmere 7 prosent av universitets- og høyskolestudentene har hatt en pause i nåværende studier på minst et halvt år. Blant fagskolestudentene er samme andel 2 prosent. En mulig årsak til at vi finner en større andel med pauser i universiteter og høyskoler kan være varigheten på

studieprogrammene. Ved universiteter og høyskoler tilbys programmer med opptil 6 års varighet, som gir et større tidsrom å bli forsinket på.

Yngre studenter er oftere førstegangsstuderende, og flere har begynt i høyere utdanning for første gang høsten 2021. Disse har dermed ikke hatt muligheten til å ha en pause i studieløpet ennå. Det er altså ikke overraskende at vi finner en større andel studenter i alderen 25 år og eldre som har hatt en pause fra studiene. Deltidsstudenter og studenter ved nettbaserte studier har oftere hatt en pause i nåværende studier, studentgrupper som består av flest eldre studenter.

I 2010-undersøkelsen ble studentene spurt det samme, med formuleringen *opphold* heller enn *pause*. 12 prosent av heltidsstudentene i alderen 19-34 år oppga at de hadde hatt et opphold fra studiene (Otnes et al., 2011, s. 27). Ser vi tilbake til 2005, var andelen enda høyere, med 22 prosent av studentene. Andelen i samme studentgruppe i 2021 er på 5 prosent (se vedleggstabell A8). Det er mulig at forskjellen i begrepsbruk har ført til ulike svar fra studentene.

Tabell 3.10 Studenter som har hatt pause i nåværende studier med en varighet på minst et halvt år. 2021. Prosent

	Ja	Antall svar
Alle studenter	6,5	4 916
Aldersgruppe		
18-21 år	1,6	1 005
22-24 år	3,2	1 235
25-29 år	10,9	996
30-44 år	9,0	1 210
45 år eller over	11,0	470
Kjønn		
Mann	7,0	2 019
Kvinne	6,2	2 897
Utdanningstype		
Fagskole	2,1	1 122
Universitet og høyskole	6,9	3 794
Studiebrøk		
Heltid	4,9	3 257
Deltid	10,4	1 659
Nettstudier		
Nettbaserte studier	8,1	1 112
Ikke nettbaserte studier	6,2	3 804
Familietype		
Aleneboende 18-29 år	4,2	627
Aleneboende 30+ år	13,9	308
Par med barn 0-5 år	12,7	464
Par med barn 6+ år	6,4	370
Par uten barn	5,5	1 098
Enslige forsørgere	10,8	108
Hjemmeboende	6,1	254
Kollektiv eller med andre	5,1	1 687

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Helseproblemer er vanligste årsak til pauser i studiene

Studentene som har hatt pauser i studiene, ble også spurt hvorfor de tok en pause. Respondentene kunne velge så mange forklaringer de ønsket, som vil si at en student kan ha valgt flere grunner til pausen. Fordi studentene kunne velge flere av svaralternativene, vil ikke prosentene summere seg opp til 100 prosent. Det samme gjelder for antall svar.

Den vanligste grunnen til pauser i studiene er egne helseproblemer (27 prosent). Mange oppgir også forpliktelser i sin betalte jobb som en grunn til at de har hatt en pause (25 prosent), og manglende motivasjon (21 prosent). 14 prosent av studentene som har hatt en pause i nåværende studier oppgir koronasituasjonen som en grunn til pausen.

Det er likevel viktig å merke seg at vi her kartlegger studenter som har hatt en pause, og som senere har returnert til studiene sine. Vi ser derfor kun på studentene som hadde en midlertidig pause og som returnerte, og kan ikke si noe om hvor mange som for eksempel forlot studiene på grunn av koronapandemien generelt.

Tabell 3.11 Grunner til pause i nåværende studier. 2021. Prosent

	Prosent	Antall svar
Alle studenter som har hatt pause	100	273
Fødsel, omsorg for barn eller familiemedlemmer	19,9	53
Egne helseproblemer	26,9	76
Økonomiske årsaker (hadde ikke råd, fikk ikke støtte fra Lånekassen osv.)	14,8	40
Forpliktelser i min betalte jobb	24,5	66
Koronasituasjonen	14,2	39
Lei av å studere, manglende motivasjon	20,9	55
I tvil om det valgte faget eller studiet var det rette	9,5	25
Dro på lengre reiser	1,2	3
Annet	18,4	52

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

17 prosent av mannlige studenter er forsinket i nåværende studier

Vi har også undersøkt hvor mange av studentene som er forsinket i sitt nåværende studieløp. Også her har det vært åpent hva studentene selv legger i det å være forsinket. Ofte vil dette innebære at man i en periode har hatt lavere studieprogresjon enn planlagt.

Det vil være en viss overlapp mellom det å ha hatt en pause og det å være forsinket. En student kan imidlertid være forsinket uten å ha hatt en pause, for eksempel ved å stryke på eksamen. En student kan også ha hatt en pause, men likevel ikke være forsinket ved at hen har tatt flere studiepoeng enn normert før eller etter pausen.

Nærmere 15 prosent av studentene oppga at de er forsinket i sitt nåværende studieløp. Menn er oftere forsinket (17 prosent) enn kvinner (13 prosent). Mens 15 prosent av studentene i universitets- og høgskoleutdanning er forsinket i nåværende studieløp, gjelder dette 11 prosent av studentene i fagskolene. Fra fylte 25 år er en større andel av studentene forsinket. 22 prosent av studentene i alderen 25-29 år er forsinket i nåværende studieløp.

Tabell 3.12 Studenter som er forsinket i nåværende studier. 2021. Prosent

	Ja	Antall svar
Alle studenter	14,5	4 659
Aldersgruppe		
18-21 år	8,0	928
22-24 år	13,3	1 180
25-29 år	21,6	951
30-44 år	15,7	1 143
45 år eller over	13,5	457
Kjønn		
Mann	16,6	1 905
Kvinne	13,1	2 754
Utdanningstype		
Fagskole	10,8	1 040
Universitet og høyskole	14,8	3 619
Studiebrøk		
Heltid	13,3	3 084
Deltid	17,3	1 575
Nettstudier		
Nettbaserte studier	21,3	1 049
Ikke nettbaserte studier	12,9	3 610
Familietype		
Aleneboende 18-29 år	15,0	599
Aleneboende 30+ år	22,6	286
Par med barn 0-5 år	16,8	451
Par med barn 6+ år	7,6	359
Par uten barn	12,4	1 046
Enslige forsørgere	19,3	101
Hjemmeboende	18,2	232
Kollektiv eller med andre	14,3	1 585

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Studentene som svarte at de var forsinket i nåværende studier ble også spurt om å oppgi en eller flere grunner til at de er forsinket. Respondentene hadde også her mulighet til å velge så mange forklaringer de ønsket, som vil si at en student kan ha valgt flere grunner til forsinkelsen. Fordi studentene kunne velge flere av svaralternativene, vil ikke prosentene summere seg opp til 100 prosent. Det samme gjelder for antall svar.

Hele 43 prosent av studentene oppga at de jobbet ved siden av studiene som en årsak til at de er forsinket i nåværende studier. Det er også mange studenter som oppgir at de manglet motivasjon eller innsats i studiene som grunn til forsinkelsen (38 prosent). I underkant av 1 av 3 peker også på koronasituasjonen (29 prosent) og egne helseproblemer (32 prosent).

Tabell 3.13 Grunner til forsinkelse i nåværende studier. 2021. Prosent

	Prosent	Antall svar
Alle forsinkede studenter	100,0	637
Jobbet ved siden av studiene	43,0	282
Koronasituasjonen	28,5	178
Manglet motivasjon eller innsats i studiene	38,3	241
Studiet var for krevende	14,7	95
Egne helseproblemer	31,6	199
Personlige årsaker, for eksempel barn/familie	21,2	146
Frivillige verv	7,5	45
Andre årsaker	15,2	99

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

4. Bolig og boligforhold

- 4 av 10 studenter eier boligen de bor i
- 8 av 10 studenter i alderen 18-21 år leier bolig
- 1 av 3 boligeiere fikk foreldrehjelp ved boligkjøp
- Leierne flytter oftere, og 53 prosent har bodd kortere enn 1 år i nåværende bolig
- Halvparten av studentene har problemer med boligen

Hvordan vi bor er viktig for hvordan vi har det. Boligen er basen for vårt daglige virke. For studenter, kanskje særlig de med barn, danner boligen rammer for familielivet, og er et sted hvor mange tilbringer mye tid.

For å få kunnskap om hvordan studentene bor ble det i undersøkelsen stilt en rekke spørsmål om generelle boligstandard, boligøkonomi og boligmiljø. Det skilles mellom boforhold mellom studenter som eier og studenter som leier bolig. Videre kartlegges studentenes boligmiljø, hvor det fokuseres særlig på boligproblemer.

4.1. Eiere og leiere

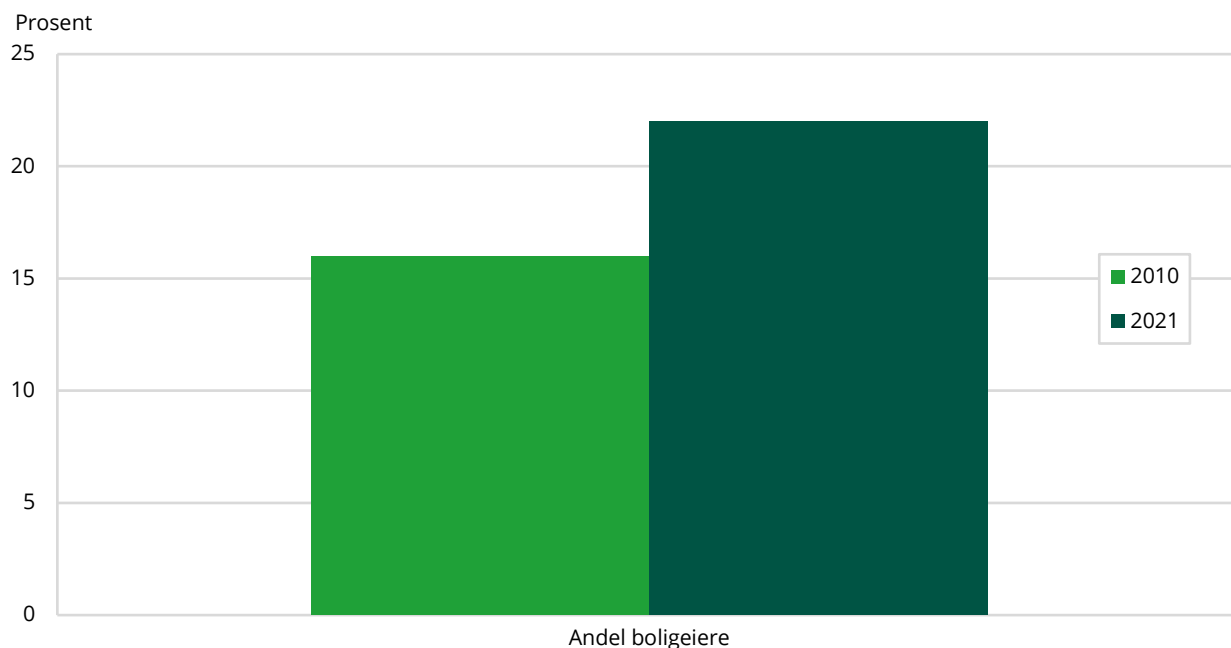
De fleste unge studenter er helt i startfasen for etablering på boligmarkedet, og mange førsteårsstudenter flytter ut av barndomshjemmet for å bo på egen hånd for første gang. Samtidig er det slik at det blir stadig vanligere å ta utdanning også senere i livet, for mange ved siden av en jobb. Studentmassen er dermed sammensatt av personer med ulik sosial og økonomisk bakgrunn, hvor tilgang, krav og preferanser til bolig kan variere tilsvarende. For de som eier, er boligen også et viktig investeringsobjekt. En stor del av studenters inntekt går til å dekke boustgifter, især blant yngre studenter som mottar lån og stipend fra lånekassen³.

Den norske boligmodellen er sentral i det norske velferdssamfunnet. Eierlinja i norsk boligpolitikk tilsier at man ønsker så høye eierandeler som mulig. Egen eiet bolig anses som et grunnleggende gode i det norske velferdssamfunnet ved siden av arbeid, helse og utdanning. Samtidig anbefales ikke eierskap for alle grupper i samfunnet på grunn av den potensielle økonomiske risikoen man løper ved å bli boligeier: «For personer i en uavklart situasjon, eksempelvis når det gjelder studier, jobb eller familie, kan det lønne seg å leie for en kortere periode» (NOU 2011: 15, s. 55).

4 av 10 studenter eier boligen de bor i

Når det gjelder boforhold er studenter en sammensatt gruppe. Samlet sett eier 42 prosent boligen de bor i. Hvis vi ser til tallene for 2010, eide 16 prosent av heltidsstudentene i alderen 19-34 år egen bolig (Otnes et al., 2011, s. 75). I samme studentgruppe i 2021 andelen som eier egen bolig høyere, med 22 prosent. Andelen boligeiere blant yngre heltidsstudenter ved universiteter og høyskoler har dermed økt siden 2010.

³ Studielån er inkludert som en inntekt på linje med andre inntektsformer.

Figur 4.1 Andel boligeiere blant universitets- og høyskolestudenter¹. 2010 og 2021. Prosent

¹ Universitets og høyskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021 og Levekår blant studenter 2010, tabell 5.1, s. 75. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdataba 4.1 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Det er kjønnsforskjeller i boligeierskap. 46 prosent av kvinnelige studenter eier bolig, mens andelen er 36 prosent blant menn (tabell 4.1). Vi finner ikke tilsvarende forskjeller i boligeierskap i befolkningen. En av grunnene til dette er at kvinnelige studenter i snitt er eldre, og en større andel kvinnelige studenter over 30 år eier bolig, sammenlignet med mannlige studenter i samme alder. En annen medvirkende årsak til den større eierandelen blant kvinner er at 60 prosent av de kvinnelige studentene har en partner som hovedsakelig er yrkesaktiv. Blant de mannlige studentene har 46 prosent partner som er yrkesaktiv. I sum innebærer disse forskjellene mellom kvinnelige og mannlige studenter at en større andel av de kvinnelige studentene har større økonomisk romslighet som muliggjør boligkjøp enn hva tilfellet er blant de mannlige studentene.

Tabell 4.1 Andel eiere og leiere blant studenter. 2021. Prosent

	Eiere	Leiere	Antall svar
Alle studenter	42,2	57,8	4 899
Aldersgruppe			
18-21 år	17,7	82,3	997
22-24 år	20,3	79,7	1 232
25-29 år	39,0	61,0	994
30-44 år	73,1	26,9	1 206
45 år eller over	89,1	10,9	470
Kjønn			
Mann	36,3	63,7	2 016
Kvinne	46,2	53,8	2 883
Utdanningstype			
Fagskole	58,3	41,7	1 111
Universitet og høyskole	40,9	59,1	3 788
Studiebrøk			
Heltid	27,3	72,7	3 244
Deltid	79,0	21,0	1 655
Nettstudier			
Nettbaserte studier	67,6	32,4	1 110
Ikke nettbaserte studier	36,4	63,6	3 789
Familietype			
Aleneboende 18-29 år	25,7	74,3	626
Aleneboende 30+ år	55,6	44,4	308
Par med barn 0-5 år	90,2	9,8	464
Par med barn 6+ år	95,4	4,6	369
Par uten barn	54,3	45,7	1 094
Enslige forsørgere	65,0	35,0	107
Hjemmeboende	81,4	18,6	253
Bor i kollektiv eller med andre	8,9	91,1	1 678

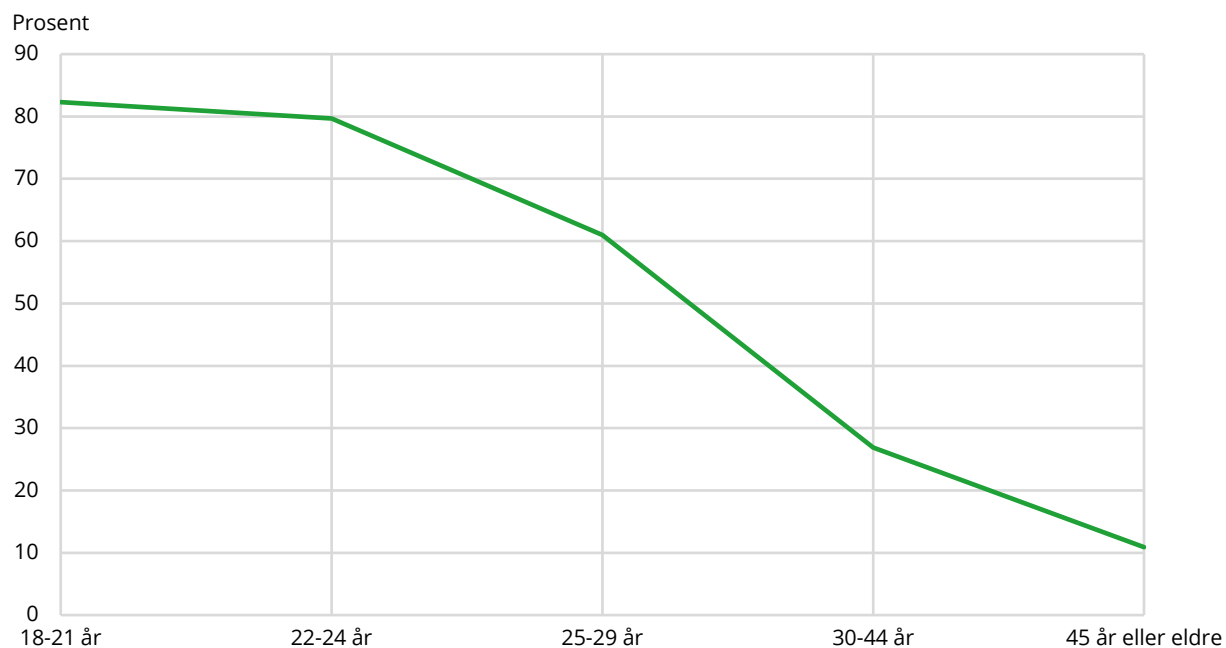
Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Andelen studenter som eier bolig stiger med økende alder. Blant de yngste studentene eier 18 prosent bolig, mens andelen er 89 prosent for personer som er 45 år eller eldre.

En større andel av fagskolestudenter enn universitets- og høyskolestudenter eier egen bolig (henholdsvis 58 og 41 prosent). Ikke overraskende er det mer vanlig å eie bolig blant deltidsstudenter enn blant heltidsstudenter (79 vs. 27 prosent). Andelen eiere er størst blant par med barn. Over 90 prosent av alle studentene med hjemmeboende barn eier bolig. Å eie bolig er derimot mindre vanlig blant enslige forsørgere (65 prosent).

58 prosent av studentene i denne undersøkelsen er leiere, definert som personer som på spørsmål om de eier eller leier boligen de bor i oppgir at de «leier eller disponerer boligen de bor i på annen måte». Hele 90 prosent av leierne leier en bolig hvor det bor minst én annen person, enten i form av kollektiv eller i boliger med flere personer, og 2 prosent av denne leiergruppen bor sammen med foreldre/svigerforeldre.

Andelen som leier boligen de bor i synker progressivt med økende alder. Blant studenter i alderen 18-21 år leier 82 prosent bolig, hvorav 2 prosent bor hos foreldre/svigerforeldre. Leieandelen synker deretter med økende alder (figur 4.2).

Figur 4.2 Andel leietakere blant studenter, etter aldersgruppe. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Totalt sett er det vanligere å leie bolig blant studenter enn i den øvrige befolkningen. I 2020 eide 82 prosent av befolkningen boligen de bodde i, mens de resterende 18 prosentene var leietakere (Revold & Arnesen, 2021). Som vi har sett er 58 prosent av studentene leietakere.

Vanligst å leie privat

Av studentene som leier bolig betaler 94 prosent husleie (tabell 4.2). Studentbolig er en viktig del av studentvelferden og har til hensikt å bidra til et rimelig og forutsigbart botilbud for studenter. Tilgang på et rimelig sted å bo kan bidra til å gjøre det mulig for unge å velge høyere utdanning uavhengig av egen eller foreldres økonomi. Det har blitt bygget en god del studentboliger de siste årene, og totalt sett leier 11 prosent av studentene i 2021 bolig gjennom en studentsamskipnad. Ser vi til 2010 gjaldt dette 15 prosent av studentene, som omfatter heltidsstudenter i alderen 19-34 år (Otnes et al., 2011, s. 75). I samme studentgruppe i 2021 finner vi at 17 prosent av studentene leier bolig fra en studentsamskipnad. Det er altså en liten økning i andelen studenter som bor i studentbolig fra 2010 til 2021.

Når vi bare ser på studentene som leier bolig ser vi at 21 prosent av universitets- og høyskolestudentene leier bolig gjennom studentskipnad (tabell 4.2). Blant fagskolestudentene gjør kun 7 prosent det samme. Den vanligste leieformen blant fagskolestudenter er derimot å bo hos privatpersoner (67 prosent). Denne leieformen er litt mer utbredt blant fagskolestudenter enn blant universitets- og høyskolestudenter (61 prosent). Ganske mange leier bolig fra profesjonelle utleiere (14 prosent). En mindre andel leier bolig fra kommune, fylke eller stat, fra arbeidsgiver eller benytter seg av andre utleieformer. Noe av forklaringen i disse forskjellene i boform ligger i at fagskolestudentene er eldre enn universitets- og høyskolestudentene (tabell 2.1) og en større andel av fagskolestudentene enn universitets- og høyskolestudentene studerer på deltid (tabell 2.2), har barn (tabell 2.11) og fast ansettelse ved siden av studiene (tabell 6.1).

Tabell 4.2 Utleieform og husleiebetaling blant leiere. 2021. Prosent

	Alle studenter	Universitets- og høgskolestudenter	Fagskolestudenter	Antall svar
Alle studenter som leier bolig				2 683
Utleier				
Studentsamskipnad	20,1	20,9	7,0	493
Privatperson	61,4	61,1	67,0	1 671
Profesjonell utleier	14,1	14,0	13,6	373
Kommune, fylke eller stat	1,0	0,9	2,6	30
Arbeidsgiver	0,4	0,3	2,4	18
Andre	3,1	2,9	7,3	98
Betaler husleie				
Ja	94,1	94,2	91,8	2 514
Nei	5,9	5,8	8,2	169

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

En av tre har fått foreldrehjelp ved boligkjøp

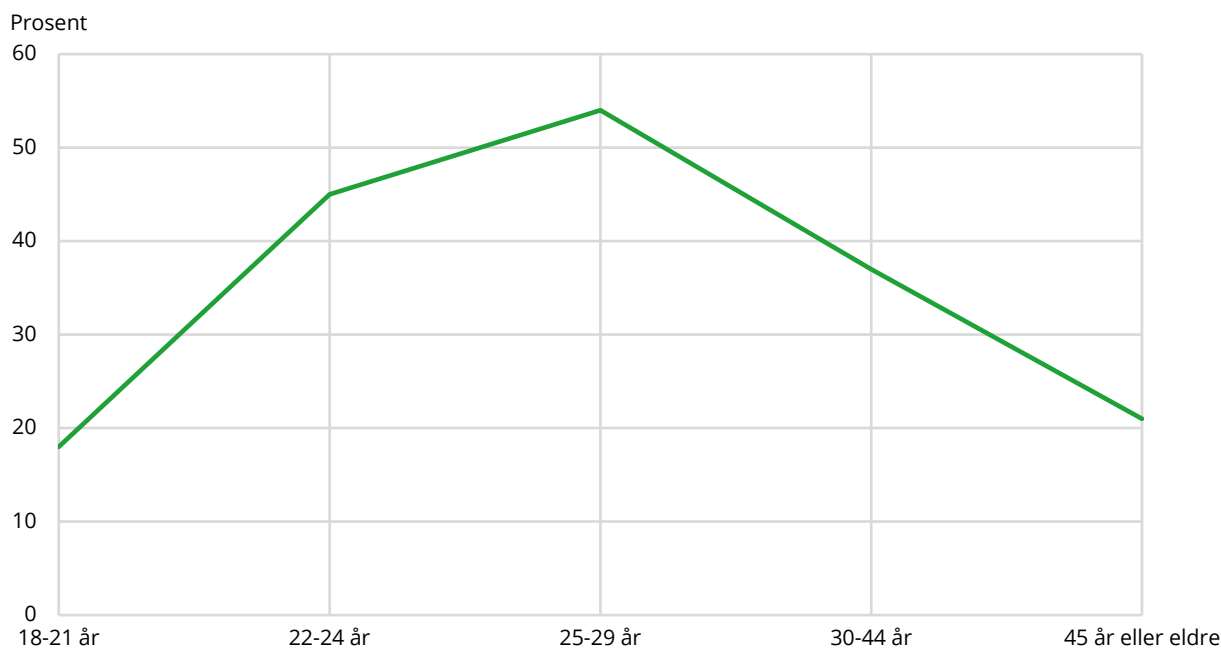
Selv om majoriteten av studentene leier bolig har vi sett at det også er mange som eier boligen de bor i (42 prosent), og at denne gruppen øker. Å kjøpe bolig er en stor økonomisk investering, og 36 prosent har fått ulike former for foreldrehjelp ved boligkjøp (tabell 4.3). 15 prosent har lånt midler av foreldre eller svigerforeldre til finansiering. For 20 prosent av studentene har foreldre/svigerforeldre stilt bolig eller fast eiendom som sikkerhet i forbindelse med finansiering av boligkjøp, mens 17 prosent har mottatt forskudd på arv eller gave fra foreldre/svigerforeldre for å kjøpe bolig.

Tabell 4.3 Boligfinansiering for studenter som eier bolig. 2021. Prosent

		Antall svar
Alle studenter som eier bolig		2 159
Lån og finansiering		
Har boliglån eller annet lån med sikkerhet i boligen	80,3	1 761
Foreldrehjelp		
Har lånt av foreldre/svigerforeldre for å finansiere boligen	15,3	316
Foreldre/svigerforeldre stilt bolig eller fast eiendom som sikkerhet for lån	19,9	439
Fått forskudd på arv eller gave fra foreldre/svigerforeldre ved boligkjøp	16,5	324
Foreldrehjelp totalt	36,2	763

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Andelen studenter som eier bolig og som har fått foreldrehjelp til å finansiere boligkjøpet stiger med alderen og er størst for studenter i alderen 25-29, for deretter å gradvis synke blant eldre studenter (figur 4.3). Det er viktig å merke seg at det er relativt få studenter i alderen 18-21 år som eier bolig, slik at tallene for denne gruppen bør tolkes med forsiktighet. Til tross denne usikkerheten er forholdet mellom alder og foreldrehjelp til boligfinansiering blant studenter relativt likt det vi finner for befolkningen generelt (Dokka, 2018).

Figur 4.3 Foreldrehjelp til boligfinansiering blant studenter som eier bolig, etter aldersgruppe. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 4.3 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Studenter flytter ofte

1 av 3 studenter har bodd kortere enn ett år i sin nåværende bolig (tabell 4.4). Det er store forskjeller mellom eiere og leiere: Bare 16 prosent av eiere har kortere botid enn 1 år. For studenter som leier bolig er andelen 53 prosent. 92 prosent av leietakerne som har flyttet det siste året er under 30 år, mens 21 prosent har leid samme bolig i mer enn 2 år.

Når det gjelder boligeierne har 69 prosent av eiere bodd 2 år eller lengre i sin nåværende bolig. Disse studentene kjennetegnes ved at mange er deltidsstudenter (61 prosent), de jobber (86 prosent), og er 30 år eller eldre (72 prosent). Som vist i kapittel 2 henger kjennetegnene sammen: blant dem som er 30 år og eldre er det en stor andel som studerer deltid og samtidig jobber. Tilsvarende kjennetegn på studenter som har bodd kortere enn 2 år i samme bolig at de er heltidsstudenter (61 prosent) og er yngre enn 30 år (67 prosent).

Tabell 4.4 Botid og antall ganger flyttet siste år, etter eie/leie. 2021. Prosent

	Eiere	Leiere	I alt	Antall svar
Alle studenter				4 901
Botid i nåværende bolig				
Under 1 år	16,1	53,1	37,4	1 778
1-2 år	14,7	24,6	20,4	1 008
Mer enn 2 år	69,2	22,3	42,2	2 115
Hvor mange ganger byttet bolig siste år				
Ingen ganger	83,9	46,9	62,6	3 123
Én gang	13,2	44,0	30,9	1 460
To eller flere ganger	2,9	9,2	6,5	318

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Det er tydelige aldersforskjeller i studenters bo- og flyttemønster (tabell 4.5). Blant studenter som er 30 år og eldre har omtrent 3 av 4 bodd mer enn to år i sin nåværende bolig, mot 1 av 4 i gruppen som er yngre enn 30 år. De yngre studentene flytter også langt oftere, omtrent halvparten har flyttet det siste året. Dette er ikke overraskende, siden yngre personer ofte er mindre etablert og er kommet kortere i utdanningsløpet. Dette gir en frihet og mobilitet som gjør det enklere å flytte enn for eldre studenter som er mer etablerte med tanke på familie- og arbeidslivssituasjon, som

sannsynligvis reduserer både intensjoner og muligheter til å flytte. Universitets- og høgstskolestudenter og fagskolestudenter har relativt like bo- og flyttmønstre. Den største forskjellen er at andelen med lang botid og ingen flyttinger er større blant yngre fagskoleelever enn blant yngre universitets- og høgstskolestudenter.

Tabell 4.5 Botid og antall ganger flyttet siste år, etter alder og utdanningstype. 2021. Prosent

	Universitet og høgstskole		Fagskole		Antall svar
	18-29 år	30 år og eldre	18-29 år	30 år og eldre	
Antall svar					4 913
Botid i nåværende bolig					
Under 1 år	49,3	13,6	40,4	13,5	1 779
1-2 år	24,2	11,7	28,2	14,2	1 009
Mer enn 2 år	26,5	74,7	31,4	72,3	2 125
Hvor mange ganger byttet bolig siste år					
Ingen ganger	50,7	86,4	59,6	86,5	3 134
Én gang	40,9	11,1	31,4	10,7	1 460
To eller flere ganger	8,4	2,5	8,9	2,7	319

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

4.2. Boligstandard

Halvparten av alle studenter har problemer med boligen

Mange opplever utfordringer med boligen på et eller annet tidspunkt. I seg selv trenger ikke dette være problematisk så lenge det blir rettet opp i rimelig tid. Det finnes derimot tilfeller hvor boliger har flere problemer som vedvarer. Dette kan ha alvorlige konsekvenser for bostandard, som også kan ha negative effekter på andre livsområder, inkludert studenttilværelsen.

I alt har 56 prosent av studentene i denne levekårsundersøkelsen ingen problemer med boligen⁴. Av Tabell 4.6 ser vi derimot at blant de med boligproblemer har 11 prosent to boligproblemer, mens 8 prosent har tre eller flere boligproblemer. Med andre ord bor 1 av 5 studenter i boliger med flere boligproblemer. Andelen med flere boligproblemer er aldersbetinget og synker med alderen. Personer bosatt i kollektiv er spesielt utsatt. I denne gruppen har 29 prosent to eller flere boligproblemer. Personer som leier bolig eller studerer heltid er også overrepresentert blant dem som har flere boligproblemer.

⁴ For å kartlegge boligproblemer har man spurt etter problemer med (1) råte i vinduer eller gulv, (2) Tak som lekker, fukt i vegger eller i gulv, (3) for lite dagslys i boligen, (4) problemer med støy fra naboer eller annen støy utenfra, (5) problemer med støy, lukt eller annen forurensing i området rundt boligen på grunn av trafikk, industri eller bedrifter og (6) problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet).

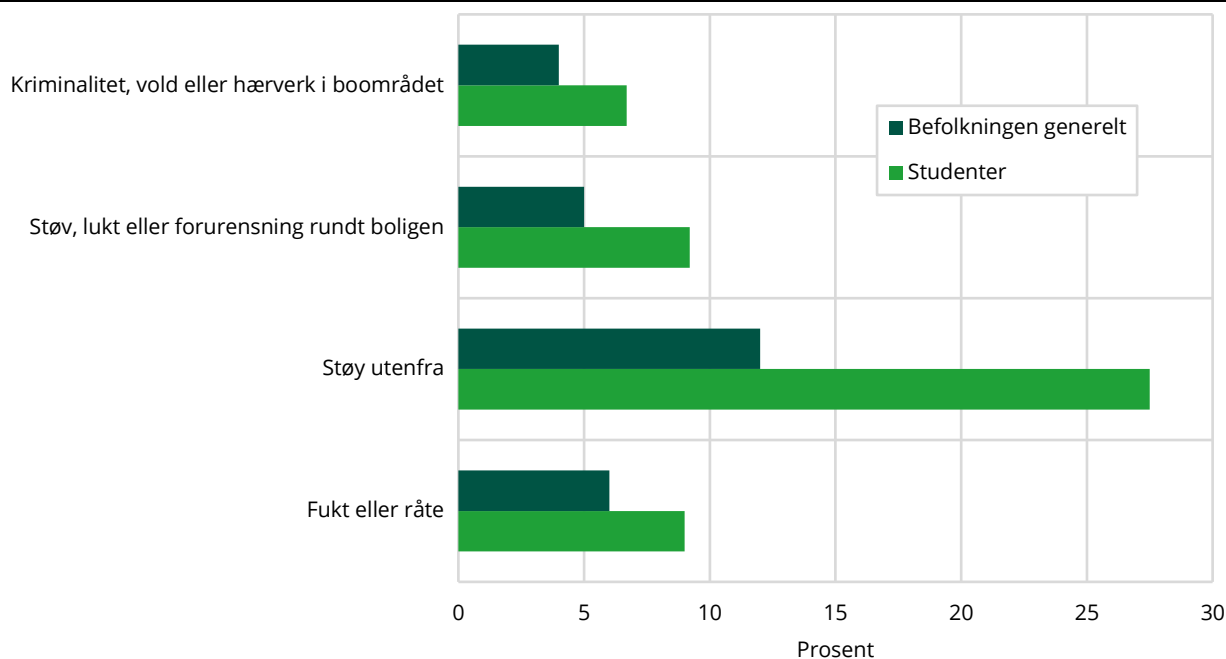
Tabell 4.6 Boligproblemer, etter alder, kjønn, familietype, Studiebrøk og eier/leier. 2021. Prosent

	Ingen boligproblemer	Ett boligproblem	To boligproblemer	Tre eller flere boligproblemer	Antall svar
Alle studenter	56,2	24,4	11,4	8,1	4 899
Alder					
18-21 år	47,6	29,2	13,3	9,8	997
22-24 år	43,9	31,7	13,6	10,7	1 232
25-29 år	51,7	26,3	13,1	8,9	994
30-44 år	71,5	15,1	8,1	5,3	1 206
45 år eller over	81,0	11,6	5,5	2,0	470
Kjønn					
Mann	57,5	25,1	11,1	6,2	2 016
Kvinne	55,2	23,8	11,6	9,4	2 883
Utdanningstype					
Fagskole	65,4	18,4	9,5	6,7	1 111
Universitet og høyskole	55,4	24,8	11,6	8,2	3 788
Studiebrøk					
Heltid	48,2	28,0	13,7	10,0	3 244
Deltid	75,7	15,2	5,6	3,4	1 655
Nettbaserte studier					
Nettbaserte studier	67,4	18,9	8,4	5,3	1 110
Ikke nettbaserte studier	53,6	25,6	12,1	8,7	3 789
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	51,4	30,6	10,3	7,7	626
Aleneboende 30+ år	66,4	17,4	10,4	5,8	308
Par med barn 0-5 år	75,5	14,5	6,4	3,6	464
Par med barn 6+ år	80,9	12,0	5,7	1,4	369
Par uten barn	61,6	21,8	10,4	6,2	1 094
Enslige forsørgere	69,1	21,4	6,0	3,5	107
Hjemmeboende	72,4	20,2	4,2	3,2	253
Bor i kollektiv eller med andre	40,0	30,5	16,3	13,1	1 678
Eier eller leier bolig					
Eier	75,8	14,7	6,0	3,5	2 153
Leier	41,9	31,4	15,3	11,4	2 746

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Flere boligproblemer blant studenter som leier bolig

Studenter har i gjennomsnitt lavere standard på boligen enn befolkningen generelt (figur 4.4). Både blant studenter og i befolkningen generelt er støy som kommer utenfra boligen det vanligste problemet.

Figur 4.4 Boligproblemer blant studenter og øvrig befolkning. 2018 og 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant studenter, 2021 og Levekårsundersøkelsen EU-SILC 2018, statistikkbanktabell 09758 og 09762. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen 4.4 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

En av grunnene til at mange studenter har boligproblemer er at mange flere leier bolig enn i den øvrige befolkningen. Sammenligner vi andelen med boligproblemer mellom studenter som leier med studenter som eier bolig ser vi at leiere kommer mye dårligere ut (tabell 4.7). Denne typen forskjeller i boligstandard mellom eiere og leiere er ikke unik for studenter, vi finner den også i befolkningen generelt (Normann, 2016).

Tabell 4.7 Boligstandard blant boligeiere og boligeiere. 2021. Prosent

	Alle studenter	Eiere	Leiere
Boligproblemer			
Fukt eller råte	9,0	4,4	12,7
Lekke tak eller fukt i vegger/gulv	8,8	4,6	12,1
Lite dagslys	13,8	4,7	21,0
Støy utenfra	27,5	14,9	37,5
Støv, lukt eller forurensning rundt boligen	9,2	6,6	11,3
Kriminalitet, vold eller hæverk i boområdet	6,7	4,2	8,6
Deler			
Kjøkken	38,5	15,8	56,4
Toalett	34,9	14,2	51,3
Dusj/badekar	35,4	14,7	51,7
Stue	36,8	15,9	53,4
Disponible rom			
1 rom	29,1	9,0	45,1
2 rom	23,9	15,6	30,4
3 eller flere rom	47,0	75,4	24,6
Antall svar	4 807	2 122	2 685

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Det er flere årsaker til disse forskjellene. For det første er det naturlig å anta at flere eiere har bedre økonomi, og dermed er bedre stilt til å reparere boligproblemer som skulle dukke opp. For det andre er de autonome i den forstand at de selv kan utbedre problemer, og ikke er avhengig av en annen part. Slik er det ikke for leiere, hvor reparasjon av bolig i mange tilfeller er boligeiers ansvar. For det tredje er kjøp av bolig en stor avgjørelse, og mange planlegger å bo i boligen man kjøper over lengre tid. Da vil mange naturlig nok være opptatt av både standard på selve boligen og hvor

boligen er lokalisert. Dette illustreres ved at en større andel av eierne er barnefamilier, mens leiere i større grad er unge som bor alene eller i kollektiv (tabell 4.1). Barnefamilier tilbringer gjerne mer tid hjemme og vil gi gode boforhold til barna, mens mange unge som bor alene eller i kollektiv er opptatt av forhold som lokasjon, for eksempel at boligen ligger sentralt til og gir nærhet til kulturtilbud og studiested.

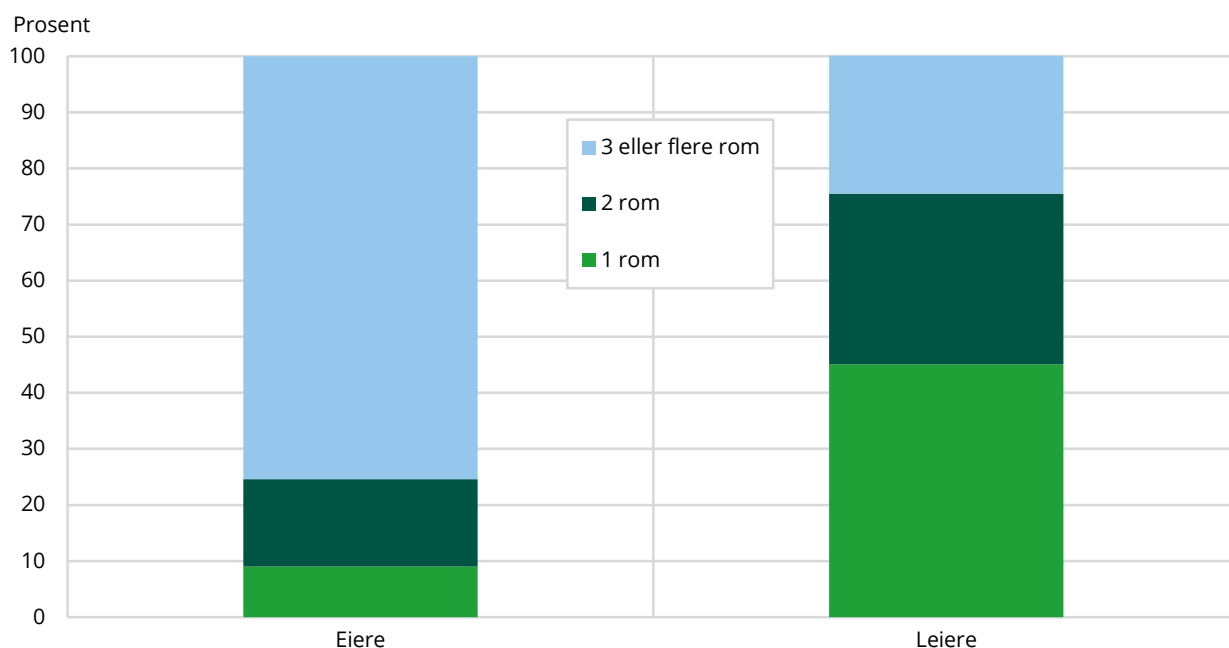
Mange deler på boligfasiliteter

I overkant av 1 av 3 studenter deler på boligfasiliteter, som kjøkken, toalett, dusj og badekar, og stue (tabell 4.7). Studenter som leier er overrepresentert, i denne gruppen gjelder dette i overkant av halvparten av alle spurte. Omkring 15 prosent av studenter som eier boligen de bor i deler boligfasiliteter med andre.

Eiere har tilgang på flere rom

Mange studenter bor i små boliger. 29 prosent har kun ett disponibelt rom⁵. Tilgangen på boligrom er svært ulike for eiere og leiere, hvor eiere generelt sett bor i større boliger (figur 4.5). 9 prosent av eiere har kun 1 disponibelt rom, mens andelen er 45 prosent blant leiere. Det også store forskjeller hvordan større boliger fordeler seg mellom eiere og leiere. Mens tre av fire studenter som eier bolig har 3 eller flere disponible rom, gjelder det samme bare for 1 av fire studenter som leier bolig.

Figur 4.5 Disponible rom, etter eie/leiestatus. 2021. Prosent

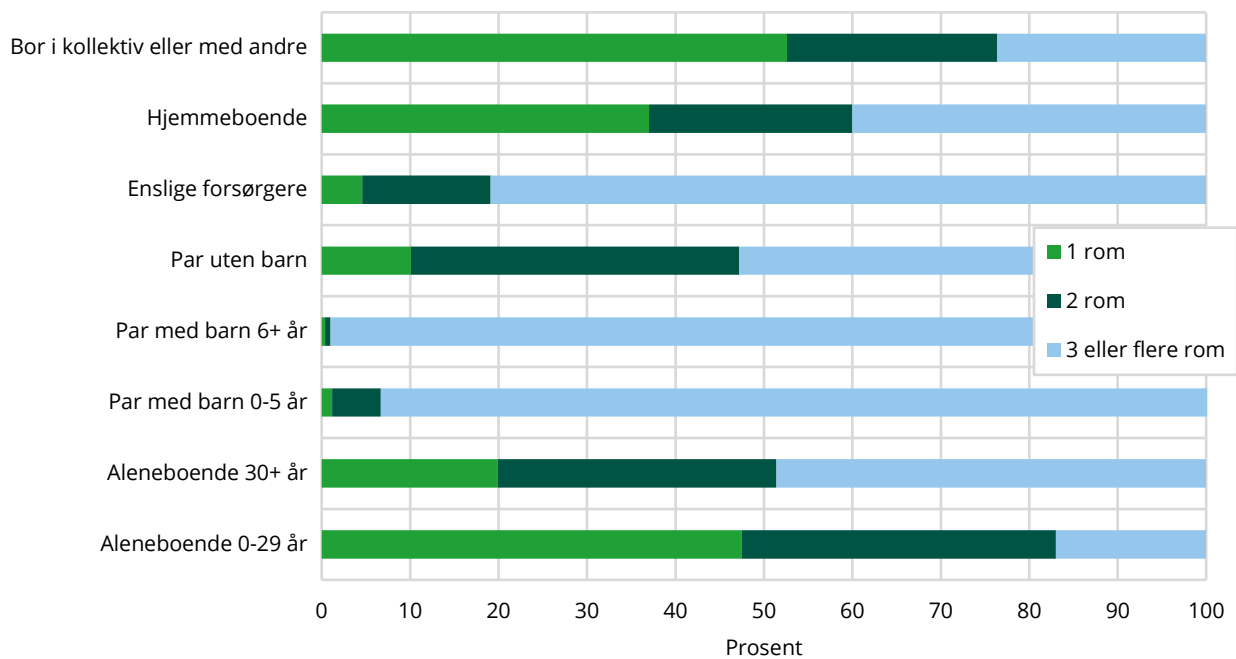
Kilde: Levkårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 4.5 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Aleneboende og studenter i kollektiv har få disponible rom

Figur 4.6 viser antall disponible rom etter familietype. Vi ser vi at alene- og hjemmeboende gjennomgående har færre rom tilgjengelig enn par, uavhengig om parene har barn eller ikke. Andelen med bare ett disponibelt rom er derimot aller størst blant studenter som bor i kollektiv (53 prosent). Dette kommer av at studenter i kollektiv som oftest deler alle fellesrom utenom soverom.

⁵ Disponible rom defineres som boligens oppholdsrom, eksklusive separat kjøkken, bad, gang, vaskerom og bod.

Figur 4.6 **Disponible rom, etter familietype. 2021. Prosent**

Kilde: Levkårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdataba 4.6 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

5. Helse

- 3 av 10 studenter opplever lav tilfredshet med livet
- De eldste studentene opplever i størst grad høy tilfredshet med livet
- 7 av 10 studenter vurderer helsen sin som god.
- Flertallet av studenter med langvarige helseproblemer opplever at det er vanskelig å følge studiene
- Unge kvinnelige studenter oppgir særlig ofte symptomer på psykiske plager
- Studenter som bor alene er mest ensomme

God fysisk og psykisk helse er ofte ansett som forutsetninger for et godt liv. Den enkeltes helse vil ofte ha sammenheng med sosioøkonomisk situasjon, familie, alder, kjønn og generelle levevaner. Dårlig helse vil ofte ha negative konsekvenser for den enkeltes liv.

I dette kapitlet vil vi gå gjennom studentenes vurdering av egen helse og livssituasjon, langvarig sykdom og helseproblemer, ensomhet og psykiske plager.

I fremstillingen vektlegger vi sammenligninger mellom studentene og den voksne befolkningen generelt (18 år og over). I sammenligningen mellom studenter og tilsvarende aldersgruppe i befolkningen vil det være en viss grad av overlapp. I aldersgruppen 19-24 år er 38 prosent studenter ved universiteter og høyskoler (Statistisk sentralbyrå, 2022).

5.1. Livskvalitet

Aleneboende studenter er minst fornøyde med livet

I undersøkelsen ble studentene spurt om deres oppfatning av egen livssituasjon gjennom spørsmålet; «Alt i alt, hvor fornøyd er du med livet ditt for tiden?». Svaralternativene gikk fra 0 (Ikke fornøyd i det hele tatt) til 10 (Svært fornøyd). Svarene er gruppert i tre kategorier – lav tilfredshet (0-5), middels tilfredshet (6-8) og høy tilfredshet (9-10).

I gjennomsnitt svarer studentene 6,6 på skalaen fra 0-10. Flertallet av studentene, 72 prosent, opplever middels eller høy tilfredshet med livet. På den andre siden betyr dette at nesten 3 av 10 studenter opplever lav tilfredshet med livet. Gjennomsnittlig skår og andelen med lav tilfredshet ligner nivået til den voksne befolkningen generelt for 2021, se SSBs Livskvalitetsundersøkelse (Støren & Rønning, 2021, s 23). En noe mindre andel av studentene opplever imidlertid høy tilfredshet med livet (17 prosent) enn i befolkningen som helhet (21 prosent).

Som i andre befolkningsundersøkelser ser vi også hos studentene at tilfredsheten med livet øker med alderen. Studenter i 20-årene har størst andel som oppgir å ha lav tilfredshet med livet, med omkring hver tredje student. Blant studenter 45 år eller eldre er det omtrent hver sjettede student (17 prosent) som oppgir det samme.

Aleneboende studenter, både under og over 30 år, oppgir betydelig oftere lav tilfredshet med livet (37 og 35 prosent), sammenlignet med andelen for alle studenter (28 prosent). Par med barn oppgir derimot sjeldnere lav tilfredshet med livet (18 prosent for par med barn 0-5 år og 14 prosent for par med barn 6 år eller eldre). Dette kan ha sammenheng med studentenes alder i de ulike familietyperne, men kan også ses i sammenheng med helseproblemer og ensomhet, som oppleves oftere av aleneboende studenter enn studenter som lever med en partner (se kapittel 5.2 og 5.3).

Tabell 5.1 Studenter, etter hvor fornøyde de er med livet for tiden. 2021. Prosent

	Lav (0-5) tilfredshet med livet	Middels (6-8) tilfredshet med livet	Høy (9-10) tilfredshet med livet	Gjennomsnittlig skår	Antall svar
Alle studenter	28,3	54,9	16,8	6,6	4 915
Aldersgruppe					
18-21 år	27,6	57,2	15,2	6,5	1 006
22-24 år	30,9	56,3	12,8	6,4	1 235
25-29 år	33,0	54,0	13,0	6,3	996
30-44 år	26,3	52,6	21,2	6,8	1 209
45 år eller over	17,0	53,3	29,6	7,3	469
Kjønn					
Mann	28,0	55,0	17,0	6,6	2 018
Kvinne	28,4	54,8	16,7	6,6	2 897
Utdanningstype					
Fagskole	29,1	50,4	20,5	6,7	1 122
Universitet og høyskole	28,2	55,3	16,5	6,6	3 793
Studiebrøk					
Heltid	30,6	55,5	13,9	6,4	3 256
Deltid	22,5	53,3	24,2	7,0	1 659
Nettstudier					
Nettbaserte studier	27,0	49,9	23,0	6,8	1 114
Ikke nettbaserte studier	28,5	56,0	15,4	6,5	3 801
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	37,3	51,6	11,2	6,1	627
Aleneboende 30+ år	35,4	48,4	16,3	6,2	307
Par med barn 0-5 år	18,1	53,3	28,6	7,3	464
Par med barn 6+ år	14,4	56,5	29,1	7,5	370
Par uten barn	23,9	56,8	19,3	6,9	1 099
Enslige forsørgere	33,3	52,9	13,8	6,5	108
Hjemmeboende	33,6	50,2	16,2	6,5	254
Kollektiv eller med andre	30,7	56,8	12,4	6,3	1 686

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

De eldre og mer etablerte studentene opplever mest mening med livet

Studentene ble også stilt spørsmålet; «Alt i alt, i hvilken grad opplever du at det du gjør i livet er meningsfylt?». Resultatene samsvarer i stor grad med spørsmålet om hvor fornøyde studentene er med livet og også med tall for den voksne befolkningen generelt (Støren & Rønning, 2021).

Studentene svarer i gjennomsnitt 6,6 også på dette spørsmålet (skala 0-10). Det er også her stor forskjell mellom aldersgruppene. De eldste studentene opplever i størst grad at det de gjør i livet er meningsfylt. 41 prosent oppgir høy grad av mening (skår 9 eller 10) blant studenter 45 år eller eldre, mot 19 prosent av de yngste studentene.

Barnefamiliene skiller seg ut med mange som opplever høy grad av mening; nesten halvparten (47 prosent) av par med barn 6 år eller eldre oppgir 9 eller 10 på skalaen, og bare 10 prosent opplever liten grad av mening. Lignende funn er også trukket frem i andre undersøkelser (Engvik, 2020). Det kan dermed se ut som at det å ha barn fører til økt grad av opplevelse av et meningsfylt liv.

Resultatene er ikke like entydige for studenter med barn som ikke bor med en partner. En litt større andel enslige forsørgere oppgir høy grad av mening enn studentgruppen som helhet, men forskjellen er ikke signifikant forskjellig, og gjennomsnittsskåren er noe lavere, som vitner om at variasjonene er store blant studenter som er enslige forsørgere.

Som på spørsmålet om tilfredshet med livet, er aleneboende studenter under 30 år gruppen hvor størst andel opplever lav grad av meningsfylt liv, hele 37 prosent. Også blant hjemmeboende studenter og studenter som bor i kollektiv oppgir omkring en tredjedel lav grad av meningsfylt liv. Dette er to familietyper som i stor grad består av studenter under 30 år.

Tabell 5.2 Studenters, etter i hvilken grad de opplever at det de gjør i livet er meningsfylt. 2021. Prosent

	Lav opplevelse av mening (0-5)	Middels opplevelse av mening (6-8)	Høy opplevelse av mening (9-10)	Gjennomsnittlig skår	Antall svar
Alle studenter	27,2	50,4	22,4	6,5	4 916
Aldersgruppe					
18-21 år	29,2	52,0	18,8	6,5	1 006
22-24 år	32,2	51,1	16,8	6,3	1 235
25-29 år	32,8	51,1	16,2	6,2	996
30-44 år	20,8	49,4	29,8	6,7	1 209
45 år eller over	12,4	46,2	41,3	7,3	470
Kjønn					
Mann	27,7	50	22,3	6,5	2 017
Kvinne	26,8	50,8	22,4	6,5	2 899
Utdanningstype					
Fagskole	25,1	49,4	25,5	6,6	1 122
Universitet og høyskole	27,4	50,5	22,1	6,5	3 794
Studiebrøk					
Heltid	30,7	50,8	18,6	6,3	3 256
Deltid	18,6	49,7	31,7	7,0	1 660
Nettstudier					
Nettbaserte studier	24,4	48,3	27,3	6,7	1 114
Ikke nettbaserte studier	27,8	50,9	21,2	6,5	3 802
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	36,6	48,0	15,4	6,0	628
Aleneboende 30+ år	29,5	49,0	21,5	6,2	308
Par med barn 0-5 år	13,8	49,3	36,9	7,2	465
Par med barn 6+ år	10,1	42,9	47,0	7,5	370
Par uten barn	22,7	54,0	23,3	6,8	1 099
Enslige forsørgere	21,7	52,8	25,5	6,4	107
Hjemmeboende	34,3	47,4	18,3	6,4	254
Kollektiv eller med andre	32,0	51,5	16,5	6,3	1 685

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

På begge spørsmålene om livskvalitet, altså spørsmål om tilfredshet med livet og om opplevelse av et meningsfylt liv, finner vi samme mønster mellom aldersgrupper og familietyper som i befolkningsundersøkelser om livskvalitet (Støren & Rønning, 2021; Nes & Nilsen, 2020), der de yngste og aleneboende blir trukket fram blant gruppene med lavest livskvalitet. Som tabell 5.1 og 5.2 viser, er det liten forskjell mellom kjønn, noe som også gjelder befolkningsundersøkelser som har med disse to spørsmålene. Det er heller ingen vesentlig forskjell mellom fagskolestudenter og studenter ved universiteter og høyskoler. Forskjellene vi ser mellom deltids- og heltidsstudenter, og mellom nettbaserte studier og andre studier, kan forklares med ulike alderssammensetning i gruppene.

5.2. Helse

Færre aleneboende studenter vurderer egen helse som god

I undersøkelsen ble studentene bedt om å vurdere egen helse gjennom spørsmålet; «Hvordan vurderer du alt i alt din egen helse?». Svarkategoriene er delt inn i tre kategorier; Svært god eller god, verken god eller dårlig, og dårlig eller svært dårlig.

I alt 70 prosent av studentene vurderer sin egen helse alt i alt som svært god eller god, og 9 prosent vurderer helsen sin som dårlig eller svært dårlig. Det er omtrent på nivå med sammenlignbare befolkningstall der andelen for hele den voksne befolkningen som vurderte helsen sin som svært god eller god var 68 prosent, og andelen med dårlig eller svært dårlig helse var 12 prosent i 2021 (Støren & Rønning, 2021, s. 60).

Det er små og ikke signifikante forskjeller mellom studentene i ulike aldersgrupper, bortsett fra at det er en mindre andel blant de eldste studentene som vurderer helsen sin som dårlig eller svært dårlig; 6 prosent mot 9 prosent av alle studentene. Kvinnelige studenter oppgir i noe mindre grad å ha svært god eller god helse sammenlignet med mannlige studenter (68 vs. 73 prosent). Dette ser vi også i befolkningen generelt.

Mens 70 prosent av universitets- og høyskolestudentene vurderer sin egen helse som svært god eller god, gjør en litt mindre andel blant fagskolestudenter det samme (65 prosent). I mange sammenhenger kan alders- og kjønns sammensetningen i ulike grupper forklare forskjeller i levekårsproblemer. Vi kan imidlertid ikke forklare forskjeller mellom utdanningstypene med dette, da flertallet av fagskolestudenter er menn og eldre enn 30 år – som i utgangspunktet skulle tilsi at fagskolestudenter oppga bedre helse enn universitets- og høyskolestudenter. Forklaringen kan være sammensatt, men det er fra før av kjent at personer med ulik sosioøkonomisk bakgrunn gjerne velger ulike utdanningsløp, samtidig som helseproblemer også har ulik forekomst i ulike sosioøkonomiske grupper. For studenter som er eller har vært i arbeid, kan også den fysiske belastningen i ulike yrkesgrupper ha noe å si.

Par med og uten barn oppgir best helse sammenlignet med studenter i andre familietyper. Hele 80 prosent av studentene som bor med en partner og har barn i alderen 6 år og eldre oppgir å ha god helse, og kun 5 prosent har dårlig helse. Aleneboende oppgir i mindre grad å ha god helse. I gruppen aleneboende 30 år og eldre oppgir 62 prosent at de har god helse og 14 prosent at de har dårlig helse.

Tabell 5.3 Egenvurdert helse blant studenter. 2021. Prosent

	Svært god eller god	Verken god eller dårlig	Dårlig eller svært dårlig	Antall svar
Alle studenter	70,0	21,0	9,0	4 921
Aldersgruppe				
18-21 år	68,7	22,1	9,2	1 008
22-24 år	70,9	20,9	8,2	1 237
25-29 år	68,5	21,2	10,4	997
30-44 år	69,8	20,4	9,7	1 209
45 år eller over	74,1	20,1	5,8	470
Kjønn				
Mann	72,9	19,4	7,8	2 022
Kvinne	68,0	22,2	9,8	2 899
Utdanningstype				
Fagskole	65,4	25,0	9,6	1 122
Universitet og høyskole	70,4	20,7	8,9	3 799
Studiebrøk				
Heltid	68,4	21,9	9,7	3 261
Deltid	73,8	18,9	7,3	1 660
Nettstudier				
Nettbaserte studier	69,2	20,5	10,2	1 114
Ikke nettbaserte studier	70,2	21,2	8,7	3 807
Familietype				
Aleneboende 18-29 år	63,1	25,3	11,6	628
Aleneboende 30+ år	62,4	23,4	14,2	307
Par med barn 0-5 år	74,2	18,2	7,7	465
Par med barn 6+ år	79,8	15,2	5,0	370
Par uten barn	72,9	20,1	7,0	1 099
Enslige forsørgere	66,1	24,2	9,7	108
Hjemmeboende	69,9	19,8	10,3	254
Kollektiv eller med andre	69,1	21,6	9,3	1 690

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Forverring av studentenes opplevelse av egen helse?

Siden forrige gang SSB gjennomførte en levekårsundersøkelse blant studenter har det skjedd en markant endring i egenvurdert helse blant studentene. Studentene i 2021 rapporterer om betydelig dårligere helse enn i 2010 (tabell 5.4). Merk at tallene fra 2010-undersøkelsen inkluderer både heltidsstudenter og deltidsstudenter med en studiebrøk over 50 prosent inkludert. Tallene for 2021 er begrenset til heltidsstudenter.

Tabell 5.4 Egenvurdert helse blant universitets- og høyskolestudenter¹. 2010 og 2021. Prosent

	Svært god eller god	Verken god eller dårlig	Dårlig eller svært dårlig	Antall svar
2010	89	9	2	2 178
2021	69	22	9	2 452

¹ 2021: Heltidsstudenter i universitets og høyskoleutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant studenter, 2021 og Levekår blant studenter 2011, tabell 4.1, s. 53. Statistisk sentralbyrå

Innsamlingsmetoden som ble brukt er imidlertid forskjellig i de to levekårsundersøkelsene. I 2010 ble undersøkelsen gjennomført som telefonintervju, mens det store flertallet svarte på nett i 2021-undersøkelsen, og dette kan forklare noe av forskjellene. I 2010-undersøkelsen så man at studentene rapporterte om god helse i litt større grad enn befolkningen, med 3 prosentpoeng forskjell (Otnes et al., 2011, s. 53, s. 70). Når vi sammenligner resultatene fra 2021-undersøkelsen med en befolkningsundersøkelse som er web-basert og gjennomført i samme år (Livskvalitetsundersøkelsen 2021), ser vi at studentene også denne gang oppgir marginalt bedre helse enn hele den voksne befolkningen. Vi kan derfor ikke med sikkerhet si at studenter har fått dårligere helse enn andre siden 2010-undersøkelsen. At både Levekårsundersøkelsen for studenter 2021 og befolkningsundersøkelsen er gjennomført under koronapandemien kan derimot ha betydning for resultatene.

Langvarige helseproblemer mer vanlig blant kvinnelige studenter

I underkant av 14 prosent av studentene oppgir at de har langvarige helseproblemer. Det vil si at de har sykdommer eller helseproblemer som har vart i mer enn 6 måneder og som fører til begrensninger i utføring av alminnelige hverdagsaktiviteter. Andelen med helseproblemer blant studenter ser ut til å være noe mindre enn i den voksne befolkningen generelt, der rundt 25 prosent oppgir langvarige helseproblemer eller plager som følge av skade (Støren & Rønning 2021, s. 61)⁶. Studenter er en yngre gruppe enn den voksne befolkningen som helhet, og som tabell 5.5 viser, øker andelen med helseproblemer noe med alderen. Det er derfor ikke overraskende at andelen er noe lavere i studentgruppen som helhet.

Det er en tydelig kjønnsforskjell i forekomsten av langvarige helseproblemer. Mens 17 prosent av kvinnelige studenter har langvarige helseproblemer, gjelder dette kun 9 prosent av de mannlige studentene. Denne kjønnsforskjellen finner vi også i befolkningsundersøkelser om helse, der kvinner oftere rapporterer om dårlig helse på spørsmål om generelle plager (Statistisk sentralbyrå, 2020b).

Aleneboende studenter i alderen 30 år og eldre og enslige forsørgere oppgir oftest å ha langvarige helseproblemer blant de ulike familietyper, med henholdsvis 23 og 22 prosent. Til sammenligning oppgir omtrent 13 prosent av par med og uten barn det samme. Studenter som bor hjemme hos foreldre og studenter som bor i kollektiv eller med andre, er også blant gruppene med minst andel med langvarige helseproblemer.

⁶ Merk at Livskvalitetsundersøkelsen har en noe annen definisjon av gruppen som i tillegg inkluderer *funksjonsnedsettelse og plager som følge av skade*, og bruker betegnelsen *Nedsatt funksjonsevne* (Støren & Rønning, 2021).

Det er en noe større andel blant fagskolestudentene som har langvarige helseproblemer (16 prosent), sammenlignet med universitets- og høyskolestudentene (13 prosent).

Tabell 5.5 Andel studenter med langvarige helseproblemer. 2021. Prosent

	Langvarige helseproblemer	Antall svar
Alle studenter	13,6	4 922
Aldersgruppe		
18-21 år	10,8	1 008
22-24 år	12,2	1 237
25-29 år	13,4	997
30-44 år	17,1	1 210
45 år eller over	16,0	470
Kjønn		
Mann	9,0	2 022
Kvinne	16,8	2 900
Utdanningstype		
Fagskole	16,1	1 123
Universitet og høyskole	13,4	3 799
Studiebrøk		
Heltid	13,6	3 261
Deltid	13,8	1 661
Nettstudier		
Nettbaserte studier	15,4	1 114
Ikke nettbaserte studier	13,2	3 808
Familietype		
Aleneboende 18-29 år	14,7	628
Aleneboende 30+ år	23,4	308
Par med barn 0-5 år	13,1	465
Par med barn 6+ år	13,3	370
Par uten barn	13,4	1 099
Enslige forsørgere	22,2	108
Hjemmeboende	13,2	254
Kollektiv eller med andre	11,6	1 690

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Langvarige helseproblemer gjør det vanskeligere å følge studiene

Studentene som oppga at de hadde langvarige helseproblemer, ble også spurt om disse helseproblemene gjør det vanskelig å følge studiene. Overordnet sett viser resultatene at mange studenter med langvarige helseproblemer opplever at det er vanskelig å følge studiene, med 6 av 10 studenter som svarer dette.

Fagskolestudenter, deltidsstudenter og studenter med nettbasert undervisning opplever i noe mindre grad at langvarige helseproblemer gjør det vanskeligere å følge studiene. Dette kan forklares med at studenter i deltidsutdanninger og med nettbasert undervisning har en studiehverdag som enten er bevisst tilpasset egen helse eller som generelt innebærer mindre tidsbruk og fleksible timeplaner.

En stor andel av fagskolestudentene er deltidsstudenter, og eventuelle helseproblemer kan ha mindre å si når man studerer på deltid og eventuelt i et mer fleksibelt studieløp. Heltidsstudenter, som utgjør 3 av 4 universitets- og høyskolestudenter, har større arbeidskrav og ofte en mindre fleksibel studiehverdag, som igjen kan føre til at studenter med langvarige helseproblemer har større vansker med å følge studiene.

Tabell 5.6 Studenter med langvarige helseproblemer, etter om helseproblemene gjør det vanskelig å følge studiene. 2021. Prosent

	Helseproblemer gjør det vanskelig å følge studiene	Antall svar
Alle studenter med langvarige helseproblemer	60,7	691
Aldersgruppe		
18-21 år	58,4	110
22-24 år	59,8	152
25-29 år	63,4	135
30-44 år	65,5	213
45 år eller over	:	81
Kjønn		
Mann	62,1	187
Kvinne	60,2	504
Utdanningstype		
Fagskole	49,6	178
Universitet og høyskole	61,8	513
Studiebrøk		
Heltid	63,4	450
Deltid	54,2	241
Nettstudier		
Nettbaserte studier	55,9	182
Ikke nettbaserte studier	62,0	509

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Kvinnelige studenter har ofte symptomer på psykiske plager

Studentene ble også spurt om ulike plager og problemer for å kartlegge psykisk helse. Personer som har hatt symptomer på psykiske plager (angst, depresjon) siste 14 dager, defineres ut ifra svar på 5 spørsmål om i hvor stor grad man har vært plaget av utvalgte følelser eller opplevelser de siste 14 dagene (Hopkins Symptom Check List). Spørsmålene dekker nervøsitet eller indre uro, stadig redsel eller engstelse, følelse av håpløshet med tanke på fremtiden, nedtrykthet eller tungsindighet og mye bekymring eller urolighet. Svar blir oppgitt på skalaen 'Ikke plaget' (1), 'Litt plaget' (2), 'Ganske mye plaget' (3) og 'Veldig mye plaget' (4). En gjennomsnittsskår på over 2,0 blir ifølge dette målet regnet som en indikasjon på psykiske plager.

I tolkningen av disse svarene er det viktig å minne om tidspunktet for datainnsamlingen til denne levekårsundersøkelsen. Undersøkelsen ble sendt ut til studentene fra og med 17. november og ut desember 2021, som vil si at mange studenter svarte på undersøkelsen samtidig som de var i en eksamensperiode. I tillegg har studentene i lang tid levd med restriksjoner og begrenset sosial kontakt som følge av korona. Spørsmålene rundt psykisk helse tar utgangspunkt i de siste 14 dagene, heller enn høsten som helhet, som vil si at spørsmålene i større grad reflekterer studentenes tilstand i en avgrenset periode som ofte er krevende for studenter.

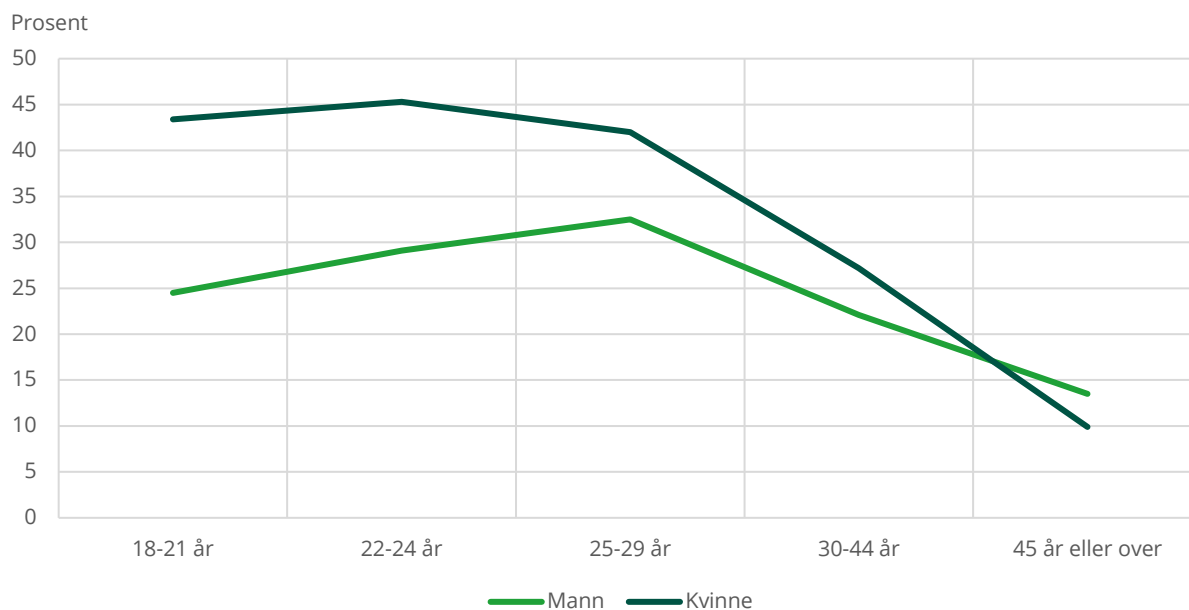
Tabell 5.7 viser andelen studenter med symptomer på psykiske plager de siste 14 dagene fra svartidspunktet. Samlet sett hadde 32 prosent av studentene hatt symptomer på psykiske plager. Det er en betydelig større andel enn i den voksne befolkningen generelt, der andelen ligger på 20 prosent (Støren & Rønning, 2021). Som vi ser i tabell 5.5 synker andelen som har symptomer på psykiske plager med alderen til studentene. Hvis vi sammenligner med samme aldersgrupper i befolkningen⁷, ligger studentene på samme nivå som befolkningen generelt, der i overkant av hver tredje unge voksen rapporterer om psykiske plager, mens andelen synker til hver fjerde person fra

⁷ Befolkningstall er hentet fra Livskvalitetsundersøkelsen 2021, gjennomført av SSB i mars 2021. Samme mål på psykiske plager er brukt som i Levekårsundersøkelsen for studenter, HSCL-5. Andelen for befolkningen i alt er publisert i Støren og Rønning (2021), men tall for de enkelte aldersgruppene er ikke tidligere publisert.

30-årene. I gruppen 45 år eller eldre er det 11 prosent av studentene som rapporterer om symptomer på psykiske plager, og befolkningstallet er 15 prosent (45-66 år).

Kvinner har i større grad enn menn hatt symptomer på psykiske plager de siste 14 dagene. Mens det gjelder for 36 prosent av de kvinnelige studentene, gjelder det for 26 prosent av de mannlige studentene. Forskjellen mellom kjønnene er spesielt stor for de yngste aldersgruppene. Rundt 45 prosent av de kvinnelige studentene under 30 år rapporterer om symptomer. Blant de mannlige studentene stiger andelen fra 25 prosent for de yngste (18-21 år) til 33 prosent for 25-29-åringene. For studenter fra 30 år og eldre er det mindre forskjell mellom kvinner og menn, slik figur 5.1 viser.

Figur 5.1 Andel studenter med symptomer på psykiske plager siste 14 dager (HSCL-5), etter kjønn og aldersgruppe. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabasen 5.1 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Forskjeller i symptomer på psykiske plager mellom ulike familietyper og studenter som tar ulike typer studier, reflekterer i stor grad ulik alderssammensetning i gruppene. Vi ser for eksempel at aleneboende under 30 år, hjemmeboende og studenter som bor i kollektiv har høyest forekomst av symptomer på psykiske plager blant familietyperne, altså boformer som er forbundet med unge studenter. Det samme gjelder heltidsstudenter og universitets- og høyskolestudenter. Mer etablerte studenter, deltidsstudenter og fagskolestudenter har lavere forekomst av psykiske plager.

Tabell 5.7 Andel studenter med symptomer på psykiske plager siste 14 dager (HSCL-5). 2021. Prosent

	Prosent	Antall svar
Alle studenter	32,1	4 919
Aldersgruppe		
18-21 år	36,2	1 008
22-24 år	38,1	1 237
25-29 år	37,6	996
30-44 år	25,4	1 209
45 år eller over	11,1	469
Kjønn		
Mann	26,4	2 021
Kvinne	36,1	2 898
Utdanningstype		
Fagskole	25,3	1 121
Universitet og høyskole	32,7	3 798
Studiebrøk		
Heltid	37,1	3 259
Deltid	20,0	1 660
Nettstudier		
Nettbaserte studier	27,8	1 113
Ikke nettbaserte studier	33,1	3 806
Familietype		
Aleneboende 18-29 år	40,3	627
Aleneboende 30+ år	27,6	307
Par med barn 0-5 år	21,2	465
Par med barn 6+ år	11,2	370
Par uten barn	28,2	1 098
Enslige forsørgere	26,3	108
Hjemmeboende	38,6	254
Kollektiv eller med andre	38,5	1 690

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Det kan se ut som at andelen som rapporterer om psykiske plager har økt over tid, og flere studier og undersøkelser har funnet en økning blant unge og blant studenter (Knapstad et al., 2021; Sivertsen, 2021). I SSBs levekårsundersøkelse blant studenter fra 2010 lå andelen med symptomer på psykiske plager, målt med HSCL-5, på 17 prosent. Den gang så man også en økning fra 14 prosent i 2005 (Otnes et al., 2011, s. 71). Merk at disse tallene fra 2010 ikke er begrenset til kun heltidsstudenter, men også inkluderer deltidsstudenter med studiebrøk over 50 prosent.

5.3. Ensomhet

Hver femte unge student er mye plaget av ensomhet

Med samme formulering som i spørsmålene rundt psykiske plager, ble studentene spurt om de i løpet av de siste 14 dagene hadde vært plaget av en følelse av ensomhet. Svar ble oppgitt på skalaen 'Ikke plaget' (1), 'Litt plaget' (2), 'Ganske mye plaget' (3) og 'Veldig mye plaget' (4). Tabell 5.8 viser andelen som har vært plaget av ensomhet. Svarene *ganske mye* og *veldig mye* plaget har blitt gruppert sammen til 'Mye plaget'.

Halvparten av studentene (51 prosent) har vært litt eller mye plaget av ensomhet den siste tiden. 17 prosent har vært mye plaget av ensomhet. Nivået er litt i overkant av hva som er funnet i den voksne befolkningen generelt for 2021 med bruk av det samme spørsmålet, der 30 prosent var litt plaget og 15 prosent mye plaget av ensomhet (Støren & Rønning, 2021, s. 63). Det er grunn til å tro at andelen som er plaget av ensomhet har vært større under pandemien enn tidligere, og studenter regnes som en spesielt utsatt gruppe (Nes et al., 2020).

Som på spørsmålene om psykiske plager, ser vi også at de yngste er mest plaget av ensomhet. Blant studentene under 30 år oppgir rundt 60 prosent at de har vært litt eller mye plaget av ensomhet.

Omtrent hver femte student under 30 år har vært mye plaget. Etter fylte 30 år synker andelen som har følt seg ensom betydelig, men fortsatt har til sammen 22 prosent av de eldste studentene (45 år eller eldre) følt seg litt eller mye plaget av ensomhet den siste tiden.

Tabell 5.8 Andel studenter plaget av ensomhet. 2021. Prosent

	Ikke plaget	Litt plaget	Mye plaget	Antall svar
Alle studenter	48,6	34,9	16,6	4 917
Aldersgruppe				
18-21 år	37,8	43,9	18,3	1 008
22-24 år	40,7	39,2	20,1	1 237
25-29 år	43,4	37,3	19,3	997
30-44 år	60,1	26,7	13,2	1 207
45 år eller over	77,8	17,2	5,1	468
Kjønn				
Mann	49,8	34,2	16,0	2 020
Kvinne	47,7	35,3	16,9	2 897
Utdanningstype				
Fagskole	56,3	31,6	12,1	1 118
Universitet og høyskole	47,9	35,1	16,9	3 799
Studiebrøk				
Heltid	41,7	38,9	19,5	3 259
Deltid	65,6	25,0	9,4	1 658
Nettstudier				
Nettbaserte studier	59,1	27,1	13,8	1 113
Ikke nettbaserte studier	46,2	36,6	17,2	3 804
Familietype				
Aleneboende 18-29 år	30,2	45,1	24,7	628
Aleneboende 30+ år	46,5	36,4	17,1	306
Par med barn 0-5 år	70,5	22,4	7,1	465
Par med barn 6+ år	80,3	16,3	3,4	370
Par uten barn	59,4	29,6	11,0	1 097
Enslige forsørgere	49,2	37,1	13,6	107
Hjemmeboende	39,7	38,2	22,1	254
Kollektiv eller med andre	38,4	40,3	21,2	1 690

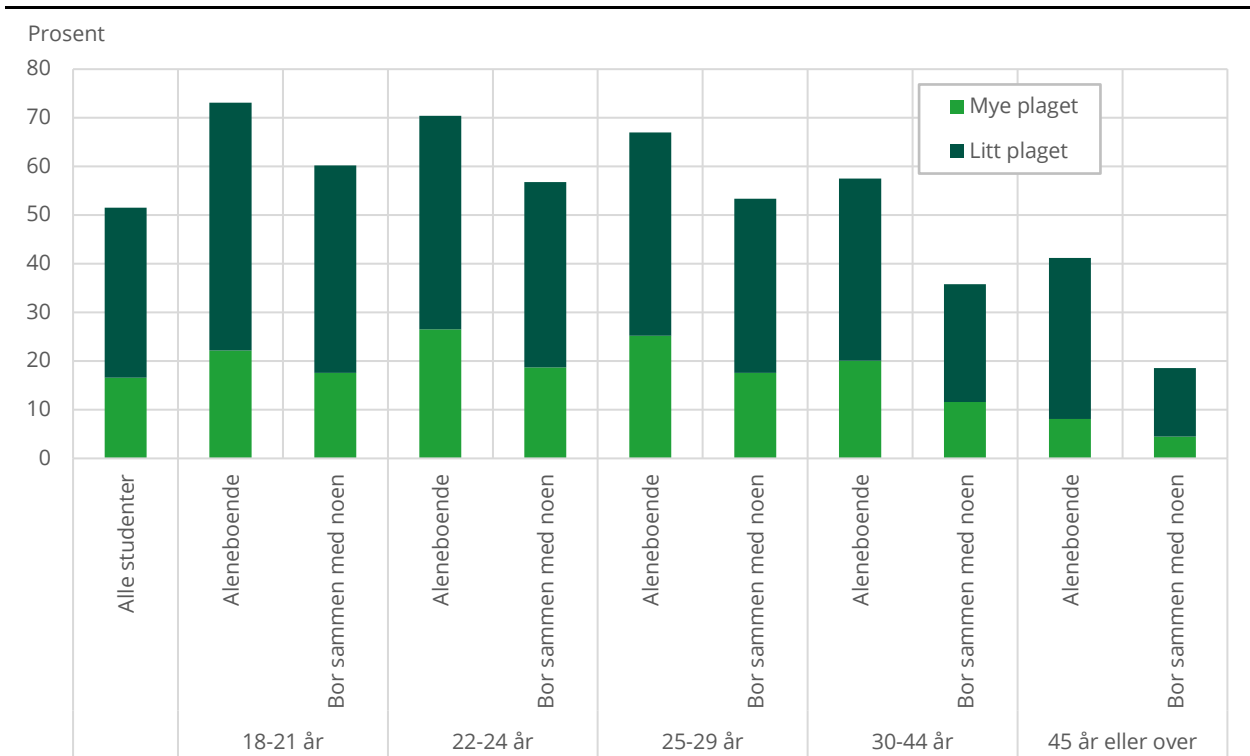
Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Aleneboende studenter er mest ensomme

Det er stor variasjon i hvor utbredt ensomhet er mellom studenter i ulike familietyper. Par med barn har i minst grad vært plaget av ensomhet de siste 14 dagene. 20 prosent av par med barn eldre enn 6 år og 29 prosent av par med barn opptil 5 år har vært plaget av ensomhet i perioden. Til sammenligning har hele 70 prosent av aleneboende under 30 år har vært litt eller mye plaget av ensomhet, og hver fjerde student i denne gruppen har vært mye plaget.

At aleneboende er mer plaget av ensomhet enn personer som bor sammen med noen, er ikke så overraskende. Likevel er ikke det å bo alene ensbetydende med å ha få sosiale relasjoner. Under koronapandemien har imidlertid mange vært nødt til å begrense sitt sosiale liv, i tillegg til at man ikke har truffet medstudenter i samme grad som vanlig. Det er derfor nærliggende å se for seg at det å bo alene har ført til mer ensomhet enn det ville ha gjort under mer normale omstendigheter. Når vi sammenligner aleneboende studenter med studenter som bor sammen med noen, ser vi at forekomsten av ensomhet er høyere i alle aldersgrupper for aleneboende (figur 5.3).

Figur 5.2 Andel studenter plaget av ensomhet, etter aldersgruppe og om man bor alene eller sammen med noen. 2021. Prosent

Kilde: Levkårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Noen studenter som bor sammen med noen opplever også oftere ensomhet enn andre. Det gjelder hjemmeboende studenter og studenter som bor i kollektiv. Dette er typisk unge studenter, og i disse gruppene oppgir i overkant av 60 prosent at de har vært plaget av ensomhet.

Fagskolestudenter og deltidsstudenter opplever noe sjeldnere ensomhet enn studentgruppen generelt. Som vi har sett tidligere er dette studentgrupper som er eldre og oftere etablerte med familie, sammenlignet med universitets- og høyskolestudenter og heltidsstudenter. Det samme gjelder studenter som tar nettbaserte studier.

6. Arbeid

- *Flertallet av studentene jobber ved siden av studiene*
- *Mer enn 9 av 10 deltidsstudenter hadde jobb høsten 2021*
- *Heltidsstudenter har oftere mer enn 1 jobb i semesteret, samt tidsavgrensede jobber*
- *Heltidsstudenter jobber ofte på kveldstid og helg*
- *3 av 10 deltidsstudenter jobber innenfor helse og omsorg*
- *8 av 10 fagskolestudenter har en studierelevant jobb. Halvparten av de yngste studentene har studierelevant jobb.*
- *Hver fjerde student deltar i frivillig arbeid*
- *Mange studenter bruker mye tid på jobb og studier, og samlet tidsbruk overstiger i snitt en full arbeidsuke*

Studenter har ofte jobb ved siden av studiene. For heltidsstudentene er det nødvendig å spe på inntektene fra stipend og lån, mens voksne studenter i deltidsutdanninger ofte er i jobb mens de begynner på studiene. Stillingsprosent, type arbeidsavtale, timebruk med mer er faktorer vi forventer vil variere med de ulike studenttypene. Studentene har derfor fått en rekke spørsmål om inntektsgivende arbeid og generelle spørsmål om arbeidsforhold.

6.1. Studenter i jobb

Flertallet jobbet høsten 2021

Tabell 6.1 viser andelen med jobb fordelt på utdanningstype og studiebrøk. Uavhengig av utdanningstype og studiebrøk har flertallet av studentene en jobb høsten 2021. I internasjonal sammenheng har Norge en høy andel studenter som jobber sammenlignet med andre land (Eurostudent, 2021b). 95 prosent av studentene med jobb er lønnstakere, og resten er selvstendig næringsdrivende eller arbeider freelance (se vedleggstabell A9).

Blant deltidsstudentene har tilnærmet alle en jobb, men de yngre deltidsstudentene er i noe mindre grad i jobb enn de eldre deltidsstudentene. En mulig forklaring på forskjellen mellom yngre og eldre deltidsstudenter kan være at eldre studenter i større grad går målrettet inn i en deltidsutdanning ved siden av jobb med formål om kompetansebygging eller karriereskifte. Yngre deltidsstudenter har i mindre grad en arbeidstilknytning i forkant av utdanningen. Disse er i gang med sin første utdanning, og kan ha valgt deltid for andre grunner (for eksempel sykdom).

Blant heltidsstudentene i universitets- og høyskoleutdanning hadde 66 prosent en jobb høstsemesteret 2021. Andelen er noe lavere blant fagskolestudentene, hvor 56 prosent hadde jobb. Dette er interessant i lys av at heltidsstudentene i fagskolene bruker flere timer på studiene i uken enn universitets- og høyskolestudentene (tabell 3.1). Det at studiene opptar mange timer hos fagskolestudenter, kan føre til at færre velger å jobbe i tillegg. Se også til delkapittel 6.7 for en sammenstilling av tidsbruk på jobb, studier og frivillighet blant studentene.

Kvinnelige heltidsstudenter har oftere jobb enn mannlige heltidsstudenter. Forskjellen er spesielt stor blant heltidsstudentene i fagskoleutdanning, hvor 67 prosent av kvinnene og 49 prosent av mennene jobbet høsten 2021. Dette kan skyldes hvilken type utdanning man tar, gjennom for eksempel arbeidskrav og praksisopphold. Kjønnsforskjellen er mindre blant deltidsstudenter, men kvinner er i noe større grad enn menn i jobb også i denne gruppen.

Blant heltidsstudentene i universitets- og høyskoleutdanning, er studenter i kollektiv de som i minst grad hadde jobb høsten 2021 (60 prosent). Dette sammenfaller med den tilsvarende lave andelen med jobb blant de yngste heltidsstudentene (18-21 år). Mer enn halvparten av studentene yngre enn 25 år bor i kollektiv eller med andre. Disse er ofte førstegangsstuderende, og en mulig

forklaring på hvorfor andelen med jobb er lavere enn andre aldersgrupper og familietyper kan være at man har flyttet til et nytt sted. Vi ser samme tendens hos fagskolestudenter.

Størst andel med jobb blant heltidsstudentene i universitets- og høyskoleutdanning finner vi blant par uten barn (76 prosent) og hjemmeboende studenter (74 prosent). Hjemmeboende studenter har ikke flyttet på seg for å studere, og kan i større grad fortsette i eventuelle jobber som de har hatt i forkant av studiene.

Sammenligner vi med 2010-undersøkelsen er det en noe større andel studenter med jobb i 2021. Mens 59 prosent av heltidsstudentene i universitets- og høyskoleutdanning (19-34 år) hadde jobb i 2010 (Otnes et al., 2011, s. 145), gjelder dette 65 prosent av studentene i samme gruppe i 2021 (se vedleggstabell A10). Dette kan også ses i lys av hvordan jobbinntekter står for en økende andel av studenters inntekter (Andresen, 2021).

Tabell 6.1 Studenter med jobb høsten 2021. 2021. Prosent

	Universitet og høyskole			Fagskole			Antall svar
	Alle studenter	Heltid	Deltid	Alle studenter	Heltid	Deltid	
Alle studenter	72,9	65,9	92,8	80,7	55,9	95,0	4 922
Aldersgruppe							
18-21 år	59,7	59,5	:	55,4	49,0	:	1 008
22-24 år	68,8	68,1	82,0	73,3	58,4	:	1 237
25-29 år	76,4	71,6	93,3	79,7	60,8	92,7	997
30-44 år	81,8	66,4	94,2	86,9	54,5	94,7	1 210
45 år eller over	88,5	60,9	93,4	91,9	:	96,5	470
Kjønn							
Mann	66,9	60,4	91,0	77,6	49,1	97,5	2 022
Kvinne	76,8	69,9	93,7	84,4	66,5	92,4	2 900
Nettstudier							
Nettbaserte studier	83,8	70,8	92,5	90,7	72,5	94,3	1 114
Ikke nettbaserte studier	70,8	65,4	93,0	72,4	51,5	95,9	3 808
Familietype							
Aleneboende 18-29 år	70,5	67,4	90,4	73,0	51,2	93,1	628
Aleneboende 30+ år	80,3	68,2	89,3	86,2	59,7	98,7	308
Par med barn 0-5 år	81,2	62,2	92,7	88,1	:	93,7	465
Par med barn 6+ år	93,4	68,7	99,0	93,9	:	98,3	370
Par uten barn	81,2	76,0	94,3	85,3	63,3	95,7	1 099
Enslige forsørgere	82,4	72,3	91,1	74,6	:	82,4	108
Hjemmeboende	73,0	73,9	68,2	76,9	:	:	254
Kollektiv eller med andre	61,7	59,6	91,4	66,4	52,5	95,1	1 690

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

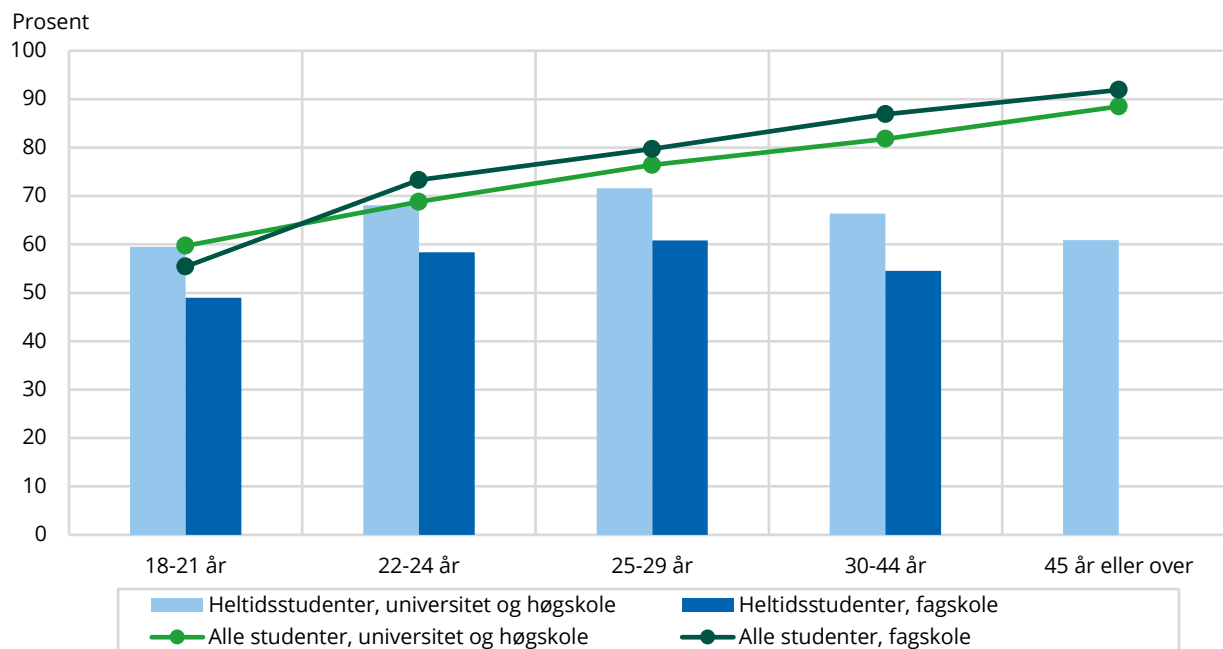
Lavere andel med jobb blant eldre heltidsstudenter

Generelt sett kan man forvente at andelen studenter med jobb øker med studentenes alder. Ser man på alle studenter uavhengig av studiebrøk finner vi nettopp denne bevegelsen (tabell 6.1). Både for fagskolestudenter og universitets- og høyskolestudenter stiger andelen som har jobb med studentenes alder. Jo eldre en student er, jo mer sannsynlig er det at vedkommende har en jobb i tillegg til studiene.

Når vi fordeler på heltids- og deltidsstudenter endrer bildet seg (figur 3.1). Minst andel med jobb høsten 2021 er blant heltidsstudenter i alderen 18-21 år. Andelen med jobb stiger gradvis frem til aldersgruppen 25-29 år, og dette gjelder både blant fagskolestudenter (61 prosent) og universitets- og høyskolestudenter (72 prosent). Etter dette synker andelen heltidsstudenter med jobb igjen, og eldre heltidsstudenter har i noe mindre grad jobb. En større andel blant heltidsstudentene i universitets- og høyskoleutdanning har jobb høsten 2021 sammenlignet med fagskolestudenter. Dette gjelder for alle aldersgrupper. Selv om det er en noe større andel universitets- og høyskolestudenter i jobb enn fagskolestudenter, er bevegelsen lik for begge utdanningstyper.

Hva som gjør at de eldste heltidsstudentene i noe mindre grad har jobb sammenlignet med studenter i siste del av tyveårene er ikke åpenbart. En mulig forklaring er at mange studenter som er 30 år og eldre bor med en yrkesaktiv partner (9 av 10), noe som kan minske behovet for at man står i jobb samtidig som man går et heltidsstudium.

Figur 6.1 Heltidsstudenter med jobb høsten 2021, etter alder og utdanningstype. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 6.1 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

3 av 10 heltidsstudenter hadde mer enn 1 jobb

Studentene ble spurt hvor mange jobber de hadde høsten 2021. I tilfeller der en respondent hadde flere jobber, ble respondenten bedt om å svare på resterende spørsmål i lys av den jobben de jobbet flest timer. Tabell 6.3 viser både hvorvidt studentene jobbet hele eller deler av semesteret, og hvor mange jobber de hadde høsten 2021. Tabellen viser kun prosentandeler blant studenter som har svart at de jobbet høsten 2021.

Det er mest vanlig å ha 1 jobb blant studentene som jobbet høsten 2021. 3 av 10 heltidsstudenter har 2 eller flere jobber, mens deltidsstudenter sjeldnere har mer enn 1 jobb (15 prosent). Yngre studenter har også oftere flere jobber enn eldre studenter. Andelen studenter med mer enn 1 jobb har ikke endret seg mye fra 2010-undersøkelsen. Mens 30 prosent hadde mer enn 1 jobb i 2010 (Otnes et al., 2011, s. 145), gjelder dette 31 prosent i 2021 (vedleggstabell A10).

Flesteparten av studentene som har jobb, jobber hele semesteret. Dette gjelder 91 prosent av fagskolestudentene med jobb og 83 prosent av universitets- og høyskolestudentene. Hele 96 prosent av deltidsstudentene med jobb oppgir at de jobber hele semesteret. Det er mer vanlig at de yngre studentene jobber deler av semesteret.

En mulig forklaring på forskjellene er at heltidsstudenter har utdanningen som hovedaktivitet. Deltidsstudentene har i større grad fast arbeid med seg inn i studenttilværelsen, noe som gjør at de oftere kun har én jobb. Heltidsstudenter har i mindre grad en fast arbeidstilknytning i forkant av studiene. Det er også et poeng at heltidsstudenter ofte er yngre og i gang med sin første utdanning, og derfor kun har tilgang på jobber uten utdanningskrav. I tillegg til at studiebelastningen er høyere enn ved deltidsstudier, må de i større grad ta på seg jobber utenfor undervisningstiden, som ofte utgjør stillinger av begrenset størrelse.

Tabell 6.2 Studenter med jobb høsten 2021, etter antall jobber og hvorvidt man jobber hele eller deler av semesteret. 2021. Prosent

	Varighet		Antall jobber			Antall svar
	Hele semesteret	Deler av semesteret	1 jobb	2 jobber	3 eller flere jobber	
Alle studenter med jobb	83,9	16,1	75,4	20,2	4,4	3 669
Aldersgruppe						
18-21 år	72,5	27,5	70,6	24,3	5,2	600
22-24 år	80,1	19,9	68,1	26,2	5,7	863
25-29 år	83,4	16,6	72,2	22,9	4,9	773
30-44 år	90,7	9,3	82,6	13,8	3,6	1 011
45 år eller over	95,0	5,0	88,0	10,8	1,3	422
Kjønn						
Mann	83,5	16,5	78,4	17,6	4,0	1 411
Kvinne	84,2	15,8	73,6	21,8	4,6	2 258
Utdanningstype						
Fagskole	90,8	9,2	81,7	15,1	3,1	908
Universitet og høyskole	83,3	16,7	74,8	20,7	4,5	2 761
Studiebrøk						
Heltid	76,9	23,1	70,1	24,5	5,3	2 112
Deltid	96,0	4,0	84,5	12,8	2,7	1 557
Nettstudier						
Nettbaserte studier	91,0	9,0	82,1	14,2	3,8	970
Ikke nettbaserte studier	82,0	18,0	73,6	21,9	4,5	2 699
Familietype						
Aleneboende 18-29 år	83,7	16,3	73,7	21,3	5,1	447
Aleneboende 30+ år	92,5	7,5	75,5	22,6	1,9	254
Par med barn 0-5 år	92,5	7,5	83,9	14,4	1,8	392
Par med barn 6+ år	95,3	4,7	88,5	9,7	1,8	346
Par uten barn	86,1	13,9	75,6	18,5	5,9	902
Enslige forsørgere	90,5	9,5	77,9	20,0	2,0	84
Hjemmeboende	81,2	18,8	67,2	27,5	5,3	187
Kollektiv eller med andre	74,2	25,8	70,6	24,3	5,0	1 057

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

3 av 10 blant de yngste studentene er midlertidig ansatt

Andelen studenter med avtale om fast ansettelse er størst blant de eldste studentene. De eldre studentene er hovedsakelig yrkesaktive og ofte i gang med en videreutdanning, og det er dermed naturlig at denne gruppen i størst grad har fast ansettelse.

Det er en større andel fagskolestudenter (81 prosent) med fast ansettelse sammenlignet med universitets- og høyskolestudentene (62 prosent). Dette bør man se i lys av at hele 64 prosent av fagskolestudentene i undersøkelsen er deltidsstudenter, og generelt eldre enn universitets- og høyskolestudentene.

Midlertidige ansettelser er mest vanlig hos studenter yngre enn 30 år, og blant universitets- og høyskolestudenter i heltidsutdanning. Få eldre studenter og deltidsstudenter er midlertidig ansatt. Kun halvparten av studentene i alderen 18-21 år med jobb har avtale om fast ansettelse, noe som utgjør den laveste andelen blant aldersgruppene.

I Arbeidskraftundersøkelsen publiseres sysselsettingstall for befolkningen i alderen 15-74 år. I nevnte undersøkelse er andelen midlertidig ansatte i alderen 15-24 år på 30 prosent av sysselsatte (Statistisk sentralbyrå, 2022d). Blant sysselsatte eldre enn 40 år er andelen midlertidig ansatte nærmere 4 prosent. Dette samsvarer ganske godt med resultatene i denne levekårsundersøkelsen, men det er noe flere midlertidig ansatte blant studenter 45 år og eldre (7 prosent) sammenlignet med befolkningen generelt.

Tabell 6.3 Studenter med jobb høsten 2021, etter type arbeidsavtale. 2021. Prosent

	Avtale om fast ansettelse	Avtale om midlertidig ansettelse	Avtale med et vikarbyråsom	Lærlingavtale eller avtale praktikant	Ingen avtale	Annet	Antall svar
Alle studenter med jobb	64,0	21,2	3,8	0,9	4,5	5,6	3 664
Aldersgruppe							
18-21 år	49,8	28,6	7,4	1,4	4,6	8,2	598
22-24 år	52,2	29,0	5,0	1,2	5,7	6,9	860
25-29 år	59,5	25,2	3,5	1,2	5,1	5,5	773
30-44 år	78,3	12,1	1,8	0,4	3,3	4,2	1 011
45 år eller over	86,4	6,7	0,5	0,4	3,4	2,6	422
Kjønn							
Mann	62,0	22,9	4,4	1,1	4,3	5,2	1 410
Kvinne	65,1	20,2	3,4	0,8	4,6	5,9	2 254
Utdanningstype							
Fagskole	81,2	8,8	2,4	1,2	3,2	3,1	908
Universitet og høyskole	62,4	22,4	3,9	0,9	4,6	5,9	2 756
Studiebrøk							
Heltid	52,3	28,0	5,4	1,1	6,1	7,1	2 107
Deltid	84,2	9,4	0,9	0,6	1,8	3,1	1 557
Nettstudier							
Nettbaserte studier	78,0	13,8	1,8	0,6	2,8	3,1	970
Ikke nettbaserte studier	60,1	23,2	4,3	1,0	5,0	6,3	2 694
Familietype							
Aleneboende 18-29 år	61,6	22,0	4,7	0,8	4,5	6,4	443
Aleneboende 30+ år	76,4	13,0	2,8	:	4,5	3,3	254
Par med barn 0-5 år	85,1	8,2	1,3	0,4	1,5	3,5	392
Par med barn 6+ år	86,8	6,3	0,2	:	2,6	4,1	346
Par uten barn	64,2	20,2	3,7	1,8	5,1	5,0	901
Enslige forsørgere	69,7	19,1	3,9	:	6,4	0,8	84
Hjemmeboende	50,7	31,7	6,7	0,7	2,7	7,6	187
Kollektiv eller med andre	50,6	30,3	4,9	1	5,8	7,4	1 057

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Fagskolestudenter bruker flere timer på jobb enn universitets- og høyskolestudenter

Tabell 6.4 gir en oversikt over gjennomsnittlig timebruk i uken på arbeid blant studenter høsten 2021. Merk at vi her kun omtaler andeler blant studentene som har jobb. Se også vedleggstabell A11 for gruppert tidsbruk på jobb.

I omtale av tidsbruk og belastning mellom fagskolestudenter og universitets- og høyskolestudenter er det verdt å merke seg at en mindre andel blant heltidsstudentene i fagskolene (56 prosent) har jobb ved siden av studiene sammenlignet med universitets- og høyskolestudentene (66 prosent) (tabell 6.1). I tillegg bruker fagskolestudentene i heltidsutdanning flere timer (40 timer) på studiene enn universitets- og høyskolestudentene (36 timer). Se til delkapittel 6.7 for omtale av samlet tidsbruk på jobb, studier og frivillighet blant studentene.

Generelt sett bruker fagskolestudenter med jobb noe flere timer på jobb enn studenter i universiteter og høyskoler. Dette gjelder for både heltids- og deltidsstudenter. Det er ikke tydelige kjønnsforskjeller mellom heltidsstudentene. Blant deltidsstudenter bruker menn i gjennomsnitt litt flere timer enn kvinner.

Blant universitets- og høyskolestudenter ser vi en gradvis økning i timebruken på jobb i takt med økende alder. Dette mønsteret gjentar seg ikke like klart hos fagskolestudentene.

Heltidsstudenter som går nettbaserte studier bruker i gjennomsnitt flere timer på jobb enn de som ikke går nettbaserte studier. En mulig forklaring på dette er fleksibiliteten som følger med nettstudier, med tanke på at man selv kan velge når på døgnet man studerer. Heltidsstudenter som

ikke går nettbaserte studier har mindre fleksibilitet med hensyn til oppmøte og når på døgnet de kan jobbe. Dette underbygges videre ved at forskjellen i timebruk mellom nettbaserte og ikke-nettbaserte studier kun gjelder for heltidsstudenter, uavhengig av utdanningstype.

Tabell 6.4 Studenter med jobb høsten 2021, etter hvor mange timer man jobber i en vanlig uke, utdanningstype og studiebrøk. 2021. Timer, gjennomsnitt

	Universitet og høyskole		Fagskole		Antall svar
	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	
Alle studenter med jobb	14,9	33,8	17,1	34,9	3 529
Aldersgruppe					
18-21 år	12,2	:	15,8	:	581
22-24 år	13,9	29,6	14,5	36,0	828
25-29 år	15,6	32,3	16,6	36,0	727
30-44 år	21,5	34,7	21,1	35,3	982
45 år eller over	20,9	34,5	:	32,7	411
Kjønn					
Mann	15,3	35,1	17,1	36,4	1 355
Kvinne	14,7	33,2	17,2	33,3	2 174
Nettstudier					
Nettbaserte studier	21,8	34,0	24,6	35,0	947
Ikke nettbaserte studier	14,2	33,7	14,3	34,8	2 582
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	12,8	27,2	15,3	35,5	424
Aleneboende 30+ år	17,0	32,2	:	26,0	244
Par med barn 0-5 år	14,9	32,1	:	32,1	378
Par med barn 6+ år	15,6	34,0	:	27,0	339
Par uten barn	17,1	36,6	20,3	33,6	872
Enslige forsørgere	:	33,4	:	36,5	83
Hjemmeboende	13,7	32,7	:	:	181
Kollektiv eller med andre	17,7	35,2	14,7	37,6	1 008

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Heltidsstudenter jobber ofte kveldstid og helg

Tabell 6.5 og 6.6 viser hvilken arbeidstid heltids- og deltidsstudentene vanligvis har. Mens 35 prosent av heltidsstudentene i jobb arbeider dagtid på hverdagene, gjelder dette hele 76 prosent av deltidsstudentene. Blant heltidsstudentene oppgir 29 prosent at de vanligvis jobber i helgene. Helgearbeid er også mest vanlig blant de yngste studentene, de som ikke går nettstudier og aleneboende under 30 år, hjemmeboende og studenter i kollektiv.

Det er også mange blant heltidsstudentene som vanligvis jobber kvelds- eller nattestid på hverdager, med 26 prosent. Igjen gjelder dette de yngste studentene, aleneboende under 30 år, hjemmeboende og studenter i kollektiv. Hos deltidsstudenter er andelen som vanligvis jobber i helgene og kvelds- eller nattestid på hverdager liten, med 2 og 4 prosent. Det er altså snakk om helt forskjellige typer arbeidstid mellom heltids- og deltidsstudentene.

Tabell 6.5 Heltidsstudenter med jobb høsten 2021, etter vanligste arbeidstid. 2021. Prosent

	Dagtid på hverdager	Kvelds- eller nattestid på hverdager	I helgene	Turnus- eller skiftarbeid	Antall svar
Alle heltidsstudenter med jobb	35,0	26,3	28,9	9,8	2 107
Aldersgruppe					
18-21 år	23,9	33,2	35,6	7,3	573
22-24 år	37,3	25,6	29,9	7,1	744
25-29 år	38,3	26,1	26,2	9,4	476
30-44 år	42,5	16,2	20,1	21,1	274
45 år eller over	55,9	14,3	10,2	19,6	40
Kjønn					
Mann	38,3	25,7	26,3	9,7	798
Kvinne	32,9	26,7	30,5	9,9	1 309
Utdanningstype					
Fagskole	30,2	25,8	27,7	16,3	228
Universitet og høyskole	35,2	26,3	29,0	9,6	1 879
Nettstudier					
Nettbaserte studier	54,1	12,4	19,2	14,2	237
Ikke nettbaserte studier	32,8	27,8	30,0	9,3	1 870
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	28,2	27,9	34,7	9,2	323
Aleneboende 30+ år	38,2	21,3	20,3	20,2	78
Par med barn 0-5 år	49,2	8,6	21,6	20,6	82
Par med barn 6+ år	.	:	:	:	39
Par uten barn	39,8	24,7	25,6	9,9	509
Enslige forsørgere	.	:	:	:	27
Hjemmeboende	25,3	29,3	40,0	5,4	153
Kollektiv eller med andre	33,7	29,4	29,0	7,9	896

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell 6.6 Deltidsstudenter med jobb høsten 2021, etter vanligste arbeidstid. 2021. Prosent

	Dagtid på hverdager	Kvelds- eller nattestid på hverdager	I helgene	Turnus- eller skiftarbeid	Antall svar
Alle deltidsstudenter med jobb	76,4	3,9	2,4	17,3	1 557
Aldersgruppe					
18-21 år	52,7	:	21,7	25,6	26
22-24 år	54,0	8,9	9,8	27,2	116
25-29 år	61,4	7,4	4,6	26,5	296
30-44 år	82,0	3,1	1,0	13,9	737
45 år eller over	82,2	2,3	0,9	14,6	382
Kjønn					
Mann	78,2	3,6	3,5	14,7	612
Kvinne	75,4	4,1	1,8	18,7	945
Utdanningstype					
Fagskole	67,4	3,9	1,6	27,1	680
Universitet og høyskole	78,3	3,9	2,6	15,2	877
Nettstudier					
Nettbaserte studier	78,0	3,2	2,3	16,5	733
Ikke nettbaserte studier	75,3	4,4	2,5	17,8	824
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	56,7	9,1	7,2	27,0	124
Aleneboende 30+ år	77,5	3,1	1,8	17,6	176
Par med barn 0-5 år	79,3	2,7	0,1	17,8	310
Par med barn 6+ år	86,3	1,6	1,3	10,9	307
Par uten barn	78,6	2,5	1,0	17,9	390
Enslige forsørgere	84,8	:	:	14,4	57
Hjemmeboende	:	:	:	:	34
Kollektiv eller med andre	59,5	12,9	9,0	18,7	159

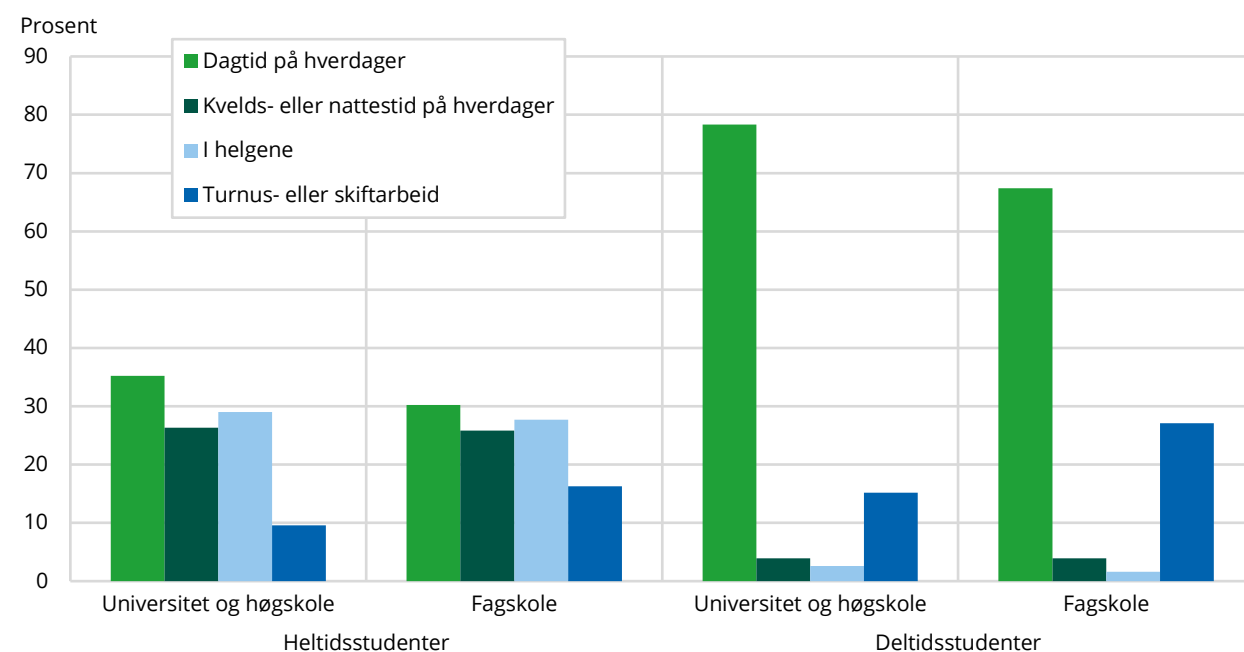
Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

I 2010-undersøkelsen var det mulig å svare på mer enn ett alternativ i dette spørsmålet, og vi kan derfor ikke gjøre en direkte sammenligning av andelen. Men generelt sett ble det i 2010 også pekt på at deltidsstudentene i stor grad jobbet dagtid på hverdager (Otnes et al., 2011, s. 150).

Figur 6.2 viser hvordan forskjellene i vanligste arbeidstid i stor grad formes av studiebrøk heller enn utdanningstype. Mønstrene i vanligste arbeidstid gjentar seg nemlig mellom utdanningstypene.

Blant deltidsstudenter jobber det store flertallet dagtid på hverdager. En noe større andel fagskolestudenter i deltidsutdanning jobber turnus- eller skiftarbeid enn ved universiteter og høyskoler (27 prosent vs. 15 prosent). Blant heltidsstudentene er også største gruppe dem som jobber dagtid på hverdager, men de utgjør ikke en like stor andel av studentene. Blant heltidsstudentene er det mange som jobber kvelds- eller nattestid på hverdager og i helgene. Også blant heltidsstudentene finner vi en større andel fagskolestudenter (16 prosent) som jobber turnus- eller skiftarbeid sammenlignet med universitets- og høyskolestudenter (10 prosent). Dette kan ha rot i hvordan de to utdanningstypene produserer forskjellige yrkestyper.

Figur 6.2 Studenter med jobb høsten 2021, etter vanligste arbeidstid. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 6.2 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Nærmere 1 av 4 heltidsstudenter jobber med butikkhandel og salg

Studentene jobber innenfor flere områder. Blant heltidsstudentene i universitets- og høyskoleutdanning oppgir 27 prosent at de jobber innenfor helse og omsorg. Mange jobber også med butikkhandel og salg samt undervisning eller vitenskapelig arbeid. Blant fagskolestudentene er bildet noe annerledes, og største grupper er butikkhandel og salg og samt helse og omsorg.

7 prosent av heltidsstudentene i fagskoleutdanning med jobb arbeider innenfor byggebransjen. Til sammenligning jobber under 1 prosent av heltidsstudentene i universiteter og høyskoler innenfor dette området. Dette kan være en konsekvens av de ulike utdanningene som tilbys i fagskoler og universiteter og høyskoler. Utdanningstilbudet i fagskolene skal blant annet bygge på yrkesfaglige utdanningsprogrammer med fag- eller svennebrev, som for eksempel bygg og anlegg. Byggebransjen refererer til områder innenfor bygg og anlegg, en type utdanning man finner i yrkesfaglig videregående opplæring og i fagskolene.

Hele 31 prosent av studentene med jobb i alderen 18-21 år jobber innenfor området butikkhandel og salg. Tilsvarende andel blant de eldste studentene er 4 prosent. Innenfor butikkhandel og salg kan man i mange tilfeller få jobb uten krav til høyere utdanning. I tillegg er det ofte utstrakte muligheter til ettermiddags- og helgearbeid, noe som kan passe godt for unge heltidsstudenter. Omvendt jobber 30 prosent av studentene eldre enn 45 år og kun 8 prosent av studentene i alderen 18-21 år innenfor området undervisning og vitenskapelig arbeid.

Mens 34 prosent av kvinnene med jobb oppgir å jobbe innenfor helse og omsorg, gjelder dette kun 16 prosent av de mannlige studentene i heltidsutdanning.

Blant studentene som tar utdanning innenfor fagfeltet helse-, sosial- og idrettsfag og som har jobb, jobber hele 69 prosent innenfor helse og omsorg. Det vil si at en svært stor andel jobber innenfor det samme området man utdanner seg til. Den samme tendensen gjentar seg blant studenter innenfor fagfeltet lærerutdanninger og andre utdanninger i pedagogikk, hvor 32 prosent av de med jobb arbeider med undervisning eller vitenskapelig arbeid. Nærmere 38 prosent av studentene innenfor fagfeltet økonomiske og administrative fag jobber innenfor butikkhandel og salg. Se også delkapittel 6.3 for omtale av studierelevant jobb.

Tabell 6.7 Heltidsstudenter med jobb høsten 2021, etter type område. 2021. Prosent

	Butikkhandel, salg	Restaurant, bar, hotell, servering	Helse og omsorg	Undervisning eller vitenskapelig arbeid	Byggebransjen	Annet, spesifiser	Antall svar
Alle heltidsstudenter med jobb	23,6	8,5	27,0	13,2	0,7	27,0	2 057
Aldersgruppe							
18-21 år	31,4	12,3	28,5	7,6	0,3	19,9	568
22-24 år	24,2	8,4	23,5	14,4	0,6	28,9	733
25-29 år	22,5	5,4	25,6	15,2	1,0	30,3	455
30-44 år	10,8	6,7	34,3	16,2	1,2	30,8	263
45 år eller over	4,1	3,3	35,1	30,4	1,7	25,4	38
Kjønn							
Mann	22,9	7,1	16,1	14,4	1,4	38,1	773
Kvinne	24,1	9,3	33,8	12,5	0,2	20,1	1 284
Utdanningstype							
Fagskole	24,4	12,6	14,9	3,9	7,0	37,2	224
Universitet og høyskole	23,6	8,3	27,4	13,6	0,5	26,6	1 833
Nettstudier							
Nettbaserte studier	18,9	4,8	22,0	20,2	0,8	33,3	227
Ikke nettbaserte studier	24,2	8,9	27,5	12,5	0,7	26,3	1 830
Familietype							
Aleneboende 18-29 år	31,9	7,6	27,7	9,5	:	23,2	316
Aleneboende 30+ år	15,2	4,9	30,4	16,8	:	31,7	76
Par med barn 0-5 år	11,9	7,6	40,3	20,1	:	19,3	80
Par med barn 6+ år	:	:	:	:	:	:	37
Par uten barn	18,7	7,3	26,1	14,9	:	32,1	500
Enslige forsørgere	:	:	:	:	:	:	26
Hjemmeboende	26,1	10,9	29,6	8,2	:	25,1	150
Kollektiv eller med andre	26,4	9,7	24,1	12,9	:	26,1	872
Fagfelt							
Humanistiske og estetiske fag	25,9	13,7	13,8	13,1	:	33,3	236
Lærerutdanninger og utd i ped	19,4	8,2	26,1	31,7	:	14,6	316
Samfunnsfag og juridiske fag	28,9	7,1	20,9	13,8	:	29,0	295
Økonomiske og administrative fag	37,9	9,4	10,0	5,6	:	36,7	354
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	22,7	7,9	9,0	18,5	:	38,9	373
Helse-, sosial- og idrettsfag	10,8	7,0	69,0	1,9	:	11,0	412
Andre fagfelt ¹	:	:	:	:	:	:	71

¹ Andre fagfelt inkluderer her allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

3 av 10 deltidsstudenter jobber innenfor helse og omsorg

De fleste deltidsstudenter har jobb i tillegg til studiene, og som vi har sett har deltidsstudentene i større grad fast ansettelse. De er også eldre, og har ofte tatt utdanning tidligere. Det er klart at deltidsstudenter jobber innenfor andre områder enn heltidsstudenter.

Andelen som arbeider med butikkhandel og salg, samt restaurant/bar, hotell og servering er lav, og spesielt blant studenter eldre enn 30 år. Dette gjelder for deltidsstudenter uavhengig av utdanningstype. Yngre deltidsstudenter har i større grad jobb innenfor de samme områdene som heltidsstudentene. Studenter i alderen 18-21 år er ofte førstegangsstuderende, og har derfor ikke kvalifikasjoner til å kunne jobbe i de samme yrkene som de eldre deltidsstudentene som allerede har arbeidstilknytning og erfaring.

Blant fagskolestudentene i deltidsutdanning med jobb ser vi at 22 prosent jobber innenfor byggebransjen. Til sammenligning er denne andelen på 2 prosent blant deltidsstudentene i universitets- og høgskoleutdanning. Vi ser også at 30 prosent av deltidsstudentene innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag jobber innenfor byggebransjen.

Største kategori blant deltidsstudentene generelt er helse og omsorg, hvor 3 av 10 jobber. Videre har 86 prosent av studentene innenfor fagfeltet helse-, sosial- og idrettsfag også en jobb innenfor området helse og omsorg. Nærmere 1 av 4 deltidsstudenter i universiteter og høgschooler går 2-årig master (tabell 2.7). Videreutdanninger i sykepleie er et eksempel på en stor mengde videreutdanninger som tilbys som 2-årige masterutdanninger (120 studiepoeng), både på heltid og deltid.

Det er også en svært høy andel blant deltidsstudentene i universitets- og høgskoleutdanning med jobb som jobber innenfor undervisning eller vitenskapelig arbeid, med 30 prosent. Tilsvarende andel blant fagskolestudenter er 5 prosent. Dette kan ha sammenheng med innføringen av kompetansekrav for lærere, hvor det ble satt krav til studiepoeng i undervisningsfagene hos lærere innen 2025. Denne bestemmelsen er nå opphevet (Regjeringen, 2022), men har trolig ført til at mange lærere i denne perioden har tatt formell videreutdanning for å møte kravene. Gjennom Lærevilkårsmonitoren har man sett at sysselsatte i undervisning over tid har hatt en høy deltakerandel i formell videreutdanning (Grendal, 2022). I tillegg ser vi at 76 prosent av deltidsstudentene som tar utdanning innenfor fagfeltet lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk har også jobb innenfor området undervisning eller vitenskapelig arbeid.

Tabell 6.8 Deltidsstudenter med jobb høsten 2021, etter type område. 2021. Prosent

	Butikkhandel, salg	Restaurant/bar, hotell, servering	Helse og omsorg	Undervisning eller vitenskapelig arbeid	Byggebransjen	Annet, spesifiser	Antall svar
Alle studenter med jobb	4,2	1,6	30,6	25,9	5,8	31,9	1 520
Aldersgruppe							
18-21 år	25,6	9,9	30,1	11,9	8,1	14,5	26
22-24 år	12,3	8,3	27,2	7,0	10,8	34,5	116
25-29 år	9,1	2,9	31,3	14,1	8,3	34,3	287
30-44 år	2,5	0,4	30,7	25,9	6,4	34,0	721
45 år eller over	1,0	0,9	30,7	38,4	1,8	27,2	370
Kjønn							
Mann	2,4	0,9	15,8	20,4	13,6	46,9	598
Kvinne	5,1	2,0	38,6	28,9	1,5	23,9	922
Utdanningstype							
Fagskole	4,5	2,7	30,8	5,3	22,3	34,5	675
Universitet og høyskole	4,1	1,3	30,6	30,4	2,2	31,4	845
Nettstudier							
Nettbaserte studier	4,4	2,4	22,5	22,3	7,1	41,2	724
Ikke nettbaserte studier	4,0	1,0	36,4	28,5	4,8	25,3	796
Familietype							
Aleneboende 18-29 år	11,1	4,1	34,4	8,7	13,6	28,1	120
Aleneboende 30+ år	1,3	:	29,5	29,0	5,6	34,7	172
Par med barn 0-5 år	2,2	0,1	37,3	25,9	7,3	27,1	300
Par med barn 6+ år	1,2	0,1	28,9	36,1	2,6	31,2	300
Par uten barn	3,5	1,5	27,8	26,0	6,3	34,9	381
Enslige forsørgere	2,6	3,3	30,9	30,6	4,1	28,4	56
Hjemmeboende	10,8	10,1	24,6	9,3	2,1	43,2	34
Kollektiv eller med andre	13,9	5,4	28,4	13,9	4,7	33,7	157
Fagfelt							
Humanistiske og estetiske fag	7,9	6,3	12,6	44,4	:	28,9	79
Lærerutdanninger og utd i ped	0,8	0,4	17,9	76,2	:	4,7	221
Samfunnsfag og juridiske fag	5,9	1,8	21,3	7,1	4,4	59,5	50
Økonomiske og administrative fag	7,9	2,9	16,9	14,9	3,4	53,8	319
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	4,1	0,5	7,5	7,6	30,3	49,9	371
Helse-, sosial- og idrettsfag	1,6	0,7	86,2	6,0	:	5,4	383
Andre fagfelt ¹	4,2	:	8,1	:	4,8	79,4	97

¹ Andre fagfelt inkluderer her allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Fagskolestudenter er oftere i studierelevant jobb

Om lag halvparten av studentene som er i arbeid har en svært studierelevant jobb. Andelen med en svært studierelevant jobb stiger gradvis med alder, og blant de eldste studentene gjelder dette 82 prosent av de med jobb. Blant de yngste studentene (18-21 år) gjelder dette 25 prosent. Eldre studenter er oftere deltidsstudenter i formell videreutdanning, som ofte innebærer at de er i gang med kompetanseheving innenfor det de allerede jobber med. Flertallet av deltidsstudentene har en svært studierelevant jobb (74 prosent).

Forskjellene innad i familietyperne reflekterer i stor grad forskjellene i alder, hvor hjemmeboende, studenter i kollektiv og aleneboende opptil 29 år i minst grad har studierelevant jobb.

Det er studenter innenfor de mest praksisnære fagfeltene som i størst grad har en svært studierelevant jobb. Dette gjelder studenter innenfor lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk (60 prosent) og helse-, sosial- og idrettsfag (66 prosent). Tabell 6.7 og 6.8 viste samme tendens, hvor en større andel studenter innenfor disse fagfeltene hadde jobb innen samme område enn ellers.

Det har skjedd få endringer i hvorvidt studentene har studierelevant jobb eller ikke siden 2010. Mens 34 prosent av studentgruppen i 2010 hadde en svært relevant jobb (Otnes et al., 2011, s. 148), gjelder dette 33 prosent i samme gruppe i 2021 (se vedleggstabell A12). Det har heller ikke skjedd endringer i denne fordelingen når vi ser tilbake til 2005-undersøkelsen.

Tabell 6.9 Studenter med jobb høsten 2021, etter hvor relevant jobber er for studiet. 2021. Prosent

	Svært relevant	Noe relevant	Ikke relevant	Antall svar
Alle studenter	48,7	21,2	30,1	3 609
Aldersgruppe				
18-21 år	25,4	24,7	49,9	600
22-24 år	38,1	22,9	39,1	853
25-29 år	42,5	23,7	33,8	746
30-44 år	65,4	18,7	15,9	996
45 år eller over	82,0	12,8	5,2	414
Kjønn				
Mann	44,9	22,2	32,9	1 382
Kvinne	51,0	20,6	28,5	2 227
Utdanningstype				
Fagskole	65,5	17,4	17,1	905
Universitet og høyskole	47,1	21,5	31,3	2 704
Studiebrøk				
Heltid	34,4	23,5	42,0	2 077
Deltid	73,6	17,1	9,3	1 532
Nettstudier				
Nettbaserte studier	61,2	19,8	19,0	960
Ikke nettbaserte studier	45,3	21,6	33,2	2 649
Familietype				
Aleneboende 18-29 år	40,0	20,0	40,1	439
Aleneboende 30+ år	60,0	22,5	17,5	250
Par med barn 0-5 år	70,8	15,4	13,8	385
Par med barn 6+ år	81,0	13,8	5,2	340
Par uten barn	53,2	19,7	27,1	890
Enslige forsørgere	61,5	23,3	15,2	83
Hjemmeboende	27,5	23,4	49,1	187
Kollektiv eller med andre	32,5	26,1	41,4	1 035
Fagfelt				
Humanistiske og estetiske fag	34,0	16,4	49,7	322
Lærerutdanninger og utd i ped	59,5	17,5	23,0	540
Samfunnsfag og juridiske fag	28,3	28,6	43,1	347
Økonomiske og administrative fag	43,0	28,7	28,3	682
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	40,0	19,7	40,3	751
Helse-, sosial- og idrettsfag	66,4	17,2	16,4	796
Andre fagfelt ¹	62,4	16,6	21,0	171

¹ Andre fagfelt inkluderer her allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Nærmere 6 av 10 heltidsstudenter har studierelevant jobb

I tabell 6.10 presenteres andelen studenter med studierelevant jobb fordelt etter studiebrøk og utdanningstype. Siden utvalget allerede er begrenset til studenter med jobb, blir det små tall i de mest finmaskede kjennemerkene. Familietype og fagfelt holdes derfor utenfor tabellen.

Det store flertallet blant deltidsstudenter har en studierelevant jobb. Dette gjelder både for fagskolestudenter og universitets- og høyskolestudenter. Andelen som har en relevant jobb øker i takt med deltidsstudentenes alder, og reflekterer samtidig hvordan deltidsstudenter oftere tar videreutdanning samtidig som de står i en full stilling. Etter fylte 30 år har mer enn 9 av 10 deltidsstudenter studierelevant jobb i begge utdanningstyper. Deltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning har i mindre grad enn fagskolestudentene studierelevant jobb før fylte 30 år.

Blant studenter i universiteter og høyskoler har en større andel kvinner enn menn en studierelevant jobb, både blant heltids- og deltidsstudenter. Dette bildet er omvendt for fagskolestudenter, hvor menn oftere har studierelevant jobb, både blant heltids- og deltidsstudenter.

Tabell 6.10 Studenter med studierelevant jobb¹ høsten 2021, etter studiebrøk og utdanningstype. 2021. Prosent

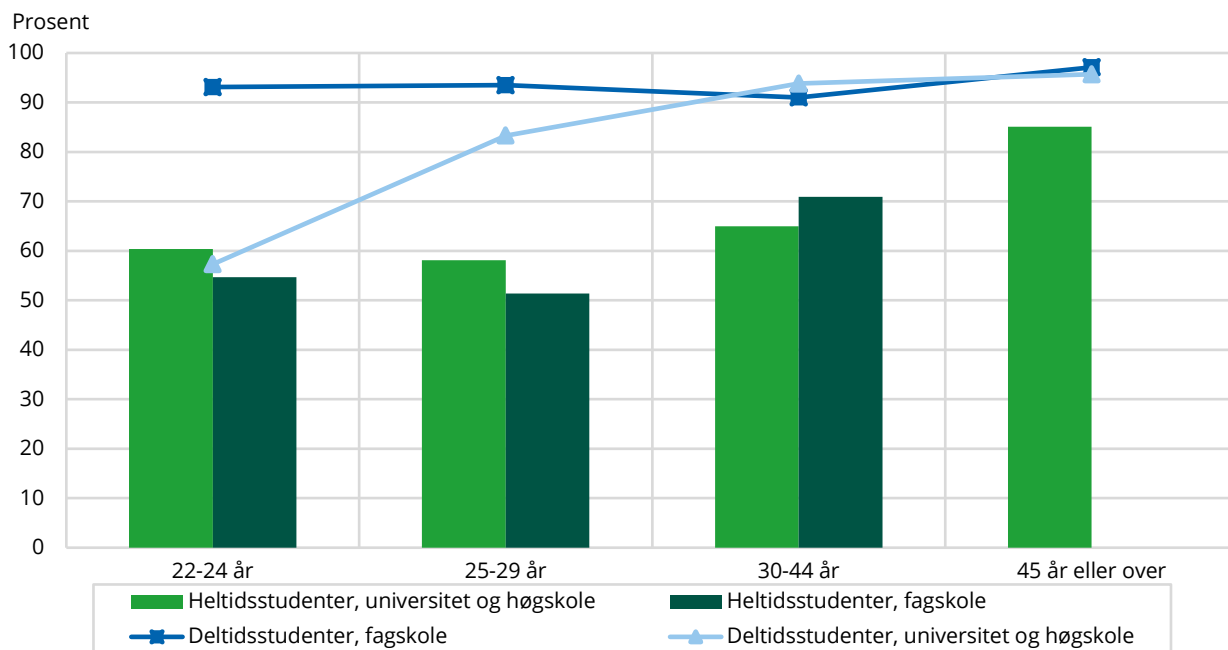
	Heltidsstudent		Deltidsstudent		Antall svar
	Universitet og høyskole	Fagskole	Universitet og høyskole	Fagskole	
Alle studenter med jobb	58,1	53,8	90,3	92,6	3 609
Aldersgruppe					
18-21 år	50,1	34,0	:	:	600
22-24 år	60,4	54,7	57,3	93,1	853
25-29 år	58,1	51,4	83,3	93,5	746
30-44 år	65,0	70,9	93,8	91	996
45 år eller over	85,1	:	95,7	97,1	414
Kjønn					
Mann	55,3	57,0	87,7	95,6	1 382
Kvinne	59,8	50,2	91,5	89,5	2 227
Nettstudier					
Nettbaserte studier	61,5	70,0	88,3	90,7	960
Ikke nettbaserte studier	57,7	47,9	91,5	95,4	2 649

¹ Studierelevant jobb inkluderer her svaralternativene 'svært relevant' og 'noe relevant'.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figur 6.3 illustrerer hvordan andelen heltidsstudenter med studierelevant jobb øker med alderen, samtidig som andelen med studierelevant jobb blant deltidsstudenter er jevnt høy, spesielt blant fagskolestudentene. Dette forteller noe om kunnskapsutviklingen som skjer blant heltidsstudentene, som etter å ha studert i noen år blir mer kvalifiserte for stillinger innenfor fagområdet man studerer. Hos mange deltidsstudenter kom jobben før utdanningen i tid, og deltidsstudenter som tar utdanning for å bygge videre på eksisterende kompetanse har dermed oftere en stilling som utdanningen ligner på tematisk.

Figur 6.3 Studenter med studierelevant jobb, etter aldersgruppe, studiebrøk og utdanningstype. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 6.3 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Heltidsstudenter er studenter, deltidsstudentene er yrkesaktive

Studentene med jobb ble spurt om hvorvidt de anser seg selv som student eller yrkesaktiv gjennom spørsmålet; «Vil du si at du hovedsakelig er student eller yrkesaktiv?». Mens deltidsstudenter i stor grad anser seg selv som yrkesaktive (72 prosent), gjelder det et fåtall av heltidsstudentene (12 prosent).

En større andel heltidsstudenter i universitets- og høgskoleutdanning anser seg selv som student enn i fagskolene. Mer enn 2 av 10 heltidsstudenter i fagskoleutdanning anser seg selv som yrkesaktive heller enn studenter. Dette kan ha å gjøre med at fagskolestudenter til forskjell fra universitets- og høgskolestudenter har en formell yrkeskompetanse i forkant av at de tar høyere utdanning. Det vil derfor være flere som har hatt en arbeidstilknytning før de startet studiene.

Mens aleneboende opptil 29 år, hjemmeboende og studenter i kollektiv i stor grad anser seg selv som studenter, gjelder det omvendte for de andre familietyper. Unntaket er par uten barn, som befinner seg helt i midten. Dette kan ha med å gjøre at kategorien ikke er aldersspesifikk og at samboere uten barn i alle aldre er inkludert i gruppen.

Kun 8 prosent av alle deltidsstudentene med jobb anser seg som student heller enn yrkesaktiv. Dette varierer likevel klart med alder. Hele 41 prosent av de yngste deltidsstudentene anser seg som hovedsakelig studenter. Samme andel er 3 prosent blant deltidsstudentene som er 45 år eller eldre. Dette er trolig som resultat av at de ikke har hatt en sterk arbeidstilknytning i forkant av utdanningen. Deltidsstudenter eldre enn 30 år vil oftere ha jobbet i flere år allerede og dermed ha en større identitet i rollen som yrkesaktiv, hvor det å være student er en midlertidig deltidsaktivitet i en begrenset periode.

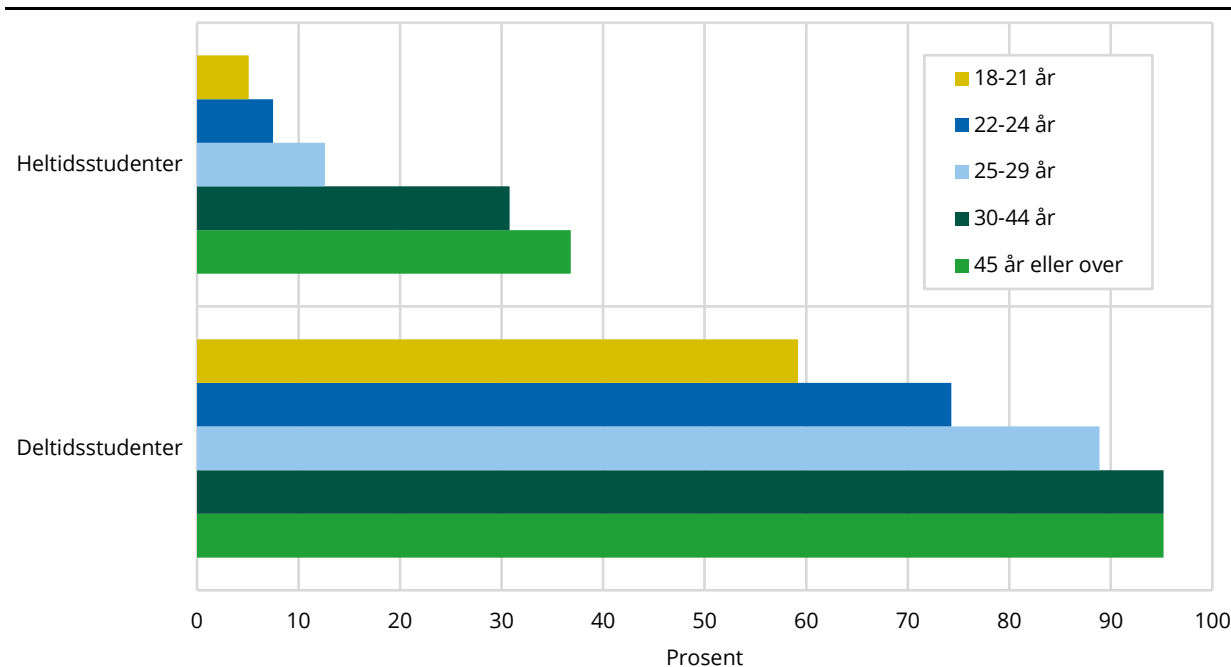
Tabell 6.11 Studenter med jobb høsten 2021, etter hvorvidt man er student eller yrkesaktiv. 2021. Prosent

	Andel hovedsakelig yrkesaktive			Antall svar
	Alle studenter	Heltidsstudenter	Deltidsstudenter	
Alle studenter med jobb	41,4	11,6	92,4	3 549
Aldersgruppe				
18-21 år	6,7	5,1	59,2	575
22-24 år	13,1	7,5	74,3	837
25-29 år	35,8	12,6	88,9	744
30-44 år	74,4	30,8	95,2	981
45 år eller over	89,8	36,8	95,2	412
Kjønn				
Mann	40,6	13,0	92,6	1 370
Kvinne	41,9	10,7	92,3	2 179
Utdanningstype				
Fagskole	76,9	22,5	95,2	882
Universitet og høgskole	38,1	11,2	91,9	2 667
Nettstudier				
Nettbaserte studier	77,9	38,5	94,6	938
Ikke nettbaserte studier	31,4	8,6	90,9	2 611
Familietype				
Aleneboende 18-29 år	25,5	8,0	92,7	434
Aleneboende 30+ år	76,7	37,1	95,4	241
Par med barn 0-5 år	80,5	32,8	97,1	381
Par med barn 6+ år	87,7	29,3	95,6	341
Par uten barn	43,2	14,2	93,2	874
Enslige forsørgere	71,5	34,2	93,1	82
Hjemmeboende	18,9	9,1	72,9	178
Kollektiv eller med andre	14,1	6,6	73,3	1 018

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figur 6.4 viser hvordan andelen som anser seg som yrkesaktive øker med studentenes alder, men at det hovedsakelig er en vesensforskjell mellom heltidsstudenter og deltidsstudenter. Uansett alder, er det en mindre andel blant heltidsstudenter som anser seg som yrkesaktive enn hos deltidsstudenter.

Figur 6.4 Studenter med jobb høsten 2021, etter hvorvidt man er student eller yrkesaktiv og studiebrøk. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdataba 6.4 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Jobber for å dekke nødvendige utgifter

Studentene med jobb ble spurt om å oppgi grunner til hvorfor de hadde jobb høsten 2021. Det var seks svaralternativer tilgjengelige, og respondentene kunne velge flere svar. Prosentene vil derfor ikke la seg summere til 100. Svaralternativene er listet opp i tabell 6.12, fordelt etter studiebrøk.

Blant heltidsstudentene med jobb oppga 55 prosent at de ønsket å dekke nødvendige utgifter til mat og bolig som en grunn til at de hadde jobb. I tillegg har nærmere halvparten svart at støtten fra Lånekassen ikke strekker til (48 prosent).

Mens 34 prosent av heltidsstudentene svarer at de har jobb fordi de ønsker arbeidserfaring, gjelder dette 8 prosent av deltidsstudentene. Dette er trolig fordi deltidsstudentene i større grad står i en langsiktig jobb, mens heltidsstudentene oftere er førstegangsstuderende uten relevant arbeidserfaring fra tidligere.

Det er også interessant at 45 prosent av heltidsstudentene oppgir at de ønsker ekstra inntekter til å ha et sosialt studentliv. Kun 5 prosent av deltidsstudentene svarte det samme. Det er også en noe større andel som svarer at de ikke vil ende opp med så høyt studielån blant heltidsstudentene (15 prosent) enn deltidsstudentene (7 prosent).

12 prosent av heltidsstudentene og 92 prosent av deltidsstudentene svarte at de anser seg selv som yrkesaktive (tabell 6.11). Disse fikk muligheten til å velge alternativet «Jeg er hovedsakelig yrkesaktiv, men ønsker også å studere». Dette er en gruppe som ofte kombinerer studiene med jobb, og som ikke nødvendigvis har de samme grunnene til å ha jobb som en typisk heltidsstudent.

Tabell 6.12 Studenter som har jobb høsten 2021, etter grunner til at de har jobb. 2021. Prosent

	Heltidsstudenter	Deltidsstudenter	Antall svar
Alle studenter med jobb	100	100	3 676
Jeg ønsker arbeidserfaring	34,1	8,1	838
Jeg vil dekke nødvendige utgifter til mat og bolig	55,1	20,4	1 502
Jeg ønsker ekstra inntekter til å ha et sosialt studentliv	45,3	4,5	1 023
Støtten fra Lånekassen strekker ikke til	47,9	8,0	1 139
Jeg vil ikke ende opp med så høyt studielån	15,3	7,0	438
Jeg er hovedsakelig yrkesaktiv, men ønsker også å studere	6,4	83,6	1 445

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Det samme spørsmålet ble stilt i 2010, men med færre svaralternativer og litt andre formuleringer. I tillegg kunne hver student bare velge et av alternativene. Vi kan derfor ikke sammenligne tallene direkte med hverandre. Et sentralt funn i 2010 var at 65 prosent av studentene med jobb svarte at de jobbet fordi støtten fra Lånekassen ikke strekker til (Otnes et al., 2011, s. 146).

Studenter uten jobb

Studentene som svarte at de ikke hadde jobb høsten 2021 fikk spørsmålet; «Hvorfor har du ikke jobb ved siden av studiene dette semesteret (høsten 2021)?». Det var fem svaralternativer tilgjengelige, og respondentene kunne velge flere svar. Prosentene vil derfor ikke la seg summere til 100. Svaralternativene er listet opp i tabell 6.13.

Hele 56 prosent av heltidsstudentene uten jobb svarte at det er vanskelig å kombinere jobb og studier. Ønsket om å være heltidsstudent resonerte hos 38 prosent av heltidsstudentene uten jobb.

Blant deltidsstudentene finner vi et annet svarmønster. Hele 44 prosent oppgir at de ikke har jobb på grunn av helsemessige årsaker. Helseutfordringer i seg selv kan også være en grunn til at man studerer på deltid. 38 prosent oppgir også at det er vanskelig å få jobb, og ytterligere 19 prosent oppgir at det er vanskelig å kombinere jobb og studier.

Tabell 6.13 Studenter som ikke har jobb høsten 2021, etter grunner til at de ikke har jobb. 2021. Prosent

	Heltidsstudenter	Deltidsstudenter	Antall svar
Alle studenter uten jobb	100	100	1 254
Jeg ønsker å være heltidsstudent	38,4	6,1	437
Jeg har god nok økonomi	18,2	14,2	207
Det er vanskelig å få jobb	20,4	37,8	271
Det er vanskelig å kombinere jobb og studier	55,5	19,0	657
På grunn av helsemessige årsaker	15,2	43,5	223

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

6.2. Frivillig arbeid

1 av 4 studenter jobbet frivillig

I tillegg til arbeid ved siden av studiene, velger mange studenter å gjøre frivillig arbeid for organisasjoner, klubber og foreninger. 25 prosent av studentene i universitets- og høyskoleutdanning oppgir å ha jobbet frivillig høsten 2021. Blant fagskolestudenter gjelder dette 18 prosent.

Det er en noe større andel som har jobbet frivillig blant deltidsstudenter (28 prosent), sammenlignet med heltidsstudenter (23 prosent). Andelen som har jobbet frivillig er tilsvarende høyest hos de eldste studentene, hvor 28 prosent av studentene eldre enn 45 år har jobbet frivillig høsten 2021.

Det er mulig at de ulike studenttypene bidrar med frivillig arbeid på forskjellige måter, og vi har ikke kartlagt hvilke typer organisasjoner, klubber og foreninger studentene bidrar inn i. Det er for eksempel mulig at eldre studenter jobber frivillig gjennom innsats i aktiviteter som barna deres er

aktiv i. Dette underbygges av at studenter i par med barn i alderen 6 år og eldre samt enslige forsørgere er de gruppene som i størst grad har jobbet frivillig høsten 2021.

Tabell 6.14 Studenter som har utført frivillig arbeid for en organisasjon, klubb eller forening. 2021. Prosent

	Har jobbet frivillig	Antall svar
Alle studenter	24,7	4 917
Aldersgruppe		
18-21 år	24,2	1 005
22-24 år	26,2	1 235
25-29 år	20,6	997
30-44 år	26,0	1 210
45 år eller over	28,1	470
Kjønn		
Mann	25,4	2 019
Kvinne	24,3	2 898
Utdanningstype		
Fagskole	17,6	1 120
Universitet og høyskole	25,3	3 797
Studiebrøk		
Heltid	23,4	3 258
Deltid	28,1	1 659
Nettstudier		
Nettbaserte studier	25,4	1 112
Ikke nettbaserte studier	24,6	3 805
Familietype		
Aleneboende 18-29 år	22,9	628
Aleneboende 30+ år	25,7	308
Par med barn 0-5 år	27,5	465
Par med barn 6+ år	32,6	370
Par uten barn	19,7	1 098
Enslige forsørgere	36,5	108
Hjemmeboende	18,8	254
Kollektiv eller med andre	26,5	1 686

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Studenter yngre enn 30 år bruker flest timer på frivillig arbeid

Studentene ble også spurt om omfanget av det frivillige arbeidet deres. Tabell 6.15 viser gjennomsnittlig timebruk blant studentene per måned.

Yngre studenter bruker flere timer på frivillig arbeid enn eldre studenter. Studenter yngre enn 30 år bruker i gjennomsnitt mellom 16 og 18 timer på frivillig arbeid i løpet av en måned, mens studenter eldre enn 30 år bruker i gjennomsnitt 10 timer i måneden. Det vil si at selv om en større andel av de eldste studentene driver med frivillig arbeid (tabell 6.14), er timebruken deres i gjennomsnitt lavere enn blant de yngste studentene som jobber frivillig.

Heltidsstudentene som jobber frivillig bruker flere timer på frivillig arbeid enn deltidsstudentene, med henholdsvis 16 og 11 timer. Menn som jobber frivillig bruker i gjennomsnitt 2 timer mer enn kvinner på frivillig arbeid i måneden.

Det er stor variasjon i hva studentene har oppgitt av timer. Hos noen er antall timer oppgitt tilsvarende en fulltidsjobb, mens det for andre utgjør to timer annenhver helg. Grunnet den store variasjonen har vi inkludert både gjennomsnitt og median i denne tabellen. Det at medianen er klart lavere enn gjennomsnittet tilsier at vi har noen høye verdier for timebruk i dataene, men at mange oppgir lavere timebruk.

Tabell 6.15 Tidsbruk blant studenter som har utført frivillig arbeid for en organisasjon, klubb eller forening. 2021.
Timer per måned

	Gjennomsnitt	Median	Antall svar
Alle studenter som har utført frivillig arbeid	14,7	8,6	1 094
Aldersgruppe			
18-21 år	16,4	8,6	219
22-24 år	18,0	8,6	290
25-29 år	16,4	8,8	184
30-44 år	10,2	6,0	278
45 år eller over	10,6	6,0	123
Kjønn			
Mann	15,9	8,6	463
Kvinne	13,8	8,6	631
Utdanningstype			
Fagskole	13,0	8,0	186
Universitet og høyskole	14,7	8,6	908
Studiebrøk			
Heltid	16,6	8,6	685
Deltid	10,9	6,0	409
Nettstudier			
Nettbaserte studier	13,8	8,0	245
Ikke nettbaserte studier	14,9	8,6	849
Familietype			
Aleneboende 18-29 år	12,9	8,6	133
Aleneboende 30+ år	9,0	5,0	68
Par med barn 0-5 år	9,1	5,0	117
Par med barn 6+ år	13,2	8,6	114
Par uten barn	15,2	8,6	198
Enslige forsørgere	12,4	6,0	33
Hjemmeboende	8,6	6,0	43
Kollektiv eller med andre	18,5	10,0	388

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

6.3. Sommerjobb

Halvparten av studentene under 25 år hadde sommerjobb i 2021

Sommerjobb er en typisk aktivitet blant studenter for å spe på inntektene for resten av studieåret. Studentene ble først spurt om de jobbet sommeren 2021. Spørsmålet gikk til samtlige studenter, uavhengig av om de jobbet høsten 2021 eller ikke.

79 prosent av fagskolestudentene og 75 prosent av universitets- og høyskolestudentene jobbet sommeren 2021. Dette gjelder både studenter som har jobb hele året, og studenter som har sommerjobb. En større andel blant yngre studenter jobbet om sommeren sammenlignet med de eldre studentene (vedleggstabell A13 og A14).

Størst andel med sommerjobb blant universitets- og høyskolestudenter

Studentene som svarte at de jobbet sommeren 2021 ble også spurt om denne jobben spesifikt var en sommerjobb. Tabell 6.16 viser andelen studenter med sommerjobb i 2021 blant alle studenter.

Det er ingen overraskelse at heltidsstudenter oftere har sommerjobb enn deltidsstudenter. Heltidsstudenter står oftere i deltidsstillinger og har i mindre grad jobb gjennom semesteret sammenlignet med deltidsstudenter.

37 prosent av heltidsstudentene hadde sommerjobb i 2021. Bryter vi ned på utdanningstype, ser vi at det er en større andel heltidsstudenter i universiteter- og høyskoler med sommerjobb (38 prosent) enn fagskolestudentene (22 prosent).

Sommerjobb henger tydelig sammen med alder, og blant de yngste studentene (18-21 år) er andelen med sommerjobb høy uavhengig av studiebrøk. Den aller høyeste andelen med sommerjobb finner vi hos heltidsstudentene i alderen 22-24 år. Muligheten til å sikre seg studierelevant sommerjobb øker jo lengre man er kommet i studiene, noe som muligens kan være med på å forklare hvorfor andelen er høyest blant studentene i alderen 22-24 år heller enn 18-21 år.

Tabell 6.16 Andel studenter med sommerjobb, etter studiebrøk. 2021. Prosent

	Alle studenter	Heltidsstudenter	Deltidsstudenter	Antall svar
Alle studenter	28,2	36,8	6,7	4 846
Aldersgruppe				
18-21 år	40,8	40,8	40,1	1 007
22-24 år	43,5	45,0	23,7	1 225
25-29 år	25,4	31,0	8,9	962
30-44 år	10,5	19,5	4,3	1 190
45 år eller over	5,6	17,5	3,5	462
Kjønn				
Mann	30,3	38,4	6,0	1 985
Kvinne	26,8	35,7	7,1	2 861
Utdanningstype				
Fagskole	11,0	21,6	4,9	1 120
Universitet og høyskole	29,6	37,5	7,1	3 726
Nettstudier				
Nettbaserte studier	11,5	21,9	5,8	1 101
Ikke nettbaserte studier	32,0	38,4	7,3	3 745
Familietype				
Aleneboende 18-29 år	33,3	37,4	11,3	616
Aleneboende 30+ år	11,6	18,7	6,5	303
Par med barn 0-5 år	6,8	14,1	3,0	459
Par med barn 6+ år	5,4	24,5	1,4	363
Par uten barn	21,9	29,7	5,0	1 084
Enslige forsørgere	10,9	12,0	10,1	107
Hjemmeboende	29,5	30,2	26,0	254
Kollektiv eller med andre	43,3	45,4	18,8	1 660
Fagfelt				
Humanistiske og estetiske fag	23,9	27,6	12,7	455
Lærerutdanning og utd i ped	25,5	37,0	4,4	688
Samfunnsfag og juridiske fag	31,9	35,2	6,0	509
Økonomiske og administrative fag	20,0			
		28,3	6,6	837
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	33,7	42,1	4,4	1 147
Helse-, sosial- og idrettsfag	32,7	43,5	8,9	973
Andre fagfelt ¹	26,2	40,5	5,4	237

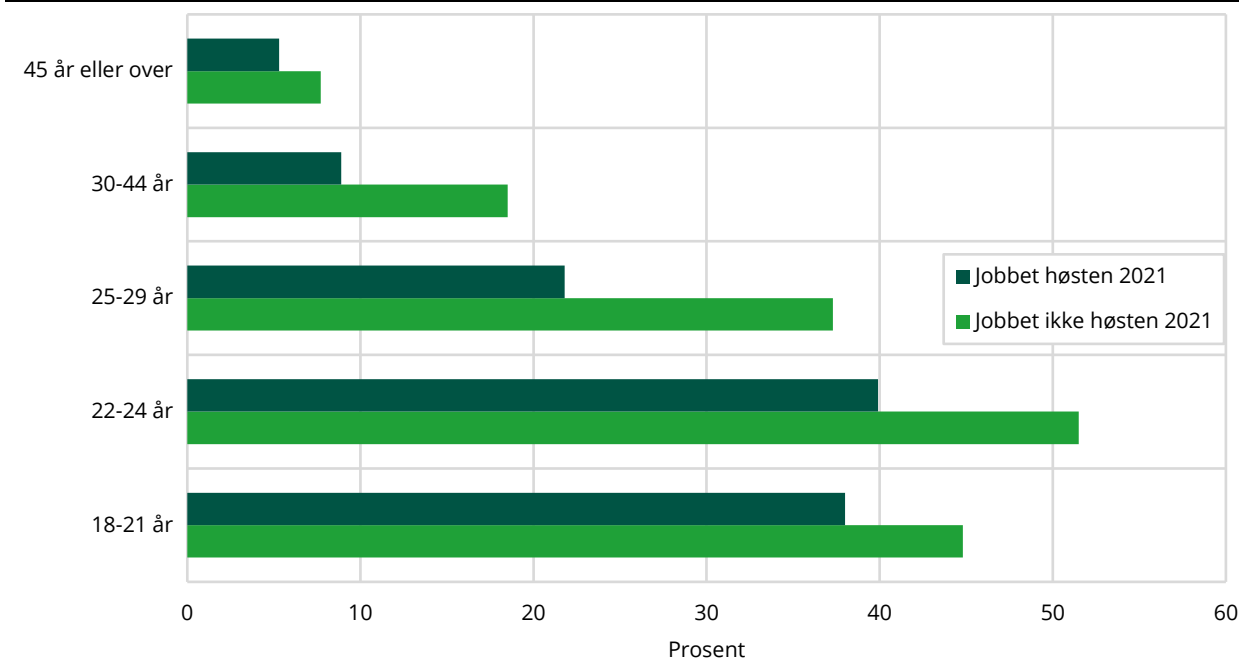
¹Andre fagfelt inkluderer allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Flest med sommerjobb blant dem som ikke jobbet høsten 2021

Figur 6.5 fordeler andelen med sommerjobb, på studenter som jobbet høsten 2021 og studenter som ikke jobbet høsten 2021 etter aldersgruppe. 40 prosent av studentene som ikke jobbet høsten 2021 hadde sommerjobb sommeren 2021. Blant studenter som jobbet høsten 2021, hadde 24 prosent sommerjobb i 2021.

Det er klart størst andel med sommerjobb i 2021 blant de yngste studentene. Dette gjelder uavhengig av om studentene jobbet på høsten eller ikke. Andelen er likevel gjennomgående høyere blant dem uten jobb høsten 2021, også når vi fordeler på alder.

Figur 6.5 Andel studenter med sommerjobb i 2021, etter hvorvidt man hadde jobb høsten 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdataba 6.5 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

4 av 10 av de yngste forsøkte å få sommerjobb i 2021

Blant studentene som ikke jobbet sommeren 2021, oppga 22 prosent av universitets- og høgstskolestudentene at de forsøkte å få sommerjobb. Blant fagskolestudentene gjaldt dette 16 prosent av de som ikke jobbet sommeren 2021. 28 prosent av heltidsstudentene som ikke jobbet sommeren 2021 forsøkte å få sommerjobb i 2021, uten hell.

Blant de yngste studentene som ikke jobbet sommeren 2021, hadde 38 prosent forsøkt å få sommerjobb. Omtrent 3 av 10 blant studentene som er aleneboende under 30 år, hjemmeboende eller i kollektiv og som ikke jobbet sommeren 2021, prøvde å skaffe seg sommerjobb i 2021.

Det er altså en relativt stor andel blant de yngste studentene som ikke jobbet sommeren 2021, som egentlig ønsket det og som forsøkte å skaffe seg sommerjobb.

Tabell 6.17 Studenter som ikke hadde sommerjobb, etter om de forsøkte å få sommerjobb. 2021. Prosent

	Andel som forsøkte å få sommerjobb	Antall svar
Alle studenter uten sommerjobb	21,4	1 170
Aldersgruppe		
18-21 år	38,2	201
22-24 år	30,4	232
25-29 år	22,2	232
30-44 år	10,7	356
45 år eller over	8,2	149
Kjønn		
Mann	25,6	495
Kvinne	18,3	675
Utdanningstype		
Fagskole	16,1	237
Universitet og høyskole	21,8	933
Studiebrøk		
Heltid	27,9	779
Deltid	7,8	391
Nettstudier		
Nettbaserte studier	15,0	297
Ikke nettbaserte studier	23,4	873
Familietype		
Aleneboende 18-29 år	31,5	118
Aleneboende 30+ år	12,9	85
Par med barn 0-5 år	7,2	137
Par med barn 6+ år	6,1	101
Par uten barn	18,2	254
Enslige forsørgere	13,8	41
Hjemmeboende	32,6	66
Kollektiv eller med andre	30,3	368

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

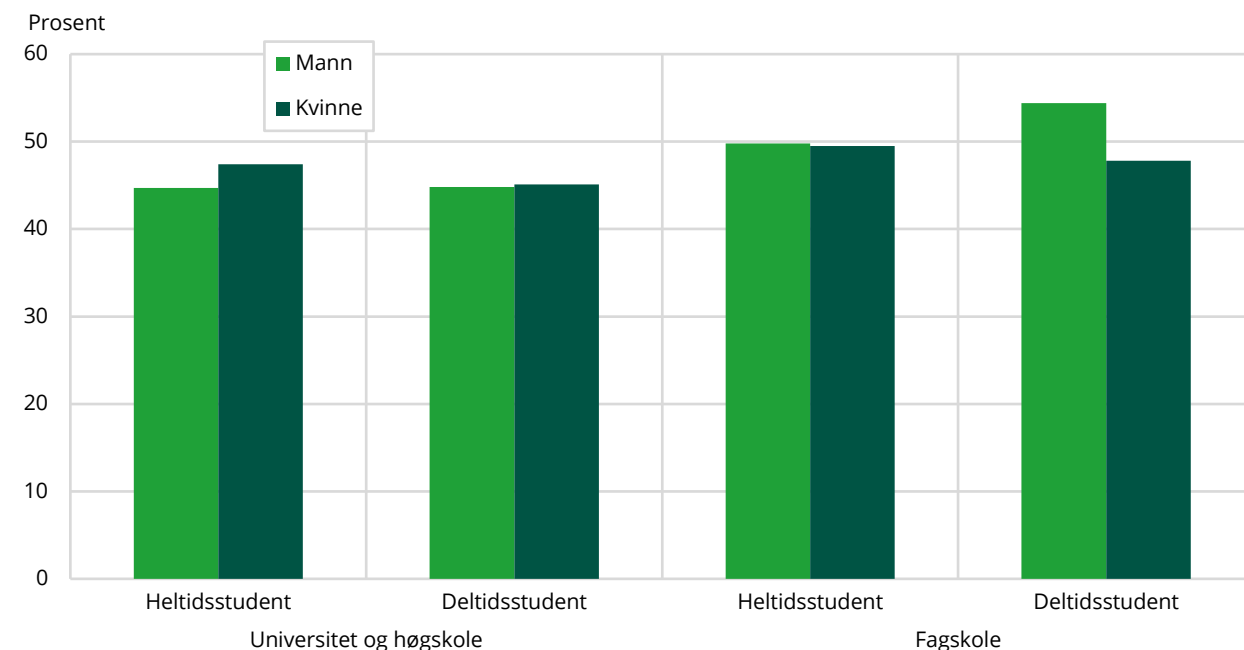
6.4. Samlet tidsbruk

Studentene har gjennom undersøkelsen oppgitt tidsbruk på studier, jobb og frivillighet. Frem til nå har vi sett på timebruken for hver enkelt aktivitet, men det er også interessant å se aktivitetene i lys av hverandre og studentenes totale tidsbruk. I vedleggstabell A15 og A16 presenteres studentenes samlede tidsbruk på jobb og studier. I vedleggstabell A17 og A18 presenteres samlet tidsbruk på studier, jobb og frivillig arbeid.

Både når det gjelder tidsbruk på studiene og tidsbruk på jobb har fagskolestudentene høyest gjennomsnittlig tidsbruk (tabell 3.1 og tabell 6.4). Dette gjelder både for heltids- og deltidsstudenter. Likevel er det en mindre andel blant fagskolestudenter i heltidsutdanning som jobbet høsten 2021 (tabell 6.1). Det er derfor interessant å se om fagskolestudentene også har høyest gjennomsnittlig total tidsbruk på studier og jobb.

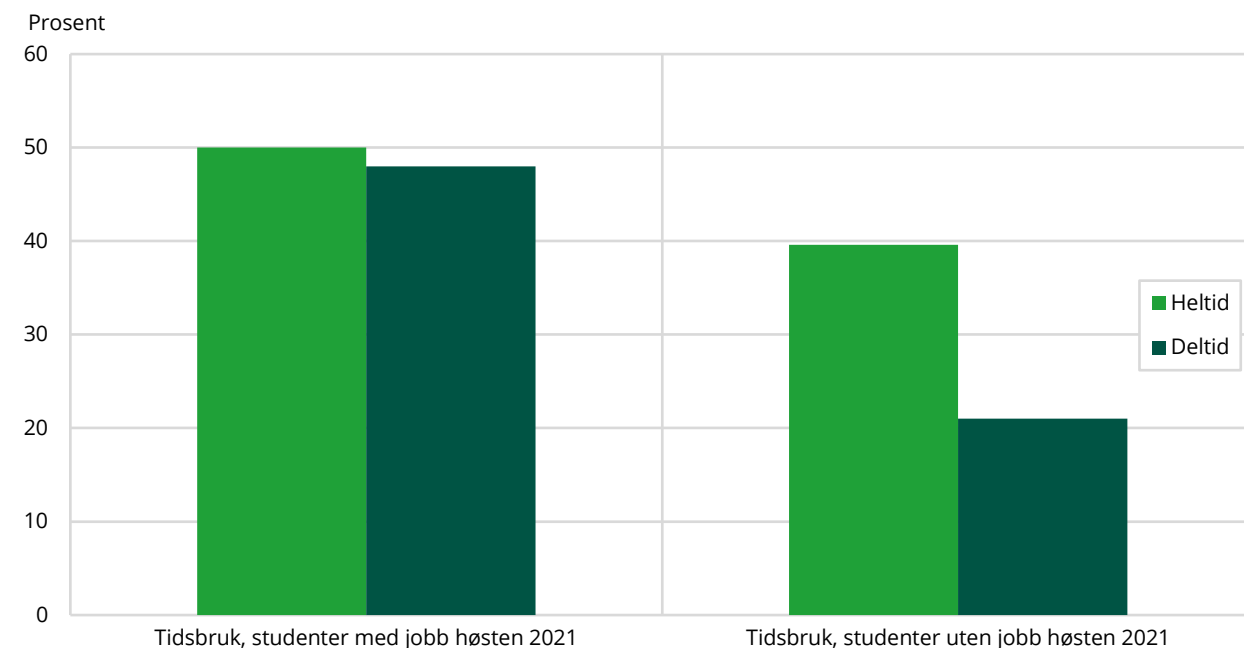
Mens en gjennomsnittlig heltidsstudent i universitets- og høyskoleutdanning bruker 46 timer i uken på studier og jobb, vil en tilsvarende fagskolestudent bruke 50 timer. Merk at vi her snakker om gjennomsnittlig tidsbruk blant alle studenter, det vil si også studenter som ikke jobbet høsten 2021. Hos disse er tidsbruk på studier det eneste som er inkludert i utregningen.

Figur 6.6 viser at det er liten forskjell i gjennomsnittlig samlet tidsbruk når vi sammenligner heltids- og deltidsstudenter og mannlige og kvinnelige studenter. Kvinnelige heltidsstudenter ved universiteter og høyskoler bruker i snitt 3 timer mer i uken på arbeid og studier enn mannlige heltidsstudenter. Blant fagskolestudentene er det de mannlige deltidsstudentene som skiller seg ut med nesten 7 timer mer tidsbruk enn kvinnene. Merk at alle gjennomsnittene utgjør en større andel timer enn en heltidsjobb.

Figur 6.6 Tidsbruk blant studenter på jobb og studier, etter kjønn, studiebrøk og utdanningstype. 2021. Timer

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 6.6 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Blant studentene med jobb er gjennomsnittlig timebruk ganske lik mellom heltidsstudenter (50 timer) og deltidsstudenter (48 timer). Selv om heltids- og deltidsstudenter har ulik timebruk på jobb, er altså den totale timebruken relativt lik. Dette er ikke tilfellet blant studenter som ikke jobbet høsten 2021, hvor timebruken er høyest blant heltidsstudentene (40 timer) sammenlignet med deltidsstudentene (21 timer).

Figur 6.7 Tidsbruk blant studenter på studier og jobb, etter hvorvidt studenten jobbet høsten 2021 og studiebrøk. 2021. Timer

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 6.7 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

7. Økonomi

- *Mer enn 8 av 10 heltidsstudenter mottar lån og/eller stipend fra Lånekassen*
- *Arbeidsinntekt er viktigste inntektskilde hos deltidsstudenter*
- *1 av 4 studenter i alderen 18-21 år har lån og/eller stipend fra Lånekassen som eneste inntektskilde*
- *2 av 10 heltidsstudenter mottar penger fra foreldre*
- *1 av 5 fagskolestudenter som bruker Lånekassen mottar barnestipend*
- *Halvparten av studentene (46 prosent) har ikke råd til å klare en uforutsett utgift på 20 000 kroner*
- *Hver fjerde student har ikke råd til å dra på ferie*

For å få kunnskap om studentenes økonomiske situasjon ble studentene stilt en rekke spørsmål om deres inntektskilder, bruk av Lånekassen, gjeld og økonomisk sårbarhet. Ulike studenter vil finansiere studietiden ulikt, og studentenes studiebrøk, alder og livssituasjon vil trolig påvirke hvilke inntektskilder man har.

7.1. Inntektskilder hos studentene

Lån og/eller stipend fra Lånekassen er en sentral kilde til livsopphold for studenter. I utgangspunktet skal lån ikke defineres som inntekt, men for å kunne gi et riktig bilde av studentenes økonomi omtaler vi heretter studielån som en inntekt på lik linje med andre inntektsformer.

Tre sentrale inntektskilder

Lån og/eller stipend fra Lånekassen, arbeidsinntekt og penger fra foreldre er de vanligste inntektskildene hos studentene.

Det store av flertallet av heltidsstudentene oppgir lån og/eller støtte fra Lånekassen som en av deres inntektskilder høsten 2021. Dette gjelder både blant fagskolestudenter (81 prosent) og universitets- og høyskolestudenter (85 prosent). Ikke overraskende er arbeidsinntekt en inntektskilde hos hele 9 av 10 deltidsstudenter.

Hos deltidsstudentene er andelen som har lån og/eller stipend fra Lånekassen som inntektskilde betydelig mindre. Deltidsstudentene har siden 2020 hatt større muligheter til å motta støtte fra Lånekassen enn tidligere. Fra og med høsten 2020 ble kravet om at man måtte studere minst 50 prosent av en fulltidsutdanning for å få støtte, fjernet (Lånekassen, 2021). I tillegg lanserte Lånekassen en mulighet for tillegglån til studenter over 30 år på inntil 100 000 i studieåret. Høsten 2020 var det 20 000 studenter som benyttet seg av dette tillegglånet, og 4000 studenter som fikk støtte til utdanning på deltid lavere enn 50 prosent (Lånekassen, 2021).

For mange av deltidsstudentene vil lån og/eller stipend fra Lånekassen likevel ikke være en aktuell inntektskilde på grunn av deres arbeidsinntekt, siden inntektsgrensene gjør at man ved støtte hele året kunne tjene maksimalt 195 295 kroner i 2021 før avkortning av støtten (Lånekassen, 2022). Mange deltidsstudenter fortsetter i eksisterende jobb når de begynner å studere, og som vi har sett jobbet deltidsstudentene mellom 33 og 34 timer i gjennomsnitt i en vanlig uke høsten 2021 (tabell 6.4). Mange vil derfor ikke kvalifisere for støtte, og heller ikke ha behov for den.

Blant heltidsstudentene har nærmere 1 av 4 penger fra foreldrene som inntektskilde. Se til tabell 7.3 for nærmere omtale av penger fra foreldre.

Tabell 7.1 Studentenes inntektskilder. 2021. Prosent

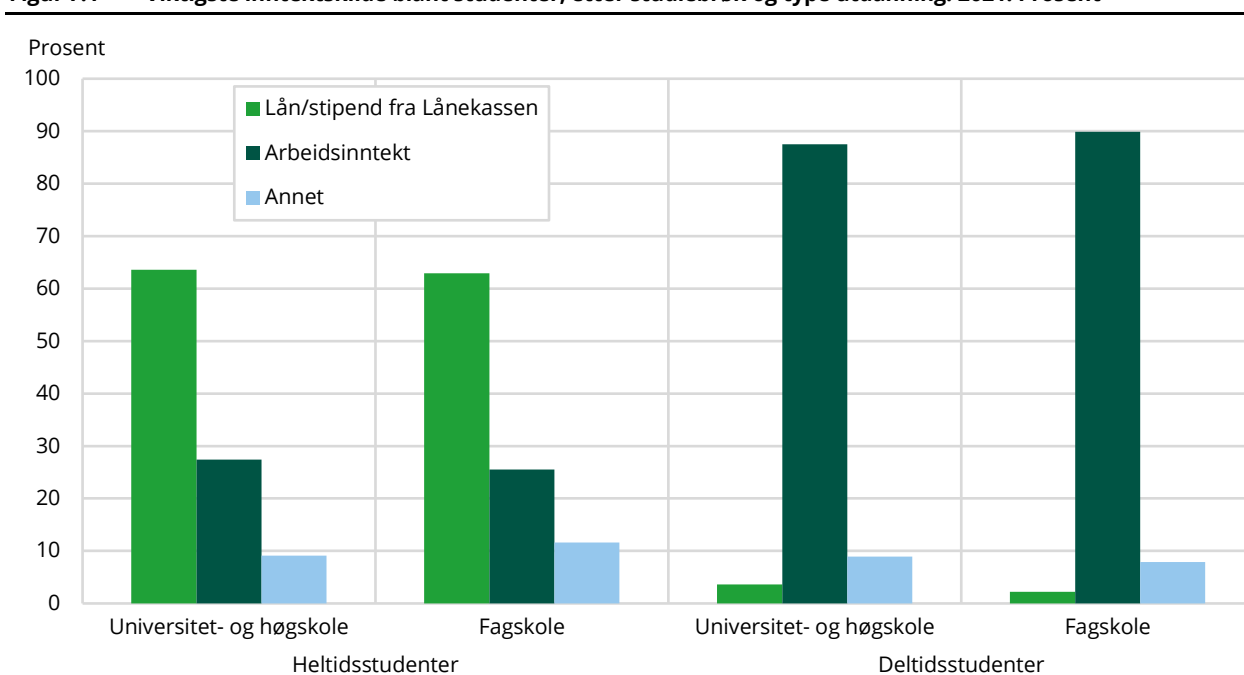
	Universiteter og høyskoler		Fagskoler		Antall svar
	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	
Lån og/eller stipend fra Lånekassen	85,1	19,7	80,8	29,0	3 177
Annet stipend/lån	1,4	3,0	:	4,0	111
Arbeidsinntekt	63,9	90,6	51,7	91,6	3 549
Annen støtte fra arbeidsgiver	1,1	4,7	:	4,4	107
Kjæreste/ektefelles inntekt	8,0	11,0	9,7	10,0	433
Penger fra foreldre	22,9	4,5	22,4	:	809
Trygd eller stønad (ikke Lånekassen)	5,0	5,7	8,0	7,7	286
Annen inntektskilde	5,0	3,2	6,6	4,3	226
Alle studenter	2 856	945	406	719	4 926

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Arbeidsinntekt viktigste inntektskilde hos deltidsstudenter

Studentene ble bedt om å oppgi deres viktigste inntektskilde høsten 2021. Det er liten forskjell i inntektskilde mellom fagskolestudenter og universitets- og høyskolestudenter høsten 2021 (figur 7.1). Forskjellene er i større grad knyttet til studiebrøk, og dermed studentenes alder og livssituasjon. Se til vedleggstabell A19 og A20 for utfyllende tabeller fordelt på studiebrøk.

Lån og/eller stipend fra Lånekassen er den viktigste inntektskilden blant flertallet av heltidsstudentene (over 60 prosent). Om lag 1 av 4 heltidsstudenter oppgir arbeidsinntekt som sin viktigste inntektskilde. Blant deltidsstudenter oppgir nærmere 90 prosent at de anser arbeidsinntekt som sin viktigste inntektskilde. I underkant av 1 av 10 oppgir lån og/eller stipend fra Lånekassen som sin viktigste inntektskilde.

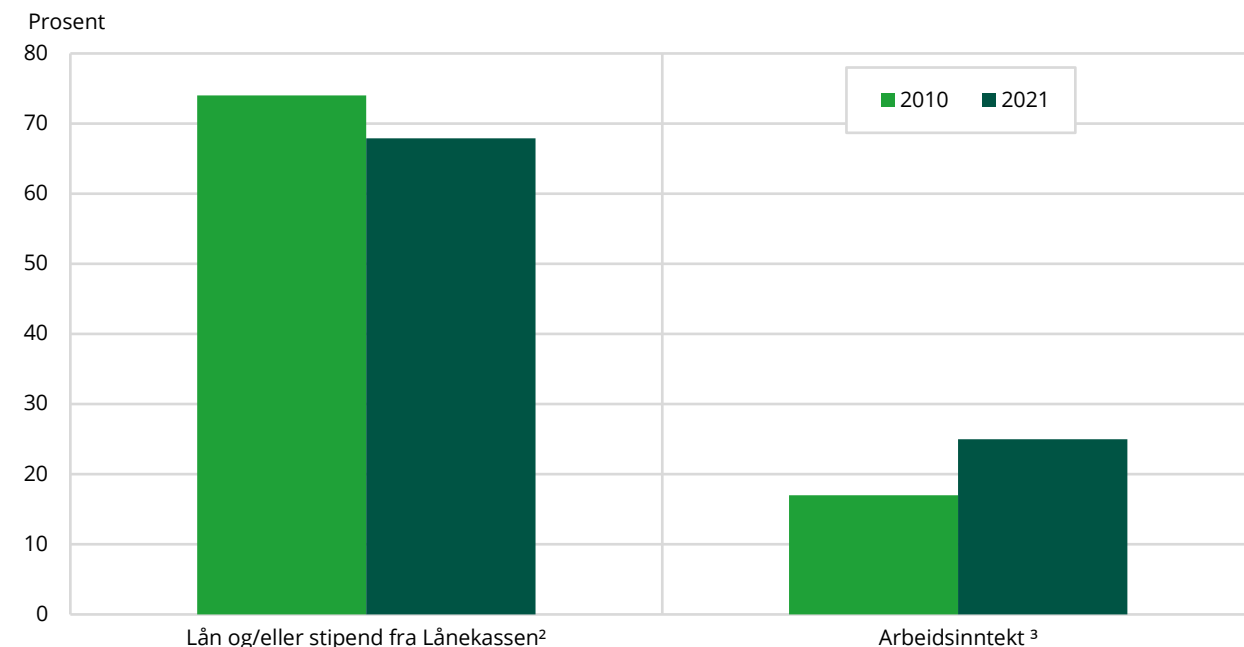
Figur 7.1 Viktigste inntektskilde blant studenter, etter studiebrøk og type utdanning. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabeskrivelsen i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Sammenligner vi resultatene med 2010-undersøkelsen finner vi at det har skjedd en økning i andelen heltidsstudenter som anser arbeidsinntekt som sin viktigste inntektskilde (25 vs. 17 prosent). I samme periode har lån og/eller stipend fra Lånekassen tapt terreng som hovedinntektskilde (figur 7.2).

Disse resultatene støttes gjennom funn i Eurostudent, hvor man fant at jobbinntekter står for en økende andel av studenters inntekter. Mens jobbinntekter stod for 45 prosent av studentenes inntekter i 2016, økte dette til 53 prosent av studentenes inntekt i 2019 (Andresen, 2021). Det har i samme periode vært en økning i antall studenter i deltidsutdanninger.

Figur 7.2 Viktigste inntektskilde blant universitets- og høgstskolestudenter¹. 2010 og 2021. Prosent

¹ Universitets og høgstskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

² Svarkategori i 2010-undersøkelsen var: Studielån og stipend fra Lånekassen

³ Svarkategori i 2010-undersøkelsen var: Inntekt av eget arbeid

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant studenter, 2021 og Levekår blant studenter 2010, s. 135, tabell 8.1. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdataba 7.2 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Mange kombinerer støtte fra Lånekassen med betalt arbeid

I dette delkapittelet ser vi på hvilke inntektskilder studentene typisk har, og hvilke kombinasjoner av inntektskilder som er mest vanlig.

Selv om en stor andel av studentene mottar lån og/eller stipend fra Lånekassen, er det relativt få som lever kun på denne støtten. 2 av 10 heltidsstudenter har lån og/eller stipend fra Lånekassen som eneste inntektskilde. Det er de yngste studentene som i størst grad lever kun på lån og/eller stipend fra Lånekassen (25 prosent).

27 prosent av studentene kombinerer lån og/eller stipend fra Lånekassen med arbeidsinntekt. I et internasjonalt perspektiv er studielån samt jobbinntekter viktigere for studenter i Norge enn i mange andre land, og Norge er et av landene i Europa hvor størst andel av studentene har betalt arbeid ved siden av studiene (Keute, 2020). En viktig grunn til dette er at typen studiestøtte varierer mellom ulike land, samt at en større andel blant studenter i Norge er eldre enn 30 år enn i andre europeiske land.

Det er også en stor andel studenter som har arbeidsinntekt som eneste inntektskilde høsten 2021. Mer enn 1 av 3 fagskolestudenter lever kun på arbeidsinntekt. Fagskolestudentene er ofte i deltidsutdanning, hvor man i større grad har mulighet til å fortsette i et eksisterende arbeidsforhold og dermed leve på denne inntekten.

Tabell 7.2 Kombinasjoner av inntektskilder blant studenter. 2021. Prosent

	Kun Lånekassen	Kun arbeidsinntekt	Lånekassen, jobb	Lånekassen, foreldre	Lånekassen, foreldre og jobb	Annen kombinasjon	Antall svar
Alle studenter	14,5	22,4	27,4	4,7	8,2	22,7	4 922
Aldersgruppe							
18-21 år	25,2	4,8	32,6	11,0	13,8	12,4	1 008
22-24 år	19,2	6,3	40,4	6,1	13,6	14,4	1 237
25-29 år	11,6	19,4	30,9	3,3	7,1	27,6	997
30-44 år	6,5	44,0	13,9	0,5	1,2	33,9	1 210
45 år eller over	2,8	61,1	5,5	:	0,3	30,3	470
Kjønn							
Mann	16,2	21,4	26,7	5,6	8,2	22,0	2 022
Kvinne	13,3	23,2	28,0	4,1	8,3	23,2	2 900
Utdanningstype							
Fagskole	9,3	36,5	20,3	3,0	3,7	27,3	1 123
Universitet og høyskole	14,9	21,3	28,0	4,9	8,6	22,3	3 799
Studiebrøk							
Heltid	19,8	7,2	34,1	6,4	11,1	21,3	3 261
Deltid	1,4	60,0	11,0	0,5	1,1	26,1	1 661
Nettstudier							
Nettbaserte studier	7,9	45,9	16,3	1,1	2,5	26,4	1 114
Ikke nettbaserte studier	16,0	17,1	30,0	5,5	9,5	21,9	3 808
Familietype							
Aleneboende 18-29 år	17,9	13,2	36,1	7,2	14,5	11,1	628
Aleneboende 30+ år	9,2	52,5	13,7	0,5	1,8	22,3	308
Par med barn 0-5 år	4,1	40,7	9,9	0,6	:	44,8	465
Par med barn 6+ år	2,4	57,7	6,3	:	0,1	33,4	370
Par uten barn	9,1	23,1	28,8	1,6	5,2	32,1	1 099
Enslige forsørgere	3,9	37,6	20,1	:	:	38,5	108
Hjemmeboende	8,4	20,9	29,4	6,3	10,4	24,7	254
Kollektiv eller med andre	23,9	8,4	34,2	8,4	12,6	12,5	1 690

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

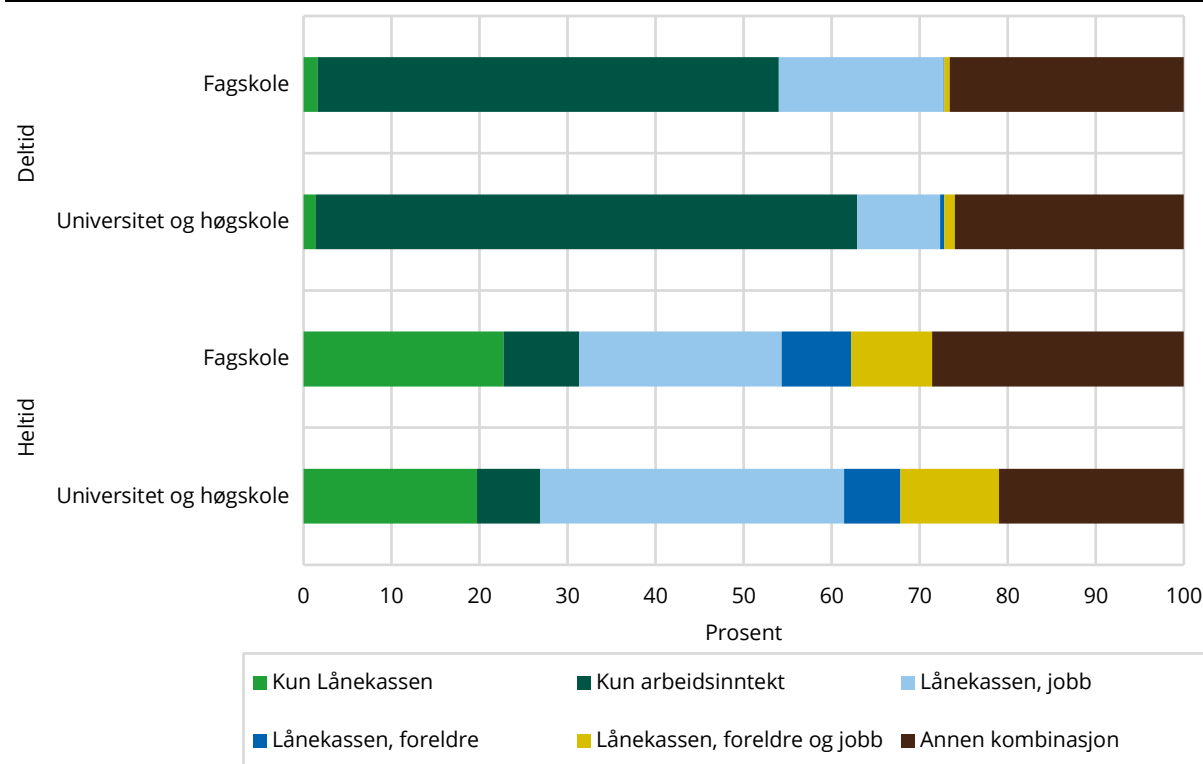
6 av 10 deltidsstudenter har arbeidsinntekt som eneste inntektskilde

Det er klare forskjeller mellom heltidsstudenter og deltidsstudenter når det gjelder hvilke kombinasjoner av inntektskilder man har. 60 prosent av deltidsstudenter lever kun på arbeidsinntekt, mot kun 7 prosent av heltidsstudentene (se vedleggstabeller A21 og A22).

Figur 7.3 viser kombinasjoner av inntektskilder fordelt på utdanningstype og studiebrøk. Deltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning har i større grad kun arbeidsinntekt som inntektskilde (62 prosent), sammenlignet med deltidsstudenter i fagskoleutdanning (52 prosent). I fagskolene er det en noe større andel deltidsstudenter som kombinerer lån og/eller stipend fra Lånekassen med arbeidsinntekt (19 prosent), sammenlignet universiteter- og høyskolestudenter (9 prosent). Få heltidsstudenter har arbeidsinntekt som eneste inntektskilde.

Blant heltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning er det størst andel som kombinerer lån og/eller stipend fra Lånekassen med arbeidsinntekt (35 prosent). Blant fagskolestudentene er det like vanlig å ha kun lån og/eller stipend som eneste inntektskilde, eller kombinasjonen av lån og/eller stipend fra Lånekassen med arbeidsinntekt (23 prosent). Selv om fagskolestudenter ofte har en klarere arbeidstilknytning i forkant av studieløpet, er det små forskjeller i andelen heltidsstudenter som kun lever på arbeidsinntekt mellom utdanningstypene.

Det er en stor andel studenter som havner i samlekategori 'Annen kombinasjon'. Kombinasjonene vi viser er de som gjelder for en størst andel studenter, og typisk for dem som har havnet i restkategorien er at de har krysset av på svært mange inntektskilder.

Figur 7.3 Kombinasjoner av inntektskilder blant studenter, etter studiebrøk og utdanningstype. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.3 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

3 av 10 unge heltidsstudenter mottar penger fra foreldrene

Det er klart flest unge studenter som mottar penger fra foreldrene og regner dette som en av deres inntektskilder høsten 2021. Blant heltidsstudenter mottar mer enn 3 av 10 i alderen 18-21 år penger fra foreldrene høsten 2021. I aldersgruppen 30-44 år er det 1 av 10 (9 prosent) som mottar økonomisk støtte fra foreldrene.

Deltidsstudenter mottar i mindre grad penger fra foreldre, med unntak av de yngste studentene. Blant deltidsstudentene i alderen 18-21 år mottar også 3 av 10 penger fra foreldre. Dette illustrerer hvordan de yngste deltidsstudentene skiller seg fra andre deltidsstudenter, hvor deltidsutdanningen kan være valgt av andre grunner enn kompetanseheving i eksisterende jobb eller karriereskifte. Det vil da være større behov for andre inntektskilder, som for eksempel penger fra foreldre.

Hos hjemmeboende studenter mottar en stor andel penger fra foreldre uansett studiebrøk. En mulig forklaring er at studenter som bor hjemme hos foreldrene i større grad får småbeløp i hverdagen, eller medregner det at de forsørges av foreldrene.

Det er interessant å se til omfanget av pengestøtte fra foreldre bakover i tid. I 2010-undersøkelsen ble studentene kun spurt om sin hovedinntektskilde, og sin nest viktigste inntektskilde. Da svarte 3 prosent av heltidsstudentene at penger fra foreldre var deres hovedinntektskilde (Otnes m fl., 2011, s. 134). Dette har ikke endret seg i 2021, og gjelder i underkant av 3 prosent i samme studentgruppe (se figurdata 7.2).

Tabell 7.3 Andel studenter som mottar penger fra foreldre. 2021. Prosent

	Heltidsstudenter	Deltidsstudenter	Antall svar
Alle studenter	22,9	4,0	4 922
Aldersgruppe			
18-21 år	30,9	31,3	1 008
22-24 år	25,6	14	1 237
25-29 år	18,4	7,6	997
30-44 år	8,5	1,9	1 210
45 år eller over	2,1	1,4	470
Kjønn			
Mann	24,0	5,4	2 022
Kvinne	22,0	3,3	2 900
Nettstudier			
Nettbaserte studier	12,9	3,4	1 114
Ikke nettbaserte studier	23,9	4,5	3 808
Familietype			
Aleneboende 18-29 år	27,8	4,5	628
Aleneboende 30+ år	6,0	2,5	308
Par med barn 0-5 år	4,4	2,5	465
Par med barn 6+ år	5,0	0,1	370
Par uten barn	16,9	1,5	1 099
Enslige forsørgere	:	:	108
Hjemmeboende	35,1	31,9	254
Kollektiv eller med andre	26,4	16,0	1 690

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Økonomisk støtte fra arbeidsgiver

2 prosent av respondentene svarte at en av deres inntektskilder var økonomisk støtte fra arbeidsgiver. Fordi antall respondenter er for lavt, kan vi ikke fordele svarene etter kjennemerkene. Dette er fordi tallene ikke kan representere populasjonen, det vil si studenter i Norge. Vi presenterer derfor kun resultatene gjennom tabell 7.4, som viser andelen studenter som mottar de ulike formene for økonomisk støtte.

Mer enn halvparten (54 prosent) av studentene som mottok økonomisk støtte fra arbeidsgiver oppga at arbeidsgiver utbetaler lønn til dem, eller at de er i lønnet permisjon. 37 prosent svarte at arbeidsgiver betaler studieavgiften. 2 av 10 har fått et engangsbeløp.

Tabell 7.4 Type økonomisk støtte studenter mottar fra arbeidsgiver. 2021. Prosent

	Prosent	Antall svar
Alle studenter som mottar økonomisk støtte fra arbeidsgiver	100	107
Arbeidsgiver betaler studieavgiften	37,2	42
Arbeidsgiver utbetaler lønn under utdanningen/lønnet permisjon	53,5	63
Arbeidsgiver har gitt et engangsbeløp	19,6	18
Annet	19,6	20

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

I spørsmålet om hvilke inntektskilder man har hatt høsten 2021, svarte 2 prosent av studentene at de mottok annet lån og/eller stipend. Disse fikk oppfølgingsspørsmålet; «Mottar du stipend fra en fagforening? For eksempel LOs utdanningsfond». Nærmere halvparten (48 prosent) av disse svarte ja på at de mottok stipend fra en fagforening. Tallene er så små at vi ikke kan fordele dem på kjennemerkene i en tabell.

Flertallet av studentene mottar støtte fra Lånekassen

De aller fleste studentene mottar økonomisk støtte fra Lånekassen og det er bare 15 prosent av heltidsstudentene i undersøkelsen som ikke mottar en slik støtte. Studentene som ikke oppga lån og/eller stipend fra Lånekassen som en inntektskilde, fikk spørsmål om hvorfor de ikke mottar lån

og/eller stipend fra Lånekassen. Tabell 7.5 presenterer tall for heltidsstudenter som ikke mottar lån og/eller stipend fra Lånekassen, og tabell 7.6 presenterer tall for deltidsstudenter.

36 prosent av heltidsstudentene som ikke mottar lån og/eller stipend fra Lånekassen har ikke rett på støtten. Dette er mest vanlig hos studenter som er 25 år og eldre. Grunner til å ikke ha rett på støtte kan være mange, og det kan handle om at man har brukt opp de åtte årene man kan motta stipend og lån, at man er eldre enn 65 år, at man har misligholdt tidligere studielån med mer (Lånekassen, 2022). Ytterligere 22 prosent svarer at de ikke har behov for støtten eller at de ikke ønsker å ta opp mer lån.

Hele 40 prosent av deltidsstudentene som ikke mottar støtte fra Lånekassen oppgir at de ikke trenger støtten (tabell 7.6). 29 prosent oppgir også at de ikke har rett på støtten. 8 prosent peker på formue og/eller inntektsgrensen i Lånekassen, uavhengig av studiebrøk.

Tabell 7.5 Grunner til at heltidsstudenter ikke mottar lån og/eller stipend. 2021. Prosent

	Har ikke rett på støtte	Har ikke behov for støtten	Fordi du ikke ønsker å ta opp mer lån	På grunn av formue og/eller inntektsgrenser	Andre årsaker	Antall svar
Alle heltidsstudenter uten støtte fra Lånekassen	36,2	22,0	22,1	7,9	11,9	476
Aldersgruppe						
18-21 år	25,9	32,0	24,6	1,7	15,7	88
22-24 år	33,0	20,9	20,1	11,1	15,0	84
25-29 år	42,7	19,0	22,7	6,1	9,5	116
30-44 år	38,0	21,1	19,6	11,0	10,4	156
45 år eller over	38,6	12,4	30,5	8,5	10,0	32
Kjønn						
Mann	38,2	25,4	15,4	10,1	10,9	230
Kvinne	34,3	18,8	28,3	5,9	12,7	246
Utdanningstype						
Fagskole	22,6	24,2	26,7	15,1	11,5	76
Universitet og høyskole	36,9	21,8	21,9	7,5	11,9	400
Nettstudier						
Nettbaserte studier	34,8	30,5	19,3	7,6	7,9	103
Ikke nettbaserte studier	36,5	19,8	22,8	8,0	12,9	373
Familietype						
Aleneboende 18-29 år	39,4	11,4	19,8	10,8	18,6	45
Aleneboende 30+ år	35,8	15,3	21,6	20,9	6,5	51
Par med barn 0-5 år	27,7	25,3	26,7	8,7	11,6	41
Par med barn 6+ år	:	:	:	:	:	17
Par uten barn	33,7	26,4	18,3	10,8	10,7	98
Enslige forsørgere	:	:	:	:	:	7
Hjemmeboende	25,5	28,8	32,2	2,0	11,4	74
Kollektiv eller med andre	44,5	20,5	17,8	2,9	14,3	143

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell 7.6 Grunner til at deltidsstudenter ikke mottar lån og/eller stipend. 2021. Prosent

	Har ikke rett på støtte	Har ikke behov for støtten	Fordi du ikke ønsker å ta opp mer lån	På grunn av formue og/ eller inntektsgrenser	Andre årsaker	Antall svar
Alle deltidsstudenter uten støtte fra Lånekassen	28,8	39,8	17,7	7,6	6,1	1 255
Aldersgruppe						
18-21 år	:	:	:	:	:	15
22-24 år	23,6	29,0	25,9	12,5	9,0	81
25-29 år	24,0	33,2	30,9	8,5	3,4	203
30-44 år	28,4	39,5	19,2	6,9	6,0	608
45 år eller over	32,3	45,6	8,1	7,0	6,9	348
Kjønn						
Mann	27,9	41,4	16,3	9,7	4,7	484
Kvinne	29,3	39,0	18,5	6,4	6,8	771
Utdanningstype						
Fagskole	24,7	34,1	21,7	9,6	9,9	505
Universitet og høyskole	29,6	40,9	17,0	7,2	5,4	750
Nettstudier						
Nettbaserte studier	26,4	38,4	19,6	8,3	7,3	587
Ikke nettbaserte studier	30,5	40,9	16,4	7,1	5,1	668
Familietype						
Aleneboende 18-29 år	29,5	31,3	29,7	5,4	4,2	95
Aleneboende 30+ år	33,5	39,1	14,2	6,7	6,5	156
Par med barn 0-5 år	31,3	36,8	15,4	11,8	4,6	244
Par med barn 6+ år	28,6	44,3	12,7	7,3	7,1	261
Par uten barn	24,1	45,1	18,7	7,3	4,8	301
Enslige forsørgere	24,0	40,6	27,8	3,4	4,1	50
Hjemmeboende	32,9	32,8	21,0	6,2	7,0	36
Kollektiv eller med andre	30,1	28,9	24,5	5,0	11,4	112

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tilleggsstøtte til studenter med barn

64 prosent av studentene mottar lån og/eller stipend fra Lånekassen, og flertallet av disse er heltidsstudenter. I tabell 7.7 presenteres andelen som svarer at de mottar de ulike typene tilleggsstøtte fra Lånekassen. Andelen oppgis både som andel blant alle studenter, og som andel blant de som mottar lån og/eller stipend fra Lånekassen.

Ser vi på alle studentene, var det 7 prosent som mottok tilleggsstøtte fra Lånekassen høsten 2021. Tilleggsstøttene innebærer stipend for nedsatt funksjonsevne, sykestipend, foreldrestipend og barnestipend (forsørgerstipend). De største andelen finner vi blant studenter med barn. Samtidig har studenter i aldersgruppen 25-29 år og 30-44 år størst andel mottakere av tilleggsstøtte, med 8 og 12 prosent. En større andel blant fagskolestudentene mottok tilleggsstøtte (10 prosent), sammenlignet med universitets- og høyskolestudentene (7 prosent). Heltidsstudenter mottar også i større grad tilleggsstøtte enn deltidsstudenter.

Hvis vi ser til kun studenter som mottok lån og/eller stipend fra Lånekassen høsten 2021, blir tendensene enda tydeligere. 80 prosent av enslige forsørgere som får støtte fra Lånekassen, mottar en eller flere av tilleggsstøttene. Det er også høye andeler som mottar tilleggsstøtte blant par med barn opptil 5 år (53 prosent) og par med barn 6 år og eldre (35 prosent). Omtrent 1 av 3 studenter i aldersgruppen 30-44 år og 45 år og eldre mottar et tilleggsstipend blant dem som mottar lån og/eller stipend fra Lånekassen.

Tabell 7.7 Andel studenter som mottar tilleggsstøtte fra Lånekassen. 2021. Prosent

	Studenter som mottar lån og/eller stipend fra Lånekassen		Alle studenter	
	Mottar tilleggsstøtte	Antall svar	Mottar tilleggsstøtte	Antall svar
Alle studenter	10,8	3 174	7,2	4 922
Aldersgruppe				
18-21 år	4,8	903	4,3	1 008
22-24 år	5,5	1 068	4,9	1 237
25-29 år	11,9	675	8,3	997
30-44 år	33,5	438	12,3	1 210
45 år eller over	31,4	90	5,1	470
Kjønn				
Mann	7,2	1 300	4,8	2 022
Kvinne	13,4	1 874	8,8	2 900
Utdanningstype				
Fagskole	20,4	537	9,7	1 123
Universitet og høyskole	10,3	2 637	7,0	3 799
Studiebrøk				
Heltid	9,7	2 775	8,2	3 261
Deltid	21,8	399	4,6	1 661
Nettstudier				
Nettbaserte studier	23,4	422	8,9	1 114
Ikke nettbaserte studier	9,3	2 752	6,8	3 808
Familietype				
Aleneboende 18-29 år	7,1	485	5,7	628
Aleneboende 30+ år	16,6	99	5,1	308
Par med barn 0-5 år	54,3	179	21,6	465
Par med barn 6+ år	34,9	92	7,5	370
Par uten barn	6,1	699	4,0	1 099
Enslige forsørgere	80,9	51	37,0	108
Hjemmeboende	5,8	143	3,4	254
Kollektiv eller med andre	6,4	1 426	5,5	1 690

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

15 prosent av fagskolestudentene mottar barnestipend

Blant studentene som mottar støtte fra Lånekassen oppgir 4 prosent av de mottar stipend for nedsatt funksjonsevne, blant begge typer utdanning. Svært få mottar sykestipend.

Fagskolestudenter mottar i større grad enn universitets- og høyskolestudenter barnestipend og foreldrestipend (15 vs. 6 prosent). Det samme gjelder for foreldrestipend, som 2 prosent av universitet- og høyskolestudentene og 6 prosent av fagskolestudentene mottok høsten 2021. Dette kan forklares med at en større andel blant fagskolestudenter har barn (31 prosent) enn universitets- og høyskolestudentene (17 prosent) (se vedleggstabell A3). Merk at andelen som mottar foreldrestipend ikke nødvendigvis er representativ for den reelle andelen studenter som mottar støtten, da det er et stipend man mottar som gravid og i perioden man er i permisjon. Studenter i aktiv permisjon høsten 2021 er ikke inkludert i denne undersøkelsen fordi de ikke var studenter samme høst.

Tabell 7.8 Studenter som mottar lån og/eller stipend fra Lånekassen, etter tilleggsstøtte. 2021. Prosent

	Universitet- og høyskole	Fagskole
Stipend for nedsatt funksjonsevne	4,4	4,1
Sykestipend	0,6	0,8
Foreldrestipend	2,3	6,3
Barnestipend(forsørgerstipend)	5,6	15,3
Antall studenter som mottar støtte fra Lånekassen	2 639	539

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

7.2. Økonomiske utfordringer

Økonomiske utfordringer er utbredt

Mange studenter har generelt sett lav grad av økonomisk romslighet. Dette illustreres best ved at omkring halvparten av studentene (46 prosent) ikke har råd til å klare en uforutsett utgift på 20 000 kroner ⁸ (tabell 7.9). Enslige forsørgere kommer dårligst ut på alle mål. I denne gruppen har 7 av 10 problemer med å gjøre opp for seg, omkring 4 av 10 har svært tyngende boutgifter knyttet til å betjene boliglån og eventuelle kredittkort- og avbetalingskjøp, og 3 av 10 har vansker med å få pengene til å strekke til. De fleste av de enslige forsørgerne jobber ved siden av studiene (tabell 6.1), de fleste i fast arbeid (tabell 6.2). Til tross for dette har de altså utfordringer med å få økonomien til å gå rundt. I tillegg kan det være krevende å skulle prestere på så mange områder, og som vist i kapittel 5 sier 1 av 3 enslige forsørgere at de har lav tilfredshet med livet (tabell 5.1). På motsatt side finner vi studenter 45 år og over og par med barn i skolealder. Disse gruppene skiller seg ut ved at de har mest robust økonomi.

Tabell 7.9 Andel studenter med ulike økonomiske utfordringer. 2021. Prosent

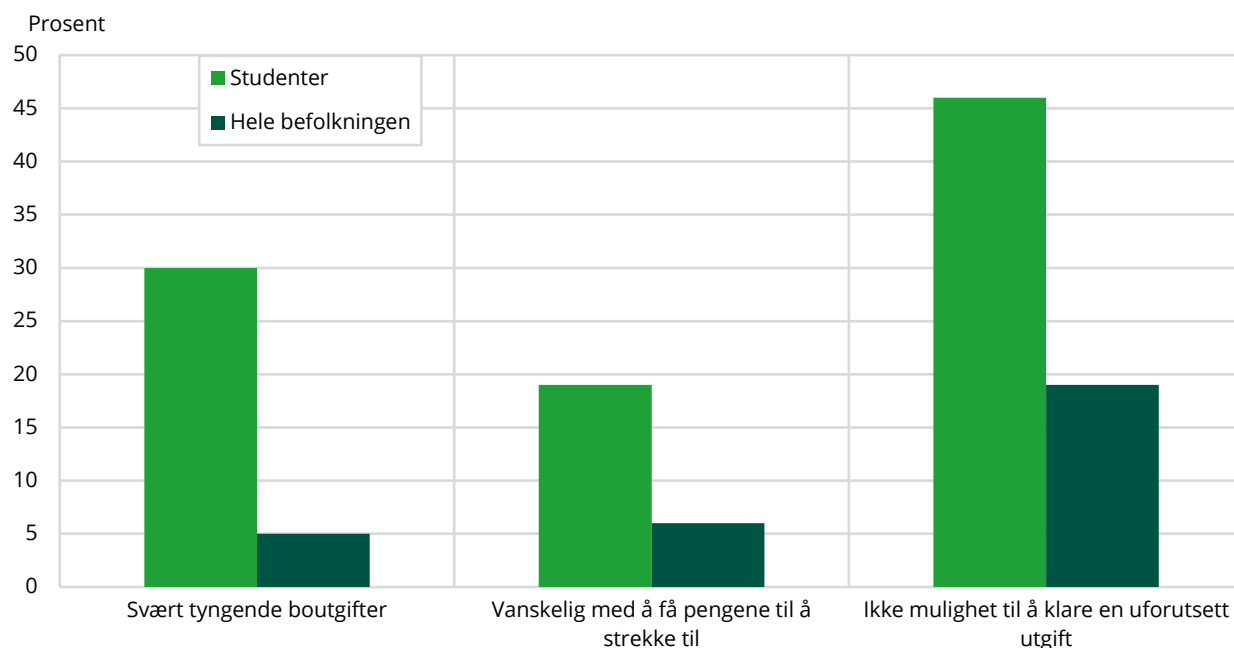
	Vansker med å få pengene til å strekke til	Ikke mulighet til å klare en uforutsett utgift	Husholdning med svært tyngende boutgifter	Husholdning med tyngende utgifter til lån, kredittkort eller avbetalingskjøp	Antall svar
Alle studenter	19,3	45,6	29,6	16,3	4 846
Alder					
18-21 år	22,2	50,7	33,2	2,6	979
22-24 år	20,2	47,0	33,7	9,1	1 222
25-29 år	21,2	48,8	31,8	20,2	983
30-44 år	18,7	42,4	26,2	30,1	1 194
45 år eller over	7,3	30,5	14,3	24,8	468
Kjønn					
Mann	18,8	43,0	30,4	13,1	2 002
Kvinne	19,6	47,3	29,1	18,6	2 844
Utdanningstype					
Fagskole	21,0	49,9	28,1	29,4	1 101
Universitet og høyskole	19,1	45,2	29,8	15,3	3 745
Studiebrøk					
Heltid	23,2	50,7	35,2	12,1	3 202
Deltid	9,8	33,0	16,0	26,8	1 644
Nettbaserte studier					
Nettbaserte studier	15,0	42,4	21,0	25,6	1 102
Ikke nettbaserte studier	20,3	46,3	31,6	14,2	3 744
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	25,0	53,1	38,4	12,6	617
Aleneboende 30+ år	20,5	49,0	29,1	29,1	301
Par med barn 0-5 år	13,4	34,9	19,8	38,0	463
Par med barn 6+ år	5,1	27,4	12,9	27,1	366
Par uten barn	14,2	39,1	23,7	18,7	1 085
Enslige forsørgere	29,9	69,7	38,2	40,6	106
Hjemmeboende	13,0	37,4	7,3	5,1	248
Bor i kollektiv eller med andre	24,9	52,5	39,0	7,2	1 660
Eier eller leier bolig					
Eier	10,9	33,5	15,8	24,5	2 132
Leier	25,4	54,4	39,7	10,4	2 714

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

⁸ Størrelsen på den uforutsette utgiften er satt til 20 000 norske kroner i denne undersøkelsen for å kunne sammenligne med Levekårsundersøkelsen EU-SILC mål på dette. Beløpet på utgiften justeres i forhold til inntektsnivået i Norge.

30 prosent av studentene i Norge bor i en husholdning med svært tyngende boutgifter. Mange har også vansker med å få pengene til å strekke til (19 prosent) eller har problemer med å betjene lån eller kreditt- eller avbetalingskjøp (16 prosent). Til sammenligning er det 19 prosent i hele befolkningen som ikke har mulighet til å klare en uforutsett utgift, 6 prosent som har vanskelig med å få pengene til å strekke til, og bare 5 prosent som har svært tyngende boutgifter (Figur 7.4). Disse tallene er hentet fra SSBs levekårsundersøkelse fra 2020 (Statistisk sentralbyrå, 2020a).

Figur 7.4 Økonomiske utfordringer blant studenter og hele befolkningen. 2020 og 2021. Prosent

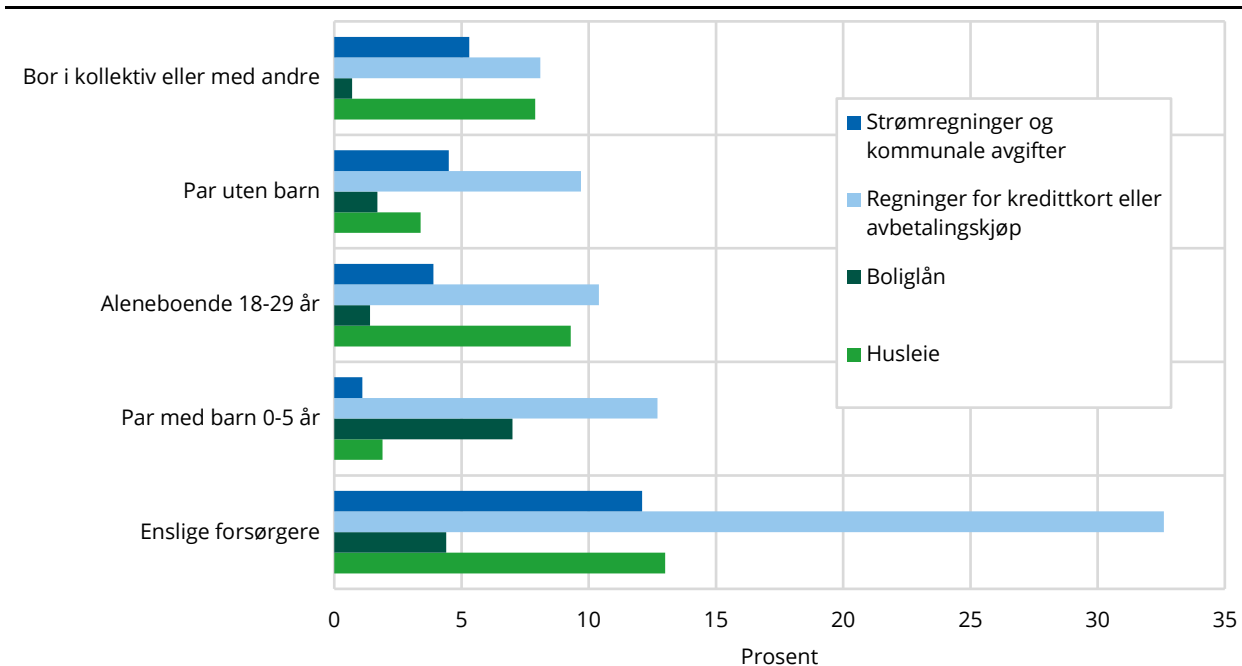

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021 og Levekårsundersøkelsen EU-SILC 2020. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdatabasen 7.4 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Enslige studenter med barn har ofte betalingsproblemer

Studenter har ulike betalingsproblemer. Det mest vanlige problemet er knyttet til å betale regninger for kredittkort eller avbetalingskjøp, som 10 prosent av studentene sliter med (tabell 7.10). Særlig kommer enslige forsørgere dårlig ut når det gjelder betalingsproblemer (figur 7.5). I denne gruppen har hele 1 av 3 problemer med regninger i forbindelse med kredittkort- og avbetalingskjøp. De har også i størst grad problemer med strømregninger og kommunale avgifter, samt betaling av husleie.

Figur 7.5 Betalingsproblemer, etter familietype. 2021. Prosent

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.5 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Tabell 7.10 Andel studenter med ulike betalingsproblemer. 2021. Prosent

	Problemer med å betale husleie ¹	Problemer med å betale boliglån ²	Problemer med å betale regninger for kredittkort eller avbetalingskjøp	Problemer med å betale strømregninger og kommunale avgifter	Antall svar
Alle studenter	5,8	2,1	9,9	4,7	4 899
Alder					
18-21 år	4,9	0,1	5,2	3,2	997
22-24 år	7,2	0,7	7,8	4,4	1 232
25-29 år	8,2	1,9	14,3	5,8	994
30-44 år	4,0	5,0	13,9	5,6	1 206
45 år eller over	2,6	3,7	7,0	3,5	470
Kjønn					
Mann	6,9	1,0	9,1	4,9	2 016
Kvinne	5,0	2,8	10,4	4,5	2 883
Utdanningstype					
Fagskole	7,1	0,7	16,2	7,7	1 111
Universitet og høyskole	5,6	0,1	9,4	4,4	3 788
Studiebrøk					
Heltid	6,9	1,4	10,0	5,2	3 244
Deltid	2,8	3,8	9,8	3,3	1 655
Nettbaserte studier					
Nettbaserte studier	4,7	4,1	13,5	5,7	1 110
Ikke nettbaserte studier	6,0	1,6	9,1	4,4	3 789
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	9,3	1,4	10,4	3,9	626
Aleneboende 30+ år	7,0	3,1	15,2	11,0	308
Par med barn 0-5 år	1,9	7,0	12,7	1,1	464
Par med barn 6+ år	0,5	5,9	7,4	0,4	369
Par uten barn	3,4	1,7	9,7	4,5	1 094
Enslige forsørgere	13,0	4,1	32,7	12,2	107
Hjemmeboende	2,3	:	6,9	4,7	253
Bor i kollektiv eller med andre	7,9	0,7	8,1	5,3	1 678
Eier eller leier bolig					
Eier	0,2	4,9	8,8	2,5	2 153
Leier	9,8	:	10,7	6,2	2 746

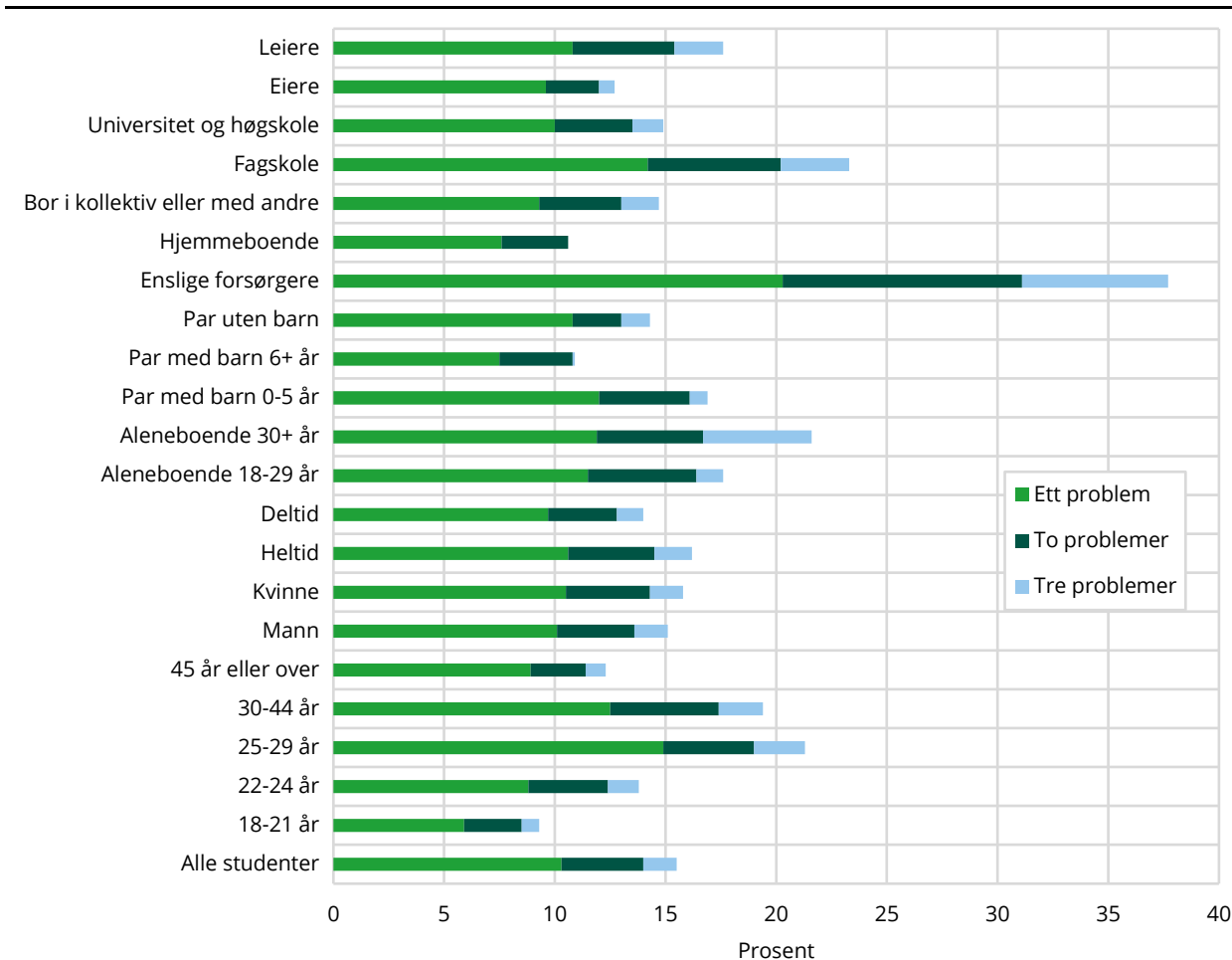
¹ Beregnet ved å dele andelen av studenter som leier bolig og som har problemer med å betale husleie med alle øvrige studenter i utvalget.

² Beregnet ved å dele andelen av studenter som eier bolig og som har problemer med å betale boliglån med alle øvrige studenter i utvalget.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

De fleste studenter har ingen betalingsproblemer (85 prosent). 10 prosent av studentene har ett av betalingsproblemene, 4 prosent har to betalingsproblemer, mens 2 prosent har alle problemene (3 problemer er maks siden problemer med å betale husleie kun gjelder leiere og boliglån kun gjelder eiere).

Mens 15 prosent av studentene generelt har minst ett betalingsproblem, har 38 prosent av studenter som er enslig forsørger det samme. 18 prosent har to eller flere problemer. Forskjellen er spesielt stor mellom enslige forsørgere og par med barn, som illustrerer betydningen av å være to voksne i husholdningen. Som vi så i kapittel 2 består flertallet av parhusholdningene av en partner som er yrkesaktiv. Blant par med barn er det 17 prosent (barn 0-5 år) og 14 prosent (barn 6 år eller eldre) som har minst ett betalingsproblem.

Figur 7.6 Andel studenter med ett, to og tre betalingsproblemer. 2021. Prosent

Kilde: Levkårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå. [Se figurdata 7.6 i vedlegg Tabellgrunnlag til figurer.](#)

Hver fjerde student har ikke råd til å dra på ferie

10 prosent av alle studentene har ikke råd til å holde boligen passe varm. Det er en betydelig større andel enn tilsvarende tall for befolkningen, der under 1 prosent oppgir dette (Statistisk sentralbyrå, 2021). Det er imidlertid noe vanskelig å sammenligne med befolkningstallene på grunn av annen innsamlingsmetode, samt unormalt høye strømpriser under perioden for datainnsamling til levkårsundersøkelsen for studenter.

De yngste studentene og studenter som leier bolig har oftere problemer med å betale for oppvarming av bolig enn eldre studenter og studenter som eier bolig. Dette er mest utbredt blant hjemmeboende studenter. Dette indikerer at mange studenter, selv om de bor hjemme, har økonomisk ansvar for bolig. Det kan for eksempel være at man bor i hybeldel i foreldres/svigerforeldres bolig og har separat strømabonnement. I tillegg til hjemmeboende skiller studenter i kollektiv og aleneboende 30 år og eldre seg negativt ut blant familietyperne.

26 prosent av studentene har ikke råd til en ukes ferie⁹. Andelen er høyest hos de yngste studentene (34 prosent), aleneboende under 30 år (35 prosent) og enslige forsørgere (40 prosent). Av studentene som studerer på heltid har 31 prosent ikke råd til ferie, som er over dobbelt så stor andel som deltidsstudentene. Dette kan forklares av at deltidsstudentene ofte har yrkesinntekt ved

⁹ Målet omfatter en ukes ferie utenfor hjemmet i løpet av året, som også omfatter opphold på hytte eller hus som brukes som feriebolig eller opphold hos venner og familie.

siden av studiene og også er eldre. Det er også stor forskjell på studenter som leier og eier bolig når det gjelder råd til en ukes ferie.

Tabell 7.11 Andel studenter som ikke har råd til å holde boligen passe varm og som ikke har råd til én ukes ferie. 2021. Prosent

	Ikke råd til å holde boligen passe varm	Ikke råd til én ukes ferie	Antall svar
Alle studenter	9,6	26,2	4 824
Alder			
18-21 år	10,7	33,5	973
22-24 år	11,0	27,3	1 210
25-29 år	10,5	26,3	980
30-44 år	8,5	23,8	1 195
45 år eller over	4,3	12,6	466
Kjønn			
Mann	8,0	24,7	1 992
Kvinne	10,8	27,3	2 832
Utdanningstype			
Fagskole	10,6	29,4	1 092
Universitet og høyskole	9,6	25,9	3 732
Studiebrøk			
Heltid	11,4	30,9	3 183
Deltid	5,4	14,8	1 641
Nettbaserte studier			
Nettbaserte studier	8,4	20,9	1 100
Ikke nettbaserte studier	9,9	27,4	3 724
Familietype			
Aleneboende 18-29 år	9,1	34,5	617
Aleneboende 30+ år	10,6	27,0	301
Par med barn 0-5 år	5,2	14,2	459
Par med barn 6+ år	3,6	11,0	368
Par uten barn	6,8	18,9	1 088
Enslige forsørgere	10,1	39,5	105
Hjemmeboende	14,1	28,4	245
Bor i kollektiv eller med andre	13,1	32,6	1 641
Eier eller leier bolig			
Eier	6,6	15,7	2 130
Leier	11,9	34,0	2 694

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

8. Status: Student i 2021

Vi har i denne rapporten presentert et omfattende datamateriale om levkårene til studenter i høyere utdanning. Vi har sammenlignet studentene med resten av befolkningen, og sett resultatene i lys av tidligere studenters levkår (2010). Rapporten gir et omfattende bidrag til kunnskapsgrunnlaget om studenters levkår, og hvert kapittel har i detalj tatt for seg ulike aspekter ved studentenes hverdag. I dette avsluttende kapittelet samler vi trådene, og ser resultatene under ett. Hva kan resultatene fortelle om dagens studenter?

8.1. Livslang læring og studentmangfold

Å være student i 2021 kan gjøres og oppleves veldig forskjellig. Som vi har sett i denne rapporten er mangfoldet av studenter og studietyper veldig stort. Studietiden er ikke lenger nødvendigvis begrenset til å være en konsentrert periode med heltidsstudier og fysiske forelesninger rett etter fullført videregående.

Norske utdanningsinstitusjoner har i de senere årene fått et stadig utvidet samfunnsoppdrag, blant annet i møte med et økende behov for fleksible etter- og videreutdanninger. Ideen om livslang læring er ikke ny, men i dagens kunnskapssamfunn er det en uttalt målsetning og forventning at studieinstitusjonene skal tilrettelegge slik at personer som ønsker det skal få mulighet til å studere for å tilegne seg nye kunnskaper, ferdigheter og holdninger - uavhengig av livsfase (NOU 2019: 12). En viktig målgruppe for etter- og videreutdanningene er voksne i arbeid.

De siste årene har vi også sett økende digitalisering og individualisering i utdanningstilbudene. Utdanning skal være tilgjengelig for alle uansett livssituasjon, som illustrert gjennom fleksible deltidsutdanninger med og uten samlingsbaserte løsninger. Det har også foregått bred utprøving av digital undervisning for studenter på studier som opprinnelig har stedsbasert undervisning gjennom pandemien. Korte, fleksible utdanningsløp ble også opprettet som en mulighet for kompetansepåfyll for permitterte og andre som ikke stod i jobb som følge av nedstengingen av samfunnet.

Utdanningene har altså blitt mer fleksible og tilgjengelige for flere, samtidig som vi har fått et større mangfold i hvem som søker seg til høyere utdanning. Til tross for denne utviklingen er det fortsatt slik at de fleste utdanningene i universiteter og høyskoler er tilrettelagt for heltidsstudenter som skal ta en grunnutdanning. Det vil si at den største målgruppen er i alderen 19 – 24 år.

I sum består dagens studentmasse av personer i ulike aldre, utdanningsforløp og livsfaser. Fra et levkårsperspektiv er dette en interessant utvikling fordi studentene tar utdanning på svært ulike premisser. Formålet med denne rapporten har vært å belyse hva det vil si å være student for dette mangfoldet av personer, med særlig blick på studiehverdag, boligforhold, helse, arbeid, og økonomi.

De utsatte studentene

Resultatene i denne rapporten viser at de aller fleste studenter i Norge i 2021 har det bra og generelt opplever få levkårsproblemer. Levkårsproblemene i studentbefolkningen er ikke nødvendigvis knyttet til det å være student, men er oftere knyttet til studentenes alder og livsfase. Vi ser i mange tilfeller at studentenes levkår ligner befolkningens når vi sammenligner med samme aldersgruppe og familietype.

Det å være student setter imidlertid noen rammer for hverdagen som skiller seg fra andre og som kan påvirke levkårene og hvordan studentene har det. Dette gjelder særlig den økonomiske situasjonen studentene står i. Vi ser blant annet at de fleste studenter har jobb ved siden av studiene og at den totale tidsbruken på arbeid og studier overstiger en vanlig heltidsjobb. En

presset økonomi påvirker også hvilke valgmuligheter man har, for eksempel med hensyn til bolig og bokvalitet.

Enkelte grupper i studentbefolkningen er ekstra utsatte for levkårsproblemer. En av disse gruppene er de **unge studentene**, som gjerne studerer på heltid og leier bolig. Dette er en svært stor studentgruppe, da heltidsstudenter under 30 år som leier bolig utgjør 50 prosent av universitets- og høyskolestudentene og 20 prosent av fagskolestudentene. De yngste studentene er en del av «generasjon prestasjon» og har vokst opp i et samfunn med mange valgmuligheter, men også tilsvarende mange forventninger og krav. Å gjøre det bra på skolen og ha utdanningsaspirasjoner er spesielt viktig for dagens unge, siden det gir viktig kunnskap og er utslagsgivende for fremtidig posisjonering i arbeidsmarkedet. Med disse forventningene og mulighetene følger det også stress (Hyggen & Gjerustad, 2013). Studenttilværelsen til de yngre studentene i denne rapporten peker i retning av at dette narrative ikke er ubegrunnet. En relativt stor andel av de unge studentene har lav tilfredshet med livet (tabell 5.1) eller finner livet lite meningsfullt (tabell 5.2).

Unge studenter kommer dårlig ut på objektive levkårsforhold. Dette kommer blant annet til syne når vi ser på boligforhold, hvor unge studenter oppgir flere utfordringer med boligen enn eldre studenter (tabell 4.6) og også oftere leier bolig (tabell 4.1). Dette er ikke overraskende, og henger sammen med livsfase. Få unge studenter er inne på boligmarkedet og de har også lite arbeidserfaring. De bor også sjeldnere enn eldre studenter sammen med en kjæreste eller ektefelle som de kan dele utgifter med og få støtte av. Unge studenter har også oftere økonomiske utfordringer (tabell 7.9). Det er viktig å huske på at for mange av disse studentene vil levkårsproblemene være forbigående. Statusen som ung heltidsstudent vil for mange være erstattet med en tilværelse som boligeier og arbeidstaker med høyere utdanning og inntekt i løpet av få år.

En annen utsatt gruppe er **enslige forsørgere**. Dette er en gruppe som generelt sett skårer lavt på levkårsforhold i befolkningen. Når det gjelder studenter som også er enslige forsørgere kan ordninger som overgangsstønad, prioritering ved tildeling av studentbolig og plass i studentbarnehage, samt stønad til dekning av ekstra boutgifter og flytteutgifter i forbindelse med utdanningen bidra til å gjøre studenttilværelsen lettere. Til tross for dette viser resultatene i denne rapporten at en stor andel av studentene som er enslige forsørgere har lav boligstandard (tabell 4.6), dårligere livskvalitet enn andre studentfamilier (tabell 5.1 og tabell 5.2) og oftere langvarige helseproblemer (tabell 5.5). Studenter som er enslige forsørgere skiller seg spesielt ut ved ofte å ha økonomiske utfordringer (tabell 7.9) og flere betalingsproblemer enn andre studentgrupper (figur 7.6). En nærliggende årsak til denne gruppens utsatthet er at de har mange forpliktelser og må mestre mange krevende roller og situasjoner som student, arbeidstaker, og som forelder med aleneansvar for barn.

Vi ser også at **aleneboende** studenter kan være ekstra utsatt for enkelte levkårsutfordringer. Denne gruppen utgjør omkring 20 prosent av studentene. Aleneboende har noe oftere økonomiske vansker enn studenter som bor med en partner. Dette er ikke så overraskende og illustrerer betydningen av å dele utgifter med andre, og ofte med noen som er yrkesaktiv. Vi ser i tillegg at det blant aleneboende studenter er en stor andel som opplever lav livskvalitet (tabell 5.1 og tabell 5.2) og som oppgir at de har dårlig eller svært dårlig helse (tabell 5.3). Ensomhet er også mest utbredt blant aleneboende studenter (tabell 5.8). For å ha det bra som student er det ofte viktig å bli kjent med andre studenter, og for ferske studenter som nylig har flyttet hjemmefra innebærer det ofte å etablere et nytt sosialt nettverk rundt seg. Koronapandemien kan også ha gjort det ekstra utfordrende for studenter som bor alene, siden sosiale relasjoner utenfor husstanden måtte begrenses i perioder.

8.2. Hva nå?

Denne levekårsundersøkelsen har etablert en viktig og oppdatert oversikt over sentrale aspekter ved studenters levekår. Detaljer om studentenes boforhold, studiehverdag, arbeidsforhold og økonomiske status er ofte nært sammenknyttet, og undersøkelsen gjør det mulig å se disse aspektene i lys av hverandre. Bidraget fra denne levekårsundersøkelsen utgjør et viktig faktagrunnlag i debatter og diskusjoner rundt høyere utdanning, det være seg i diskusjoner om studiestøtte, undervisningsform, boligpolitikk med mer.

Det tegnes ikke noe krisebilde av studenters levekår gjennom denne undersøkelsen. Enslige forsørgere og aleneboende trekkes frem som spesielt utsatte, men dette er grupper som også er utsatte i befolkningen generelt. Det er likevel et sentralt poeng at halvparten av studentmassen i universiteter og høyskoler er utsatte for levekårsutfordringer gjennom å være unge, uetablerte heltidsstudenter.

Det vil være viktig at man fortsetter å følge med på utviklingen i studenters levekår over tid, slik at man kan igangsette tiltak for å bøte på uønskede utviklinger så raskt som mulig. Et eksempel på dette er andelen studenter som plages av ensomhet, som i denne undersøkelsen er noe høyt. Det vil være viktig å følge opp grad av ensomhet blant studenter også i årene som kommer, for å kunne se utviklingen også i perioder uten nedstenging og begrenset sosial kontakt.

Referanser

- Andresen, S. M. H. (2021). *Jobbinntekter står for en økende andel av studenters inntekter*. Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/artikler/jobbinntekter-star-for-en-okende-andel-av-studenters-inntekter>
- Andresen, S. M. H., Grendal, O. & Keute, A. L. (2021). *Kompetanseutvikling under Covid-19* (Rapporter 2021/25). Statistisk sentralbyrå.
https://www.ssb.no/utdanning/voksenopplaering/artikler/kompetanseutvikling-under-covid-19/_attachment/inline/0f65bb6d-2a8f-4984-bf32-8087026ef88c:4529978f02ea74d5a53251aed8af22227be1b55c/RAPP2021-25.pdf
- Bakken, P., Hauge, M. S., Wiggen, K. S., Øygarden, K. F. (2022). *Studiebarometeret 2021 – Hovedtendenser* (Rapport 1/2022). Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen.
https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2022/hoyere-utdanning/studiebarometeret-2021_hovedtendenser_1-2022.pdf
- Bolsgård, Ø. (2021). *Stadig flere studenter i høyere utdanning*. Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/utdanning/fagskoleutdanning/statistikk/hoyere-yrkesfaglig-utdanning/artikler/stadig-flere-studenter-i-hoyere-yrkesfaglig-utdanning>
- DBH. (2022). *Registrerte studenter (enkeltår)*. Database for statistikk om høyere utdanning.
https://dbh.hkdir.no/tall-og-statistikk/statistikk-meny/studenter/statistikk-side/3.1?visningId=124&visKode=false&admdebug=false&columns=arstall&index=1&formel=222&hier=insttype!9!instkode!9!fakkode!9!ufakkode!9!progkode&sti=¶m=arstall%3D2021!9!semester%3D3!9!dep_id%3D1!9!kategori%3DS!9!nivakode%3DB3!8!B4!8!HK!8!YU!8!AR!8!LN!8!M2!8!ME!8!MX!8!HN!8!M5!8!PR
- DBH Fagskole. (2022). *Aktive studenter – utdanningsform*. DBH Fagskolestatistikk.
<https://fagskole.hkdir.no/fagskole-old/statistikk/rapport.action?visningId=259&visKode=false&admdebug=false&columns=arstall!8!semester!8!utdanningsform&index=1&formel=147&hier=fagfeltkode!9!skolenr!9!studiestednr!9!tilbudkode&sti=¶m=arstall%3D2021!8!2012!9!semester%3D3>
- Dokka, A. G. (2018). *Halvparten av unge boligkjøpere får foreldrehjelp*. Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/artikler-og-publikasjoner/halvparten-av-unge-boligkjopere-far-foreldrehjelp>
- Engvik, M. (2020). *Livskvalitet i lavinntektsgrupper* (SSB Analyse 2020/17). Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/livskvalitet-i-lavinntektsgrupper>
- Eurostudent (2021a). *Age profile of students*. Eurostudent VII.
https://database.eurostudent.eu/drm/?eust_nr=7&e=age_m&fg=all_students&country_list=AT%2CCH%2CCZ%2CDK%2CEE%2CFI%2CFR%2CGE%2CHR%2CHU%2CIE%2CIS%2CIT%2CLT%2CLU%2CMT%2CNL%2CNO%2CPL%2CPT%2CRO%2CSE%2CSI%2CTR&Curr=NCU
- Eurostudent (2021b). *Student's employment during the current lecture period*. Eurostudent VII.
https://database.eurostudent.eu/drm/?eust_nr=7&e=work_lecture_period_3&fg=all_students&country_list=AT%2CCH%2CCZ%2CDK%2CEE%2CFI%2CFR%2CGE%2CHR%2CHU%2CIE%2CIS%2CIT%2CLT%2CLU%2CMT%2CNL%2CNO%2CPL%2CPT%2CRO%2CSE%2CSI%2CTR&Curr=NCU
- Fagskoleloven. (2018). *Lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven)* (LOV-2018-06-08-28). Lovdata.
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-08-28>

- Falnes-Dalheim, E. & Sandberg, G., Ø. (2022). Levekårsundersøkelsen for studenter 2021. Dokumentasjonsnotat. Statistisk sentralbyrå.
- Grendal, O. (2022). *Halvparten av sysselsatte i offentlig administrasjon deltok på kurs*. <https://www.ssb.no/utdanning/voksenopplaering/statistikk/livslang-laering/artikler/halvparten-av-sysselsatte-i-offentlig-administrasjon-deltok-pa-kurs>
- Hyggen, C. & Gjerustad, C. (2013). Psykiske plager blant unge voksne – hva vet vi om utviklingen de siste årtiene. I T. Hammer & C. Hyggen (Red.), *Ung voksen og utenfor – Mestring og marginalisering på vei til voksenliv*. (s. 70-87). Gyldendal Norsk Forlag AS
- Keute, A. L. & Andresen, S. M. H. (2021). *Hver fjerde student har barn*. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/artikler/hver-fjerde-student-har-barn>.
- Knapstad, M., Sivertsen, B., Knudsen, A. K., Smith, O. R. F., Aarø, L. E., Lønning, K. J. & Skogen, J. C. (2021). Trends in self-reported psychological distress among college and university students from 2010 to 2018. *Psychological medicine*, 51(3), 470-478. doi: 10.1017/S0033291719003350
- Lånekassen. (2021, 15. april). *Lånekassen gir ekstra støtte til voksne som vil studere*. Lånekassen. <https://lanekassen.no/nb-NO/presse-og-samfunnskontakt/nyheter/lanekassen-gir-ekstra-stotte-til-voksne-som-vil-studere/#:~:text=Lettere%20%C3%A5%20v%C3%A6re%20deltidsstudent&text=Det%20er%20det%20samme%20som, fra%20L%C3%A5ne%20kassen%20i%202016%20%C3%A5r>
- Lånekassen. (2022). *Generelle vilkår for lån og stipend*. Lånekassen. <https://lanekassen.no/nb-NO/regelverk/tildeling/del1-kapittel3/generelle-vilkar-for-lan-og-stipend/>
- Meld. St. 18 (2014-2015). *Konsentrasjon for kvalitet. Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-2014-2015/id2402377/?ch=1>
- Meld. St. 14 (2019-2020). *Kompetansereformen – Lære hele livet*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-14-20192020/id2698284/?ch=1>
- Nes, R. B., Aarø, L. E., Vedaa, Ø. & Nilsen, T. S. (2020, 17. desember). *Livskvalitet og psykisk helse under koronaepidemien november- desember 2020*. Folkehelseinstituttet. <https://www.fhi.no/div/helseundersokelser/fylkeshelseundersokelser/livskvalitet-og-psykisk-helse-under-koronaepidemien--nov-des-2020/>
- Nes, R. B. & Nilsen, T. S. (Red.). (2020). *Fra nord til sør: Livskvalitet i Norge 2019* (Rapport 2020). Folkehelseinstituttet. <https://www.fhi.no/contentassets/21c14cb7d5924b779a0d6e26c4064af4/livskvalitet-i-norge-2019-rapport.pdf>
- Normann, T. M. (2016). *Dårligere boforhold for leiere enn for eiere*. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/artikler-og-publikasjoner/darligere-boforhold-for-leiere-enn-for-eiere>
- Norsk studentorganisasjon (2021, 29. november). *Løftebrudd til norske studenter*. Norsk studentorganisasjon. <https://student.no/aktuelt/pressemeldinger/loftebrudd-til-norske-studenter>
- NOU 2011:15. (2011). *Rom for alle – En sosial boligpolitikk for framtiden*. Kommunal- og distriktsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2011-15/id650426/>
- NOU 2019:12. (2019). *Lærekraftig utvikling. Livslang læring for omstilling og konkurranseevne*. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2019-12/id2653116/?ch=1>

- NOU 2022: 5. (2022). *Myndighetenes håndtering av koronapandemien – del 2 — Rapport fra Koronakommisjonen*. Statsministerens kontor.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2022-5/id2910055/>
- Nygård, G. (2022). *Nå er det over 300 000 studenter i Norge*. Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/statistikk/studenter-i-universitets-og-hogskoleutdanning/artikler/na-er-det-over-300-000-studenter-i-norge>
- Otnes, B., Thorsen, L. R. og Vaage, F. O. (2011). *Levekår blant studenter 2010* (Rapporter 2011/36). Statistisk sentralbyrå.
https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_201136/rapp_201136.pdf
- Regjeringen. (2022, 21. januar). *Stanser avskilting av erfarne lærere og vil gi flere videreutdanning i praktiske og estetiske fag*. Pressemelding.
<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/stanser-avskilting-av-erfarne-larere-og-vil-gi-flere-videreutdanning-i-praktiske-fag/id2898025/>
- Revold, M. K. & Arnesen, P. K. (2021). *Andelen leietakere øker*. Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/artikler-og-publikasjoner/andelen-leietakere-okar>
- Revold, M. K. (2019). *Færre unge kjøper bolig* (SSB Analyse 2019:23). Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/artikler-og-publikasjoner/faerre-unge-kjoper-bolig>
- Sivertsen, B. (2021). *Studentenes helse- og trivselsundersøkelse, hovedrapport*. SHoT tilleggundersøkelse 2021. Folkehelseinstituttet.
<https://sioshotstorage.blob.core.windows.net/shot2018/SHOT2021.pdf>
- Statistisk sentralbyrå. (2020a). *Fattigdomsproblemer, leveårsundersøkelsen*. Statistikkbanktabell 12123.
<https://www.ssb.no/statbank/table/12123/>
- Statistisk sentralbyrå. (2020b). *Helseforhold, leveårsundersøkelsen*. Statistikkbanktabell 11192.
<https://www.ssb.no/statbank/table/11192/>
- Statistisk sentralbyrå. (2021). *Materielle goder, etter økonomisk status 2017 – 2020*. Statistikkbanktabell 12077.
<https://www.ssb.no/statbank/table/12077/>
- Statistisk sentralbyrå. (2022a). *Høyere yrkesfaglig utdanning*.
<https://www.ssb.no/utdanning/fagskoleutdanning/statistikk/hoyere-yrkesfaglig-utdanning>
- Statistisk sentralbyrå (2022b). *Studenter i universitets- og høyskoleutdanning*.
<https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/statistikk/studenter-i-universitets-og-hogskoleutdanning>
- Statistisk sentralbyrå. (2022c). *Standard for utdanningsgruppering (NUS)*.
<https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/36/>
- Statistisk sentralbyrå. (2022d). *Arbeidskraftundersøkelsen*. Statistikkbanktabell 05612.
<https://www.ssb.no/statbank/sq/10069054>
- Støren, K. & Rønning, E. (2021). *Livskvalitet i Norge 2021* (Rapporter 2021/27). Statistisk sentralbyrå.
https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/levekår/artikler/livskvalitet-i-norge-2021/_attachment/inline/c2d3a9a8-5dad-4745-ac05-e5f2417ffec0:b844119bf0cfaaf253f214b7ac75c316792b4624/RAPP2021-27_web.pdf
- Tungesvik, R. (Red.). (2022). *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2022* (Rapport nr. 9/2022). Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.
<https://hkdir.no/rapportar/tilstandsrapport-for-hoyere-utdanning-2022>

Vedlegg A: Vedleggstabeller

Tabell A1 Studentenes gjennomsnittsalder¹, etter kjønn og utdanningstype. 2021. Prosent

	Alle studenter		Universitet- og høgskolestudenter		Fagskolestudenter		Antall svar
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	
Gjennomsnittsalder	27,8	29,2	27,5	28,9	30,4	34,5	4 927

¹Alder er pr. 31.12.2021.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A2 Familietype blant studentene, fordelt på utdanningstype. 2021. Prosent

	Alle studenter	Universitet- og høgskolestudenter	Fagskolestudenter	Antall svar
Familietype				
Aleneboende 18-29 år	12,6	12,7	11,9	628
Aleneboende 30+ år	5,9	5,6	9,8	308
Par med barn 0-5 år	8,6	7,9	16,1	464
Par med barn 6+ år	7,1	6,8	11,2	370
Par uten barn	22,2	22,1	23,3	1 097
Enslige forsørgere	1,9	1,8	3,8	109
Hjemmeboende	5,6	5,9	2,6	256
Bor i kollektiv eller med	36,0	37,2	21,1	1 690

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A3 Kjæreste/ektefelles primære aktivitet, blant studenter som bor med kjæreste/ektefelle, fordelt etter kjønn innenfor aldersgrupper. 2021. Prosent

		Student	Yrkesaktiv	Annet	Antall svar
Alle studenter som bor med kjæreste eller ektefelle		20,7	74,4	4,9	1 937
Aldersgrupper					
18-21 år	Mann	80,8	16,4	2,8	43
	Kvinne	53,7	42,3	4,1	80
22-24 år	Mann	72,5	23,5	4,0	105
	Kvinne	46,3	50,4	3,4	168
25-29 år	Mann	38,1	57,2	4,7	186
	Kvinne	17,2	79,7	3,0	244
30-44 år	Mann	12,2	82,0	5,8	285
	Kvinne	3,6	92,5	3,8	491
45 år eller eldre	Mann	1,4	88,2	10,5	101
	Kvinne	0,8	91,0	8,1	234

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A4 Tidsbruk på studiene i uken blant deltidsstudenter, etter aktivitet. 2021. Timer

	Forelesninger og organisert undervisning	Kollokviegrupper, annet samarbeid	Lesing, oppgaveløsning og selvstudier
Alle studenter	6,9	1,6	6,7
Aldersgruppe			
18-21 år	7,2	2,7	7,3
22-24 år	9,6	1,7	8,9
25-29 år	6,1	1,6	6,9
30-44 år	6,9	1,5	6,3
45 år eller over	6,8	1,5	6,8
Kjønn			
Mann	6,8	1,7	6,4
Kvinne	6,9	1,5	6,9
Utdanningstype			
Fagskole	8,9	2,2	7,4
Universitet og høyskole	6,5	1,4	6,6
Nettstudier			
Nettbaserte studier	6,7	1,3	7,1
Ikke nettbaserte studier	7,1	1,7	6,4
Familietype			
Aleneboende 18-29 år	6,5	1,4	6,2
Aleneboende 30+ år	6,9	1,5	6,6
Par med barn 0-5 år	7,1	1,7	6,9
Par med barn 6+ år	6,3	1,3	6,0
Par uten barn	6,5	1,5	6,2
Enslige forsørgere	6,8	1,7	7,3
Hjemmeboende	8,8	2,0	8,6
Kollektiv eller med andre			
Fagfelt	8,2	2,2	9,0
Humanistiske og estetiske fag	5,5	0,9	8,2
Lærerutdanninger og utd i ped	6,6	1,5	6,4
Samfunnsfag og juridiske fag	5,2	0,7	7,0
Økonomiske og administrative fag	5,8	1,2	6,0
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	8,6	2,3	7,2
Helse-, sosial- og idrettsfag	8,1	2,0	7,2
Andre fagfelt ¹	6,8	1,3	5,7
Antall svar	1 583	1 574	1 599

¹Andre fagfelt inkluderer allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A5 Undervisningsform blant deltidsstudenter. 2021. Prosent

	Bare fysisk	Mest fysisk	Mest nettbasert	Bare nettbasert - nettstudent	Bare nettbasert - ikke nettstudent	Antall svar
Alle studenter	18,5	25,1	26,2	25,1	5,1	1 657
Aldersgruppe						
18-21 år	9,3	25,3	23,8	32,3	9,3	31
22-24 år	11,0	27,6	35,5	22,6	3,2	127
25-29 år	17,4	23,9	31,1	20,2	7,5	315
30-44 år	17,5	25,5	26,7	26,1	4,2	781
45 år eller over	23,2	24,7	20,4	26,5	5,2	403
Kjønn						
Mann	15,5	25,5	29,7	23,8	5,5	646
Kvinne	20,2	24,9	24,3	25,7	4,8	1 011
Utdanningstype						
Fagskole	15,0	21,6	32,6	30,1	0,7	717
Universitet og høyskole	19,2	25,8	24,9	24,0	6,0	940
Nettstudier						
Nettbaserte studier	1,4	5,1	32,9	60,6	:	784
Ikke nettbaserte studier	30,6	39,2	21,5	:	8,6	873
Familietype						
Aleneboende 18-29 år	18,1	18,7	32,4	22,5	8,2	133
Aleneboende 30+ år	21,2	28,8	28,0	16,5	5,5	189
Par med barn 0-5 år	16,2	26,5	25,7	28,8	2,8	333
Par med barn 6+ år	19,4	29,0	20,3	25,7	5,6	311
Par uten barn	20,0	21,5	26,2	27,1	5,2	409
Enslige forsørgere	18,5	22,7	24,6	31,8	2,5	66
Hjemmeboende	8,6	20,3	33,7	25,7	11,6	45
Kollektiv eller med andre	17,8	25,7	31,4	20,6	4,5	171

Tabell A6 Oppmøte på undervisningsstedet høsten 2021, deltidsstudenter. Ekskludert nettstudenter. Prosent

	Stort sett hver dag	3 - 4 dager i uka	1 - 2 dager i uka	Sjeldnere enn hver uke	Ikke tilstede	Antall svar
Alle studenter	7,5	5,0	17,6	63,4	6,5	808
Aldersgruppe						
18-21 år	:	:	:	:	:	14
22-24 år	15,0	16,6	30,5	30,6	7,3	62
25-29 år	8,8	7,5	23,2	51,7	8,9	148
30-44 år	5,4	4,5	15,5	67,9	6,7	374
45 år eller over	8,2	1,2	13,4	73,3	4,0	210
Kjønn						
Mann	6,6	4,8	18,6	62,4	7,6	292
Kvinne	7,9	5,0	17,1	63,9	6,0	516
Utdanningstype						
Fagskole	9,3	5,2	47,0	36,0	2,4	288
Universitet og høyskole	7,2	4,9	13,4	67,4	7,1	520
Familietype						
Aleneboende 18-29 år	8,5	9,9	26,1	50,4	5,2	59
Aleneboende 30+ år	8,0	3,6	14,4	64,8	9,3	103
Par med barn 0-5 år	3,8	3,9	14,5	76,0	1,7	148
Par med barn 6+ år	5,3	1,8	15,2	72,9	4,8	161
Par uten barn	11,8	5,4	16,3	57,0	9,4	189
Enslige forsørgere	:	:	:	:	:	38
Hjemmeboende	:	:	:	:	:	18
Kollektiv eller med andre	11,5	10,8	27,0	41,3	9,4	92

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A7 Andel studenter som har mulighet til å benytte kollektivtransport til undervisningsstedet, blant dem som ikke benytter kollektivt. 2021. Prosent

	Mulighet til å reise kollektivt		Antall svar
	Universitets- og høyskolestudenter	Fagskolestudenter	
Alle studenter	61,2	43,5	3 184
Aldersgruppe			
18-21 år	63,9	46,1	509
22-24 år	65,8	49,6	708
25-29 år	63,3	54,9	652
30-44 år	56,4	36,6	933
45 år eller over	53,8	39,8	382
Kjønn			
Mann	62,4	44,7	1 386
Kvinne	60,3	41,9	1 798
Studiebrøk			
Heltid	64,8	50,9	1 836
Deltid	53,5	40,4	1 348
Familietype			
Aleneboende 18-29 år	62,7	49,6	398
Aleneboende 30+ år	67,2	41,9	231
Par med barn 0-5 år	49,9	37,6	388
Par med barn 6+ år	48,9	32,6	296
Par uten barn	63,6	46,5	717
Enslige forsørgere	63,1	55,1	88
Hjemmeboende	69,6	51,4	123
Kollektiv eller med andre	63,1	46,5	943

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A8 Studenter¹ med opphold (2010) eller pause (2021) i studiene. 2010 og 2021. Andel

	Ja	Antall svar
2010	12	2 066
2021	5	2 377

¹ Universitets og høyskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021 og Levekår blant studenter, tabell 2.15, s. 26. Statistisk sentralbyrå

Tabell A9 Studenters med jobb, etter type arbeidsordning høsten 2021. Prosent

	Lønnstaker	Selvstendig næringsdrivende	Freelancer	Antall svar
Alle studenter	95,3	3,0	1,6	3 662
Aldersgruppe				
18-21 år	96,1	2,0	1,9	596
22-24 år	95,5	3,1	1,4	861
25-29 år	95,6	2,5	1,9	773
30-44 år	94,8	3,6	1,6	1 010
45 år eller over	94,7	4,4	0,9	422
Kjønn				
Mann	93,2	4,6	2,2	1 410
Kvinne	96,7	2,1	1,2	2 252
Utdanningstype				
Fagskole	94,8	3,2	2,1	907
Universitet og høyskole	95,4	3,0	1,6	2 755
Studiebrøk				
Heltid	94,8	3,0	2,2	2 105
Deltid	96,4	3,0	0,6	1 557
Nettstudier				
Nettbaserte studier	95,9	2,6	1,5	969
Ikke nettbaserte studier	95,2	3,2	1,6	2 693
Familietype				
Aleneboende 18-29 år	96,1	2,6	1,4	446
Aleneboende 30+ år	93,0	4,5	2,5	253
Par med barn 0-5 år	96,6	2,5	0,9	392
Par med barn 6+ år	95,2	4,2	0,6	346
Par uten barn	94,6	4,0	1,3	900
Enslige forsørgere	93,6	1,6	4,8	84
Hjemmeboende	96,4	1,8	1,9	185
Kollektiv eller med andre	95,8	2,3	2,0	1 056

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A10 Universitets- og høyskolestudenter¹ med jobb og antall jobber. 2010 og 2021. Prosent

	Andel studenter med jobb	Andel med mer enn 1 jobb	I alt
2010	59	30	2 070
2021	65	31	2 451

¹ Universitets og høyskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021 og Levekår blant studenter 2010, tabell 9.1, s. 145. Statistisk sentralbyrå

Tabell A11 Studenter med jobb, etter hvor mange timer man jobber i en vanlig uke. Timer

	0-9 timer	10-19 timer	218-29 timer	30-39 timer	40+ timer	Antall svar
Alle studenter	22,3	27,0	13,8	24,2	12,6	3 592
Aldersgruppe						
18-21 år	39,8	40,7	14,7	2,8	2,0	581
22-24 år	33,5	38,7	14,3	9,4	4,1	837
25-29 år	22,8	30,3	12,9	23,1	11,1	758
30-44 år	7,6	12,8	15,2	42,0	22,4	997
45 år eller over	5,3	7,8	10,2	49,3	27,4	419
Kjønn						
Mann	22,8	27,0	12,1	21,9	16,3	1 387
Kvinne	22,0	26,9	14,9	25,7	10,5	2 205
Utdanningstype						
Fagskole	11,5	8,9	9,9	47,7	22,1	889
Universitet og høyskole	23,3	28,6	14,2	22,1	11,8	2 703
Studiebrøk						
Heltid	33,5	39,1	15,0	8,9	3,5	2 054
Deltid	3,2	6,1	11,8	50,6	28,3	1 538
Familietype						
Aleneboende 18-29 år	28,4	33,5	12,7	17,2	8,1	432
Aleneboende 30+ år	7,7	11,2	14,2	44,6	22,3	248
Par med barn 0-5 år	8,3	10,1	15,3	44,1	22,2	372
Par med barn 6+ år	4,4	7,2	9,4	49,5	29,5	337
Par uten barn	18,0	26,6	13,9	28,0	13,4	842
Enslige forsørgere	4,1	14,9	19,2	39,8	22,0	83
Hjemmeboende	31,3	32,8	16,3	13,5	6,1	197
Kollektiv eller med andre	35,1	38,4	14,1	7,7	4,7	1 081

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A12 Universitets- og høyskolestudenter¹ med studierelevant jobb. 2010 og 2021. Andel

	Svært relevant	Noe relevant	Ikke relevant	I alt
2010	34	24	42	1 226
2021	33	24	43	1 573

¹ Universitets og høyskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021 og Levekår blant studenter 2010, tabell 9.4, s. 148. Statistisk sentralbyrå

Tabell A13 Betalt jobb i løpet av sommeren 2021. Prosent

	Ja	Antall svar
Alle studenter	75,3	4 921
Aldersgruppe		
18-21 år	79,8	1 007
22-24 år	81,2	1 237
25-29 år	75,7	997
30-44 år	67,8	1 210
45 år eller over	66,7	470
Kjønn		
Mann	74,1	2 021
Kvinne	76,2	2 900
Utdanningstype		
Fagskole	78,5	1 123
Universitet og høyskole	75,1	3 798
Studiebrøk		
Heltid	76,4	3 260
Deltid	72,6	1 661
Nettstudier		
Nettbaserte studier	69,2	1 114
Ikke nettbaserte studier	76,7	3 807
Familietype		
Aleneboende 18-29 år	81,2	627
Aleneboende 30+ år	68,8	308
Par med barn 0-5 år	67,1	465
Par med barn 6+ år	69,8	370
Par uten barn	76,5	1 099
Enslige forsørgere	61,9	108
Hjemmeboende	72,6	254
Kollektiv eller med andre	77,8	1 690

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A14 Betalt jobb i løpet av sommeren 2021, etter om man jobbet høsten 2021. Prosent

	Studenter med jobb sommeren 2021		Antall svar
	Jobbet ikke høsten 2021	Jobbet høsten 2021	
Alle studenter	40,1	23,9	4 846
Aldersgruppe			
18-21 år	44,8	38,0	1 007
22-24 år	51,5	39,9	1 225
25-29 år	37,3	21,8	962
30-44 år	18,5	8,9	1 190
45 år eller over	7,7	5,3	462
Kjønn			
Mann	40,9	25,2	1 985
Kvinne	39,4	23,1	2 861
Utdanningstype			
Fagskole	16,8	9,6	1 120
Universitet og høyskole	41,5	25,2	3 726
Nettstudier			
Nettbaserte studier	18,8	10,2	1 101
Ikke nettbaserte studier	42,5	27,6	3 745
Studiebrøk			
Heltid	42,4	33,9	3 210
Deltid	11,6	6,3	1 636
Familietype			
Aleneboende 18-29 år	39,2	30,9	616
Aleneboende 30+ år	10,7	11,8	303
Par med barn 0-5 år	10,4	6,0	459
Par med barn 6+ år	17,3	4,6	363
Par uten barn	37,2	18,5	1 084
Enslige forsørgere	14,1	10,2	107
Hjemmeboende	29,7	29,5	254
Kollektiv eller med andre	49,5	39,4	1 660

Kilde: Levkårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A15 Tidsbruk blant studenter på jobb og studier, etter utdanningstype og studiebrøk. 2021. Timer

	Universitet og høyskole		Fagskole		Antall svar
	Heltidsstudent	Deltidsstudent	Heltidsstudent	Deltidsstudent	
Alle studenter	46,3	45,0	49,7	51,1	4 786
Aldersgruppe					
18-21 år	43,1	:	51,7	:	992
22-24 år	46,5	42,8	51,8	54,6	1 201
25-29 år	47,3	43,2	46,2	51,4	949
30-44 år	51,6	45,6	48,9	51,2	1 184
45 år eller over	47,0	46,1	:	50,1	460
Kjønn					
Mann	44,7	44,8	49,8	54,4	1 962
Kvinne	47,4	45,1	49,5	47,8	2 824
Nettstudier					
Nettbaserte studier	46,7	45,0	51,3	51,4	1 093
Ikke nettbaserte studier	46,2	45,0	49,3	50,6	3 693
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	46,7	41,1	49,1	52,0	610
Aleneboende 30+ år	48,9	43,8	51,9	50,2	302
Par med barn 0-5 år	48,3	45,8	:	49,8	459
Par med barn 6+ år	51,0	47,9	:	50,7	362
Par uten barn	48,4	45,1	54,8	52,3	1 068
Enslige forsørgere	48,6	45,1	:	50,9	107
Hjemmeboende	41,9	38,7	:	:	249
Kollektiv eller med andre	45,3	42,6	49,9	53,0	1 629
Fagfelt					
Humanistiske og estetiske fag	41,8	39,9	50,6	:	448
Lærerutdanninger og utd i ped	40,2	44,3	:	:	676
Samfunnsfag og juridiske fag	44,3	43,3	:	:	505
Økonomiske og administrative fag	49,6	46,3	47,2	48,6	828
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	49,2	42,1	48,6	55,4	1 133
Helse-, sosial- og idrettsfag	48,4	47,9	:	48,0	960
Andre fagfelt¹	51,7	47,2	51,9	48,4	236

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A16 Tidsbruk blant studenter på studier og jobb, etter hvorvidt studenten jobbet høsten 2021. Prosent

	Med jobb høsten 2021		Uten jobb høsten 2021		Antall svar
	Gjennomsnitt	Median	Gjennomsnitt	Median	
Alle studenter	49,3	47	38,2	37	4 861
Aldersgruppe					
18-21 år	46,9	44	37,7	37	992
22-24 år	49,7	46	39,4	39	1 213
25-29 år	49,5	48	37,5	37	984
30-44 år	50,5	48	39,2	38	1 204
45 år eller over	48,6	47	31,9	32	468
Kjønn					
Mann	49,6	48	37,0	36	1 998
Kvinne	49,1	47	39,3	38	2 863
Utdanningstype					
Fagskole	52,7	52	41,8	40	1 110
Universitet og høyskole	48,9	47	38,0	37	3 751
Studiebrøk					
Heltid	50,0	48	39,6	39	3 209
Deltid	48,0	47	21,0	17	1 652
Nettstudier					
Nettbaserte studier	49,6	48	30,5	28	1 106
Ikke nettbaserte studier	49,2	47	39,1	38	3 755
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	49,7	47	37,8	37	621
Aleneboende 30+ år	49,9	50	32,2	32	307
Par med barn 0-5 år	49,4	48	37,1	35	465
Par med barn 6+ år	49,4	47	:	:	369
Par uten barn	49,8	48	38,7	38	1 083
Enslige forsørgere	51,3	48	:	:	108
Hjemmeboende	47,1	44	26,0	24	249
Kollektiv eller med andre	48,7	46	40,3	40	1 659

Kilde: Levkårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A17 Tidsbruk blant studenter på studier, jobb og frivillig arbeid, etter hvorvidt studenten jobbet høsten 2021. Prosent

	Universitet og høyskole		Fagskole		Antall svar
	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	
Alle studenter	47,2	45,8	50,0	51,6	4 771
Aldersgruppe					
18-21 år	44,1	:	51,8	:	987
22-24 år	47,5	45,3	52,1	55,1	1 196
25-29 år	48,2	43,8	46,5	52,1	946
30-44 år	52,0	46,4	49,7	51,6	1 182
45 år eller over	48,7	46,8	:	50,7	460
Kjønn					
Mann	45,7	45,8	49,9	54,9	1 957
Kvinne	48,3	45,9	50,2	48,3	2 814
Nettstudier					
Nettbaserte studier	47,7	45,9	52,0	51,9	1 092
Ikke nettbaserte studier	47,2	45,8	49,5	51,1	3 679
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	47,2	42,9	50,3	52,9	606
Aleneboende 30+ år	49,3	44,6	52,0	50,5	302
Par med barn 0-5 år	48,6	46,6	:	50,3	458
Par med barn 6+ år	51,8	49,0	:	51,4	361
Par uten barn	49,1	45,6	54,9	52,6	1 067
Enslige forsørgere	52,2	45,6	:	51,4	107
Hjemmeboende	42,4	39,1	:	.	249
Kollektiv eller med andre	46,5	43,9	49,7	53,3	1 621
Fagfelt					
Humanistiske og estetiske fag	43,2	40,8	50,1	:	446
Lærerutdanning og utd i ped	40,6	45,3	:	:	675
Samfunnsfag og juridiske fag	45,1	44,2	:	:	502
Økonomiske og administrative fag	50,3	47,1	48,9	49,2	825
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	50,8	42,5	49,0	56,0	1 131
Helse-, sosial- og idrettsfag	49,1	48,7	:	48,5	957
Andre fagfelt ¹	52,8	48,4	52,2	48,8	235

¹Andre fagfelt inkluderer allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A18 Tidsbruk blant studenter på jobb, studier og frivillig arbeid, etter utdanningstype og studiebrøk. Prosent

	Med jobb		Uten jobb		Antall svar
	Gjennomsnitt	Median	Gjennomsnitt	Median	
Alle studenter	51,2	49	40,2	39	4 822
Aldersgruppe					
18-21 år	48,7	45	39,9	38	982
22-24 år	52,1	49	41,6	40	1 202
25-29 år	51,0	50	39,2	40	976
30-44 år	52,1	50	40,8	39	1 196
45 år eller over	51,3	50	34,4	35	466
Kjønn					
Mann	51,5	50	39,0	38	1 982
Kvinne	51,0	48	41,4	40	2 840
Utdanningstype					
Fagskole	54,4	53	42,3	40	1 101
Universitet og høyskole	50,9	49	40,1	39	3 721
Studiebrøk					
Heltid	51,8	50	41,6	40	3 177
Deltid	50,1	49	23,6	20	1 645
Nettstudier					
Nettbaserte studier	51,6	50	33,1	30	1 097
Ikke nettbaserte studier	51,1	49	41,1	40	3 725
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	51,1	48	39,2	39	615
Aleneboende 30+ år	52,0	51	35,8	35	305
Par med barn 0-5 år	51,3	49	38,7	36	462
Par med barn 6+ år	51,7	50	39,1	40	367
Par uten barn	51,4	49	39,7	38	1 078
Enslige forsørgere	55,6	52	:	:	108
Hjemmeboende	48,6	46	26,2	24	247
Kollektiv eller med andre	50,9	48	42,9	42	1 640

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A19 Viktigste inntektskilde hos heltidsstudenter høsten 2021. Prosent

	Lån og/eller stipend fra Lånekassen	Annet stipend/lån	Arbeidsinntekt	Annen støtte fra arbeidsgiver	Kjæreste/ektefelles inntekt	Penger fra foreldre	Trygd eller stønad (ikke Lånekassen)	Annen inntektskilde	Alle studenter
Alle studenter	63,6	0,1	27,3	0,4	2,0	2,6	2,7	1,3	3 241
Aldersgruppe									
18-21 år	74,6	0,1	20,4	0,2	0,3	3,7	0,3	0,4	971
22-24 år	70,8	0,2	24,7	0,2	0,4	2,0	1,1	0,5	1 102
25-29 år	55,9	0,2	33,5	0,4	3,2	2,3	2,6	1,9	675
30-44 år	40,0	.	37,4	1,3	7,2	2,4	9,0	2,6	427
45 år eller over	19,7	.	38,3	.	7,6	.	24,1	10,3	66
Kjønn									
Mann	62,1	0,2	29,0	0,6	1,0	2,9	2,6	1,5	1 364
Kvinne	64,7	0,1	26,0	0,2	2,7	2,3	2,8	1,1	1 877
Utdanningstype									
Fagskole	62,9	0,2	25,5	1,2	1,2	2,0	5,6	1,4	402
Universitet og høyskole	63,6	0,1	27,4	0,4	2,1	2,6	2,6	1,3	2 839
Nettstudier									
Nettbaserte studier	42,2	.	48,1	0,5	2,7	2,1	3,2	1,2	328
Ikke nettbaserte studier	65,8	0,2	25,2	0,4	2,0	2,6	2,6	1,3	2 913
Familietype									
Aleneboende 18-29 år	70,2	0,2	25,1	0,3	0,2	2,0	1,7	0,3	490
Aleneboende 30+ år	33,8	.	44,7	1,9	.	1,4	13,2	5,0	118
Par med barn 0-5 år	42,2	.	26,5	0,9	21,2	0,9	6,6	1,7	132
Par med barn 6+ år	34,6	.	35,7	2,1	16,5	2,2	8,8	.	58
Par uten barn	58,3	0,2	33,5	0,2	3,2	0,3	3,2	1,2	686
Enslige forsørgere	40,7	.	36,1	.	.	.	19,2	4,0	41
Hjemmeboende	33,9	0,5	48,0	.	.	14,4	1,8	1,4	204
Kollektiv eller med andre	73,8	0,1	20,6	0,4	0,3	2,4	1,2	1,3	1 512

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A20 Viktigste inntektskilde hos deltidsstudenter høsten 2021. Prosent

	Lån /stipend fra Lånekassen	Annet stipend/lån	Arbeidsinntekt	Annen støtte fra arbeidsgiver	Kjæreste/ektefelles inntekt	Penger fra foreldre	Trygd eller stønad (ikke Lånekassen)	Annen inntektskilde	Antall svar
Alle studenter	3,3	0,1	87,9	0,1	2,7	1,3	3,6	1,0	1 656
Aldersgruppe									
18-21 år	12,3	.	66,2	.	.	20,0	1,5	.	31
22-24 år	17,3	.	73,9	.	.	1,3	4,7	2,7	127
25-29 år	5,5	.	88,4	0,1	0,7	2,2	2,0	1,0	317
30-44 år	1,5	0,2	89,2	0,2	4,0	0,6	3,7	0,6	779
45 år eller over	1,5	.	89,8	0,1	2,3	0,7	4,3	1,3	402
Kjønn									
Mann	3,4	.	87,9	0,2	1,0	2,4	4,1	1,0	644
Kvinne	3,3	0,1	87,9	0,1	3,5	0,7	3,3	1,0	1 012
Utdanningstype									
Fagskole	2,2	.	89,9	0,8	1,4	0,1	4,6	1,0	715
Universitet og høyskole	3,6	0,1	87,5	.	2,9	1,5	3,4	1,0	941
Nettstudier									
Nettbaserte studier	2,7	.	87,5	0,2	2,6	1,1	4,1	1,7	782
Ikke nettbaserte studier	3,8	0,2	88,2	0,1	2,7	1,4	3,2	0,5	874
Familietype									
Aleneboende 18-29 år	4,6	.	89,0	.	0,3	1,7	1,9	2,4	135
Aleneboende 30+ år	0,9	.	89,7	0,4	0,7	0,7	5,8	1,7	189
Par med barn 0-5 år	3,1	0,4	87,1	0,2	5,6	.	2,5	1,0	333
Par med barn 6+ år	0,8	.	93,2	.	4,2	.	1,4	0,4	311
Par uten barn	3,1	.	90,3	0,1	2,4	0,7	3,1	0,2	409
Enslige forsørgere	0,6	.	86,4	.	.	.	13,0	.	66
Hjemmeboende	9,2	.	59,5	.	.	19,9	11,4	.	45
Kollektiv eller med andre	11,2	.	79,1	0,2	.	2,8	3,9	2,7	168

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A21 Kombinasjoner av inntektskilder blant heltidsstudenter høsten 2021. Prosent

	Kun Lånekassen	Kun arbeidsinntekt	Lånekassen, jobb	Lånekassen, foreldre	Lånekassen, foreldre og jobb	Annen kombinasjon	Antall svar
Alle studenter	19,8	7,2	34,1	6,4	11,1	21,3	3 261
Aldersgruppe							
18-21 år	25,8	4,5	32,6	11,1	13,9	12,1	977
22-24 år	20,3	3,5	41,6	6,5	14,1	14,1	1 110
25-29 år	14,7	8,5	35,3	4,0	8,8	28,7	679
30-44 år	14,6	18,7	19,7	0,9	2,5	43,6	429
45 år eller over	12,8	22,3	13,1	:	:	51,8	66
Kjønn							
Mann	21,2	8,7	31,3	7,3	10,5	20,9	1 375
Kvinne	18,8	6,2	36,1	5,8	11,5	21,6	1 886
Utdanningstype							
Fagskole	22,7	8,6	23,0	7,9	9,2	28,6	406
Universitet og høyskole	19,7	7,2	34,5	6,4	11,2	21,0	2 855
Nettstudier							
Nettbaserte studier	19,8	19,2	23,5	1,9	5,2	30,4	330
Ikke nettbaserte studier	19,8	6,0	35,2	6,9	11,7	20,4	2 931
Familietype							
Aleneboende 18-29 år	20,7	4,4	38,9	8,2	17,2	10,6	493
Aleneboende 30+ år	18,7	28,1	21,3	1,3	2,2	28,4	119
Par med barn 0-5 år	9,4	11,3	11,4	0,8	:	67,1	132
Par med barn 6+ år	13,9	13,2	10,7	:	:	62,1	59
Par uten barn	12,7	7,3	35,5	2,4	7,6	34,6	688
Enslige forsørgere	9,0	4,7	36,8	:	:	49,4	42
Hjemmeboende	9,9	16,2	33,4	6,4	11,2	22,9	209
Kollektiv eller med andre	25,6	4,8	35,8	9,0	13,1	11,7	1 519

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Tabell A22 Kombinasjoner av inntektskilder blant deltidstudenter høsten 2021. Prosent

	Kun Lånekassen	Kun arbeidsinntekt	Lånekassen, jobb	Lånekassen, foreldre	Lånekassen, foreldre og jobb	Annen kombinasjon	Antall svar
Alle studenter	1,4	60,0	11,0	0,5	1,1	26,1	1 661
Aldersgruppe							
18-21 år	1,5	21,8	33,1	5,1	11,3	27,3	31
22-24 år	4,7	44,6	24,2	1,3	5,7	19,6	127
25-29 år	2,5	52,2	17,8	1,1	2,1	24,4	318
30-44 år	0,8	61,7	9,9	0,2	0,3	27,2	781
45 år eller over	1,1	67,8	4,3	:	0,3	26,6	404
Kjønn							
Mann	1,4	59,0	12,8	0,6	1,1	25,0	647
Kvinne	1,4	60,5	10,0	0,4	1,1	26,6	1 014
Utdanningstype							
Fagskole	1,6	52,4	18,7	0,1	0,6	26,6	717
Universitet og høyskole	1,4	61,5	9,4	0,5	1,2	26,0	944
Nettstudier							
Nettbaserte studier	1,3	60,7	12,2	0,7	1,0	24,2	784
Ikke nettbaserte studier	1,5	59,5	10,2	0,3	1,2	27,4	877
Familietype							
Aleneboende 18-29 år	3,3	59,6	21,3	1,7	:	14,1	135
Aleneboende 30+ år	2,5	69,6	8,4	:	1,5	18,0	189
Par med barn 0-5 år	1,3	55,9	9,1	0,4	:	33,3	333
Par med barn 6+ år	:	67,1	5,4	:	0,1	27,4	311
Par uten barn	1,3	57,6	14,4	:	0,1	26,5	411
Enslige forsørgere	:	62,0	7,7	:	:	30,4	66
Hjemmeboende	:	45,9	8,1	5,5	6,4	34,1	45
Kollektiv eller med andre	3,2	51,0	16,1	0,8	7,0	21,9	171

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurregister

Figur 2.1	Aldersfordeling ¹ blant studenter, etter kjønn og utdanningstype. 2021. Prosent.....	12
Figur 2.2	Studieprogram blant studenter ved universiteter og høyskoler, etter studiebrøk. 2021. Prosent.....	17
Figur 2.3	Andel studenter som bor sammen med noen, etter aldersgrupper. 2021. Prosent.....	22
Figur 2.4	Antall barn blant studenter som bor sammen med barn som de forsørger, etter kjønn, aldersgrupper, utdanningstype, studiebrøk og familietype. 2021. Prosent	24
Figur 3.1	Gruppert tidsbruk på studiene blant heltidsstudenter, etter utdanningstype. 2021. Prosent	27
Figur 3.2	Tidsbruk på studiene i uken blant heltidsstudenter, etter studieaktivitet og utdanningstype. 2021. Timer	28
Figur 3.3	Tidsbruk på studiene i uken blant universitets- og høyskolestudenter ¹ , etter studieaktivitet. 2010 og 2021. Timer	30
Figur 3.4	Undervisningsform blant heltidsstudenter. 2021. Prosent.....	32
Figur 3.5	Oppmøte på undervisningsstedet blant heltidsstudenter. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent.....	34
Figur 3.6	Oppmøte på undervisningsstedet blant universitets- og høyskolestudenter ¹ . 2010 og 2021. Prosent.....	35
Figur 3.7	Reise til undervisningsstedet blant universitets- og høyskolestudenter ¹ , etter reisemåte. 2010 og 2021. Prosent.....	37
Figur 3.8	Andel studenter med mindre enn 30 minutters reisevei, etter reisemåte. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent	38
Figur 3.9	Heltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning som har vært i praksis organisert av undervisningsstedet. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent.....	40
Figur 4.1	Andel boligeiere blant universitets- og høyskolestudenter ¹ . 2010 og 2021. Prosent.....	46
Figur 4.2	Andel leietakere blant studenter, etter aldersgruppe. 2021. Prosent.....	48
Figur 4.3	Foreldrehjelp til boligfinansiering blant studenter som eier bolig, etter aldersgruppe. 2021. Prosent.....	50
Figur 4.4	Boligproblemer blant studenter og øvrig befolkning. 2018 og 2021. Prosent.	53
Figur 4.5	Disponible rom, etter eie/leiestatus. 2021. Prosent.....	54
Figur 4.6	Disponible rom, etter familietype. 2021. Prosent	55
Figur 5.1	Andel studenter med symptomer på psykiske plager siste 14 dager (HSCL-5), etter kjønn og aldersgruppe. 2021. Prosent.....	63
Figur 5.2	Andel studenter plaget av ensomhet, etter aldersgruppe og om man bor alene eller sammen med noen. 2021. Prosent	66
Figur 6.1	Heltidsstudenter med jobb høsten 2021, etter alder og utdanningstype. 2021. Prosent	69
Figur 6.2	Studenter med jobb høsten 2021, etter vanligste arbeidstid. Prosent	74
Figur 6.3	Studenter med studierelevant jobb, etter aldersgruppe, studiebrøk og utdanningstype. 2021. Prosent.....	79
Figur 6.4	Studenter med jobb høsten 2021, etter hvorvidt man er student eller yrkesaktiv og studiebrøk. 2021. Prosent.....	81
Figur 6.5	Andel studenter med sommerjobb i 2021, etter hvorvidt man hadde jobb høsten 2021. Prosent.....	86
Figur 6.6	Tidsbruk blant studenter på jobb og studier, etter kjønn, studiebrøk og utdanningstype. 2021. Timer	88
Figur 6.7	Tidsbruk blant studenter på studier og jobb, etter hvorvidt studenten jobbet høsten 2021 og studiebrøk. 2021. Timer	88
Figur 7.1	Viktigste inntektskilde blant studenter, etter studiebrøk og type utdanning. 2021. Prosent	90

Figur 7.2	Viktigste inntektskilde blant universitets- og høskolestudenter ¹ . 2010 og 2021. Prosent	91
Figur 7.3	Kombinasjoner av inntektskilder blant studenter, etter studiebrøk og utdanningstype. 2021. Prosent	93
Figur 7.4	Økonomiske utfordringer blant studenter og hele befolkningen. 2020 og 2021. Prosent	99
Figur 7.5	Betalingsproblemer, etter familietype. 2021. Prosent.....	100
Figur 7.6	Andel studenter med ett, to og tre betalingsproblemer. 2021. Prosent.....	102

Tabellregister

Tabell 2.1	Studentenes alder og kjønn, etter utdanningstype. 2021. Prosent	11
Tabell 2.2	Andel heltidsstudenter ¹ , etter kjønn, alder og utdanningstype. 2021. Prosent.....	13
Tabell 2.3	Nettbaserte studier blant universitets- og høyskolestudenter, etter kjønn, alder og studiebrøk. 2021. Prosent.....	15
Tabell 2.4	Nettbaserte studier blant fagskolestudenter, etter kjønn, alder og studiebrøk. 2021. Prosent	15
Tabell 2.5	Fagfelt blant studentene, etter utdanningstype og kjønn. 2021. Prosent	16
Tabell 2.6	Fagfelt og studieprogram blant studenter ved universiteter og høyskoler, etter kjønn. 2021. Prosent.....	17
Tabell 2.7	Fagfelt og studieprogram blant studenter ved universiteter og høyskoler, i alt og etter studiebrøk og undervisningstype. 2021. Prosent.....	18
Tabell 2.8	Utdanningslengde og fagfelt blant fagskolestudenter. 2021. Prosent.....	19
Tabell 2.9	Type studier blant studenter ved fagskoler, etter kjønn. 2021. Prosent.....	20
Tabell 2.10	Fagfelt blant fagskolestudenter, etter studiebrøk og undervisningstype. 2021. Prosent	20
Tabell 2.11	Andel studenter som bor alene og sammen med noen ¹ . 2021. Prosent.....	21
Tabell 2.12	Kjæreste/ektefelles primære aktivitet, blant studenter som bor med kjæreste/ektefelle, etter kjønn og aldersgruppe. 2021. Prosent.....	23
Tabell 2.13	Andel studenter som bor med barn, etter familietype (par) og barnas alder ¹ . 2021. Prosent	23
Tabell 3.1	Gjennomsnittlig tidsbruk på studiene i uken, etter utdanningstype og studiebrøk. 2021. Timer	26
Tabell 3.2	Gjennomsnittlig tidsbruk på studiene i uken per fagfelt, etter utdanningstype og studiebrøk. 2021. Timer	27
Tabell 3.3	Tidsbruk på studiene i uken blant heltidsstudenter, etter studieaktivitet. 2021. Timer ..	29
Tabell 3.4	Undervisningsform blant heltidsstudenter. 2021. Prosent.....	31
Tabell 3.5	Oppmøte på undervisningsstedet blant heltidsstudenter. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent.....	33
Tabell 3.6	Reise til undervisningsstedet, etter transportmåte og reisetid. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent	36
Tabell 3.7	Studenter som har vært i praksis organisert av undervisningsstedet. 2021. Prosent	39
Tabell 3.8	Heltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning som har vært i praksis organisert av undervisningsstedet. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent.....	40
Tabell 3.9	Studenter med praksis, etter betaling og varighet. 2021. Prosent	41
Tabell 3.10	Studenter som har hatt pause i nåværende studier med en varighet på minst et halvt år. 2021. Prosent.....	42
Tabell 3.11	Grunner til pause i nåværende studier. 2021. Prosent	43
Tabell 3.12	Studenter som er forsinket i nåværende studier. 2021. Prosent.....	44
Tabell 3.13	Grunner til forsinkelse i nåværende studier. 2021. Prosent.....	44
Tabell 4.1	Andel eiere og leiere blant studenter. 2021. Prosent	47
Tabell 4.2	Utleieform og husleiebetaling blant leiere. 2021. Prosent	49
Tabell 4.3	Boligfinansiering for studenter som eier bolig. 2021. Prosent.....	49
Tabell 4.4	Botid og antall ganger flyttet siste år, etter eie/leie. 2021. Prosent	50
Tabell 4.5	Botid og antall ganger flyttet siste år, etter alder og utdanningstype. 2021. Prosent.....	51
Tabell 4.6	Boligproblemer, etter alder, kjønn, familietype, Studiebrøk og eier/leier. 2021. Prosent	52
Tabell 4.7	Boligstandard blant boligeiere og boligeiere. 2021. Prosent.....	53
Tabell 5.1	Studenter, etter hvor fornøyd de er med livet for tiden. 2021. Prosent	57
Tabell 5.2	Studenter, etter i hvilken grad de opplever at det de gjør i livet er meningsfylt. 2021. Prosent	58
Tabell 5.3	Egenvurdert helse blant studenter. 2021. Prosent	59

Tabell 5.4	Egenvurdert helse blant universitets- og høyskolestudenter ¹ . 2010 og 2021. Prosent ...	60
Tabell 5.5	Andel studenter med langvarige helseproblemer. 2021. Prosent	61
Tabell 5.6	Studenter med langvarige helseproblemer, etter om helseproblemene gjør det vanskelig å følge studiene. 2021. Prosent	62
Tabell 5.7	Andel studenter med symptomer på psykiske plager siste 14 dager (HSCL-5). 2021. Prosent	64
Tabell 5.8	Andel studenter plaget av ensomhet. 2021. Prosent	65
Tabell 6.1	Studenter med jobb høsten 2021. 2021. Prosent	68
Tabell 6.2	Studenter med jobb høsten 2021, etter antall jobber og hvorvidt man jobber hele eller deler av semesteret. 2021. Prosent	70
Tabell 6.3	Studenter med jobb høsten 2021, etter type arbeidsavtale. 2021. Prosent.....	71
Tabell 6.4	Studenter med jobb høsten 2021, etter hvor mange timer man jobber i en vanlig uke, utdanningstype og studiebrøk. 2021. Timer, gjennomsnitt	72
Tabell 6.5	Heltidsstudenter med jobb høsten 2021, etter vanligste arbeidstid. 2021. Prosent.....	73
Tabell 6.6	Deltidsstudenter med jobb høsten 2021, etter vanligste arbeidstid. 2021. Prosent.....	73
Tabell 6.7	Heltidsstudenter med jobb høsten 2021, etter type område. 2021. Prosent	75
Tabell 6.8	Deltidsstudenter med jobb høsten 2021, etter type område. 2021. Prosent	77
Tabell 6.9	Studenter med jobb høsten 2021, etter hvor relevant jobber er for studiet. 2021. Prosent	78
Tabell 6.10	Studenter med studierelevant jobb ¹ høsten 2021, etter studiebrøk og utdanningstype. 2021. Prosent	79
Tabell 6.11	Studenter med jobb høsten 2021, etter hvorvidt man er student eller yrkesaktiv. 2021. Prosent.....	80
Tabell 6.12	Studenter som har jobb høsten 2021, etter grunner til at de har jobb. 2021. Prosent ...	82
Tabell 6.13	Studenter som ikke har jobb høsten 2021, etter grunner til at de ikke har jobb. 2021. Prosent	82
Tabell 6.14	Studenter som har utført frivillig arbeid for en organisasjon, klubb eller forening. 2021. Prosent.....	83
Tabell 6.15	Tidsbruk blant studenter som har utført frivillig arbeid for en organisasjon, klubb eller forening. 2021. Timer per måned	84
Tabell 6.16	Andel studenter med sommerjobb, etter studiebrøk. 2021. Prosent	85
Tabell 6.17	Studenter som ikke hadde sommerjobb, etter om de forsøkte å få sommerjobb. 2021. Prosent.....	87
Tabell 7.1	Studentenes inntektskilder. 2021. Prosent	90
Tabell 7.2	Kombinasjoner av inntektskilder blant studenter. 2021. Prosent	92
Tabell 7.3	Andel studenter som mottar penger fra foreldre. 2021. Prosent.....	94
Tabell 7.4	Type økonomisk støtte studenter mottar fra arbeidsgiver. 2021. Prosent	94
Tabell 7.5	Grunner til at heltidsstudenter ikke mottar lån og/eller stipend. 2021. Prosent.....	95
Tabell 7.6	Grunner til at deltidsstudenter ikke mottar lån og/eller stipend. 2021. Prosent.....	96
Tabell 7.7	Andel studenter som mottar tilleggsstøtte fra Lånekassen. 2021. Prosent	97
Tabell 7.8	Studenter som mottar lån og/eller stipend fra Lånekassen, etter tilleggsstøtte. 2021. Prosent	97
Tabell 7.9	Andel studenter med ulike økonomiske utfordringer. 2021. Prosent.....	98
Tabell 7.10	Andel studenter med ulike betalingsproblemer. 2021. Prosent	101
Tabell 7.11	Andel studenter som ikke har råd til å holde boligen passe varm og som ikke har råd til én ukes ferie. 2021. Prosent.....	103
Tabell A1	Studentenes gjennomsnittsalder ¹ , etter kjønn og utdanningstype. 2021. Prosent.....	110
Tabell A2	Familietype blant studentene, fordelt på utdanningstype. 2021. Prosent	110
Tabell A3	Kjæreste/ektefelles primære aktivitet, blant studenter som bor med kjæreste/ektefelle, fordelt etter kjønn innenfor aldersgrupper. 2021. Prosent.....	110
Tabell A4	Tidsbruk på studiene i uken blant deltidsstudenter, etter aktivitet. 2021. Timer	111
Tabell A5	Undervisningsform blant deltidsstudenter. 2021. Prosent.....	112

Tabell A6	Oppmøte på undervisningsstedet høsten 2021, deltidsstudenter. Ekskludert nettstudenter. Prosent.....	112
Tabell A7	Andel studenter som har mulighet til å benytte kollektivtransport til undervisningsstedet, blant dem som ikke benytter kollektivt. 2021. Prosent	113
Tabell A8	Studenter ¹ med opphold (2010) eller pause (2021) i studiene. 2010 og 2021. Andel.....	113
Tabell A9	Studenter med jobb, etter type arbeidsordning høsten 2021. Prosent	114
Tabell A10	Universitets- og høgstskolestudenter ¹ med jobb og antall jobber. 2010 og 2021. Prosent	114
Tabell A11	Studenter med jobb, etter hvor mange timer man jobber i en vanlig uke. Timer.....	115
Tabell A12	Universitets- og høgstskolestudenter ¹ med studierelevant jobb. 2010 og 2021. Andel...	115
Tabell A13	Betalt jobb i løpet av sommeren 2021. Prosent	116
Tabell A14	Betalt jobb i løpet av sommeren 2021, etter om man jobbet høsten 2021. Prosent.....	117
Tabell A15	Tidsbruk blant studenter på studier, jobb og frivillig arbeid, etter hvorvidt studenten jobbet høsten 2021. Prosent	118
Tabell A16	Tidsbruk blant studenter på jobb, studier og frivillig arbeid, etter utdanningstype og studiebrøk. Prosent	121
Tabell A17	Viktigste inntektskilde hos heltidsstudenter høsten 2021. Prosent.....	122
Tabell A18	Viktigste inntektskilde hos deltidsstudenter høsten 2021. Prosent.....	122
Tabell A19	Kombinasjoner av inntektskilder blant heltidsstudenter høsten 2021. Prosent	123
Tabell A20	Kombinasjoner av inntektskilder blant deltidsstudenter høsten 2021. Prosent	123
Figurdata 6.6	Tidsbruk blant studenter på jobb og studier, etter kjønn, studiebrøk og utdanningstype. 2021. Timer	136

Tallgrunnlag til figurer

Figurdata 2.1 Aldersfordeling blant studenter, etter kjønn og utdanningstype. 2021. Prosent

	Alle studenter		Universitets- og høgskolestudenter		Fagskolestudenter		Antall svar
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	
18-21 år	20,1	22,5	21,1	23,4	11,6	8,4	1 008
22-24 år	27,8	23,9	29,0	24,6	17,9	13,2	1 239
25-29 år	24,2	18,3	24,0	18,4	26,2	16,0	1 000
30-44 år	20,6	24,7	18,9	23,6	35,8	42,5	1 210
45 år eller over	7,3	10,6	7,1	10,0	8,6	19,9	470
Alle studenter	100	100	100	100	100	100	4 927

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 2.2 Studieprogram blant studenter ved universiteter og høyskoler, etter studiebrøk. 2021. Prosent

	Heltid	Deltid	Antall svar
Årsstudium	46,5	53,5	365
Bachelorprogram	89,6	10,4	1 784
Masterprogram (2 år)	64,6	35,4	607
5-årig integrert masterprogram	92,2	7,8	500
Profesjonsstudium (5-6 år)	94,9	5,1	131
Annet, for eksempel enkeltemner	9,9	90,1	338

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 2.3 Andel studenter som bor sammen med noen, etter aldersgrupper. 2021. Prosent

	Bor med kjæreste eller ektefelle	Bor i kollektiv eller med venner/andre	Bor sammen med noen, i alt
18-21 år	11,6	61,5	84,4
22-24 år	21,0	55,7	81,7
25-29 år	41,5	31,4	77,9
30-44 år	64,1	12,0	80,8
45 år eller over	72,1	6,5	83,8

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 2.4 Antall barn blant studenter som bor sammen med barn som de forsørger, etter kjønn, aldersgrupper, utdanningstype, studiebrøk og familietype. 2021. Prosent

	1 barn	2 barn	3 eller flere barn	Antall svar
Alle studenter med barn	27,6	42,9	29,5	951
Kjønn				
Mann	25,9	44,8	29,3	279
Kvinne	28,2	42,2	29,6	672
Aldersgruppe				
18-29 år	55,6	34,0	10,4	117
30-44 år	20,4	47,0	32,6	589
45 år eller over	32,1	37,3	30,6	245
Utdanningstype				
Fagskole	29,1	41,9	29,0	344
Universitet og høyskole	27,3	43,1	29,6	607
Studiebrøk				
Heltid	31,3	41,7	27,1	238
Deltid	26,1	43,4	30,5	713
Familietype				
Par med barn 0-5 år	25,1	39,4	35,5	464
Par med barn 6+ år	25,9	47,5	26,6	370
Enslige forsørgere	42,7	42,2	15,2	109

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 3.1 Gruppert tidsbruk på studiene blant heltidsstudenter, etter utdanningstype. 2021. Prosent

	0-14 timer	15-29 timer	30-44 timer	45-59 timer	60+ timer	I alt
Alle studenter	12,3	26,9	31,0	17,8	12,0	3 192
Utdanningstype						
Fagskole	11,2	17,0	35,2	23,7	12,9	397
Universitet og høyskole	12,4	27,3	30,8	17,5	12,0	2 795

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 3.2 Tidsbruk på studiene i uken blant heltidsstudenter, etter studieaktivitet og utdanningstype. 2021. Timer

	Forelesninger og organisert undervisning	Kollokviegrupper, annet samarbeid	Lesing, oppgaveløsning og selvstudier
Fagskole	24,2	5,2	12,6
Universitet og høyskole	17,6	5,4	14,6
Antall svar	3 080	3 049	3 078

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 3.3 Tidsbruk på studiene i uken blant universitets- og høyskolestudenter¹, etter studieaktivitet. 2010 og 2021. Timer

	Forelesninger og organisert undervisning	Kollokviegrupper, annet samarbeid	Lesing, oppgaveløsning og selvstudier	I alt
2010	14	2	17	2 065
2021	18	6	15	2 291

¹ Universitets og høyskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021 og Levekår blant studenter 2010, tabell 3.8, s. 39. Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 3.4 Undervisningsform blant heltidsstudenter. 2021. Prosent

	Bare fysisk	Mest fysisk	Mest nettbasert	Bare nettbasert (ikke nettstudent)	Bare nettbasert (nettstudent)	Antall svar
Alle heltidsstudenter	13,7	53,0	26,7	2,6	4,0	3 252
Utdanningstype						
Fagskole	43,6	34,0	8,4	:	14,0	405
Universitet og høyskole	12,5	53,8	27,4	2,7	3,5	2 847

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 3.5 Oppmøte på undervisningsstedet blant heltidsstudenter. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent

	Stort sett hver dag	3 - 4 dager i uka	1 - 2 dager i uka	Sjeldnere enn hver uke	Ikke tilstede	Antall svar
Alle heltidsstudenter	28,0	32,4	24,1	12,7	2,8	2 847
Utdanningstype						
Fagskole	63,5	23,1	10,1	2,4	0,9	324
Universitet og høyskole	26,7	32,7	24,6	13,1	2,9	2 523

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 3.6 Oppmøte på undervisningsstedet blant universitets- og høyskolestudenter¹. 2010 og 2021. Prosent

	Stort sett hver dag	3 - 4 dager i uka	1 - 2 dager i uka	Sjeldnere enn hver uke/ikke tilstede	Ikke tilstede	Antall svar
2010	47	38	10	4		2 069
2021	27	33	25	15		2 377

¹ Universitets og høyskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021 og Levekår blant studenter 2010, tabell 3.10, s. 41. Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 3.7 Reise til undervisningsstedet blant universitets- og høyskolestudenter¹, etter reisemåte. 2010 og 2021. Prosent

	Reisemåte til undervisningssted					Antall svar
	Går	Sykler	Kollektiv transport ²	Kjører bil	Annet	
2010	31	8	46	15	1	2 070
2021	28	5	49	17	1	2 366

¹ Universitets og høyskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

² Kollektivtransport innebærer bruk av buss, tog og båt.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021 og Levekår blant studenter 2010, tabell 5.14, s. 88. Statistisk sentralbyrå.

Figurdata 3.8 Andel studenter med mindre enn 30 minutters reisevei, etter reisemåte. Ekskludert nettstudenter. 2021. Prosent

	Andel med reisetid under 30 min					Antall svar
	Gå	Sykler	Kollektiv transport ¹	Bil	Annet	
Alle studenter	94,2	92,5	62,6	53,0	42,1	3 612
Aldersgruppe						
18-21 år	99,0	93,5	70,8	65,7	:	911
22-24 år	95,4	93,2	74,8	62,5	:	1 086
25-29 år	92,9	95,3	58,9	62,0	:	715
30-44 år	80,7	89,1	37,3	40,9	:	656
45 år eller over	75,9	65,8	20,9	38,3	:	244
Kjønn						
Mann	94,6	89,2	65,7	62,7	:	1 444
Kvinne	93,9	95,9	60,8	47,8	:	2 168
Utdanningstype						
Fagskole	91,4	94,0	48,9	52,2	:	606
Universitet og høyskole	94,3	92,4	63,2	53,1	:	3 006
Studiebrøk						
Heltid	95,1	93,9	67,9	64,0	:	2 829
Deltid	81,4	84,3	30,2	35,0	:	783
Familietype						
Aleneboende 18-29 år	94,8	100,0	71,1	73,9	:	508
Aleneboende 30+ år	61,1	86,6	37,0	47,1	:	183
Par med barn 0-5 år	:	87,0	24,6	40,5	:	237
Par med barn 6+ år	78,7	:	6,3	38,1	:	203
Par uten barn	94,1	88,8	59,2	53,7	:	758
Enslige forsørgere	:	:	:	:	:	60
Hjemmeboende	:	:	32,6	48,3	:	194
Kollektiv eller med andre	96,0	94,3	78,2	64,9	:	1 469

¹ Kollektivtransport innebærer bruk av buss, tog og båt.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 3.9 Heltidsstudenter i universitets- og høyskoleutdanning som har vært i praksis organisert av undervisningsstedet høsten 2021. Ekskludert nettstudenter. Prosent

	Alle heltidsstudenter	Kvinner	Menn	Antall svar
Alle studenter	23,3	28,8	15,3	2 558
Fagfelt				
Humanistiske og estetiske fag	3,4	5,3	.	232
Lærerutdanninger og utd i ped	66,9	68,6	62,8	414
Samfunnsfag og juridiske fag	11,2	11,0	11,5	387
Økonomiske og administrative fag	4,0	5,4	2,7	402
Naturvitenskapelige fag, håndv.fag og tekn.fag	2,8	3,5	2,4	525
Helse-, sosial- og idrettsfag	43,9	43,9	43,8	532
Andre fagfelt ¹	11,8	18,0	3,6	66

¹Andre fagfelt inkluderer allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 3.10 Studenter i universiteter og høyskoler som har hatt pause i nåværende studier på minst et halvt år, etter studieprogram. 2021. Prosent

	Andel med pause	Andel deltidsstudenter	Andel heltidsstudenter	Antall svar
Årsstudium	3,5	53,5	46,5	365
Bachelorprogram	5,4	10,4	89,6	1 784
Masterprogram (2 år)	10,3	35,4	64,6	607
5-årig integrert masterprogram	6,8	7,8	92,2	500
Profesjonsstudium (5-6 år)	10,7	5,1	94,9	131
Annet, for eksempel enkeltemner	10,4	90,1	9,9	338

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 4.1 Andel boligeiere blant universitets- og høyskolestudenter¹. 2010 og 2021. Prosent

	Eier bolig	I alt
2010	16	2 070
2021	22	2 439

¹ Universitets og høyskolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021 og Levekår blant studenter 2010, tabell 5.1, s. 75. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 4.2 Andel leietakere blant studenter, etter aldersgruppe. 2021. Prosent

	Leier bolig
18-21 år	82,3
22-24 år	79,7
25-29 år	61,0
30-44 år	26,9
45 år eller eldre	10,9
Antall svar	2 751

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 4.3 Foreldrehjelp til boligfinansiering blant studenter som eier bolig, etter aldersgruppe. 2021. Prosent

	Hjelp fra foreldre
Aldersgruppe	
18-21 år	18
22-24 år	45
25-29 år	54
30-44 år	37
45 år eller eldre	21
Antall svar	763

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 4.4 Boligproblemer blant studenter og øvrig befolkning. 2018 og 2021. Prosent.

	Studenter	Befolkningen
Fukt eller råte	9,0	6
Støy utenfra	27,5	12
Støv, lukt eller forurensning rundt boligen	9,2	5
Kriminalitet, vold eller hæverk i boområdet	6,7	4

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant studenter, 2021 og Levekårsundersøkelsen EU-SILC 2018, statistikkbanktabell 09758 og 09762. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 4.5 Disponible rom, etter eie/leiestatus. 2021. Prosent

	Eiere	Leiere	Alle studenter
Disponible rom			
1 rom	9,0	45,1	29,1
2 rom	15,6	30,4	23,9
3 eller flere rom	75,4	24,6	47,0
Antall svar	2 122	2 685	4 807

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 4.6 Disponible rom, etter familietype. 2021. Prosent

	Aleneboende 18-29 år	Aleneboende 30+ år	Par med barn 0-5 år	Par med barn 6+ år	Par uten barn	Enslige forsørgere	Hjemmeboende Bor i kollektiv eller med andre	
Antall rom								
1 rom	47,5	19,9	1,2	0,4	10,1	4,6	37,0	52,6
2 rom	35,5	31,5	5,5	0,6	37,1	14,5	23,0	23,8
3 eller flere rom	17,0	48,6	93,4	99,0	52,8	80,9	40,0	23,6

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 5.1 Andel studenter med symptomer på psykiske plager siste 14 dager (HSCL-5), etter kjønn og aldersgruppe. 2021. Prosent

	18-21 år	22-24 år	25-29 år	30-44 år	45 år eller over
Alle studenter	36,2	38,1	37,5	25,3	11,1
Mann	24,5	29,1	32,5	22,1	13,5
Kvinne	43,4	45,3	42,0	27,2	9,9

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 5.2 Andel studenter plaget av ensomhet, etter aldersgruppe og om man bor alene eller sammen med noen. 2021. Prosent

	Følelse av ensomhet	
	Mye plaget	Litt plaget
Alle studenter	16,6	34,9
18-21 år		
Aleneboende	22,2	50,9
Bor sammen med noen	17,6	42,6
22-24 år		
Aleneboende	26,5	43,9
Bor sammen med noen	18,7	38,1
25-29 år		
Aleneboende	25,2	41,8
Bor sammen med noen	17,6	35,8
30-44 år		
Aleneboende	20,1	37,4
Bor sammen med noen	11,6	24,2
45 år eller over		
Aleneboende	8,1	33,1
Bor sammen med noen	4,5	14,1

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 6.1 Heltidsstudenter med jobb høsten 2021, etter alder og utdanningstype. 2021. Prosent

	18-21 år	22-24 år	25-29 år	30-44 år	45 år eller over	Antall svar
Alle studenter						
Universitet og høyskole	59,7	68,8	76,4	81,8	88,5	3 799
Fagskole	55,4	73,3	79,7	86,9	91,9	1 123
Heltid						
Universitet og høyskole	59,5	68,1	71,6	66,4	60,9	2 855
Fagskole	49,0	58,4	60,8	54,5	:	406
Deltid						
Universitet og høyskole	73,9	82,0	93,3	94,2	93,4	944
Fagskole	:	:	92,7	94,7	96,5	717

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 6.2 Studenter med jobb høsten 2021, etter vanligste arbeidstid. Prosent

	Dagtid på hverdager	Kvelds- eller nattestid på hverdager	I helgene	Turnus- eller skiftarbeid	Antall svar
Alle heltidsstudenter	35,0	26,3	28,9	9,8	2 107
Fagskole	30,2	25,8	27,7	16,3	228
Universitet og høyskole	35,2	26,3	29,0	9,6	1 879
Alle studenter	76,4	3,9	2,4	17,3	1 557
Fagskole	67,4	3,9	1,6	27,1	680
Universitet og høyskole	78,3	3,9	2,6	15,2	877

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 6.3 Studenter med studierelevant jobb, etter aldersgruppe, studiebrøk og utdanningstype. 2021. Prosent

	Heltidsstudent		Deltidsstudent		Antall svar
	Universitet og høyskole	Fagskole	Universitet og høyskole	Fagskole	
Alle studenter	58,1	53,8	90,3	92,6	3 609
Aldersgruppe					
18-21 år	50,1	34,0	:	:	600
22-24 år	60,4	54,7	57,3	93,1	853
25-29 år	58,1	51,4	83,3	93,5	746
30-44 år	65,0	70,9	93,8	91,0	996
45 år eller over	85,1	:	95,7	97,1	414

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 6.4 Studenter med jobb høsten 2021, etter hvorvidt man er student eller yrkesaktiv og studiebrøk. 2021. Prosent

	Andel hovedsakelig yrkesaktive			Antall svar
	Alle studenter	Heltidsstudenter	Deltidsstudenter	
Alle studenter	41,4	11,6	92,4	3 549
Aldersgruppe				
18-21 år	6,7	5,1	59,2	575
22-24 år	13,1	7,5	74,3	837
25-29 år	35,8	12,6	88,9	744
30-44 år	74,4	30,8	95,2	981
45 år eller over	89,8	36,8	95,2	412

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 6.5 Andel studenter med sommerjobb i 2021, etter hvorvidt man hadde jobb høsten 2021 . Prosent

Studenter med jobb sommeren 2021			
	Jobbet ikke høsten 2021	Jobbet høsten 2021	Antall svar
Alle studenter	40,1	23,9	4 846
Aldersgruppe			
18-21 år	44,8	38,0	1 007
22-24 år	51,5	39,9	1 225
25-29 år	37,3	21,8	962
30-44 år	18,5	8,9	1 190
45 år eller over	7,7	5,3	462

¹Andre fagfelt inkluderer allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 6.6 Tidsbruk blant studenter på jobb og studier, etter kjønn, studiebrøk og utdanningstype. 2021. Timer

	Universitet og høyskole		Fagskole		Antall svar
	Heltidsstudent	Deltidsstudent	Heltidsstudent	Deltidsstudent	
Alle studenter	46,3	45,0	49,7	51,1	4 786
Mann	44,7	44,8	49,8	54,4	1 962
Kvinne	47,4	45,1	49,5	47,8	2 824

¹Andre fagfelt inkluderer allmenne fag, primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 6.7 Tidsbruk blant studenter på studier og jobb, etter hvorvidt studenten jobbet høsten 2021. Timer

	Med jobb høsten 2021		Uten jobb høsten 2021		Antall svar
	Gjennomsnitt	Median	Gjennomsnitt	Median	
Alle studenter	49,3	47	38,2	37	4 861
Heltid	50,0	48	39,6	39	3 209
Deltid	48,0	47	21,0	17	1 652

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 7.1 Viktigste inntektskilde blant studenter, etter studiebrøk og type utdanning. 2021. Prosent

	Lån og/eller stipend fra Lånekasse	Annet Arbeidsinn- stipend/lån	Annen støtte fra arbeidsgiver	Kjæreste/e ktefelles inntekt	Penger fra foreldre	Trygd eller stønad (ikke regn med Lånekassen)	Annen inntektskil- de	Antall svar
Heltid								
Fagskole	62,9	0,2	25,5	1,2	1,2	2,0	5,6	402
Universitet og høgskole	63,6	0,1	27,4	0,4	2,1	2,6	2,6	2 839
Deltid								
Fagskole	2,2	:	89,9	0,8	1,4	0,1	4,6	715
Universitet og høgskole	3,6	0,1	87,5	:	2,9	1,5	3,4	941

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant studenter, 202. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 7.2 Viktigste inntektskilde blant universitets- og høgstolestudenter¹. 2010 og 2021. Prosent

	Lån og/eller stipend fra Lånekassen ²	Annet stipend/ lån	Arbeidsinntekt ³	Annen støtte fra arbeids giver	Kjæreste/ ektefelles inntekt	Penger fra foreldre	Trygd eller stønad (ikke Lånekassen)	Annen inntekts kilde	Antall svar
2010	74	:	17	:	3	3	3	1	2 068
2021	67,9	0,2	25,0	0,3	1,2	2,6	1,8	1,0	2 436

¹ Universitets og høgstolestudenter i heltidsutdanning i alderen 19-34 år, som ikke går nettbaserte studier.

² Svarkategori i 2010-undersøkelsen var: Studielån og stipend fra Lånekassen¹
³ Svarkategori i 2010-undersøkelsen var: Inntekt av eget arbeid

Kilde: Levekårsundersøkelsen blant studenter, 2021 og Levekår blant studenter 2010, s. 135, tabell 8.1. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 7.3 Kombinasjoner av inntektskilder blant studenter, etter studiebrøk og utdanningstype. 2021. Prosent

	Kun Lånekassen	Kun arbeidsinntekt	Lånekassen, jobb	Lånekassen, foreldre	Lånekassen, foreldre og jobb	Annen kombinasjon	Antall svar
Heltid							
Fagskole	22,7	8,6	23,0	7,9	9,2	28,6	406
Universitet og høgstole	19,7	7,2	34,5	6,4	11,2	21,0	2 855
Deltid							
Fagskole	1,6	52,4	18,7	0,1	0,6	26,6	717
Universitet og høgstole	1,4	61,5	9,4	0,5	1,2	26,0	944

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter, 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 7.4 Økonomiske utfordringer blant studenter og hele befolkningen. 2020 og 2021. Prosent

	Studenter	Hele befolkningen
Svært tyngende boutgifter	29,6	5
Vanskelig med å få pengene til å strekke til	19,3	6
Ikke mulighet til å klare en uforutsett utgift	45,6	19

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021 og Levekårsundersøkelsen EU-SILC 2020, statistikkbanktabell 12123. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 7.5 Betalingsproblemer, etter familietype. 2021. Prosent

	Husleie	Boliglån	Regninger for kredittkort eller avbetalingskjøp	Strømgeregninger og kommunale avgifter
Enslige forsørgere	13,0	4,4	32,6	12,1
Par med barn 0-5 år	1,9	7,0	12,7	1,1
Aleneboende 18-29 år	9,3	1,4	10,4	3,9
Par uten barn	3,4	1,7	9,7	4,5
Bor i kollektiv eller med andre	7,9	0,7	8,1	5,3

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021. Statistisk sentralbyrå

Figurdata 7.6 Andel studenter med ett, to og tre betalingsproblemer. 2021. Prosent

	Ingen betalingsproblemer	Ett betalingsproblem	To betalingsproblemer	Tre betalingsproblemer	Antall svar
Alle studenter	84,5	10,3	3,7	1,5	4 899
Alder					
18-21 år	90,7	5,9	2,6	0,8	997
22-24 år	86,3	8,8	3,6	1,4	1 232
25-29 år	78,7	14,9	4,1	2,3	994
30-44 år	80,6	12,5	4,9	2,0	1 206
45 år eller over	87,6	8,9	2,5	0,9	470
Kjønn					
Mann	84,9	10,1	3,5	1,5	2 016
Kvinne	84,2	10,5	3,8	1,5	2 883
Studiebrøk					
Heltid	83,9	10,6	3,9	1,7	3 244
Deltid	86,0	9,7	3,1	1,2	1 655
Utdanningstype					
Fagskole	76,8	14,2	6,0	3,1	1 111
Universitet og høyskole	85,1	10,0	3,5	1,4	3 788
Familietype					
Aleneboende 18-29 år	82,4	11,5	4,9	1,2	626
Aleneboende 30+ år	78,4	11,9	4,8	4,9	308
Par med barn 0-5 år	83,1	12,0	4,1	0,8	464
Par med barn 6+ år	89,2	7,5	3,3	0,1	369
Par uten barn	85,6	10,8	2,2	1,3	1 094
Enslige forsørgere	62,6	20,0	10,8	6,6	107
Hjemmeboende	89,4	7,6	3,0	:	253
Bor i kollektiv eller med andre	85,3	9,3	3,7	1,7	1 678
Eier eller leier bolig					
Eier	87,4	9,6	2,4	0,7	2 153
Leier	82,3	10,8	4,6	2,2	2 746

Kilde: Levekårsundersøkelsen for studenter 2021. Statistisk sentralbyrå